

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

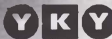
Ş i i R

METİN ELOĞLU

Bu Yalnızlık Benim

Toplu Şiirler (1951-1984)

Genişletilmiş
4. baskı

Ücretsiz PDF E-kitap Arşivi <https://rantey.org>

BU YALNIZLIK BENİM

TOPLU ŞİİRLER

1951-1984

Metin Eloğlu (İstanbul, 1927-1985) Mehmet Metin, Mehmet Emin, Ali Haziranlı, Etem Olgunil, Nil Meteoglu ve Nil Etemoğlu imzalarını da kullandı. 1943'te Güzel Sanatlar Akademisi Resim Bölümü'ne girdi. 1946'da siyasal nedenle iki ay tutuklu kaldığı için Akademi'den kaydı silindi. 1947'de askere alındı; disiplinsizliği yüzünden askerliği beş yılda bitirebildi.

İlk şiiri 1943'te İzmir'de *Kovan* dergisinde Mehmet Metin imzasıyla çıktı: "Sabah Şarkısı". İlk öyküsü ise 1944'te *Servet-i Fünun - Uyanış* dergisinde yayımlandı: "Balıkçı Çocukları Şehri". *Dizin* ile 1972 TDK Şiir Ödülü'nü aldı.

Şairliği yanında ressam olarak da tanınan Metin Eloğlu, 1. DYO Sergisi'nde (1967) ve Yarımca Sanat Şenliği'nde (1976) birincilik ödülleri aldı.

Yapıtları:

Şiir: *Düdüklü Tencere* (1951), *Sultan Palamut* (1957), *Odun* (1959), *Horozdan Korkan Oğlan* (1961), *Türkiye'nin Adresi* (1965), *Ayşemayşe* (1968), *Dizin* (1971), *Yumuşak G* (1975), *Rüzgâr Ekmek* (1978), *Hep* (1982), *Yine* (ilk altı kitabın birlikte basımı, 1982), *Şiirce* (son üç kitabın birlikte basımı, 1982), *Ay Parçası* (1983), *Önce Kadınlar* (1984), *Kuşla Gelen Kartlar* (sergi kitabı, YKY, 2001), *Bu Yalnızlık Benim - Toplu Şiirler (1951-1984)* (Haz. Mehmet Taner, YKY, 2003), *İbresiz Bir Pusula (Kitaplarına Girmemiş Şiirleri)* (Haz. Turgay Anar, YKY, 2007). **Öykü:** *İstanbullu* (Haz. Turgay Anar, YKY, 2009). **Deneme-İnceleme:** *İçli Dışlı (Yazılar, Söyleşiler, Soruşturmalar)* (Haz. Turgay Anar, YKY, 2009). **Uyarılama:** *Bektaşî Dedikleri* (şiirleştirilmiş Bektaşî fıkraları, Oğuz Tansel ile, 1970). **Derleme:** *Garip Şiirler Antolojisi* (Ümit Yaşar Oğuzcan ile, 1957).

*Metin Eloğlu'nun
YKY'deki kitapları:*

- Bu Yalnızlık Benim: Toplu Şiirler (1951-1984) (2003)
İbresiz Bir Pusula (Kitaplarına Girmemiş Şiirleri) (2007)
İstanbul (Öyküler) (2009)
İçli Dışlı (Yazılar, Söyleşiler, Soruşturmalar) (2009)

METİN ELOĞLU

Bu Yalnızlık Benim

Toplu Şiirler

1951 - 1984

Yapı Kredi Yayınları - 1814
Şiir - 166

Bu Yalnızlık Benim: Toplu Şiirler (1951-1984) / Metin Eloğlu
Yayına hazırlayan: Mehmet Taner

Kitap editörü: Filiz Özdem
Düzeltili: Fahri Güllüoğlu

Kapak fotoğrafı: Ara Güler

Kapak tasarımı: Nahide Dikel

Baskı ve Cilt: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Başkent O.S.B. 22. Cad. No: 6 Malıköy / Ankara
Tel: (0312) 640 16 23
Sertifika No: 26886

1. baskı: İstanbul, Mart 2003
Genişletilmiş 4. baskı: İstanbul, Nisan 2014
ISBN 978-975-08-0557-7

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2014
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 142 Odakule İş Merkezi Kat: 3 Beyoğlu 34430 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

İçindekiler

YİNE

DÜDÜKLÜ TENCERE

- 21 • Dödüklü Tencere
- 22 • Ballı Börek
- 24 • Padişah Sayesinde
- 26 • Padişahın İzniyle
- 28 • Bit Yeniği
- 30 • İş Güç Sahipleri
- 31 • Aç Karnına Sakız
- 35 • Aç Ayı
- 36 • Dayı Bey
- 38 • Kaldırım Mühendisi
- 40 • Garip Kuşun Yuvası
- 43 • Gidişat
- 44 • Erkek Zeliha'nın
Torunu
- 46 • Dedikodu
- 47 • Hikâye
- 48 • Bekârlar
- 50 • Akılsız Kalem
- 51 • Harama Çözülmüş
Uçkur
- 53 • Ufuklarda Yükselen
Nazenin Balon
- 55 • Xavier Cugat
- 56 • Hazır Kasabaya
İnmişken Bir de
Resim Çektirelim
Dedik
- 57 • Halkın Tuttuğu
- 60 • Okur-Yazar
Yeşitme Kursları
- 60 • Ömür Törpüsü
- 61 • Zurnanın Zırt
Dediği Yer

- 63 • Yeme de Yanında Yat
- 66 • Aşk Mektubu
- 68 • Kozalak Mahallesi
- 71 • Masal Masal Matitas
- 75 • Boynumun Borcu

SULTAN PALAMUT

- 79 • Varken
- 81 • Fantiri Fitton
- 83 • Doku
- 84 • Le Grand Parmak
La Porte
- 85 • Beniâdem
- 85 • Çilingir Sofrası
- 86 • Toprak
- 87 • Çingirak
- 89 • Değerleme
- 90 • Sen Gideli
- 92 • Kısa Günün Kârı
- 94 • İnat
- 94 • Kerem Evi
- 95 • Hanımefendi
- 96 • Bilen Bilene
- 96 • Erkenci
- 97 • Şişedeki
- 97 • Sofra Adabı
- 98 • Yiğitleme
- 98 • To Be Or Not To Be
- 98 • Var Mısın?
- 99 • Eloğlu
- 100 • Karanfil
- 101 • Ayıptır Söylemesi
- 102 • Arif Olan Anlasın
- 102 • İnce Elek
- 103 • Yuvarlak Hesap

- 104 • Köroğlu
- 105 • Sultan Palamut
- 107 • Gökyüzü

ODUN

- 111 • Islı
- 111 • Hız
- 112 • Yarındaki Dünler
- 113 • Hadisene
- 114 • Olağan
- 115 • Daha Neler
- 115 • Sezarın Hakkı
- 116 • Odun
- 117 • Konsolun Gözleri
- 118 • Mor Deniz
- 118 • Masa
- 118 • Bildirmece
- 119 • Kof Demirli Pencere
- 121 • Uyan
- 122 • Anı
- 122 • Çetrefilli
- 123 • Açık Seçik
- 124 • Kafes
- 126 • Nedircik Yavrusu
- 127 • Peksimet
- 128 • Lokman Hekimin
Sev Dediği

HOROZDAN KORKAN OĞLAN

- 135 • Horozdan Korkan
Oğlan
- 137 • Eşcil
- 137 • Yaşanık
- 138 • Çılgar
- 139 • Zımpara
- 140 • Karpuz
- 141 • Aşklama
- 142 • Çekirdeksiz İncir
- 143 • Gidişen
- 144 • Yitikçi
- 144 • Değilleme

- 145 • Hadi Adyö
- 145 • Lettrisme Diyor ki

HASAN'LI EŞİK

- 149 • Hasan'lı Eşik
- 150 • Yavruağzı
- 151 • Bakla
- 152 • Pastırma Yazı
- 153 • Ç a Ç a Ç a

UMU

- 157 • Umu

TÜRKİYE'NİN ADRESİ

- 161 • İşleme
- 161 • Çıt
- 162 • Çaylak
- 163 • Kavanozdaki
- 163 • Dilnişin
- 164 • Durgu
- 164 • Çiğ Çiğ
- 165 • Kuzguncuk
- 166 • Kalıncacık
- 167 • Kirpi

TÜRKİYE'NİN ADRESİ

- 171 • Türkiye'nin Adresi

AYŞEMAYŞE

- 181 • Buzlucam
- 182 • Ayşemayşe
- 184 • Leke
- 185 • Maviş
- 186 • Midilli
- 186 • Pırna
- 187 • Kurak
- 188 • Ne
- 188 • Pas
- 189 • Patlak
- 189 • Antika Beşik
- 190 • Bambaşka
- 190 • Erken

- 191 • Gele
- 192 • Sakırga
- 193 • Umut
- 193 • Çin
- 194 • Osman'lı
- 195 • Çekirdek
- 195 • Kanca
- 196 • Kuşmaz
- 198 • Kulunç
- 199 • Avlak
- 200 • Çamur
- 200 • Kılçık
- 201 • Günül
- 201 • Kuduz
- 202 • Belgevşekliği'nden
Homeros'a

ŞİİRCE DİZİN

- 210 • Doğurgan
- 210 • Kalk
- 211 • Emzik
- 212 • Kolonya'ya Selam-
Sabah
- 213 • Giz
- 213 • Gaga
- 214 • Saat Kaç
- 215 • Konuşu
- 215 • Çoban
- 216 • Ağıl
- 217 • Kûfî
- 217 • Civarına
- 218 • Sekişler
- 218 • Ti
- 219 • Kulaç
- 220 • Çalgı
- 220 • Yalpa
- 221 • Üçsemeler
- 223 • Dörtsemeler
- 225 • Kopuk
- 226 • Çisenti
- 227 • Sarkış

- 227 • Yapayalnız Kalabalık
- 228 • Çilingir
- 229 • Uyakça
- 230 • Cıvalı Zar
- 230 • Zurna
- 231 • Doğa Doğa
- 231 • Ütü
- 232 • Çengelli İğne
- 232 • Bencileyin
- 233 • Tuğra
- 234 • Sevi Kuşu
- 235 • Yalan
- 236 • Turgut II.
- 237 • Sabun Köpüğü
- 238 • Çimdik
- 239 • Dolanık
- 239 • Kızıoğlankız
- 240 • Eğe
- 240 • Sevi
- 241 • Kasık
- 242 • Çocuklar
- 243 • Keski
- 243 • Kulp
- 244 • Alçak Yağmur
- 245 • Kaşığı
- 246 • Sayrı Doğa
- 247 • Sakıncasız
- 247 • Ve
- 248 • Kırbaç
- 248 • Kavşak
- 249 • Değe
- 251 • Ürkü
- 251 • Kepek
- 252 • Koşma
- 252 • Adı Ne
- 253 • Beşibirlik
- 254 • Zırnık
- 254 • Kunt
- 255 • Komşu
- 256 • Doğacı
- 258 • Huy
- 259 • Haziranımsı

- 259 • Picama
- 260 • Pıhtı
- 260 • Yaaa
- 261 • Islık
- 262 • Şey
- 263 • Böbür
- 264 • Açı
- 265 • Ölesiye
- 268 • Türkü Ölüş
- 268 • Ocak
- 269 • Hınç

YUMUŞAK G

- 273 • A
- 273 • B
- 274 • C
- 274 • Ç
- 275 • D
- 276 • E
- 276 • F
- 277 • G
- 277 • Ğ
- 278 • H
- 278 • İ
- 279 • I
- 279 • J
- 280 • K
- 280 • L
- 281 • M
- 281 • N
- 282 • O
- 282 • Ö
- 283 • P
- 283 • R
- 284 • S
- 284 • Ş
- 285 • T
- 285 • U
- 286 • Ü
- 286 • V
- 287 • Y
- 287 • Z
- 288 • Solungaç

RÜZGÂR EKMEK

- 293 • Güzül
- 293 • Savut
- 294 • Soluk
- 294 • Hoşuna
- 295 • Uykuluk
- 295 • Mıh
- 296 • Taş Taştı
- 296 • Hörgüç
- 297 • Kasnak
- 297 • Çinko Horoz
- 298 • Alaca
- 298 • Telek
- 299 • Yoğuna
- 299 • Göz
- 300 • Höykürük
- 300 • Yazın
- 301 • Kaygana
- 301 • Acabalaştıramadıklarımızdan
- 302 • Ağustos da Gidiverdi
- 302 • Tırmık
- 303 • Şu
- 303 • Gömü
- 304 • Hey Karanfilli
- 305 • Gön
- 306 • 11 Mart 1976
- 307 • Huni
- 308 • Ya/Malaklar
- 310 • Beşik
- 311 • Çeçen
- 312 • Üsküdar'da Bir
Börekçi Dükkânında
- 313 • 47 20 06
40 68 86
- 315 • Çiçekbozuğu
- 316 • Dinik
- 317 • Balgam
- 318 • Ta/Ti
- 319 • Geçit
- 320 • Hoyrat
- 321 • Balıkçısız Halikarnas

- 322 • Ne İş Olsa Yaparım
- 323 • Kovgu
- 323 • Gümeç
- 324 • Pus
- 325 • Tav
- 327 • En
- 328 • Çeyrek
- 329 • Mancınık
- 330 • Uğultu
- 331 • Bıkım
- 332 • Dördüz
- 333 • Ada
- 334 • Kara/Sarı
- 335 • Değirmen
- 336 • Ninelere Dedelere
Şiirler
- 338 • Yazık
- 338 • Papara
- 339 • Çene
- 341 • Kazı
- 342 • Yağma
- 343 • Islak Saman
- 343 • Balıklama
- 344 • Uz
- 345 • Sızı
- 345 • Kanat
- 346 • Yaş Elli

HEP

- 351 • "Menekşelendi Sular"
- 352 • Süt Çalığı
- 353 • Noktalı Virgül
- 354 • Varlama
- 356 • Kış Bekârı
- 356 • Geviş
- 357 • Camgüzeli
- 357 • Sarkaç
- 358 • Tancıl
- 358 • Kişiyi Özel
- 359 • Paçal
- 360 • Poy
- 361 • Çiğ Leblebi

- 362 • Kaydırak
- 363 • Seksek
- 364 • İrkilişler
- 366 • Yumru
- 367 • Çöken
- 368 • Artık
- 368 • Kısıkvrak
- 369 • Don/Gömlek
- 369 • Nalbant
- 370 • Yolcu
- 370 • Eylülcesi
- 371 • Sıkım
- 372 • Boğum
- 372 • Kın
- 373 • Çınçınsız
- 374 • Sevişik
- 375 • Bulutlu
- 376 • Arpacık
- 376 • Zır
- 377 • Kireç Kaymağı
- 378 • İlikli
- 379 • Firavun
- 379 • Kızılıklar Oldu mu
- 380 • Döşeme
- 381 • Lif Lif

AY PARÇASI

- 385 • Ay Parçası
- 386 • Helme
- 386 • Sarmaşa
- 387 • Küme
- 388 • Huy
- 388 • Buruşuk
- 389 • Kınalı
- 389 • Kovada Bulut
- 390 • Ver Elini
- 390 • Foya
- 391 • Kuş Muş
- 393 • Sözlü
- 393 • Bileytaşı
- 394 • Tav
- 394 • Aman

395 • Sığınak
 396 • Sürgün
 397 • Kırsal
 397 • Ezgi
 397 • Çit
 398 • Binek
 398 • Kız
 399 • Kulunç
 399 • Yılışan
 400 • Olgu
 400 • Dügüm
 401 • Yetişkin
 401 • Eşik
 402 • Sığ
 403 • Avlu
 403 • Dolay
 404 • Kaskatı
 404 • Hallaç
 405 • Loş
 405 • Dikiş
 406 • Salça
 406 • Atlı Karınca
 407 • Kımıltı
 407 • Siğil
 408 • İçice
 409 • Arkış
 409 • Şişeleme
 410 • Kırklama
 410 • Mendil
 411 • Tahtaboş
 411 • Gıcık
 411 • Mayıs
 412 • Borca
 413 • Tümsek
 413 • Lacivert
 414 • Behçet'e
 414 • Gıcık
 415 • Şakıyan
 415 • Koçan
 416 • Öte
 416 • Bomboz
 417 • Soluk

418 • Seyrek
 418 • Yosunluk
 419 • Kırmızı
 420 • Yakamoz
 420 • Battı Balık
 421 • Hatmi
 421 • İskete
 422 • Sözlü
 422 • Törpü
 423 • Huy
 423 • Giz
 424 • Kuşku
 424 • Geleşen
 425 • Mola
 425 • Lök
 425 • Andaç
 426 • Avaz
 426 • Güdü
 427 • Pus
 427 • Nesine
 428 • Kızıoğlan
 429 • Dalgasız
 429 • Demek ki

ÖNCE KADINLAR

433 • Yeldirme
 434 • Çıkrık
 434 • Çilli
 435 • Fesleşen Susuz
 435 • Boncuk Boncuk
 436 • Konuk
 437 • Yuvak
 438 • Urgan
 439 • Çengel
 439 • İncelen
 439 • Süpürge
 440 • Ağardıkça
 441 • Kurak
 441 • Göç
 442 • Şeytantırnağı
 442 • Tohum
 443 • Zıp

- 443 • Yeğen
- 444 • Er
- 444 • Üvey
- 445 • Köz
- 446 • Kız
- 446 • Gidi
- 446 • Fal
- 447 • Ler Lar Lir
- 447 • Meşin
- 448 • Kankıran
- 448 • Azıcık
- 448 • Dipçik
- 449 • Mal
- 449 • Torunsuz

451 • ÜSKÜDARLAMA

'SENİ SEVEN ÖLDÜ GEL'

- 461 • Is
- 461 • Çilli
- 462 • Örtük
- 462 • Soy
- 463 • Sap Sap
- 463 • Marsık
- 464 • Kemiksiz
- 464 • Dam
- 465 • Mağara
- 465 • Çırak
- 466 • Mosmor
- 466 • Kumuyla
- 467 • Döşek
- 467 • Püsküllü Huni

Dergilerde Yayımlanan, Kitaplara Girmeyen Şiirleri

- 471 • Burkuntu
- 471 • Güz
- 472 • Yitim
- 473 • Yozuna
- 473 • Düzce
- 474 • Boş
- 475 • Bölüşüm
- 476 • Kankıran

Eskiden Olsa

- (Yayımlanmamış son
çalışmalar, taslaklar)
- 481 • Yarım/Yamalak
- 483 • ...
- 485 • Oracık
- 487 • Dönemeç
- 489 • Kimse Yok
- 491 • Çöl
- 493 • Leylek
- 495 • Serçe
- 497 • İnsan
- 499 • Bir Kandilli Selam
- 501 • Çengel
- 503 • ...
- 505 • ...
- 507 • Salkım Saçak
- 509 • ...
- 511 • Evdeki
- 513 • Eş Doğa
- 515 • ...
- 517 • Püskül

Başlangıç Şiirleri

(Mehmet Metin Eloğlu
1942-1944)

- 523 • Muhacir
- 523 • Rahat Ev
- 524 • Yaz Günü
- 524 • Hepinize Teşekkür
- 524 • Kahvedeki Kadın
- 525 • Bir Seveda
- 526 • Sizi Anmaktayım
- 526 • Aller Au Pays Natal
- 527 • Başına Gelen Bilir
- 528 • Sevkıyat
- 529 • Yosma
- 529 • Aşk Sebebiyle Ölüm
- 530 • Ölümlü Dünya
- 531 • Başka Türü Bir Hülya
- 532 • Aşk Şiiri
- 532 • Uzun Rüzgâr

- 533 • Hasat
- 535 • Ağaç Rengi

İBRESİZ BİR PUSULA

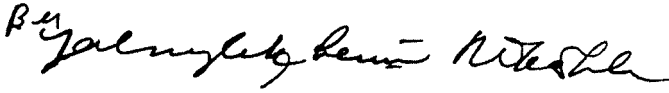
- 541 • Önsöz (*Turgay Anar*)

- 545 • Sabah Şarkısı
- 546 • Hatırlama
- 547 • Bu Hepsinden İyi
- 548 • Dert
- 549 • Çiçek Kokusu
- 550 • Hayattan Alınmış Şiirler
- 551 • Misafirin Ayakları
- 552 • Bir Vatan Savgacısının
Aşk Öyküsü
- 554 • Gelin Arabası
- 556 • Gözdağı
- 558 • Rumeliye Ait Darmadağın
Şiir
- 561 • Dört Sıcak Gece
- 562 • Araba ile Devriâlem
- 564 • Haziranlı Bir Adam I
- 565 • Eski Pencere
- 566 • Haziranlı Bir Adam [II]
- 567 • Duman
- 568 • Evin Durumu I
- 569 • Gemidekilerin Hikâyesi
- 572 • Hanım İğnesi
- 574 • Bekârlar I
- 576 • Evin Durumu II
- 577 • Hasat
- 578 • Ulu Pencere
- 579 • Arabacının Kızı
- 580 • Uzun Rüzgâr
- 581 • Misafir
- 582 • Hem Hikâye Hem Şiir
- 584 • Hırsızlama
- 585 • Düttürü Leylâ
- 586 • Sabahlama
- 587 • Dertli Dolap
- 588 • Oh Ne Âlâ Memleket
- 589 • Müstahak

- 590 • Yolculukta
- 591 • Telve
- 592 • Şakası Yok
- 593 • Turunç
- 594 • İçgüdü
- 595 • Yosun
- 596 • Sekişler [II]
- 597 • Hışım
- 598 • Beşlik
- 599 • Sekişler [III]
- 600 • Cep
- 601 • Nar
- 602 • Şimdi
- 603 • Perende
- 605 • Elele
- 606 • Ağırlama
- 607 • İkicik
- 608 • Çağan
- 610 • Cabadan
- 611 • Yine
- 612 • Kırçıl Hırçın
- 613 • Ağlatı
- 614 • Yumak
- 615 • Kırçıl
- 616 • Mızrabı Eflâtun Gölgesi
Tamburunun Fiskosu Ol
Sitanbul Kuşluğuna Postu
Sermiş O Cinfikirlinin Pop
Serzenişleri Üzerine Şiir
- 617 • Da
- 618 • Cazgır
- 619 • İbresiz Bir Pusula
- 620 • Tetik
- 621 • Geç Sevi
- 622 • Yarı
- 623 • Kedi
- 624 • Diri
- 625 • Horoz Düşü

“Bu Yalnızlık Benim”

“Bu yalnızlık benim”... Metin Eloğlu’nun ardında bıraktığı müsveddeleri arasında böyle bir dize var. Ama çarpıcı olan, bu dizenin yanına, belki sonradan, kalın uçlu bir kalemle attığı imza.

A handwritten signature in black ink, reading "Bu Yalnızlık Benim Metin Eloğlu". The signature is written in a cursive, flowing style.

Pek çok yeri içlenme ile ya da geçmişi arayışla dolu olan ve bunların üzerinde kırılgan, kızgın bir elektriğin dönüp durduğu, yaklaşık yüz sayfalık evrak içinde; tam bir sahiplenme olarak tek başına oturuyor. “Bu yalnızlık benim”. Yetmiyor, imza: Metin Eloğlu. “Masmavi” yapıyor sanki...

Ondan kalan elle yazılmış metinler üzerinde çalışırken, bir yandan da toplu şiirlerini okuyordum. Önce motif, sonra gizli ve ana motif, ardından izleklerinden biri olarak algıladığım, şimdi de simge dediğim “Eloğlu Mavisi” ile tanıştım. Beni o dikkate, bir ikisi dışında hepsi 84-85 yılları arasında alınmış notlar arasında bulduğum 68 tarihli, üzerinde sonradan çalışılmış, ama ilk şekliyle de değişmiş haliyle de bildiğimiz kadarıyla yayımlanmamış beş dizelik “El İzi” adını verdiği eskiz yönelmiş olmalı.

EL İZİ

~~Ağu~~
~~Çapraz~~ bir yel
~~Mavi mavi~~
~~Bozbulanık~~ eser saçlarımda
 Ne akılık kor ne kara
 Ne de akşam kızılıkları ;

Ama okşanmışlığına ~~değemez~~.
 // ~~değemez~~

Metin Eloğlu
1968

İlk yazılışında “çapraz” ve “mavi mavi”, ters ama olumludan esen yel, sonradan “ağu”ya dönüşerek ve bu sefer olumludan çekilmiş haliyle “bozbulanık” esmiş. Saçların “okşanmamışlığı” ise önceki yazılıшта olumlu ya da olumsuz tanımının ötesinde, içerde iken; sonrakinde dışarı çıkarılıp sahiden saçlara konmuş, dolayısıyla değişebilir kılınmış ama bu kez de orada dondurulup “ilişilemez”likle tanımlanmış.

Buradaki temel sözcük olan mavi’nin, ilk çağrışımlarından ayrı, şairin iç dinamikleriyle bağlantılı olarak ton ton belirliğini yayımlanmış şiirlerinde böylece izlemeye başladım. Onun bu kadar çok mavi demiş olduğunu vaktiyle fark etmemiş olmama şaşırı şaşırı... Buraya alacağım örnekler, “mavi”li dizelerin bir kısmı ancak...

Mavi burada değildir, orada'dır. Hatta tam da orada olabilmenin vurgulanmış halidir: "Ne kumraldım, ne hürdüm; gözlerim olamaz maviş", "Koyverdiğim mavi sakal benim değildi", "Maviş dediğim şey öncelikle sizden çok çok öte".

"Ben kimim ki, şu toz kelebeğin uçuşunda ön lacivert" dizesi ise bir başına derin bir yarılmanın izlerini taşır. Böyle olmakla birlikte bu "ben" uçuşumunda, kendini kimse saymamasıyla en koyu maviyi, en yoğun anlamı yüklenir. Varlığı önceler.

"Mavi"den "çok çok ötede" olmakla kalmayız, aynı zamanda onun zıddıyızdır da. Maviyi içermeye olanağına kavuşmamız da bu sebebe bağlıdır: "Sanki mavi tavanda kara çekirdekli bir karpuz dilimi", "Bir masmavi kızılık tüneşir gözbebeklerimde", "Daha zindan gibiler bile o maviyi doğurur".

Peki nasıl mümkün bu "mavi"? "Kıraçlara maviboncuk sel yağıyoruz", "İlk ikindi namazını bir masmavi boncukta kıldı", "Başkalı da sökün edip, a yavuklum mavi diye tutturur". Demek, "Yağıyoruz"daki biz vurgusuyla işaret edildiği gibi toplumsal olgu olarak mümkün. Ya da o "masmavi boncukta kıldı"daki gibi ironik göndermeleri olan bir inanç yaşantısında. Talep ihtiyacının doğduğu her platformda mümkün. Ötekiler, başkalı da sökün edip mavi diye tutturabilir. Yine ben'in sıkışması. Bir "ön lacivert" olarak hem de. Hem bir kabul hem bir ret olarak. Yine zıtlık, yine varolma dramı.

Mümkünse, peki tüm iştahıyla ne kadar mümkün bu "mavi": "Saymakla tükenmez incecik sabahlara sızası gökler/ Ah o yumruk masmaviye veryansın sığamıyor ki".

Acaba bir hülya mı "mavi"? Ütopik bir şey mi? Şişirilmiş bir şey mi yoksa? Kendisinin o kadar sarakaya aldığı "ufuklarda dolaşan nazenin balon"un bir ikizi olmasın? "Sedefi elenmiş kurnada bir mavi yeniği", "Akşamın kursağında mavinin kıymığı", "Kâh yeşile mora, kâh maviye çalıyor tayın yelesi". Ki gündelik boşunallıklarda, aranıslarda belirliyor: "Hani öbür ucu şu masmavi sicimin", "Dalında kuru-yan oğul mavilik", "Aşk mavisini tükendiye o boşuna denizde".

O “mavi” ki her şeye rağmen umut verici, teselli edici ve asıl, belirleyici: “Belki gözlerinin kıymığı şu denizler”, “Yıpraktı boşunaydı maviydi ama”, “Maviş közü ocaktan küreleyiş oculuğum”.

Kıskanır da “mavi”sini başkalarından: “Ne kıtırıcı maviler köpürüyor suların beyazında”.

Toplayacak olursam, “mavi”, şairin kendisine “değme”sini isteyeceği ilk şeydir. “El İzi” adlı çalışmanın ilk halinde ise “mavi mavi esen yel”in onun “okşanmamışlığına değemeyişi”, işte o yüzden çatışık bulunarak bir iç dirençle karşılaşmış, değiştirdiği hali ise özündeki büyüğü yitirerek bir söz kümesine dönüşmüş ve fakat bu belge, yayımlanmasa da, 68’den en son tarihe kadar taşıdığı ilk anlam anılarıyla kişisel koleksiyonda muhafaza edilmiştir.

Müşveddeler, müştemilatlı şiir konağının en sıcak, en sevgili, en dost odasını oluşturur. Münzevi, o aynalı geçitte çoğalır ve Efendi’yle Teknisyen orada yüzleşir. Yapıt arılaştıkça, ruh da onunla birlikte yücelir ve kendi parçalarının ânı belirlediği kaynaktan fışkırır neşe. Azapla da tamamlansa metin, ödülün indiği ve dönüştürdüğü mekân orasıdır. İşte, bir başkasının müşveddeleri arasında, onları yazıldıkları esrik kaligrafilere dönerek dolaşırken, o işlem süreci, duygusal, giderek duygusal bir öteki’ne benzeme hali de alabiliyor ve onun eli, elinizin yanında belirebiliyor. Bu, sizi izinsiz dolaştığınız bir malikânede olmak kaygısından da kurtarıyor hem.

Öylece, bir yandan onun ruhsal kimyasını, varoluş karşısında harekete geçirdiği enerjinin işaretlerini, bütün katmanlarıyla ton ton mavide yaşantılarken, bir yandan da o simgenin kubbesi altındaki günlük kaderlerinizin benzerliğini “veryansın” izliyorsunuz. Alkol, alkolün getirdiği afetler; düze inmiş, “dünyanın kaç bucak” olduğunu görmüş olmalar; ve bütün eski Üsküdar’lar... “Kan bir dağbaşıdır/ Üsküdar ısrar kökeninde”, “Ah bürölce Üsküdar’ım/ İnsan şeytana uyar”, “Kenan’ı ölmüş diye duydum ve sanki Üsküdar’a gitti”. Ve o, “Horozu kalkık bir gemi güvertesinde İstanbul gecesinde”, geceleri ve künhüne varılamayışlar... “Bakınıyor göğüs geçiriyorlardı/ Kulak kabartıyorlardı pek pek”, “Öperek uğurluyorum insan seyreği/ Et kemik yağ

mağ değil, sinirsel lüleceğim", "Yanımdaki dost da hayvan/ Ne dolanıp duruyoruz diyor/ Önün arkan yıkılmış zaten".

Dolanıp durdukları yer bir İstanbul iskelesi, kimbilir, belki Üsküdar. O sıralar Ankara'da mı Metin Eloğlu? Bir hanım mı göz kulak oluyor ona? Ona mı yazılmış 7+7 vezniyle bu dörtlük? Şu 7+7 vezninin "1942-1944 Mehmet Metin Eloğlu" başlığını taşıyan toplamda da izleri var. Sonra da kitaplarında kıra kıra gitmiş bu vezni. Bu notlarda, çok yorgunsa eğer ya da zorunluluk duyduğu şeyler yazmışsa, ona dönmüş. İşte bir resim sergisi sonu Ümit Yaşar'a yazdığı not, işte şarkı ahenginde şu dörtlük ve devam edilmek istenmiş, yarım kalmış öteki yarım dörtlük. Neden ona geri dönüyor böyle hallerde? Bu kabul, "Bu yalnızlık benim" kabulüne koşut mu? Bu dörtlüklerin de kimilerinin altları imzalı. Evet, bunlar benim, ben'im onayı.

"Nedense ağlak değilimdir". Bu notu, dört yerde dört ayrı şekilde görünen, yayımlanmış bir şiirinin müsveddesinin yer aldığı, Moskova'daki bir otelin antetli kâğıdının bir kıyıcığında düşmüş. Sonra üstüne koca bir şiir koyup "Rüzgâr Ekmek"e almış onu: "Verin ağlaklara, verin ağlaklara, daha da gözyaşı verin."

Ama, bu ağlayış... "Bu ağlayış da, benim."

Hem "anahtar (anlaşılan para da) öteki pantolon cebinde kalmış" ve "bu mahallede çilingir de yok"; ve işte "Musluk açık kalmış", "elektrikler yanıyor" ve "kedi aç, içerde".

Bu son dize parçalarını kitaplarındaki bir şiirinden aldım. Ve şimdi burada, müsveddelerde: "Kamışların gıcırı bükük", "Bir türlü batamadı ay", "Yani defolup gidemediğim".

Yani: Mavisizim artık ve bu, benim! Ve, ben'im.

Ama, ama:

"Eskiden olsa".

Mehmet Taner
2003

METİN
ELOĞLU

DÜDÜKLÜ TENCERE

9. ELO

ŞİİRLER

Kapak: Orhan Peker, Yeditepe, 1951

YİNE

DÜDÜKLÜ TENCERE

DÜDÜKLÜ TENCERE

Pazarları daha gündüzden,
 Ahçıbaşı, aklını başına devşir;
 Börekler kızaracak nar gibi;
 Kıymalı, ıspanaklı, peynirli...
 Sonbahar yağmuru oluklarda,
 Çüşbalığı haşlanacak!

Mesela zamkinülzarefe yemeğinin
 Akşama yetişmesi lazım, başın darda.
 Al eline şu nesneyi,
 Dibini bir güzel yağla,
 Sovanını da doğra, dütl! desin;
 Bir tutam tuz, biraz kimyon;
 Şıpın işi pişiverir.
 Baksanıza göbek atıyor;
 Beylere selam, hanımlara selâm!
 Çengi misin be gâvur icadı,
 Düdüklü tencere misin?

BALLI BÖREK

Musikili oda
Antikadır uzundur
Yaşasın sırma döşek
Saadetler bizimdir

Dürdanem
Aynaların âşığı
Bir bakar canü yürekten
Şen gönlüne yaraşır

O surat zengin işi
Pislik sürse yakışır
Bir yerini sinek ısırsa
Pamukla kaşır

Dürdanem
Pencerede sırnaşır
Atlı ağalarla sümüklü sakalar
Kapı önünde tokuşur

Akşam olur
Kervan çıkar yokuşu
Sofrada sümbül hoşafı
Mavi mavi bekler

Kapı vurulunca damat bey gelir
Zembilde turfanda çilek
Gidişatımız çok kötüymüş
Damadın nesine gerek

Dürdane ballı börek

PADİŞAH SAYESİNDE

Rüstem Paşa konağında
Işıklar yandı
İnce eşya ıdı
Saat sekizde

Çil tekerlek yokuşt
At araba beleşten
Gelip durdu yavaştan
Tantanalı kapıda

Gelen konuk bey paşa
Ayakları öpölmüş
Konağın içi gümüş
Yüz altına bir neşe

Ut ustası ut başında, telinde
Akord işi kırılarak
Kırk tane güzel uşak
Sofra dışında

O mübarek yaz gecesinde
Tez vurulmuş sülün yedik
Kâh soyunduk kâh giyindik
Padişah sayesinde

Kavuk sallamayana yazık
Hanım kız, okumuş kız
Siz o babadan değilsiniz
Doğrusu kalbiniz bozuk

Rüstem Paşa'nın gençliği
Sedirde geçti
Lale sümbül devrinde
Tahta kılıç belinde

PADIŞAHIN İZNİYLE

Yatsıyla imsak arasında
Gizli ferman bilindi
Tatar Ayşe soyundu
Harem dairesinde

Padişahın izniyle
Tatar Ayşe güzeldir
Yıkadı sildi natır
Daha gündüz gözüyle

Daha neler de neler
Sakala boncuk dizili
İğreti uçkur çözülü
Tatar'ı içeri koyver

Herifin erkekliği üstünde
Elleri Ayşe'ye doğru
Naçarlık içinde Ayşe'nin ömrü
Pencere karşısı cellatlı kule

Gazap işi olağan
Ahırda kırk tane katır
Uzak duranın hali haraptır
Bir yol kuruldu şölen

Şölenin yanında döşek
Dün gecedен gül kokulu
Bu ne iştir Allah kulu
Vurulmuş ceylanla sırmalı eşek

BİT YENİĞİ

Kötüymüş, cahilmiş; bunlar hep peşin hüküm...
 Dolınabahçe'ye yanaşın da –eğer yanaşabilerseniz–
 İyi niyetle şöyle bir kolaçan edin:
 Adam oturmuş memleketi düşünüyordu;
 Ama önü havuzmuş da yelpazelenirmiş,
 Ama yediği önünde, yemediği ardında,
 Ama...
 Nankör herifler, aması yok bu işin;
 Adam oturmuş bal gibi memleketi düşünüyordu:
 Dalaman çayı hazin akar, diyordu;
 Onu biraz delişmen akıtmalı.
 İstiranca dağlarında bir eşek
 Güneşe karşı işer;
 O eşeğin de icabına bakmalı...
 Bizim Hacı haram yemez,
 Pelvan İbrahim kıcını yumaz,
 İstanbul çocukları askerlik edemez...
 Açlığa muska lazım,
 Sadrazama tasma lazım...
 Ah, her şey düzelecekti ama,
 Devletlinin sol kalçasında
 Bir zalim çiban!

Ulan Baltacı Mehmet,
Ulan Yedisekiz Hasan Paşa
Ulan 1914 savaşı;
Ulan Nasrettin Hoca'nın kuşu...

Bu arada sanat işleri de gelişti
Tekke ilahileri, Minakyan tiyatroları,
Bilmemkimin fırçasında
Manolyalar ölmezleşti..
Hele bir Yahya Kemal yetişti ki
Yahya Kemal derim sana!
Tanzimat, Servetifünun, Fecriâtî...
O dehşetli yazarlar bir olup
Bunca gerçeği tefe kodular.
Bülbülle mehtabın hakkını,
Heceyle aruzun şerefini korudular.
Bu memleket başka türlü nasıl kalkınsın?
Yaşasın,
Vallah billah yaşasın!

İŞ GÜÇ SAHİPLERİ

Ben uyandım,
 İlyas'ı dürttüm, o da uyandı;
 Bizim sesimize Sahavet Hanım da uyandı;
 Elimizi yüzümüzü yıkadık,
 Sabah çişimizi ettik,
 Giyindik;
 Doğru işe...

Dostum İlyas'la beraber
 Saat 12'ye kadar çalıştık,
 Bir saat dinlendik,
 Sonra 6'ya kadar yine çalıştık;
 Sahavet Hanım bilmiyoruz ne yaptı...

Akşam oldu, sular karardı;
 Ben 260 kuruş aldım,
 İlyas da o kadar;
 Sahavet Hanım 35 lira aldı...

AÇ KARNINA SAKIZ

Beşiktaş'ta Kürt Bekir'in kahvesi,
 Gözönünde helalinden bir deniz;
 Aylardan temmuz; ağustosla haziranın arası.
 Biraz ötede hayal şehir, Anadolu yakası;
 Günlerden ya cuma, ya cumartesi...
 Gözleri karararak, midesi öterekten
 Şair Şükrü Bey şiir yazıyor...
 Şiirin ismi ne, tahmin edin bakalım?
 'İnce rûhumun esrârengîz nâlesi...'

İlkten gözleri şöyle uzaklara dalıyor;
 Rengârenk bulutlar evlere şenlik,
 Ufkun güzelliği güneşin battığı yerde...
 Köylü'den bir nefes alır almaz,
 Genzi yanıyor.

Geniz yanadursun,
 Şükrü Bey bu şiiri mutlaka yazacak!
 Vallahi de yazacak, billahi de yazacak;
 Hassas insanlarına gözyaşına bakmak yok!
 Diyecek ki pundunu kollayıp:

*Anamdan şâir doğdum, sonradan oldum sanma;
 Ey gafil okuyucu, genç şâirlere kanma...
 İstirabın meyvası mısralarım acıdır,
 Kafiyelerdeki ilhâm aşkımın kırbacıdır.*

Kalemi tükürükleyip saldırıyor kâğıda:

*İlâhî duygularla süslü ilhâm perisi;
 Gelsin şiir dehâmın gelsin öteberisi...*

İçinde cinas olsun, teşbih, istiare olsun,
 Yürekler acısı bir şiiriyet;
 Barışla ne işim var, neme lazım hürriyet...
 Veremle, intiharla bitsin sonu;
 Ucunda on papel var, boru mu bu!

İki ekmekle dünyada doymayız, diyordu;
 Ben köroğlunu bilmez miyim...
 Özçelik de doymaz, yaradılıştan obur.
 250 gram pastırmayı nasıl yemiştik geçen akşam;
 Üstüne iki tane de yumurta kırmıştık;
 Bir baş sovan, bir buçuk ramazan pidesi,
 Komşuların verdiği bir tabak tepeleme irmik helvası...

*Melal sevdâzedeye lûtuftur sanıyorum,
 Ey sâki bana mey sun, için için yanıyorum...*

Yaradana sığınıp bir beyit daha yazdı,
 Ama ben burada tekrarlamaya utanıyorum
 O esnada kalemin ucu bitti,
 Garsonun çıkısını isteyip dikkatle yonttu:

*Mehtâplı gecelerde ruhum hasretle inler
 Bu ilâhî nağmeyi taşısın yelkenliler...*

Tam aşkın ölmezliğinden bahsedecekken,
 Kötü bir ihtimal içinde yer etmez mi?
 Hadi bu harika şiir bitti diyelim,
 İzzet Bey sözünde durur muydu ki?
 Yani on lirayı verip, bu şiiri alır mıydı?
 Birden ateş gibi bir beyit geldi aklına:

*Gözlerinin yeşili sanki denizin dibi
O bembeyaz kolların sırçadan saray gibi...*

Tam üç aydır yıkanmadı, diyordu:
Hangimiz yıkandık zaten, hani hamam parası?
Özçelik'de bit bile çıkmış, dün geri çevirdiler okuldan;
Üç aylıklara daha yirmi gün var;
Amasya'nın telgrafı: Baldız hanım geliyor,
İki çocuğuyla başlarına yıkılmak üzre;
Elektriğin, bekçi aylığının eli kulağında zaten;
Şükrü'yü bugünlere mi doğurdun,
Ah anam, garip anam!
Yaratıcı meleke kendini gösteriverdi:

*Gelsin bülbülü şeydâ, boşalsın peymâneler,
Rûhumun derûnunda esrârengîz nâleler...*

Zehir içip geberse... Şerefine yediremiyor.
Evi barkı terketmek erkeğin şanından mı?
Bütün bunlar sanki yetmezmiş gibi,
Bu sabah da kubur patladı.

*Hazân akşamlarında inleyen bir garip ney;
Ardından kahkahalar, Tanrım, bu ne biçim şey?*

Anlaşıldı bu gece evcek açız.
Bakkalın önünden bile geçemem,
Kasaba rastlasam belki de dövüşeceğiz...
İyisi mi, sen buradan usulcacık kırarsın,
Yüz dirhem ekmek alıp sinersin bir kuytuya;
Ötekiler de ne halleri varsa görsünler,
Sana güvenip de gelmediler ya dünyaya!

>

Tam arka kapıdan sıvışacakken,
Garson, ensesinde bitiverdi:
Önce şu hesabı görelim Şükrü Bey;
Az şekerli kahveyi höpürdete höpürdete içersin,
Oğlum Remzi, çakın var mı?
Oğlum Remzi, şu radyoyu açiver!
Gel Remzi, git Remzi...
Sonra da tüyersin ha?
Hıyarağa!

Çıkarıp, son onluğu da garsona verdi.

AÇ AYI

Kâfir zurna güzel öttü;

İşi yoksa varsın ötsün...

Def dümbelek gırla gitti;

İşi yoksa varsın gitsin...

Bir kara kız, kılpiranga kızılçengi;

Karşıma durup kırıttı;

İşi yoksa varsın kırıtsın...

Açlıktan susuzluktan

Dilim damağımı yırttı,

Şeytan geldi beni dürttü;

Ne yapsanız oynayamam...

Çergibaşı hapı yuttu!

DAYI BEY

Eski bereket kalmadı şiirlerde;
 Hikâyesi anlatılmaz, uzundur.
 Ama gerekiymiş, olsun efendim,
 Hürriyet olduktan sonra bu memlekette,
 Egemenlik ulusundur!

Ulus yan çizer, kuyu kazar;
 Ulus ince eler, sık dokur...
 Mesela?
 Mesela, şiir yazar.

Tatlı canıma kıyıp, bir yol düşündüm;
 Yetmedi, bir daha düşündüm;
 Kalemî mürekkebe banınca,
 İşte bu şiiri döktürdüm:

Elifimin camında
 Perdeler geniş
 Kâh ısıtır, kâh soldurur eşyayı
 En güzel güneş

Elifimin aklında
Bir zengin evi
Köşk mü desem konak mı desem
Bütün yataklar yaylı

Elifimin gönlünde
Sevdalar türlü türlü
Oturmuş tırnak keser
Komşunun oğlu

Elifimin dayısı da
Aksi gibi hürriyete âşık
Yazılar yazar çizgiler çizer
Hey gidi gençlik

KALDIRIM MÜHENDİSİ

Günler günleri kovaladı, aylar ayları;
 Sabah karanlığında, öğle üstü, geceleyin
 Aşk yılları,
 Öğrenim yılları;
 Pembe yıllar başımın tacı,
 Zifiri yılları anama söylemeyin...
 Ham hayaller, olmaz işler peşinde,
 Gözüm kime ilişse ben onun yâri...

Kabaetime pıçak sokuluyor aşktan ötürü;
 Caket pantol kumara gidiyor aşktan ötürü;
 Gençliğimi harcıyorum bir çırpıda;
 Bu da mı aşktan ötürü?
 Dangalak! dese biri...
 Hayatımın bu parçasını neye benzetsem?
 Mesela, mesela, mesela...
 Osmanlı tarihinde Deli İbrahim Devri.

Daha mühendisliğimin ilk yılları
 Ahırkapı'dan bir kız alıyorum.
 Kız beş vakit namazında,
 Söküğümü diker, yatağını kabartır,
 Patlıcanı kızartıp ağzıma verir;
 Sonumuz mu?
 Sonumuz belli...

O bekâr o yalnız günlerinde
 Güzel İstanbul'u gezdim dolaştım,
 Altımda tanrı vergisi bir taşıt.
 Öyle işler gördüm ki içim parçalandı;
 Namussuz namusluya,
 İnsan hayvana eşit.

O duvar senin bu duvar benim,
 Bir g z gecesi eve dönüyorum.
 K  e başında bizim aile efradı:
 Biri kızkarde im, öteki ninem;
 Nermin fındırde iyor, ninem dileniyordu;
 Bu ya tan sonra yalan söylemem.

Gözlerim ya ardı, kendimi dar attım postaneye
 Biricik kardeşim İlyas, diye bir mektup yazdım
 Bana 30 lira g nder acele,
 Senden başka güvenecek kimsem yok...
 Ne dersiniz,  u bildiğiniz İlyas
 Cevap bile vermedi hergele.

Bundan sonrasını kalem yazamaz,
 Ne kadar azg n olursa olsun.
 Bir bakıyorsunuz i  pe indeyim,
 Ekmek, dostluk, hürriyet pe indeyim;
 Bir de bakıyorsunuz d  m   m mahkemelere.
 Sayın yargıç! diyorum son celsede;
 Ben ilerili i i  olsun diye sevdim;
 Siz tuttunuz ciddiye aldınız;
 Ama artık mapuslara d  meyece im,
 Aklımla oturup, aklımla kalkaca ım...

GARİP KUŞUN YUVASI

Bu evden içeri biyol girene,
 Oh çekmek yasak;
 Sofrasında tuz, lambasında gaz yasak!
 Öyle bir evdir ki bu,
 Hayale yakın, akla uzak;
 Delibozuk kapıları
 Toz bürüdü salkımsaçak;
 Daha açık konuşalım:
 Bizim evin merdiveni,
 Bilemedin üç basamak.

Oturmuş kös dinleriz;
 Kimimiz arif, kimimiz ahmak;
 Bir babamız vardı katı yürekli,
 Ektiğini biçemedi
 Gürledi gitti.

Gazhane yollarından toplayıp
 Kömür koydum mangala;
 Şubat sonlarında bir kış gecesi;
 Oy dingala dingala...
 Yalın ayak, başı kabak
 Anamız geldi;

Eğildik eteğini öptük:
 Yolculuk iyi geçti mi, ana?
 Harem-Salacak arasında
 Denize düştüm;
 Balıklar yanıma üştü.
 Bir mavilik bir mavilik,
 Bakınca kendimden geçtim.
 Bu koku ne acaba?
 Mangalda çarıklar pişti.
 Sofraya çöktük, delik sahan delik sahan içinde;
 Amanın Allah;
 Üç yudum aldım,
 Tükendi şişe;
 Şişedeki zehir
 Derdimi deşti.
 Bir türkü söyledim ince,
 Bülbüller cama kondur:
 'İki kol iki bacak
 'Hürriyetle yaşanır ancak.'
 Hele anamı bir daha öpeyim;
 Yarın sabaha kadar,
 Kim ölecek, kim kalacak...

>

Sabah oldu, uyandık evcek;
Bir kız geldi kapıya:
Alacaksan al beni...
Alamam!
Kahkahanın bini bir paraya.
İşin doğrusunu bu kıza anlatamam;
İçtiğimiz su acı,
Gördüğümüz düşler felaket düşü,
Pencereden uzan da bak,
Bak da ağla;
Bir yatakta sekiz kişi...
Haydi seni aldık, diyelim;
Dokuz kişi bir yatağa sığıştık,
Nefes nefese...
Verem olduk, temsil;
Ne halt ederiz gayrı?
İlişme bize,
Bozma keyfimizi;
Havalanmış mahalle kızı.

GİDİŞAT

Tacir Ali Beyin karısı
Hoş insandır bencileyin
Ama muhtara sorarsanız
Mahallenin yüz karası.

Donsuz yatarmış geceleyin
Yatar a, öyle alışmış
Hem bize ne, bu gidişat
Başıyla berabermiş Ali Beyin.

Tacir Ali Bey şimdi trende
Yan gelip yatmış
Karıyı kızanı hepten unutmuş
Evleri var hane hane.

ERKEK ZELİHA'NIN TORUNU

Ben bütün mahallenin dilindeyim
Her dedikoduda bulunurum
Bir vakitler dükkân işleten
Erkek Zeliha'nın torunuyum

Ben bazı günler ağacın yanındayım
Ahlatların dibindeyim
Yüzü ciletle kesilmiş
Kötülerin koynundayım.

Yağmur yağar da hava bozunca
Eve yollanırın çişim gelince
Dil döküp şiir yazarım
Gönüller şen olunca.

Evden çıkarım annem kızınca
Para bozdururum tütün alınca
O kahve senin bu kahve benim
Bitlenirim kış boyunca.

Kahve köşelerinde güzel laf ettiler
Şiirlerimi benden iyi saydılar
Tam yüz kişinin ortasında
Anama avradıma sövdüler.

Ekmek yedim tuz yaladım
Oramı buramı elledim
Sabahtan akşama kadar
Altmışaltı oynadım.

Benim aklım serseri aklı
Cebimde bıçaklar saklı
Sakal koyvermiş bir de babacığım var
Evlat yüzünden ağlamaklı.

DEDİKODU

Kadın şimdi birisini bekliyor
 Zannederim para babası
 Bu bekârlık çekilmez doğrusu
 Herifçiğlunun kanına girmek gerekiyor
 Yan oda sandık odası
 Soyunmuş dökünmüş anakuzusu
 Çamaşırı kirli de onu değiştiriyor
 Gıdı gıdı hanımısı.

Dolapta çantası üç beş kuruş parası
 Aferin sana ölü Ahmet karısı
 Belli mi bu hayatın ötesi
 Baksana millet yaşıyor
 Komşunun kırk odalı hanesi
 Herif eşek yükü erzak taşıyor
 Hanımın hizmetçisi küçükbeyin dadısı
 Tüyleri yoluk bobi çilhoroz pisipisi
 Bir lokmaya el pençe divan hepsi
 Aklına esen sövüp sayıyor.

Bu sokak Üsküdar'ın neresi
 İnsan dedikoduya alışıyor.

HİKÂYE

Oğlan kızı parka götürdü
 Taze çimen üstüne oturttu
 Göğün bir köşesi mavi
 Öteki köşeler kapalı
 Kız oğlanı suratından öptü
 Ağzından salyası aktı
 Park bekçisi üç adım öteye gitti
 Evlat sahibi utandı
 Utandı da ne yaptı sanki
 Kumun ortasına tükürdü
 Güneş tükürüğü kuruttu

Kızın babası tezgâhtar
 Daha neler de neler
 Anası bol para sever
 Haftada üç gün dışarı çıkar
 Tezgâhtara ihanet eder

Oğlanın babası cambaz
 Çürük tahtaya basmaz
 Oğlan zeki ve haylaz
 Evde bir çöpü ellemez
 Anası kirli beyaz
 Bir köroğlu bir ayvaz

Oğlan yaylı kız yaylı

BEKÂRLAR

İlyas'ı aradım meyhaneyi bırakıp,
Baktım ki yere çökmüş;
Yepyeni urbasına kusmuş,
Sol böğrünü avuçlayıp...

Bir de yazılı kâat var, gözüm ilişti;
Katınerini açıp da sermiş önüne;
Şu sıcacık yaz günlerinde,
İlyas'a vurulmuş bakkalın kızı...

Canım demiş, ciğerim demiş;
Ben sana varırım, demiş mektubunda;
Ölüm yok ya bunun ucunda,
Bohçamı alıp kaçarım, demiş...

Sen beni avluda beklersin, İlyas;
Cuma gecesi, ayışığı çıkınca.
Hepsini tasarladım şu kısa aklımca;
Sevdada karar olmaz...

Çekip gideriz viran dağlara,
Çalıdan çırpıdan bir ev kurarız,
Aşkımızın üzerine titreriz;
Hani romanlar yazıyor ya...

Sen kuş vurursun, çomakta pişiririz,
 Akşam olur, hasret başlar koymaya;
 Şeker İlyas, utanıyorum söylemeye;
 İşte anlayıver, şöyle şöyle sevişiriz...

Bir de çocuğumuz olur, ister misin?
 Bencileyin güzel, sencileyin gürbüz.
 Onu sabahları ormana salarız,
 Tavşan gibi seke seke büyüsün...

Unutma İlyas, cuma gecesi;
 Avluya gelirsin, tanıdığım İlyas'san!
 Bir akla uyup da beni atlatmazsan,
 Artık kolay ötesi...

Ne çare, İlyas'ın kafası işliyor;
 Şeytana ters giydirir külahı.
 Efkârından değil vallahi,
 İş olsun diye her akşam içiyor.

AKILSIZ KALEM

Perşembe sabahı erken uyandım,
İşime karışmasınlar canım efendim.

Sokağa çıktım; daracık, viran...
Sekerek yürüme hey kâfir oğlan!

Komşudan komşuya Elif uzamış;
Pabucu değdikçe, eşik tozumuş.

Elifimin doğru dürüst kaşları;
Daha da önünde toplum işleri...

Bahçıvanın yüreği inceden ince;
Millet bahçesine dikili yonca.

Kimi şiir başıboş, kimi şiir güdümlü;
Taş kırmak da önemli, şairlik de önemli.

Mercimeğe fırın, peynire tulum...
Böyle şeyler yazma akılsız kalem!

Ustama danışıp, ağzımı büzdüm;
Demokrasi yetişmese, ah, öleyazdım!

HARAMA ÇÖZÜLMÜŞ UÇKUR

Bütün bunları yazdıktan sonra,
 Aramızda her şey bitiyor.
 Elâleme rezil oluyoruz işte;
 Oh, diyecekler, yüreğimiz yağ bağladı;
 Elkızının fendi eloğlunu yendi, diyecek;
 Orası senin umurunda mı!

Sen böyle değildin önceleri,
 Sonraları sonraları işi sapıttın;
 Madem ki rol yapmaya hevesin vardı,
 Keşke bir tiyatroya girseydin!

Delilik edilir, edilmez değil;
 Yalan da söylenir bazı bazı...
 Ama, şu kancıklığa ne buyrulur?
 Oynadığın madikleri neye yoralım?
 Bu dünya insanı azdırıyor,
 Para insanı değiştiriyor, tüccar kızı!

Hiç unutmam bir kış gecesi,
 Kahpe dünyada yersiz yurtsuzum;
 Kapısına geliyorum, kapıyı açmıyor;
 Bir kova da su döküyor üstüme;
 Pencerenin gerisinde bir erkek sesi,
 Kıkır kıkır gülmeler,
 Öpüşüp koklaşmalar...
 Şuna bakın hele: Yüksek tahsil talebesi...
 Buna ne derler bilir misin?
 Buna derler katır cilvesi!

Ya o bırakıp bırakıp gitmeler,
Samsun gezisinde kafayı çekip oynamalar?
Pazarlığımız aklına hiç gelmedi mi, kaltak;
İnsanlık bunu mu emreder?

Biz seninle aynı kapdan yedik,
Aynı yatakta uyuduk;
Yaşadığımız o iyi, kötü günler
Gözüne dizine dursun!

Ben seni efendi kız sandım;
Ettiğin iri iri laflara bakıp,
Ben seni insan sandım;
Bırak, metelik etmezmişsin!

Gayrı selamın sabahın ardını kes,
Kanıma ekmek doğrama.
Var git, zekânı güle güle kullan;
Güzelliğin de senin olsun, paran da!

UFUKLARDA YÜKSELEN NAZENİN BALON

Arkamdan laf etmişsin, sana yakıştıramadım;
 Beni rezil edip, bir köşeye kodu, demişsin...
 Dayını kışkırtacakmışsın da bir gece vakti;
 Parayla iki serseri tutup, ibreti âlem için,
 Kafanı gövdemden ayırtacakmış!
 Dur hele, madem ki iş bu yola döküldü;
 Hepsini dinle de gözün gönlün açılsın:

Sana söylediklerimin çoğu yalandı;
 Ben kim, Fransa'ya gitmek kim...
 Hele o tüccarlık masalı?
 Nasıl yuttuğuna hâlâ şaşarım.
 Samsun'da enişterler,
 Zonguldak'ta teyzeler,
 Adana ilinde bilmemne hanı;
 Koca koca okullardan diplomalar;
 Bizi bekleyen aydınlık günler...

Kafana dank desin artık;
 Bütün bunlar kuyruklu bir yalandı.
 Başka ne yapabilirdim, söylesene!
 Yeşilinden tut da mavisine kadar,
 Nah! yumruk gibi gözlerin vardı.
 Narçiçeği dudaklar, kulağının memesi;
 Saç dendi mi aklıma seninkiler geliyor;
 Kalçalarının tarifini pek beceremiyorum...

Bana, kaba herifin birisin, diyorlardı;
 Seni sevdikten sonra inceliverdim:
 Efendim'li estağfurullah'lı konuşmalar;
 Kundura boyacısına hergün 15 kuruş;
 –Elbette, ne zannettindi–
 Sakala perdah, bıyığa rastık;
 Entarimsi gömlekler,
 Çiklet ilen güneş gözlüğü...
 İncele incele hani yok mu ya,
 Höt! desen devrilecek oğlanlara benzedim.
 Bir şey ikram edildi mi; mersi!
 Birine tosladın mı; pardon!
 Boncurlar, bonsuvarlar...
 Bu arada anamın kefen parasını da yedik;
 Belediye'deki sıramız güme gitti.
 İş bunlarla bitse, öpüp başıma koyacağım;
 Beni enayi yerine kodun, değil mi?
 Senin için iki eşek yükü şiir yazdım,
 Dört kamyon rakı içtim,
 Gurbetlere düştüm,
 Düz ovada yolumu şaştım;
 Hadi bütün bunları sineye çektik diyelim;
 Ya o belsoğukluğu?

XAVIER CUGAT

Amma da yaptın şıllık kız,
Dağlıysak, insan değil miyiz yani?
Koyunları sattık, vurduk üç bini;
Öküzleri sattık, vurduk beş bini;
Bu parayı mezara mı götüreceğiz?

Hele gel, seni vizon pöstekilere saram;
Koluma takıp, Kervansaray'a gidem;
Sana Chat-Noir'lar alam mı;
Koklayanın burnu düşsün.
Joze Iturbi'den, Xavier Cugat'dan
Sana pilak alam mı?
O çalsın, sen tepinedur...
Seni eşek sütünden banyolara yatırıp,
Camel'ini binliklerle yakam mı?

Naylon'una ne verem?

HAZIR KASABAYA İNMIŞKEN BİR DE RESİM ÇEKTİRELİM DEDİK

Nutuklarda kitaplarda öyle dedik,
Biraz efendi gibi durun;
Kurağı, sıtmayı, hasta öküzü
Bir an için unutun;
Karnınız tokmuş, sırtınız pekmiş gibi,
Şöyle güler yüzle bir resminizi çekelim;
Torunlarınıza yadigâr kalsın.
Gülün yahu,
Adamı sinirlendirmeyin!

Kusura kalma resimci bey,
Gülmesini bilmiyoruz ki...

HALKIN TUTTUĞU YOL

Millet bir yol tutmuş gidiyor;
 Ama iyi, ama kötü:
 Samsun'dan tutmuş, Viranşehir'den tutmuş;
 Ulus meydanında bir börekçi dükkânından;
 Cibali'de kutu fabrikasından tutmuş;
 Paşabahçe'de şişeden,
 Şemsipaşa'da tütünden;
 Atın yularından tutmuş, kelin perçeminden tutmuş...
 Kalpazan Tahir,
 Lavantacı Mehmet,
 Süklümpüklüm Hanife...
 Hepsini saymam, ne üstüme vazife;
 Herkes bir yol tutmuş gidiyor:
 Mesela bir Ali Bey var tanıdıklar arasında,
 Veli Bey var;
 Hani bir akla uyup da bir olsalar;
 Gözümüzün yaşına bakmaksızın,
 Şu güzelim memleketi satarlar.
 Necip Bey var, zırzır deli;
 İlhami Bey hınzır deli...
 -Olanlar bize oluyor bu arada-
 Taş üstüne taş koyan var,
 Hürriyetten cayan var.
 Bizim kayınbirader kızıla yakalandı,
 Yenganımın nezlesi var.

Saat 6 dedi mi akşam oluyor, olur a...
 İstinye doklarında bir işçi,
 Demokrasiyi su gibi biliyor, bilir a...
 Kiminde akıl fikir noksanlığı,
 Kiminde fazlası var.
 Mösyö Hırant'ın gözlüğü firenk altını,
 O da öyle bulmuş geçiminin yolunu.
 Kerim Usta keçilerini kaybetmiş.
 Necati Beyin de felsefesi şu:
 Armut piş, ağzıma düş.
 Erkilet güzeli bağlar bozuyor.
 Kaçamak Sulhiye'nin tadı başkadır.
 O kömür gözleri olmasaydı keşke;
 Mualla Hanım kötülüğe teşnedir.
 Şair İlyas'ın evi tamtakır kuru bakır;
 Ferhunde Hamfendinin evinde halayıklar;
 Kenarın dilberi hüsnüne pek güvenme;
 Yel üfürür, su götürür, engel olabilene aşkolsun;
 Malum ya, alınyazısı var!

1939 yılında bir zelzele Erzincan'ı yıkıyor;
 Anladık, çaresi yok...
 Ardından su basıyor Çukurova'yı;
 Eskişehir felaketi, Balıkesir yangını;
 Çarşamba'yı sel alıyor.
 Anladık, bütün bunların çaresi yok;

Tabiat kuvveti, ihmal, Şu veya bu...
 Ya o kıtlık yılları;
 Uluorta salavatlar, tekbirler;
 Günün birinde dokuz cinayet?
 Ne İsa, ne Musa, ne Muhammet bu işe karıŐıyor;
 Verem alıp gidiyor, ardından bakakalıyoruz;
 Trahom k r ediyor, sıkıysa önüne geç;
 Sıtma... hele o sıtma;
 Ha bereket!
 Frengiden d k l yoruz.

Millet bir yol tutmuş gidiyor;
 Hepsinin işi iş zaten...
 İŐŐi Muharrem yorganı başına çekiyor;
 Komşunun ahretliŐi g n l çekiyor;
 Bülbüller akasyanın dalında dem çekiyor;
 Anam  ile çekiyor;
  ek deveci develeri yokuŐa, aman...

OKUR-YAZAR YETİŞTİRME KURSLARI

ABC... VYZ!

Bugünlük bu;

Yarın kelime dizisi,

Öbür gün el yazısı;

Aç istediğin gazeteyi,

Güldür güldür oku...

Kel Aliço'nun güreşlerini oku,

Orospuların gizli defterlerini oku,

Yusuf ile Zeliha'yı oku, gözlerine kan otursun;

Zenginin malını,

Züğürdün halini,

Demokrasinin iktisadi cephesini oku;

Orayı sökemedin galiba?

Geç pir aşkına cinayetleri oku...

Ha babam ha, ha babam ha;

Oku be!

ÖMÜR TÖRPÜSÜ

Yaşamak istiyorum

Yaşamak istiyorsun

Yaşamak istiyor

Böyle şiir olmaz, diyeceksin; biliyorum.

Ama böyle dünya olur mu?

Böyle barış olur mu?

Böyle hürriyet olur mu?

Böyle kardeşlik olur mu?

Biliyorum ki, katlanıver, diyeceksin;

Ama böyle de yaşamak olur mu!

ZURNANIN ZIRT DEDİĞİ YER

Bu dünya Sultan Süleyman'a kalmamış;
 Ama size kalacak.
 Olur a, Sultan Süleyman bilememiş işini;
 Ama siz bileceksiniz.
 Şöyle sizinle beraber üç beş kişi;
 Öte yanı kördögüşü.
 Bir gün yaşamışsınız, ömrünüze bereket;
 Akşam olmuş kendiliğinden;
 Bir konağınız var dayalı döşeli;
 Kapıda arabanız, oda oda mutluluğunuz;
 Kadehte kuşsütü var, tabakta minaregölgesi...
 Biraz da aşk masalı ekleyin bu düzene;
 Eklediniz mi?
 Oh, yaşamak ne güzel şeymiş be!
 Güzeldir tabii...

Şimdi de bir oda düşünün bakalım;
Halı, kilim hakgetire,
Ekmeğin, katığın lafı hiç edilmesin,
Otu ocağı bir kalem geçin;
Beş kişi uzanmış bir sedire,
Basıyorlar küfürü;
Kime?
Ne bileyim ben, kime...
Bu oda niçin mi yoksul?
O beş kişi yoksul da onun için.
Bu bayların, bayanların derdi ne mi?
Ne olacak: Memleketin derdi.
Peki ama, çaresi yok mu bu işin?

Ha şöyle,
Düşünmeye alışın.

YEME DE YANINDA YAT

Sevgili okuyucular, 1948'in yazında,
 Gelip de Zehirdiken köyünü görmeliydiniz...
 Ama, görmediğiniz, belki de iyi oldu;
 Olur a, yüreğinize inerdi;
 İnce hastalıklara yakalanıp,
 Sıran sıran ölürdünüz!
 Hüsmen Ağada kan yok, bitinde kan yok;
 Çapa dönüşü yemiş rüzgârı, yemiş rüzgârı,
 Ölüm döşegine uzanacomuş;
 Satlıcana tutulmuş gelin, gözleri dönük kömüş;
 Mısırlar, susamlar yerle yeksan;
 Kel toprağın dili,
 Nah sana... bir karış uzamış!

17 Temmuz Perşembe, akşamüzeri;
 Köye, Mehmet Faruk'un ANADOLU şiirini okumuş,
 Meraklı bir başıbozuk geldi;
 Ahırın bitişiğindeki ahlat ağacının altına dizildiler;
 Zülfiyâre dokunacak kısımları atarsak,
 Şöyle bir konuşma oldu:
 Siz sahici köylü müsünüz?
 Eh, sayenizde öyleyiz.
 Bakalım beni nasıl ağırlayacaksınız?
 İşi oluruna bağlamak yok, efendiler;
 İlkten gül kokulu bir sedir isterim,
 Peşinden bir damacana rakı;
 Siz benim gözüme baksanıza efendiler;
 Bir damacana rakı,
 Ancak kuzu dolmasıyla içilir;
 Sucuklar, kaz ciğeri, envai çeşit turşular;
 Sofranın yanında bir davul zurna;
 Ha, ne dersiniz?

(Köylüler verecek cevap bulamazlar)
Anlaşıldı, sükût ikrardan gelir...

Bu başaklar sahici başak mı?
Buyur?
Bu başaklar sahici başak mı diyorum.
Yani ne demek istiyorsun, hemşerim;
Yel üfördü, su götördü; buna hükümet netsin?
İlkten tohum çürüdü; buna hükümet netsin?
Sonra hava kurakladı; buna hükümet netsin?
Akşam oldu; buna hükümet netsin?
İşte efendilik beratımız,
İşte kooperatif makbuzları,
İşte sıtma haplarımız;
Büyükler bizi düşünmez mi sanıyorsun!
(Başbozuk zılgıtı yiyince, öfke topuğuna çıkar)
Şimdiden ekilir mi bu tohum?
Beş haneli köy buraya kurulur mu?
Hani söğütlük, hani pınar;
Göğünde turnalar hani?
El gün içine çıkar mı şimdi bu köy?
Şu ovanın rengine bakın,
Sarısı sarı değil, yeşili yeşil değil;
Bulutı toprağından zibidi!
(Sinirleri yatışınca etrafını şöyle bir kolaçan eder)
Şu yarı çıplak herif kim?
Bir çoban.
Sahici çobanlardan mı bari?
Allah, Allah, o kadarını biz ne bilelim?
(Öteki kıs kıs güler)
Bir kaval çalsın da dinleyelim.
(Arayıp tararlar ama, kaval bulunmaz;

başıbozuk dudak büküp başka lafa geçer)

Senin gözündeki ne?

Trahom.

Senin ciğerindeki ne?

Verem.

Senin avurdundaki ne?

Latilokum.

Tahmin etmiştim zaten.

Dur, aklıma gelmişken onu da sorayım:

Şu ağacın bülbülü nerde?

Bülbül mü? Bülbül de ne?

(O esnada katıra yüklenmiş bir ölü getirirler)

Bu da nesi?

Bu bizim Dönükgöz İzzet'in babası;

Çakır Fadime'yi alıvermemiş oğluna,

Bir eşek, iki ölçek unla başından savamamış;

İzzet de o uykudayken nacağı çalmış boynuna!

Oğlu babasını vurdu ha?

(Başıbozuk pısınca, köylülerin akli başına gelir)

Hemşerim, sen kimsin be?

Ben İstanbul'dan gelme,

Emirgân güzeli Vuslat'tan doğma,

Ben bütün insanları seven,

Vatanı için deli divane olan,

Ben alınterine âşık,

Okumuş, allâme kesilmiş,

Milyon nüsha basılmış,

Gidinin oğlu Gümüş...

Peki ama, sen ne iş yaparsın be hemşerim?

Ben (ne dese beğenirsiniz)

Ben hazır yerim!

AŞK MEKTUBU

Dün akşam senden ayrıldıktan sonra,
 İlyas'lara gittim.
 Oturup, şu evlenme meselesini uzun uzun konuştuk;
 Karısı da akla yakın şeyler söyledi:
 Ben gerçi onu severim, dedi;
 Beraberce yaşayıp gitmenizi kim istemez?
 Ama, yoksulluğa alışkın değildir o;
 Açlığa, yalınkat döşeklere pek katlanamaz.
 Dinledikçe, kızcağıza hak verdim;
 Bu iş olmayacak gibime geliyor, ne dersin?
 Sen öyle görmüşsün büyüklerinden;
 Dört kap yemekli sofralar görmüşsün,
 Karpuz kollu yaz entarileri görmüşsün;
 Yattığın yataklar herhalde somyalıdır;
 Haftada bir-iki, sinemaya gidersiniz evcek...
 Hayat pahalı, sana pabuç alamam;
 Pabucu bırak, şöyle karın doyurucu bir şeyler de alamam;
 Kitap alamam mesela,
 Radyo alamam, tiyatro bileti alamam;
 Gençsin birçok şeylerde gönlün kalacak.
 Peşin söylemeli ki, sonra bana gücenmeyesin;
 Benim cıgaram var, rakım var;
 Alıştığım insanlar var bunca yıldır,
 Sevdığım, inandığım;
 Onlarla görüşmeden edemem.
 Hepsini kabullensen bile, günü nasıl kurtaracağız;
 Memurluk bana gelmez,
 Ticaret falan da yapamam, yaradılışım böyle;
 Çelimsizim, taş kıramam.
 Ben yazarak, çizerek geçinmek zorundayım;

Diyeceksin ki; ölme eşeğim ölme!
 Sen bir aralık demiştin ki:
 Gerekirse, ben de çalışırım, demiştin;
 İngilizceden tercümeler yaparım, dikiş dikerim;
 El işine koşmak gücüme gitmez;
 Annem bana bunların hepsini öğretti.
 Benim anam da iyi kadındır, biliyorsun;
 Sana kaynanalık etmez tabii.
 Ama, hastalıklı, eli işe varmıyor;
 Bulaşık mı yıkayacaksın, tercüme mi yapacaksın;
 Ortılığı mı süpüreceksin, dikiş mi dikeceksin?
 Bir gün, beş gün değil ki bu;
 Gençliğini yitirince hayattan soğuyacaksın.
 Ben şiir de yazıyorum, biliyorsun;
 Şiirlerimde barış gibi, hürriyet gibi sözler geçiyor;
 Buna içerenler olacak belki,
 Bu güzelim işe bir kulp takıverecekler;
 Cezaevlerine düşeceğim, sen yapayalnız dışarda...

Bu mektubu postaya vermeden önce,
 Şöyle bir gözden geçirdim;
 Başka kusurlarım olsaydı,
 Emin ol, onları da yazacaktım.

Bak düşün taşın.

KOZALAK MAHALLESİ

Çakal eriğinin olmuşları
Yere düşüyor;
Mezarıcı oturmuş düşünüyor.

Hacıbey, diyor içinden;
O ne biçim gidişattı öyle,
İyiye doğruya hiç bakmadan,
Kendinden emin, alabildiğine...
Din, nemelazımcılık dini;
İman, para pul imanı;
Namus?
Namus denilen şey yoktu ki sende!

Senin çırağın keyfi gıcır, Bodos Ağa;
Çekmiş mi kepenkleri,
Kurmuş mu masayı sana...
Yine mi küfür edeceksin?
Geçmişini geleceğini...
Sahi, ne oldu o boyalı eşek;
Babana satabildin mi?

Ah ah, Çolak Hafız, ah ah!
Neydi o püsküllü fesler, öcü gibi kadınlar;
Neydi o arap yazıları;
Tekkeler, muskalar, ah ah;
İşten önce dua lazım bu vatana!
Sen burada rahat edemiyorsun;
Şöyle hortlayıp, bir meydana gidip;
Şeriat isteriz! diye bağırırsana.

Çekirdekten yetişme tacir,
 Kapancızade.
 Ehlikeyiflere, başı darda kalanlara,
 Kâfir oğlan Hızır gibi yetişir;
 Şeker mi yok, un mu yok,
 İlaç mı yok hastana;
 Bayıl sekiz-on mislini,
 Çıkarıp versin sana;
 Nice yıldır bu işin kurdu.
 Ama eninde sonunda,
 Gözünü toprak doyurdu.

Süpürge tohumları bitti mi?
 Bitti.
 Mısır koçanları bitti mi?
 Bitti.
 Okkanın altına gittin mi?
 Gittim.
 Doğruluk Fırını'nın sahibi,
 Sen kurnaz adamdın hani?

Ne haber curnalcılar şahı,
 Hak hukuk lafı edilmiyor mu bu civarda?
 İleri fikirliler yok mu acep?
 Tam sana ihtiyacımız varken,
 Ne cehenneme gittin, yahu?

Yalınkattan ölüm döşekleri,
Peşpeşe çaresiz dertler;
Aheste aheste çıkar elbet,
Bunca mazlumun ahı!

Ne sandın yalancı şahit, ne sandın;
Kış yalamayı ölüme çare mi sandın?
Ali, Veli'yi vurmuş, doğru mu?
Vallahi yalan.
Patron işçiyi dövmüş, doğru mu?
Billahi yalan.
Hele şükür zıbardın...
Ölenin ardından kem laf edilmez ama,
Susmak elimden gelmiyor,
Kusura bakma!

Bu mezarlığa iyi insanlar gelmedi mi? diyeceksiniz;
Geldi.
Ama onlara sözümüz yok,
İyi olmak hepimizin ödevi.

MASAL MASAL MATİTAS

Bir ara çağdaş çağdaş tüttü;
 Caydı, Taşdevrince tüttü...
 Cami-ül Ezher'e devam etti bir ara;
 Hac'a gitti, Holivut'a gitti...
 Kâh ferace-yaşmak, kâh bikini mayo;
 Kâh kızoğlankız, kâh vesikalı orospu;
 Sabahları sırtını sıvazlar Yahya Kemal'in,
 Akşamları Oktay Rifat'ın çenesini okşar;
 Doğuya vergi bir duman bu, hinoğluhin!

Şubatlardan arta kalan bir kış gecesi,
 Köşede pusu kurup, gözleri kör olası;
 İncecik billur pembe köşte oturan,
 Hüseyin Beyin önünü kesti...
 Şöyle bir irkildi Hüseyin Bey;
 Polis molis olmasın sakın bu zibidi?
 Haktanır olmasın, vatansever olmasın?
 Baktı ki, duman bir tuhaf kokuyor;
 Tereyağında kızarmış koçyumurtası kokuyor,
 Kirli çamaşır kokuyor.
 Baktı ki, duman dalkavuşun, suçortağının biri;
 Yelkenler suya iniverdi seninkinde:
 Efendim, bir emriniz mi var? dedi.
 Dedi ki duman: Saygıdeğer Hüseyin Beyefendi!
 Bizim evde bu gece kimler var, bir bilseniz...
 Masraf Nazırı Hasan Paşa'nın ortanca kerimesi
 Fabrikatör Sırrı Bey'in bacanağı;
 Vurguncu Sezai Bey var, belki tanırınız;
 İtrî'ler, Dede'ler, Leylâ Hanım'lar;
 Karaborsacı Hidayet Bey'ler;

Randevucu Müjgân Hanım'la hemşiresi...
 Sizin evde ne var, anlayalım yani?
 Lâhavlevelâkuvveteillâbillâhilaliyûlazim!
 Bizim ev sizinkine benzer mi, a evladım?
 Bizim ev, dokuz göbekten asiller evi;
 Çerkeztavuşu eksik olmaz ki bizim evden;
 Hele patlıcanlı horhor kebabı,
 Saray usulü sebzeli yahni,
 Şahane usulde erişte graten,
 Garnitürlü arnavutciğeri
 Kraliçe çorbası,
 Safranlı İstanbul pilavı...
 (Aç açına bunları yazmak öyle gücüme gidiyor ki)
 Muska böreği,
 Bülbül yüreği...
 Tatlılardan ne var, peki?
 Dilberdudağı,
 Hanımgöbeği...
 Ekşilerden?
 Yani iş inada bindi!
 Açtı ağzını, yumdu gözünü Hüseyin Bey:
 Biz bugün ahretliği dövdük, siz dövebildiniz mi?
 Biz faizle para veririz, siz verebilir misiniz?
 Karım bahçıvanla kırıştırır, sen kırıştırabilir misin?
 Oğlum yoksul kızları iğfal eder, sen edebilir misin?
 Kızım günaşırı çocuk aldırır, sen aldırabilir misin?
 Meğer, Hicran Hanım yattığı yerde kulak kabartırmış
 Don gömlek sokağa uğrayıverdi:
 A düzenbaz oğludüzenbaz,
 A Divan Şiiri kılıkli herif,

A Demokratın dikâlası!
 Harpten önce neyiniz vardı ulan?
 Bir kat çamaşırı yıkar yıkar giyerdiniz,
 Sofranıza tok oturan aç kalkardı...
 Tam o esnada ukala bir barış kuşu,
 Dumanın karanlığından süzülüp,
 Sokağın ışığına tüneyiverdi:
 Gün ıştır, hani bir tavanda mavilikler uçuşur,
 Bulutlar o maviliğin peşisıra uçuşur gider...
 Kızılıklar takınmış bir ağaç iner ovaya,
 Böcekler böceklerle ekmeğini bölüşür;
 Dallar, tanyelinin hızınca kuşanır çiçeğini,
 Çiçek, şıpınışi, beyazını edinir;
 İnsan kısmının kulağına eğilir çağanlar,
 Bir şeyler fısıldar tazeliğince.
 Siz neyin nesisiniz,
 Şu gözleriniz, kulaklarınız ne?

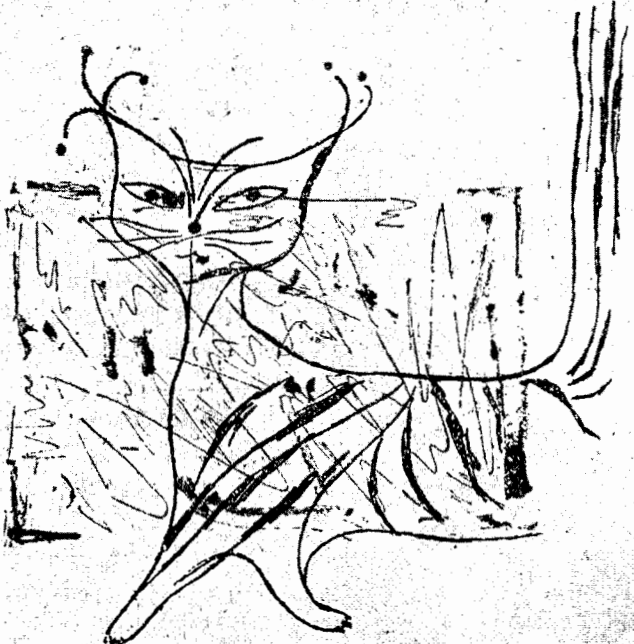
Bacak kadar piç, bana akıl vermeye utanmıyorsun değil mi?
 Asıl sen, sıkıysa bizim evden içeri adımını atsana!
 Merdiven başında dokuz tane köpek var;
 Seni çiğ çiğ yerler alimallah!
 Gerdanını biri yer,
 Döşünü biri;
 Gümüş tasmalısi ciğerini yer,
 İkisi böğrünü üleşir,
 Üçü beynini bölüşür;
 Düşük kulaklısi kıcını çimdikler,
 Yeşil beneklisi kasıklarını gıdıklar...
 Hadi onları kafese kodun diyelim;

Sofada Kahraman Ağa var;
 Azgırak gibi bir Osmanlı uşağı!
 Seni çarmıha gerer inan olsun,
 Kemiklerini yontar,
 Alaturka şarkı dinletir,
 Yerli filimlere götürür...
 Diyelim ki, Kahraman Ağaya rüşvet verip kurtuldun;
 Şifreli kapıyı açtın,
 Zamkinozlu odayı geçtin;
 Bir makina-adam dikilir karşına!
 Kelkâhya içerden düğmeye bastı mıydı;
 Elektrikli iskemleye oturtur,
 Düdüklü tencerede kaynatır,
 Atom şerbeti içirir...
 Akıl ne arasın makina-adamda?
 Vicdanı yok ki, namusu yok ki;
 Hürlük, barışıklık özlemi yok ki...
 Olur a, sesmez bir yerine dokundun, makina istop etti!
 Maymun-adam yetişir, bir ip sarkıtır tavandan;
 Kısıkvrak bağlar seni;
 Sallasırt edip, doğru, candarma karakoluna...
 Meskene tecavüzün cezası ağır;
 Kadı fetvayı mühürleyince,
 Cellat seni öldürür.

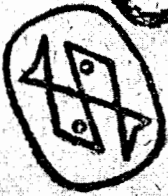
BOYNUMUN BORCU

Leman Hanım
Size bir şiir borcum vardı ya
İşte onu ödüyorum

METİN ELOĞLU

Sultan
Palamut

SULTAN PALAMUT

VARKEN

Henüz yaşarken, bu efendi umut
 Karanlık günlerin aydınlığa döneceği
 Sakın tavsama sakın yüksünme
 İnsanın yarası sağken iyileşir
 Sağken omuz silkersin bunca engele
 Ergene ereğine sağken ulaşırsın
 Toprağın bitiminde bir su var a seni iletecek
 Yaz tükendi miydi güz sofraları
 Dağların ardı ova
 Bulanığın sonu duru
 Küfün altı meneviş
 Etin nohudun zerdalinin tadı
 Erkinlik barışıklık
 Özlemler kavuşmalar
 Ayışığı ishakkuşu Aynalıçarşı
 Sen yaşarken
 İbibikler sen yaşarken tüner üvezin dalına
 Mavilik sen yaşarken o tavanda gezinir
 Sen yaşarken pembeleşir ortancalar
 İşte aşkın hür-lüğün tutsaklığın
 Koca beyazlık günbaşı serinliği
 Sen henüz yaşarken ölmeden önce

Son nefesinde keşke şöyle yapsaydım deme
Aklını başına toplamak elindeydi
Yüreğini pekleştirmek zaten elinde
Söyle
Diriye soyluya düzenliye özenip
Kötü viran bozuğa gücenemez miydin
Güzelle çirkini yalanla gerçeği tartacak terazi
Yaşarken elindeydi

İnsan yaşarken varır bir ölmezliğe.

FANTİRİ FİTTON

Akşamüzeri balkona kuruldu muydu
 Bacak bacak üstüne atıp cigarayı da yaktı mıydı
 Şeytan diyor ki git, saçlarını dola eline
 Bir sille bir tarafına, bir sille öteki tarafına
 Piyango vurduysa vurdu
 Kelleyi kulağı düzdünüzse düzdünüz
 A şırfıntı, cakan kime

Ama olmuyor işte, Zeynep Hanının hatırı var
 Baksın Fatma'ya, baksın Muazzez'e
 Recı yollarında kırılıyor zavallılar
 Bu hayatın baharındaymış da dünyayı iplemezmiş
 Kırıştırdığı kâr kalırmış yanına
 Anasının karşısına geçip rakı içer bu kaltak
 Bir alay şatıfilliyi eve doldurup fındık atarlar
 Kadının başına gelenler âhir vaktinde

Gitmesin efendim mecbur eden mi var
 Gitmesin Todorı'nın gazinosuna
 Bok mu var Todorı'nın gazinosunda
 Otursun evceğizinde anacığınaya yardım etsin
 Tahta silsin, kabı kacağı ovsun
 Madem ki okulu bıraktı, başka işi ne
 Kıçını kakıp kısmetini beklesin.

Ağda tutmasın bacağı kılıcı da iyidir
 O nane mollalar ne anlar kılılı bacaktan
 Pislik sarısından başka renk mi bulamadı saçlarına
 Hele entarisi... kıcı başı meydanda
 Oldu olacak bari bilmem nesini de göstereyin

Boş versin paraya pula
 Ona dost öğüdü, hana hamama boş versin
 Tahsildar Cafer'in kızı o tacire vardı da ne oldu sanki
 Kime lafını ettimse; kim bu Selma Hanım? diye soruyorlar
 Orospunun biridir diyemezsin ki
 Bu da tutmuş, bir mühendis koymuş aklına
 Güze doğru evlenecekler de, Amerika'ya gidecekler
 Ona kitaplar okutmaları, şiirler ezberletmeli
 Hayvan gelmiş, bari hayvan gitmesin

DOKU

Benim canım yanarmış da haberim yokmuş meğer
 Dilim paslanırmış boyuna, iman tahtam sızlarmış
 Bana bu şenliği, bu tosunluğu bir çırpıda
 Bu çeşniyi nasıl verdin
 Umarım beni sık sık hafakanlar basarmış
 Dokunsalar ağlarmışım
 Keçi keçi kokarmışım sokulunca
 Tıknefesin ilezenin biriydim belki
 Diyin ki gözlerim yoktu benim
 Ellerim var diye avunurdum hey gidi

Şimdileri içimde bir kırmaşma
 Gürüne dobrasına bir aşnalık
 Gencelmek şimdi işte
 Sevişmek şimdi işte
 Buymuş demek yüreğimin pırpır
 Buymuş evim barkım ekmeğim
 Vallah billah höyküresim geliyor
 Kimin mi bu kafa gönül dokusu düzen
 Numara yapma
 O sen o, o sen!

LE GRAND PARMAC LA PORTE

Sevgili Şermin, Hayrünnisa, Saadet Hanım;
 Bu memlekette aydın karı yok! diyen efendiler;
 Geçerken şöyle bir uğrayın perşembeleri,
 Vallah topunuzla sidik yarışı eder...
 Mozart hatırlatınca da, Beethoven ezber;
 Matmazelinden mandolin dersi almış kadın.
 Heykel hususunda alkışı milyon değer;
 Şahitler: Dökümcü İzak'la Despieau'nun baldızı, canım...
 Sen kim oluyorsun, ben kim oluyorum, o kim oluyor?
 Koskoca Yahya Kemal'e tenezzül etmemiş kadın!
 Ayaküstü Verlaine, yatağa girince Baudelaire...
 Dikkat edin, pörsümesin kauçuk memeleri,
 Şurasına yastık, burasına minder...
 Bedri Rahmi'ymiş, Balaban'mış... boş verir öyle şeylere;
 Salvador Dali'yi sokakta görmüş kadın!
 Gitse gitse Muhsin'e gider,
 Dümbüllü'ye gitmez tabii
 Comédié-Française seyretmiş kadın.
 La grand parmak la porte, yaaa, ne sandın?
 Gâvurcanın ruhunu bilirmiş meğer!
 Sanatsever, oğlansever, kızsever...
 Kendisi kısır, kocası hadım.

Ne de olsa Avrupa görmüş kadın!

BENÎÂDEM

O ne biçim Âdem beylik öyle
 O İsmail yahu o ne biçim işçi öyle
 O nasıl kılık o ne biçim avurt
 Yahu o ne biçim para kazanmak öyle

Töbe de töbe

ÇİLİNGİR SOFRASI

Bu zıkkımın yanında
 Arnavut ciğeri ister, bir
 Çiroz salatası ister, iki
 Cacık ister, üç

Adalet müsavat hürriyet demeye
 Sadece yürek ister

TOPRAK

Belki Ada'daki köşkü üstüne yapacak
 Karısını kızanını peşkeş çekecek belki
 Ayaklarına kapanacak söylelemesine
 Benim bildiğimse rüşvet teklif eder
 Şölenler adar rakılı makılı
 Kanma sakın

Ense köküne vur bir odun
 Yüzükoyun kapaklansın deyyus
 İnsanını hor gördüğü
 Somununu haraca kestiği
 Bağımsızlığına dış bilemediği
 Şu toprağı öpsün

ÇINGIRAK

Çingiraklı saati kurdum geceden
 Göreyim seni beni şafakla uyandır dedim
 Rüya dolu bir uykunun ardından
 Çingirak çalınca dapduru geldim
 Kendimi dar attım karşı dağın yamacına
 O alacakaranlıkta olup biteni
 Elbet bir kenara yazdım

Saat altı sularında yaz sabahında
 Toprağın bir toprak oluşu var
 Börtü böceğin hepten uyanışı
 Denizin bir deniz oluşu var ki deme gitsin
 Ekin tarlasının kıyıcığında
 Ağacın uzayışı var

Sonra ortalık ışdı bu ne güzel iş
 Kuş ötmeye başladı sevincinden
 Anladım ki işi oydu
 Gökyüzüne baktım rengince
 Çiçeği kokladım
 Cinsince kokuyordu

Baktım ki tabiatla yalan yok
Çiçek açarsa meyve veriyor
Irmak gibiye denizlere akacak
Dağsa ovaların çok yükseğinde
Kuzuysa kurttan iyi
Taşsa havadan ağır
Balıksa suda soluyacak
Domuz bile yavrusunu emzirecek
Saçılan her tohum filizleniyor
Yonca oluyor, keten oluyor, buğday oluyor zamanla
Baktım ki tabiatla yalan yok

Ellerimiz el olmadıktan sonra
Vazgeçelim be kardeşler
Aklımız akıl değilse
Gönlümüz gönül değilse
Gücümüz boşunaysa
Vazgeçelim olsun bitsin
Böyle yarı yalan yarı yanlış
Yaşamaktan fayda yok

DEĞERLEME

Bu aşk senden önce hürriyete yöneldi
Gecenin ortasında sen sımsıcak bir kadın
İçinde sen varken geceler dile geldi
Barışa yöneldi umudu darmadağın
Onları özlemek belki senden güzeldi
Çünkü sen ancak onlarla vardın
Hayatın mavişliği onlarla vardı

SEN GİDELİ

Yarın sabah yüzümü de yıkamayacağım
Donum fanılam leş gibi oldu hele
Tırnaklarım uzadı kesmeye üşeniyorum
Biri sevabına çişimi de ettirse

Sokağa çıktım mıydı akşam serinliğinde
Bacaklarımda derman yok
Rakı makı içiyorum gene olmuyor
Ne Sabri'ye uğradığım var ne Celile'ye

Başım dönüyor içim sıkılıyor ha bire
Bu dünyada pırıl pırıl şeyler vardı hani
Cümbüşler vardı kahkahalar vardı hoşbeşler vardı
Hepsi peşine takılıp gitti mi ne

Anlamam o kadar incesini
Sen yanımdayken yaşamak güzeldi işte
Bana maşallah derlerdi ne iyisin derlerdi
Neysem neyim kime ne

Kırtıpilim bomboğum esiriklinin biriyim
Dünya yıkıldı altında kaldım sanki
Anlaşılan bu birisinden kazık yedi diyorlar
Sen gitmeseydin de keşke

Et sevmezdim ya inadına cızbız köfte yiyorum
Küfür ediyorum sokaklara tükürüyorum
Nerde o efendilik, o kılı kırk yarmalar
Adam sen de

Tokalaşmalarla merhabalarla da ilişişim yok
Işımış İstanbul'a bayılırdım bir vakitler
Yaz bitecek diye ödüm kopardı
şimdi hepsi bilmemneyime

Ya büsbütün yitirsem seni
Ölsen ya da başka erkeğe varsan
Sana dokunamasam sesini duyamasam
Bırak allasen insanı deli etme

Odayı Mürvet Hanım derleyip topluyor
Temiz pak bir lokanta buldum sözde
Sağa dön olmuyor sola dön olmuyor geceleri
Önümüzdeki salıya gel bari

KISA GÜNÜN KÂRI

I

Kapıyı vurup çıktım dışarı
Sırtımda elma çuvalı

Bu gençlikte elma satılmaz
Kunduram cilalı mendilim beyaz

Bir kapı çaldım henüz ikindi
Elifim pencerede yutkundu

Bilseniz ne dolmalar yuttum
Elif'len akşamı ettim

II

Ödünç urba giyip bir kenara oturdum
 Elimde karpuz vardı
 İğreti bıçakla karpuzu soydum

İkinci rüzgârında terim kurudu
 Gözlerim ince bozuk
 Yediğim karpuz içimi yudu

Deniz kenarıydı usul usul soyundum
 Mavi su balıklı su
 Tazelendi umudum

Sudan çıktım akşam oldu
 Bir kötü derde düştüm
 Tekmil Üsküdar bildi

Bir babam var adı Hasan
 Bir anam var ağlıyor
 Evimizde aş noksan

İNAT

Hâlâ sağ mısın, ulan?
 Hâlâ yaşamak üzerine mi,
 İnatçı deyyus?
 Zehir kim için icat edildi, ulan?
 Ucu ilmekli ip niye icat edildi?
 Marsık,
 Elektrikli sandalye,
 Galata kulesi,
 Atom?

KEREM EVİ

İspanakta demir var
 Havuçta B vitamini
 Bende bir paket cıgara
 Tadına doyulmaz bir aşk
 Üç günlük bir ömür var

Daha ölmedik yani

HANIMEFENDİ

Çekinmeyip de size içimi göstersem
 İçimde kin yok vallahi
 Mevsim demokrasi saat sekiz suları
 Hanımefendi karnım aç
 Size söylüyorum hanımefendi
 İçimde kin yok dedim duymadınız mı
 Ununuzu eledik eleğinizi astık duvara
 Tuzunuz kurudu mu hanımefendi
 Karım geçen perşembe öldü sağır mısınız
 Neden olacak veremden tabii
 Bakın gıcır gıcır bir gece saksıda zülbaharlar
 Birazdan ayışığı da çıkacak
 Ayışığı
 Eşşoğlueşek

Bilmem anlatabildim mi
 Size olan şu kinsiz aşkım
 İlkbahar değil mi ya efendim
 Gün gelecek öleceğiz ölmesek iyi
 Zaten karnı burnunda bir düzen
 Barışsız hürriyetsiz
 Erkeklik damarımız
 Sırası gelince kabarır hanımefendi
 Niçin öyle bir tuhaf baktınız
 Hem öyle bir kabarış kabarır ki
 –Sözümüz meclisten dışarı–
 Siz bile apışıp kalırsınız

BİLEN BİLENE

Hazreti Süleyman bütün dilleri biliyor
 Kuş dili kurbağa dili
 Arıca sıçanca puhuca
 Kimi Türk Frenkçeyi ana dili gibi biliyor
 Kimi Türk Türkçeyi bilmemeyi biliyor
 Sen beni biliyorsun
 Ben seni

ERKENCİ

Olanı biteni sen de biliyorsun
 Bu ara pek keyifli değilim
 Heyheylerim üstümde
 Niyetimi sen de biliyorsun
 Bahar mahar ama
 İnsanın canı neler istiyor
 Geleceğe inandı mıydı hele
 İşini sen de biliyorsun
 Çarçabuk olsun istiyor

Beni yarın sabah erken uyandır

ŞİŞEDEKİ

Şişede durduğu gibi durmaz ki kâfir
Tutar insana yaşamayı sevdendir.

SOFRA ADABI

Keşkek şu kazanda kaynar benim bildiğim
Şu güveçte helmelenir fasulya
Kuzu şu karar ateşte çevrilir
Tuzlama şu tabağa konur ille
Yumurta şu sahana kırılır
Çorba mı? çorba şu kaşıkla içilir tabii
Hoşaf bu kaşıkla
İster uskumru olsun ister kolyoz
İster orkinos ister hanos
Balık şu bıçakla kesilir
Şarap siyahsa şu kadehe konur elbet
Beyazsa bu kadehe

Yavan ekmeği nasıl yersen ye

YİĞİTLEME

Parası olan rahat yaşar bir bakıma
 Han kurar konak döşer
 Uşak tutar kapısına
 Gönlü olan bir güzele gönül verir
 Seni bilir seni söyler
 Aklı olan

TO BE OR NOT TO BE

Mahmutpaşa'da iki dükkâncığı var topu topu
 Balat'da bir fabrikacığı var işte
 Emirgân'da bir yalıcığı var o kadar
 Bir karıcığı var, üç tanecik kapatması
 Kalbi var azıcık, şekerini var epeyce
 Daha daha bir hususiciğı
 Akşamdan akşama iki okka viskiciğı
 Mapusta bir oğulcuğı
 Genelevde bir kızcağızı var

Okur-yazarlığı mı?
 Okur-yazarlığı yok.

VAR MISIN?

Sen yoksan İstanbul'da
 Gitmeyeceğim
 Sensizse buraları
 Durmayacağım

ELOĞLU

Eloğlu binlik bozdurur
Ben bozduramam

Eloğlu başını yastığa kor komaz uyur
Ben uyuyamam

Eloğlunun sofrasında dokuz türlü
Benim aç yattığım olur bazan

Benim evim gecekondur
Eloğlunda apartman

Eloğlunda ince müzik
Benimkisi aman aman

Benim kuru başım bana yeter
Eloğlunda karı-kızan

Ben keçileri kaybettim
Eloğlunda usta çoban

Bu soyadı bana haram

KARANFİL

Yemin etme, gözlerimle gördüm
 Rengi al'dı, üstünde kum gibi akçıl benekler vardı
 Kokladım o koku
 Sapını yaprağını elledim
 Onunkinin tıpkısı
 Sık sık kulak kabarttım
 Vakıtlı vakitsiz kolaçan ettim
 Nuh diyor peygamber demiyor
 Ehline sordum
 Kitaba baktım
 O tıpatıp o

Ne toy kuşun konduğu iğreti tünek
 Ne gidelim Göksu'ya bir âlemi âb eyleyelim
 Ne cezvede sinameki
 Ne mapusane çeşmesi
 Ne çiloğlanın zülfüne sinmiş efkâr
 Ne akşamcılık
 Ne sarık
 Mis gibi karanfildi

AYIPTIR SÖYLEMESİ

Akşamın kursağında mavinin kıymığı ha

Vah vah

Ne düş kurarsan onu mu yaşarsın bu âlemde

Bak hele

Anılar anılar ah anılar

Allah Allah

Ne demiş Eisenhower

Sizi kurtaracak bir önderin peşinden asla gitmeyin dememiş mi

Vakit akşammış da bilmem neymiş de

Ulan ben hırt mıyım

Şuramda bir bozukluk mu var

Benim annem kötü kadın mı

Ne yani

Hıyar

ARİF OLAN ANLASIN

Bahar gelir gelir gelmez
Sokağa çıkar çıkmaz
Elif'i görür görmez

İNCE ELEK

İçtikçe içesim geliyor gayri ne bilgi ara ne hüner
Beni bu rakıyla başbaşa bırakma
Adam olayım çalışıp para kazanayım
Beni böyle işsiz güçsüz bırakma
Beni uslandır beni yüreklendir
Beni deli edip bırakma
Bilsen nereleri var kalk gidelim
Beni hep buralarda bırakma
Beni aç bırak evsiz urbasız bırak
Beni sensiz bırakma

Beni ne yap biliyor musun
Beni yont beni arıt beni ayıkla

YUVARLAK HESAP

İşin ucunda çıkarımız var mı?
Bunu böyle düşüneceksin.
Hısım,
Kâr hanesi ne âlemde?
Ona bak...

İstanbul yoksa yok,
Sensizlikse sensizlik,
Acırsa acır, ne yapalım...

Ölüm ölüm bir ölüm!

KÖROĞLU

Andıkça içim sızlar
Çukurmuhallebici'de yediğimiz o sütlacı
Suratına çalarım şu sahanı
Canım benim

İstakozun üstüne maydanoz ekiyorlar
Bu öğlen Ali'yle dalaştık
Ali çerkeztavuğu yiyor ben niye yemeyeyim
Kaldır önümden şu kapuskayı

Kaldır dedim ulan
Kaldır dedim ulan
Kaldır dedim

SULTAN PALAMUT

Yahu ben İstanbul'suz edecek adam mıydım
 O kerhaneci yere uğranır mıydı hiç
 Bak tosun rengim ne bok yedi
 Ha?

Merhaba Fahir, Fahir merhaba

Ne din bildim ne iman
 Çarpılayazdım az daha
 Cebimde fındık fıstık
 Düşümde Caponistan

Uy amman amman
 Uy amman amman
 Uy amman amman

Kıtlıktan çıkmış gibi sevdim onu
 Böyle denesi yekten
 Kimmiş o ayıplayan? Sen misin Aliciğim?
 Aliciğim gebertirim dayaktan

Âşığım işte, apıştım kaldım
 Benim mürşidim çaça Sülüman
 Suratım kaşık kadar
 Koyverseler ölücem

Gençlik böyle miymiş vay anasını
 Ben kocadım, gönlüm kocamaz ama
 Şimdi anam yerinde güzlere varım
 Ütöldüm haziranı

Cekedim mi? Sattım. Ciğerim mi? Yara bere içinde.
 İşim mi? Evim mi? Dostum mu? Yoklar.
 Sultan Palamudun gidişatı buralara varıyor
 Sözde adım hergele

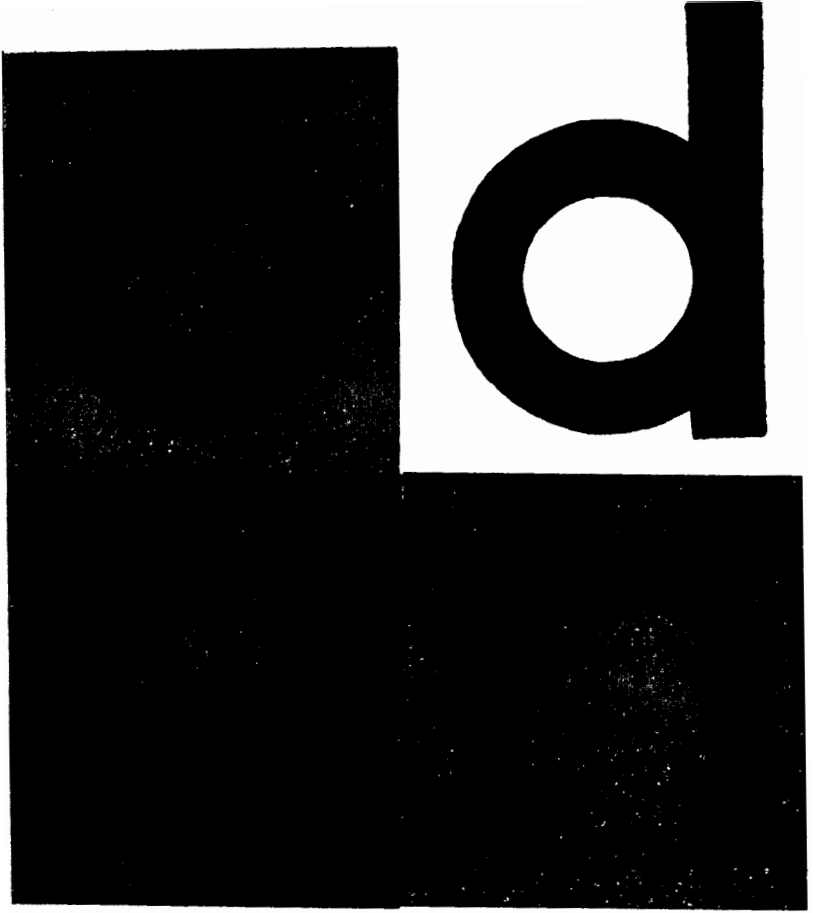
Zaten lâğabım zırtullahi kirmani
 Adilli gıdilli yaşadım da ondan
 Ebeveynim yorgan döşek bir madam
 Romatizma umutsuz aşk kileptomani

Uy amman amman
 Uy amman amman
 Uy amman amman

GÖKYÜZÜ

Bu ne bu
Bu noksan gökyüzü ne
Bu mavi nemenem mavi
Neyin nesi bu bulut

Erkeklik öldü mü be

M E T İ N E L O Ğ L U

Kapak: Orhan Peker, Alpaslan Matbaası, 1959

ODUN

ISLI

Sevdalı mıyım? ben de sevdalıyım;
 Canım ne mi çekiyor? benim de çekiyor;
 Sokağa mı çıkıyorum? ben de çıkıyorum;
 Bu balık kimin mi? ben kimin mi?

HIZ

Kişi diledi mi bir cayılmaz ediniyor kendine
 Şimdilerde horozlanan bir umuda abanıp
 Her gün bir ertesi ustalığa bürünüp
 Sağınlar yolladı beni bu besine

Aşk mı? o en kesin yaşam
 Ne güzel kendimi bu hızda bilmek
 Değil sana boşvermek
 Tavuk bile kesemem.

YARINDAKİ DÜNLER

Bu anıları ayıplamayın
 Bu anılar İstanbul anısı
 Askerlik mapusane kimsesizlik
 Aşk anısı bunlar borç harç anısı

O söyledi genelevde bir dostum var

Hayat usla kavranamaz demiş Heidegger
 Ha babamın kuru keli
 Ha Fındıkkıran süiti
 Bitlerle pireler madamlarla müsüler

Ey Kuzguncuklular

Koltuğumda Ferhat'la Şirin, Allah belâ mı versin
 Kendimi dar attım Vangel'in meyhanesine
 Öldürmez süründürür bir rakı içtim
 Üstü kalsın Vangel bembeyaz cekedimin

Ah bu taş gibi denizde sırça gemiler

Vatandaş, kimi aşk insana yaramıyor
 Kendini sev, sevme demiyorum
 Birini sev, sevme demiyorum
 Ama vatandaş

Doğuştan olma padişahlar sonradan olma şairler.

HADİSENE

Bir kıyımız mı kaldı bu denizde? onu da batır hadi!
 Çiçeğimizi yol, rüzgârımızı bur, suyumuzu acıt.
 Gökyüzümüz mü nerde? sahi nerde bizim gökyüzümüz?
 Hani lokman bulutlarımızda güvercin lekelerimiz?
 Gözümüzü körelt hadi, içimiz börtün, ellerimizi yırt..
 Bak, ıslağımız da kurudu, kurumuz yamyaş.
 San ki bönüz, sanki debelenen bir sıpayız çayırda, hiç şenlik
 görmemişiz!
 Ko, yarın sabah ortalık da ısımayıversin;
 Ko, buluşmayalım şu kuytu haziranda;
 O salı gecesi hiç sevişmeyelim mi? peki sevişmeyelim;
 Ne çıkar?

Ne mi çıkar!

OLAĞAN

Hep böyle olur
 Anaç gökler daha bir bulutlanır
 Denizler yosunlara sokulur
 Aşk bozulur güven bozulur
 Sinsilikler pusular
 Derken yerine oturur hepsi
 Sen niye tasalısın

Güney bahçeleri ayaza sardı mıydı
 Kız gibi portakalı kırağı vurur
 Güz güneşinde ipe mandallanınca
 Koçan gibi kolyozlar kurur
 Yani hep böyle olur

Bıçağın altına yıkılınca kütte dek
 Öküzün yüreği oynar
 Kumrunun içi ürperir
 İnsanın aklı durur
 Hep böyle olur

Eve gelince karşısına bir kapı çıkar
 Açıp girersin
 Şu sevdiğin umduğun
 Sini başka işine yarar musluk başka işine
 Kilimin saksın tenceren
 Anahtarın yoksa çilingir bulamazsın
 Omuzlayıp kırarsın
 Burası kendi evin
 Sen niye tasalısın

DAHA NELER

Bu bahar sabahlarını yasak etmeli
 Elma çiçeğiymiş sulardaki türküymüş
 Kurşuna dizmeli bokları
 Şu bıcır bıcır kuşları köpeklerin önüne doğramalı
 İmiğini sıkmalı tanyelindeki muştunun

İnsan neler için doğuyor da
 Neler için yaşıyıp
 Neler için ölüyor

SEZARIN HAKKI

Sen bana bu akşam eve geç geldim diye kızılıyorsun
 Üstelik ayakta duracak halim yok diye kızılıyorsun
 Seni öpüp koklamadım diye
 Ekmek almayı unuttum
 İlacını yaptırmadım diye kızılıyorsun;
 Ben de olsam kızarım

ODUN

İstanbul'un ortasında bir bahçe
 Silme güvercin tavanı
 Yeşeren ekinlerin muştusunca
 Eylül bitiminin aydınlık günü

Sıcacıktın aşkıydın bence
 Sensizlikte bir yoksuldum yavandım
 Şuramda saklı o sımsıcak ekmeği
 Senin doyumluk aşına bandım

Bakmakla doyulmaz çeşniden
 Özlemlerle ışımış bir yüzün vardı
 Gayri çil çil düzen yokluğunla küf kesilir
 Bunca ömrüm varlığınla uzardı

Salt sana vergi umudu aşlamak
 Dipdiri aklın fikrin yüreğince uluydu
 İçin dışın bozela gümeç gözlerin
 Güzeldi yeniydi İstanbul'luydu

Hayatı bölüşürken güleçtik dobra dobraydık
 Sana ekli yaşamak elbet içime sindi
 Hani yüzümüzü ağartacak günlere teşne
 Yoksun çağlar dost çağınlar içiydi

Sen vardın sonyaz vardı bitişiğimde
 Bambaşka gördüm ülkeyi halkı acunu
 Gerçekliğin bacasında kopkoyu tüttün
 Gürül gürül yanası ocağının odunu

Kıvancım sensin ergem sensin bilgin sen
 Kuşandıkça beni ben eden kılık
 Barışla hürlükle sevdıyla gelen
 O cayılması ayıp mutluluk

KONSOLUN GÖZLERİ

Şimdi bizim evde ağza atılacak bir şey var mı
 Rica ederim var mı
 Hanidir var mı
 Yüğü karıştırın işte yük
 Sandıkları açın keserle
 (Kilerimizi ardiyemizi ambarımızı da görün diyecektim ama
 yoklar ki)
 Teldolabın altı üstüne gelsin
 Zembiller torbalar konsolun gözleri
 Vallahi altı üstüne gelsin
 Sovan sepetinin de tuzluğun da şekerliğin de
 Açın o zarfları fi tarihinde babamdan geldi bana öğüt veriyordu
 Bohçaları didin tabii
 Yastığı kaldırıp yatağı dürüp bakın altına
 Sizin yerinizde olsam çatıyı da bir kolağan ederdim
 Sundurmayı tahtaboşu yoklardım
 Temelleri eşelerdim
 Cumbaları kurcalardım
 (Ama ortalık kararmadan; elektriğimiz gazımız yok, bu gece
 mum da alamadık)
 Sökün döşemeyi
 İnin bodruma
 Kömürlüğü dinleyin
 Üvezin dibini tıktıklayın
 Irgalayın merdiven altını
 Durun ben de tutayım bir ucundan
 Rica ederim

MOR DENİZ

Denizin morluğunu belirtmek için
Deniz mordur demek yetmiyor
O morun gerekçesini de belirtmeli
Denizle olan ilişkisini de
Ondan sonra deniz mor.

MASA

O fışkın gelişe gelişe gürgen ağacı oluyor
Bıçkıcıların işi ne zaten
Devirip buduyorlar
Ham keresteyi bir araçla indiriyorlar pazara
Bu ara çivi rende tutkal cila marangoz da gerekli tabii
Yani masa yapmak gayet kolay.

BİLDİRMECE

Bu sokaktan biri geçince
Başka biri de geçebilir demek
Ne demek?

KOF DEMİRLİ PENCERE

Cezaevinde bir kanımlık uykuda düşte
 Şuramdan bir şey koptu
 Bir gün değil beş gün değil ki bu
 Canıma tak dedi işte

Gayrı umut dürter yürek silkinir
 Peşisıra bir özlem ürküsüz ayık
 Sen miydin İstanbul muydu baharda mıydık
 Tutsak gözlerim bulanıverir

Ama senin gözlerin hür
 İkimiz için görecekler taş çatlasa
 Zor ellerim ko kısıvrak bağlıysa
 Seninkiler elbet bir işin ucundan tutar

Ayırsalar öldürseler gene benimsin
 Nice ayıbımı örten o eşsiz yama
 Etim değil kemiğim değil kanım değilsin ama
 Gençliğimsin sağlığımsın hürriyetimsin

Benim dilim boşuna kollarım yitik şimdi
 Sen doy sen edin sen tadıver
 Artanı birikenı bana da yeter
 Bölüşmek zaten senin eski işindi

İnceliğini sarsam öpsem yüreğini
Ben buralarda acıktım çok
Karnım pişirdiğin aşla doyar ancak
Senin suyun arıtır kirlerimi

Hızlan çoğal gülümserliğini takın gene
Sırası gelince hayıflan gocun
Bana varımı yoğumu ileten güvercin
Kon çırılçıplağım üstüme tüne

Elle uzanılmaz kof demirli pencereye
Bir günüşiğı dadandı senin için
Duy benim bitanemsin
Bunsuzluk yaraşmaz sana.

UYAN

Hadi uyan
 Güneş'i çilemeye başladı başucunda
 Denizler bir mavilik edindi günden
 Seher yeline uyup kuşlar tüneğinden uçtu
 Bu türküyü dinlemeyecek misin

Hadi uyan
 Aydınlığa çık da çil gözlerin ışınsın
 İlk yazlar sıcağı biriksin yüreğine
 Yoksul olsan da uyan
 Garip olsan da uyan
 Madem ki güzelsin, güzeli yaşatmak için
 Madem ki iyisin, iyiliği yaşatmak için
 Madem ki umutlusun, umudu yaşatmak için
 Hadi uyan
 Denizi dinle yaşamak desin
 Toprağı dinle barışmak desin
 Göğü dinle sevmek desin
 Bir plak konmuş gibi gramofona
 İşte aşk işte özlem işte savaşmak gücü
 Uyan diyor uyansana

Hadi uyan
 Sevdığım uyan
 N'olur uyan

ANI

Ölürüm de unutmam
 İçin için sözleştik hiç unuttur muyum
 İstanbul'dunuz evimdiniz ne güzeldiniz
 Ayrı düştüğümüzü hiç unuttur muyum
 Deli misin nesen
 Seni hiç unuttur muyum

Hiç unutmam hiç unutmam hiç unutmam

ÇETREFİLLİ

Bunu anlasa anlasa Muhammet anlar
 Hatçe'si bir güzeldi de
 Senle ben ikimiz değil miydik
 Denizin İstanbul'a geldiği aylar

Maydanoz kaç paraydı kiraz ne para
 Dedemden kalma o kıyak bahar
 Ben tuttum seni sevdim
 Paranın para olduğu zamanlar

Güller tavuslar baldıranlı bahçeler
 Yaz mıydı? orasını pek hatırlamıyorum
 Ne aşkı ne gençliği
 Pancur vurunca döküldü camlar

Ev istiyordun işte ev
 Beni istiyordun işte ben
 Sevişelim istiyordun işte sevişiyoruz
 Salıda cumalarla ikindide akşamlar

AÇIK SEÇİK

Senden cayıp onu sevmek zorunluluğu

Bu

Aklımın siniri

Aklımın siniri bu

Siyaha kattığım beyaz

Siyaha kattığım beyaz bu

Soranlara söylediğim

Soranlara söylediğim bu

Kulağımın duyarlığı gözümün görürlüğü

Bu

Ama hep bu ama hep bu

Hani şey gibi

İnsan insan

KAFES

Beni ayartan olmadı mı
 Oldu tabii
 Gidi gençlik geçim derdi çok çekmişlik
 Önüm sıra cıvıl cıvıl bir dişi
 Güneşin altında kuşbaz serinlik
 Rakısı benden mezesi senden
 Bir lapacılık lök gibi
 Güven yeşili bir boya
 Azıcık ağdalı su
 Zeytin fışkını
 Kurbağa pisliği
 Konuverdim

Güzdü öte bahçelere uçacaktım
 Tam benim erkinliğim
 Bir dalda duramazlığım
 Göğüne yıldızlar uçurtmalar dizili
 İstanbullu denizlerin çimdiği oh
 Şileli Derinceli bir kıyıya
 O kuşluk yola çıkıyordum ya
 Hava çıkıyordum

İlkten duraladım
 Kötümserlik sütümde yok
 Dağbaşı mı burası kuşhakları hani bu ülkede
 Ahırkapı'da gün batıyor baktım içim bihoş
 Gagam kuyruğum nazik bedenim
 Gökçekimi yalanmış be

Teleğim böyle miydi süngüm düşük müydü
 Umuttan yanıma varılmazdı
 Budadılar beni dişimi tırnağımı yoldular
 Pisi pisine
 Gözüme kilit vurdular –eskiden mil çekilirdi–
 Çamsakızı eritip döktüler tüylerime
 Bereket yüreğime
 Biri gelse de usulcacık şu çıtaları kanırsa
 Pırr oracıktan süzülüversem
 Kanat işini bilir
 Şakıma bu cana vergi
 Rüzgâra sürtünmek hiç incitmeden
 Halk bahçesinden bir gül koklamak
 –O kapancadakine de iki çift sözüm var–
 Doğru Üsküdar’a gider bindiğim gemi
 Çat kapı eve uğramak
 Eniştemler konuk gelmiş geceyatısına
 Onlara birer avuç çitlembik sunarım
 Ellerini gözlerini öperim
 Çamaşırımı değişirim
 Boynumu kulağımı silerim sabunlu suyla
 Ağlama be ana

NEDİRCİK YAVRUSU

Beni saran birçok şey var
 İstanbul dostlarım yaz günleri
 Seninki oracıkta
 Sofraya çöküyorum acıkmışım dolma molma var
 Şıp sofrada
 Geçen pazar İstinye’de balığa çıktık
 Bu peşimiz sıra
 İki lüfer tuttuk diyelim
 Birinin gözlerinde birinin pullarında
 Bir kadınla yatacak olsam
 Cup benden evvel koynunda

Nicesini sevmiş özlemişimdir
 Zamanla bıktım unuttum belki
 Ama bu hep aklımda

PEKSİMET

Yaramı sulandıran buydu işte
Zindandelen balıkları bir
Ne tavada bumbar ne saksıda ıtır
Evet yalan söylenmiyor bu yaşta

Yaşım mı? dün geceydi kimbilir
Zembilimde İstanbul pideleri
Bir yezit oğlan kekremsi şarap domuz etleri
Gâvurluğum bu kandil evine gidecektir

O çelebi o kopuk şiir kişileri
Azıcık oh desin şu acunda
Öyle mi? pembe ojeler türemiş ucunda
Ben yokken sevgilimin elleri

Siz şimdi bana nicesin diyin
Ben iyiyim sizi sormalı sevgilim hadi
Daldım gittim eteğimi tutan olmadı
O sırnaşık sulara yüzükoyun.

LOKMAN HEKİMİN SEV DEDİĞİ

Bu yürek seni seveceğini biliyordu herhalde
 Bu kafa seni kuracağını seziyordu hanidir
 Bire bin veren buğday
 Elmadaki mayhoşluk
 Hukuku Beşer
 Çınçınlı Hamam
 Çizmeli Kedi
 Sanki elleriyle komuşlar gibi
 İkimizden bir işmar

Seni sevmemiş olsam sözlerim yarı yarıya
 Gözlerim yarım
 Ellerim Çolak Hüseyin eli
 Seni sevmesem nefes almayı beceremem ki
 Bugün günlerden ne
 Cumartesi
 Seni sevdiğim için cumartesi elbet
 Seni sevdiğim için bak temmuz ayındayız
 Ayşe onbaşı, Pir Sultan Abdal büsbütün sevdalıyım sana
 Bu gemiler nereye gidiyor seni sevdiğim için
 Seni sevdiğimden suyun akası geliyor
 Bacaların tütesi
 Nurhayat'ın halleri seni sevdiğim için güzel
 İbrahim'in dilleri
 İnsan seni sevince tutsaklığa kızar tabii

Savaşın adı geçse cinifrit olur
 Ereğli'nin kömürünü düşünür ne kömür o be
 Raman'ı düşünür Çukurova'yı düşünür
 Seni sevdiği için Haliç'te bir uğultu
 Marmara'da bir deniz
 Isparta bahçesinde güller seni sevdiğim için koncalanıyor
 Seni sevdiğim için kilim dokuyorlar Avşar'da
 Yarın sabahlar seni sevdiğim için icat edildi
 Penisilin halk şiiri canlı sinema

Mapusaneler Yedi düvel harbi İspanyol nezlesi
 Sultan Hamid Don Civani
 Ne bilsinler seni sevdiğimi
 Başaklanmayan yulafa söylemeli
 Cılk yumurtaya
 Paslı demire
 Kulağını bükmeli kurtlu kirazın
 Hoşnut değillerse bu gidişattan
 Akıl etsinler seni sevdiğimi

Yeşille turuncunun kafa barıştırması bu sevdadan ötürü
 Tepemizdeki o göçmez tavan
 Sulardaki yakamoz ortancadaki pembe
 Ben seni sevdim diye

Bingöl vilayetinde kamyonundan inince
Tığ gibi bir delikanlıya soruyorum
Siz nerenin bulutlarısınız böyle
Biz sizin sevdanızın bulutlarıyız
Bir yıldızlı akşamı varsa Ankara'nın
1953 kışları içinde
Karnı tok sırtı pekse hısım akrabanın
Konu-komşu dirlik düzenlik içindeyse
Birbirimizi daha çok sevelim diye

İnsan seni sevince iş-güç sahibi oluyor
Şair oluyor mesela
Meyhaneden cayıyor bir akşamüzeri
Caysın be güzel
Caysın be iyi
Tütünü bırakıyor tütün neyime zarar
Keseme zarar ciğerlerime zarar sevdama zarar
Seni sevince adamın pabuçları eskimiyor
Beti-benzi yeni çarktan çıkmış gibi

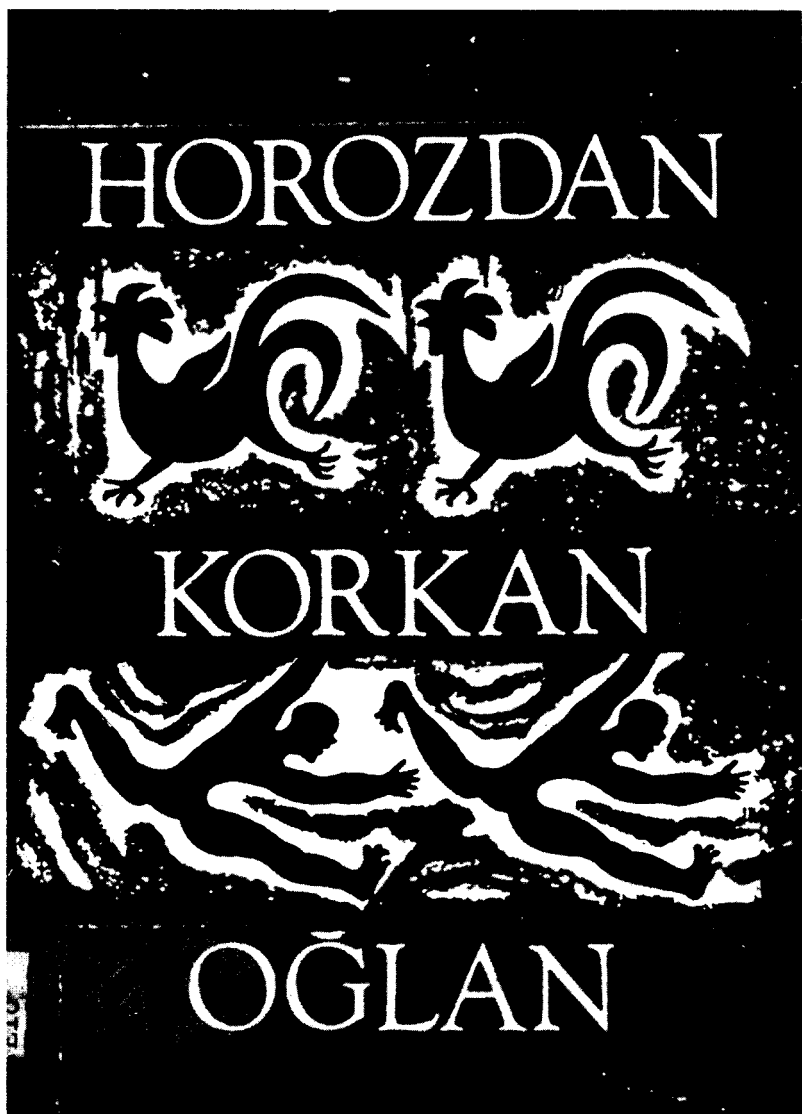
Seni sevince insan bilgili saygılı gönlü gani şen
 Saçları zencefilli
 Erkencecik evine dönmek istiyor canı
 Zembilinde karpuzlar hürriyetler duvaklar
 Annesinin elini öpüyor ilkten
 Yeğenine çukolata almış onu veriyor

Bakıyorsun –Güzin karanfil çiçeğini sever ya–
 Güzin'e bir demet kırmızısından almış
 Sırf seni sevdiği için ya başka neden

Hep seni düşün
 Hep seni yaşat
 Hep seni yıka
 Seni doyur üç öğün
 Seni bir kanım uyut sonra uyandır
 Lokman Hekim seni sev diyor bana

Seni sevmeseydim ilkbaharı kodunsa bul gayrı
 İstanbul diye bir kent yoktu ki yeryüzünde
 Umut diye birşey yoktu ki seni sevmeseydim
 Hak hukuk bereket diye
 Eşitlik kardeşlik hürriyet diye

Yüreğime sağlık ne iyi ettim.

Kapak: Orhan Peker, Dost, 1961

HOROZDAN KORKAN OĞLAN

HOROZDAN KORKAN OĞLAN

Kapı çalındığında ben belki uyumuşum
 Belki azıcık bahçe dikiyorum bir saksıya
 Şimdi yaz bahar ayı kim kime kanıksiya
 Evet evliyim bir çocukluyum

Hayınlığı debreşti miydi bu kedinin
 Çolak bir pençe içimi tırmalıyor
 Elimi cebime sokuyorum batıyor
 Ucu paslı bir iğnenin

Kardeşim, tavanda bile o sinsî ayakları
 Hırsızlama bir duyarlık soluğumu kesen
 Gök bile kuşladı ama hanımış sen
 Yoldukça üredi şeytantırnakları

Hani İstanbul'u bu evin hani zurnabalığı
 Üç pencere ölüsünde bir daracık Üsküdar
 O babacan acıkınaya varıyorum daradar
 Sofrada bir tutam çamurlu hindibağı

Saframı kabartan bir şey var kapı ziline
Tam o kez yumurtluyor gözümün sinekleri
Hele o ham salılar, o haziran kökleri
Büyümüş gibi kendi dizidibinde

Ömründe hiç insan görmedi mi ne
Nedir o kuyulara iğiliği damlara tırmanığı
Kanamış ibiğinden oğlanların ürktüğü
Horozlar eşiniyor zincirleme

Merdivene çömel de bak cumbaya uzan
Gün battı çivileme
Sen açarsın kapıyı daha gelmedi dersin
Yalan mı her ikindi uğramam eve

EŞCİL

Aşksa bu, ben buna varım, günlerim sığı;
 Gündüze de kalasın diye sevdim seni geceden.
 Eşcilim ben, ben buyum, ne güzel huy bu;
 Bir hız gelsen, hemen olsan, sonra yazlar;
 Bunca yıldan tatmadığım bir tırança balığı...

Belki gözlerinin kıymığı şu denizler!

YAŞANIK

Artımlı tohumgaç bir ürün müydün sarıcık
 Tekinsiz bir konuk muydun o soyut odalarda
 Alilendin mi bu ara Ayşelendin mi hiç
 İzmirlediğin Muşladığın oldu mu
 Ekmeğin sapa mıydı urban iğreti miydi
 Ekşisi gerçek miydi limonlarının
 De bana

Bak seni umduran bir kapı tıkladım şuracıkta
 Öleç bir azalımdı kısılımdı o seni öteleyen
 Kaypak bir tutkudaydı bu cayışmanın gizi
 Şimdi bitti
 Varsan güleşim haklı tasam örtünük
 Olmazlığın hem aykırı hem kaba

Sonunda yaşanık bir sevi dedim buna
 Yaşanık sevi yazdım
 Altına bastım imzayı

ÇILGAR

Oralar yazın mı hâlâ, güpgüzel midir
Gayrı şarapsadım ben, İstanbulsadım
Kuşladıysa gözlerimi bir sakar tavan
Sensiz günlerimi çarçur etmek içindir
Ama pörsümüş, gül bitine karmış bir sarı
Siner külçelenir ta evimde barkımda
Pelit acısından yavuz bir özlem kiri
Yu canım usulcacık
Sen bunca umudumun çılgarı
Göğü maviltir bir kırlangıç yakamoz
Balıklar debreşir suda

ZIMPARA

Minicik kurtların üşüştüğü mermere
 Kanı damlıyor bir kıvırcık kuzunun
 Anladık kişi hep ekmekle olmuyor
 Ama bu çiğ gösteri ne

Seni bir ölek sarmalıyor diriğin eşi
 Kendini rakılasan da bu rakılamasan da
 Ağlak bir duyunun özünde
 Bakıyorsun en gülümser gözyaşı

Fitilleyen kim şu ölügöz lambaları
 Yöremde yarınımda sensizliği türeten
 Bir önümde kaypak basamaksız merdiven
 En sapa kuzeyimde Sirkeci hisarları

Diyelim bu hiçyere kopuşma da gerekli
 Şu yaymayasıl baharlar da güzeldir
 Hadi kırk bu yünü tara eğir
 Elin değdikçe ör dilediğini

Geldiğimde gene arı gene sonsuz
 Yıllardır kulaçladığım bu su
 Ben seni çoktan sevdim
 Leblebiyi tuzlu-leblebi yapan tuzu

KARPUZ

Bir düdük ah ediyordu geminin davlumbazında
 Saatlarca yaşar gibi yaptım dizinde
 Şimdi beni savdın, önüne koyup örttün sahili
 Ben seni böyle mi kurcaladım ikindi ayazında

Baktım bir kuru balık denizin en kuytu gözünde
 İskandiller zokalar zıpkın ısıltıları
 Bunların işi neydi başucu lombozumda
 Hele taş fenerindeki o zindan gibilik ah
 Bir kütlük filizlendi usumun boynuzunda
 Yasak suların Osmanlı yosunları
 Çağ dışı çağdaş ötesi bir gem gibi ağzımda

Şu şaşı Onnik sevdası pişeli baldızımda
 Ne kıtırıcı maviler köpürüyor suların beyazında
 Sonra
 Sonrası kapkara bir çekirdek bulundu
 Onniğin karpuzunda

AŞKLAMA

Şaraptı rakıydı şuydu buydu
Kişi esrimeyi bir aşta tatmalı ilkten
Dedim ya ondan gayrı korkuluğa güvenmem
İçtiğim hep aşktı benim gerisi tortu

Sevişik bir keçi yumukgöz oğlağına
Özüne aşk sızmış o sütü emziriyor
Yumurtasını bir kovuğa koyarken
Aşk da koyuyor anaç zargana

Aşk mavisi tükendiyse o boşuna denizde
Bil ki diken diken bir çamurla örtülüdür sığılı
Niye enez bu zambak diye sordular mıydı
Aşksız geçen günlerinde örselenmiş, de

Aşk bürümeseydi de bak hiç şakır mıydı
Şu bi damlacık isketeyi ta gagadan kuyruğa
Kişi gönlünü yitirdi mi ne yüzle çıkar sokağa
Yaşamda nesi varsa aşk işte onun adı

Ansıyın aşkla yağdı da sular
Ondan kokulandı ıtır çekirdektendi elma
Doğayla elele bizi üreten bir sevgi var
Evrende en soylusu sezdim ki bu çoğalma

ÇEKİRDEKSİZ İNCİR

Dudak büken, ıslık çalan,
Zincir çeviren şu ispinoz kuşları;
Omuz silken papatyalar,
Yeleğinin düğmesiyle oynayan hani balıkları;
Doğru söyle, Erdoğan;
Kimin yapıtı?

GİDİŞEN

Yolunmuş filbahriler, yolunmadan önce çiçek
 Bir daha mı güz ellemek, dilim avurdum kekre
 De bu aymaz ikindiler elbet yatsılayacak
 Gelmeyeceksen gelmeyeceğim, de
 Geleceksen bana bir temiz pusla bırak

Dişice kırıtkan kupesler, dişiceden önce balık
 Yaz böyle mi geçecekti ey Ermeni komşular
 Kızları kimdenmiş benden mi gebe
 Kıyasıya yoğum bu aşka, ama yoğumdan önce aşk
 İrfan diye biri yatıyordu cezaevinde

Bıldırcını muştulayan yelveler, curnalcıdan önce kuş
 Niye mi geleceksin, ben ne bileyim yahu
 Baksana güz çullandı hâlâ suskun dırvanalar
 Beni ben edeceği beklemek değil ki bu
 Belki yürek dişimi sızlatan en zıkkım geviş

Hadi geliver canım, geliverden önce sen
 Neylesek ikimiziz, yok bu işin niyesi
 Hani yepyeni şiirler, yepyeniden önce şiir
 Sana övgü yoksulluğum kime mi tasa
 Bak elifi elifine geldin, şimdi benim neyim var
 Emzikli çingenede bir küfe berberaynası

YİTİKÇİ

Hadi git azıcık İstanbul iste
 Kosunlar o denizi bir çanağa
 Bir çıkına elesinler o günlerimi
 O yazdan Üsküdar'dan ne kaldıysa Elif'ten
 Doldur ceplerine
 Onlarda yoksa komşularında vardır
 Tanırlar sevinirler
 Beni bay Metin gönderdi, de

DEĞİLLEME

Denize salındı mıydı o kır balığı ölür
 Yapısında ne yüzgeç ne solungaç ne pul pul deri
 Mezitler hanoslar midyeler paylaşıyor
 Son soluk ortalığa kustuğun denizleri

Sen mi o poyrazın vurduğu kuş, martıydın önceleri
 Yılda üç yumurtan vardı kumbara bir kuytuya
 Taze çamur benekli küçüklük yumruğumca
 Oralara birileri dadanmış, kaç yıl oldu Sait Faik öleli

O sen ha, aşkına toz kondurmayan insan güzeli
 Tutkun kul yapısı niceliklere, yaşa sen
 Doğa buyruğu toplum buyruğu kitap buyruğu derken
 Olamaz bir evrene yollanan kişi

Önümüzdeki bahara onlar bir papatyanın safran göbeği
 Bir dededikeninde moru terlemiş kâkül
 En yoncanın yeşil yırtmaç yaprağı
 Ama hiçbirisi balık değil, kuş değil insan değil

HADİ ADYÖ

Sedefi elenmiş kurnada bir mavi yeniği
 Silker kırmızısını seyrek göklerin
 Bir su uyur ılığında İstanbul odasının
 Bulutsu peykelerde zamkinoz kedileri

Kızart oğlum şu rakının geçmişini
 Buzda kızart küle ban sinide süz
 İnsanın içinde bu dertler de var
 Belli belirsiz

Bitlis'e giderken tutar Dieppe'de inersin

LETTRİSME DİYOR Kİ

Hışmulismirrahilezelihamisanan
 Izillâkeysülehibbilibnetucanan
 Delivehmileşünahretinemilezan
 Şahkisansabirzeytöldattaraban

HASAN'LI EŞİK

HASAN'LI EŞİK

Uyudum uyandım, gene de o'ymuş;
 Nerden bulmuşsa bulmuş, ben bitişiğinde...
 Yaşanası günlerin Hasan'lı eşiğinde,
 İkimizi türetilip, yan yana koymuş.

Bir ilintisiyle tekmil döşendi içim;
 Sevdığım bu biçimmiş, ısımış bembeyazlar...
 Her sabah göründü kuşlar, denizler;
 Daha bir uzadı ömrüm, masal geçmişim...

En gerçeğine erse, yine yetinmez kişi;
 Bir düş ekler, bir umut; düzen bozulur!
 Düğümler, çözer, kurcalar bir bir;
 İşi gücü artık o, günü güneşi...

Yeniden mi doğdum ne, bu yazın?
 Seni getir bana hep güpegündüz.
 Aşkta, uğraşta, nice yıllarda ikimiz;
 Eskimezim benim, bitmezim, tavsamazım!

YAVRUAĞZI

Kör aş tutunca, ipeğe hızlanır iğdiş dut ağacı
 Saklamakla olmaz bu, çocuğa söylemeli
 Ben böyle iyiydim dersin, ite kaka götürürler; çiçeklenmiş
 döngeller

Zift mavisi bir akşam iner, güme gider pencere
 Boşuna bir gecede harcanır gündüz gücü
 Sonunda kaçanağı bir göz düşer menekşeliğe

Bit tutam saç, bir diş kökü, bir canlı tırnak
 Ta buğulu buğulu gübrelerin içinde

Güzellikle pembelikle şenlikle
 Dilince söylemeli
 Usulcacık büyüyor, kime büyüyor o
 Ben niye sinirliyim, niye severim annesini
 Çocuk bilmeli

Oğlum Hasan demeli

BAKLA

Hasan değil sen değil sürahiye kim kırdı
 Eltin mi enişten mi, pekâlâ ben neciyim
 Gürledi gitti ulu bahar, şimdi Hasan da uyanır, bir kuş öter
 yazları
 Çat kapı biri gelir, ne kuş kor bende ne Hasan
 Yıpraktı boşunaydı maviydi ama
 Yamayıp yaydığın şu pazen kilim
 Bak yorgunsun güzelsin, çık bir hava al istersen
 Acıkmıştır o, susamıştır o, o daha bebek
 Bir sürahi uğruna kınamam bu düzeni
 Tırnakların uzamış, baklamız kaldı mı dün gecedem

PASTIRMA YAZI

Dedim ya benim aşklarımın doğusu bura
 Bura benim yarınımdan sakınan tel tel
 Bura işte ilkyazından irkilip huylandığım
 Dedim ya gün batımdan kunnamaz çakal

Isıtmaz solutmaz bir aşkın doğusu bu
 Köpeklemiş havuzda boğum boğum kediler
 Hoşundu be İstanbul hoşundu savsak günler
 Çöl dünümle ikizlenen ne yavan olgu

Bu çağandan kalacak bir sünepe bildiri
 Öncelenmiş yalanlarla yakapaça gidiyor
 Olmaz olaydı bu yaz demez olaydı şiir
 Dedim ya aşkımızın en firavun günleri

Kaskatı bir güz içi daldım yazık hayatıma
 Hasan diye birim vardı uzamış perçemleri
 Ben, Güzin, yaz da bitti e sonra
 Anasına babasına pay veren çiçekleri

ÇA ÇA ÇA

Hangi çağın ürünü bu sülük koçaklama
 Hüseyinsiz Kerbelâ'da n'oldu hasanlamalar
 İstiridyedeki inciyi de kararttılar ha
 Desenize çirkeflendi şaraplar
 Tarçın dibeğinde dövülen sarmısak mı
 Gözönü olmaz öyle şeyler

Cezayir'de olur ama, ça ça ça

umu

metin eloğlu
türkiye'nin adresi

Metin
eloğlu
Türkiye'nin
Adresi

TÜRKİYE'NİN ADRESİ

İŞLEME

Senciliğim kof kütüğün iki şak oluşu bir vuruşta
Maviş közü ocaktan küreleyiş oculuğum

ÇIT

Zil kuş kanatlarını usulca kötürümledi
Çıtı çıkmıyor uyuntu göğermelerin
Pıtrak gibi güzelliğin
Deli evcilliğini neyle körüklemeli

Çıt yok

Hep kar'a, karanlığa çatlamış o küs pencereleri
Bu ödünç barınak mı bizcil denize bakan
Sıcacık rafta bir ılık kavanozda üreyen
Süs balıklarına yem tatlısu pireleri

Çıt yok

Bunlar hep yazda hırka örgüleri
Su donar avucunda bir yalnızın
Bir çürük sicim bir kördüğüm o aşk kangalında
Çıt yok

Kar ısıır, ısıtır da

ÇAYLAK

Bu ne aşkı böyle güz güz, huyum kurusun
 Bana bir hız gelişleri amanın ne çok çiçek
 Eli az oynasa yazlar dönüyor sanki
 Başı omuzuna yaşlı bir çirkef gök
 Diyeceğim kuşlara

Ne kuşlarası, karşında hacivat yok, ne kuşlarası
 En vıcık vıcığı sula, kıpkıvırcık İstanbul'ları kırp da sen
 Ne güvercinleresi, ne evet kırlangıçlarası
 Allahın karagözü, papağan sızıyor ceplerinden
 Sarhoş musun nesin, tırnaklarını kemiriyor cumbada bak
 Bunca cumhuriyetin en erkek haremağası

Ne tavuslarası, âşık

KAVANOZDAKİ

Kıvırcık kıl ağarıyor hâlâ, dalak kana seçiriyor;
 Oyluklarda, inciklerde dipdiri kıkırdaklar..
 İster misin yokevren'e çiçek-insan'ca bir küfür gibi
 Şöyle bir doğruluversin yarın, yarın belki de bahar!
 Çocuklar içim yanmış, soğukça suyunuz var mı? desin;
 Şu makarnanın üstüne azıcık da peynir ufala.
 İşte çeliklenmiş ıtırın, camgüzelinin ilk pabucu bu, ilk çorabı,
 ilk donu;
 İster misin evlensin de bigüzel, çolukçocuk İstanbul'a gitsinler.
 Ya Tanrı, ya İnsan; dedin miydi, küplere biniyor adam;
 Tutup, kavanozda peydahlanmış bir yeniyetme gösteriyorsun,
 Petrucci yadigârı;
 Türkümsü yüzünde gözleri epelâdan.

DİLNİŞİN

Çocuğun simidi düştü aşağıya, ne diyecektim
 Susamına börtü böcek mi üşüşür, elbet üşüşür
 Evet zaten bayattı, tımtıkızdı, canı mı çekti nedir
 Uçmaz a canım, paçasından tutuyorum işte, annem de mi
 böyleydi
 Olur kışa doğru bir entari yaparız beyaz
 Ha, diyecektim ki
 Üçüncü Cumhuriyet'i zor görür dedemin Dilnişin'i

DURGU

Sığı ne derini ne, işte ki basbalığız
 Su hızlıysa kum da işlek tuz da keskin, durguda biz
 O körelmişliğimizi hımhımlığımızı
 Karanlıklara taşı taşı bitmiyor
 Nice yazlara yöneldiğimizde hiçyoktan bir güz
 Gün göçüyor tüm cascavlak yosunda
 Dizboğumundaki sulara genzinden bata çıka, yoo
 Çakıl çamur oralar
 Sen daha anı daha anı diye sayıklayadur
 Kıyı budur deyip bir dağbaşına daldığımızda

ÇİĞ ÇİĞ

Eski bir sudan çıktım, derim ondan kamaşık
 Hiçe kuluçka yosunlar tozuyor ben silkinip kurudukça
 Pul pul dökülüyor iğreti deniz, altı çömçöl
 Çölde yol uzuyor, ta İran'a uzuyor, gitse gider ta Pakistan'a da
 Bir yokuş evceklige uğranır belki, kimmiş onlar hep sofradalar
 Der miyim ki bende de azıcık tuzla sirke var çiğ çiğ
 hindibalarınıza
 Çöker dağarcığımdaki güzlerin bir Müslüman sakal boyu günleri
 Epeski bir yaz akşamı gibi iniyor sığırcık sürüleri, hoşundu
 buna da
 Pencerenin pervazına, asmalar konup tünüyorlar, hoşundu
 –Benim ne evim olur ne pervazım, ama kimin olmuş ki, hoş–
 İşlemeli yıprak perde saçaklarında ut sesince bir yeni
 Evet, n'apalım n'apalım, işte kış perşembeleri

KUZGUNCUK

Tırtıllı bir mavide beliriyorlar onlarla pekişiğiz
 Boncuk dizip örmelerde anımsıyorum hep
 Kırpık saçlarının kırçıl bahar rengini
 Şu zincir kilit şangırtısı yalnız
 Güvenesi sevesi geliyor uması seslenesi
 Az daha durası gülesi terini silesi suskun güzel
 Ben de yanına sokulsam ya azıcık
 Kopuşun diye bir düdük sesi
 Ve usumda umutların küsküsü
 Sırtüstü düşünüyoruz

Bu bizim her salı oyuncağımız, kucakında çocuk kız
 Bir loş göğe kör tebeşirle çiziktirildiğim
 Koldemirlerinin kundakladığı o insan yangını
 Ve kum kovalarının al'ında küpeçiçekleri yazık
 Tel örgünün buğusundan görüyorlar canattığımı
 Ve küt diye iniyor göz kepengi, yani kuzguncuk

KALINCACIK

Karanlık bağçaların çürükçarık elmaları
Akşam olur eve gitmez sapısilik zembilde
Toptaşı avlusunda üç ısırgan dalında
Asılmış bir Ali'nin darısız kumruları

Bir ana göğümsü gözünü pazara çıkartıyo ta Banaz'dan
Zile'de köpek doğuruyo bi taze
Fatma'nın oğlanını yiyo kediler
Bi rakıdır bastırıyo öğleden sonraları

Ne ilikler kurudu yozalan şu kemiklerde
Hasta masta değilim kırın o şiringaları
Birileri sökün edip aya bilet kesiyorlar tam
Cebimde gidemez en bozuk paraları

Ondan kelli yaymayasıl bi düzen
Ondan kelli çilçili küflemeler
Gırla nisan gırla rakı gırla sen
Bu kevgirde mi durulanır aşk makarnaları

KİRPİ

Al ama dikkat et canım, yaz bile erteledi, sakıncalı bir güz bu
 Şu'muz mu onu da al, ne ödücü allasen, hürlük süsümüz
 Al ya, ananın ak sütünü andırıyor, ko cebine
 Al ömründe hiç mi hiç Türkiye görmemişliği
 Uyku sersemliğini de tatsın diye uyutuldu o, alsana
 Ha, al o mavimsiyi, günde kırk kez gökleşir sulaşır mineleşir
 ve...
 Al ya, al da bir kuşa göster kırıntısını, bak bir kanat çırpın ki
 Hicaz'a; Mekke kimindi?
 Biz uyuşuruz arkadaş, tepemize tüneteriz, pıspışlar mızıktırırız
 Ha, o bizim değil iğreti
 Bu'larımız düncül bir kirpinin kılı omurgası böbreği çünkü
 Şapladık şaplamaz olur muyuz, işin yoksa git soruver
 Safranbolu'dan
 Al ya canım, o mu diye eteklediğimiz az önce don-gömlek
 geçti buradan

TÜRKİYE'NİN ADRESİ

TÜRKİYE'NİN ADRESİ

I

*Tavsayan bir rüzgârdaki hadilik
Sudaki buğulanıma direniş
Gece indi miydi
Ot güne upuzuyor*

Geceye daha yıl var peki ne bu hırsız merdiveni
Bir de oturasılık tutturdun tam giderayak
-İnim inim gözleri-
Yahu silme ısırgan buralar, azıcık çömel peki

Güze doğru İstanbul'da bir kuş öter yazları
Kuş ne, yaz niye, İstanbul nere a deli
Burası önce Türkiye, sonra Pompei'nin son günleri

>

II

*Pıyırım pıyırım bir deniz
Hırpani bir gökyüzü
Nereden bulup döşerler
Salıncakta bebeler*

Çünkü'lerin, ya da'ların savsağında
Hani'celer, belki'celer, ama'calar
Gözleri güme gidiyor ilk, gitsin mi sen oğlusun
Sonra bir bacağı yitiyor, ellerini alakoyuyorlar
Dişleri hiç mi hiç, dişleri de olsa mıydı
Ciğerine takıyor bir sabanı, üç evlek öteye çekeliyor
Bir yavan yulaf sepeliyor yarısı kendi barsağı
Köpürmüş tezeklere dalağı dökülüyor, kelliği
Bir kentiçi kavşağında buluyoruz son
Ne yüreği ne şahdamarı ne kirpiği

Onu sap,
Sen oğlusun

III

*Et kılçık yoğrumları bu ya
 Daha da inceltemezsin zarganaları
 Su dinik ama safranlar sapsarıya
 Kendinden incecikliği bu
 Kabaca elenmiş bir çiçeğin*

Süt tütüslü, ciciberber tarazlı bir köpeği...

Bey atıntısı ruganlar köstekler ısıdıkça
 İtin sırnaşık gölgesi poturuna vuruyor
 Düşmüş peşine havalandırıyor herif, kumrular niye
 ürküyor ki
 Üçüncü mü ne bir kundaktası var bu yiğidin Yalvaç'ta
 Gazeteler bile yazdı ya, kediler yiyor;
 Bu burda köpek güdüyor, hadi

>

IV

*Çiğ çamurdan sökülüp kana dehlenen sülük
Emzirir önce kendi kurdunu
Yer anaç gövdeyi bir tüy sarmaşık
Bok besler gülü*

O hür döngüsünde hiç kılı kıpırdamadan
Bizim boyna sıkıştırdığımızı gevşetir semirikler
Yani hırsızlama bir cin-çolak ak tiftiğimizi diden
Yanı sıra böbürü çaprazlığın ve ikircikli seviles

Öyleyse aşna bir kuş dümdüz uçadurur
Göğün habire çalkantısında
Tıpış tıpış ve daldaşak

Bunca yol yorgununa bir uzanımlık yer bile yok
Ama nice Yunus'ların mezarı kaç dağda birden

V

*Liken bezeli bir yörük taş
Kumlaşır da hiçlenmez o doğa yağmasında
Kavrulur sapsarı ayazında temmuzun
Ve kumların yine taş kesilmesi yavaşça*

Köşeyi döndün müydü kesmece bir karpuz soracaksın
hartadaki çekirdeği gösterip
Gülü-gülüverecekler sapı iğdiş topatanların kıcı
çürüklüğünde
Şu sırtındaki yüke kaç yumurta verelim diyecekler Şile işi
Ve çağ üstüne çağdaş benekli o ceketini omuzlayıp gidecekler
Kahkaha çiçeği bir rozet sokuşturur yakana yoncasını da
sen ekle
Orospu bir oğlan
Ne Tekirdağ'sı ne Kırkağaç'ı ne
Ve de ekstra ekstra Elektra'lar

VI

*Usulcacık suyun balığı insanlamasında
İlk ürkünün gözkapaksızlığı o
Daralır kum saatının lokman siizgüsü
Ölür sinekler etlene etlene güzün*

Ancak şu fitil tutuşunca havuzun dibi ıştır dediler
Oysa ne kıvılcım ne fitil ne de havuzun dibi
Bir ölü şölen ışıltısını Sultan Mahmut'un camına benzettiler
Dal içeri yüzüne fesleğenler çarpa çarpa
Dolaş bir yanık tencere kokusunu paçada tekir kediler
Ve ıpıslak çirayı çok üfledim diye örseleme kendini

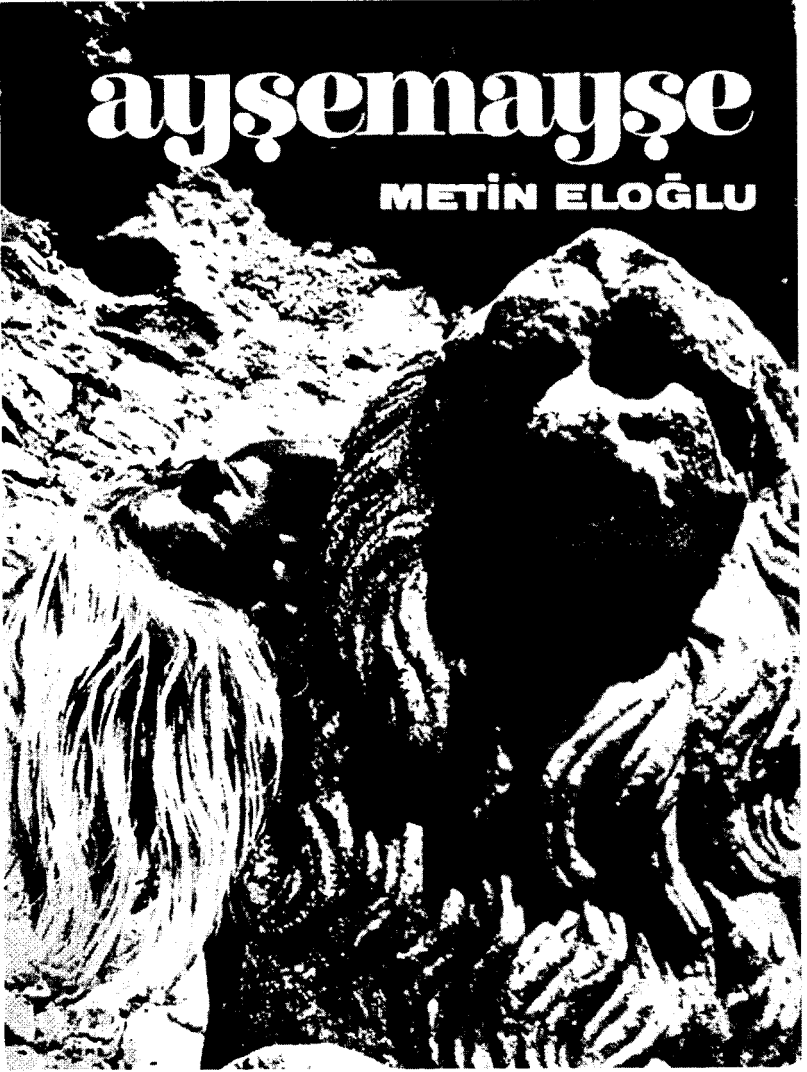
Döngeri ettiğinde kapısı örtünük bir ulu denizi tıkla bön bön
Toyluğuna sığınıp bir yalancıktan sokakları eşikle
Sor o zom köşkü akşamleyin söylesin çengelliğneciler
–Dilini koparırlar adamın billah Yemen'de olsa–
Ve bir avuç çimi çayırlayan sözde yeniçeriler

Yani Türkiye'yi bulmak kolay, Türkiye avucunun içi
Ama gerçek yerini kimselere belletmeyeceksin
Adama gülerler valla

AYŞEMAYŞE

ayşemayşe

METİN ELOĞLU

Kapak: Ara Güler, Yay, 1968

*ama gün gelecek
yüreciğin dizlerini dövecek*

BUZLUCAM

Camı kırmak çok kolay
Göğü hep göğertmek
Unu hiç acıtmamak
Çölü tez çimlemek
Er'i dişilemek
Piçi babalamak
Sonu ilkleme hemem

Zor olanı sen

AYŞEMAYŞE

Tüyü bitmedik yetimliğimde miydin neydin, oysa babam
yine sağ
Ama adın Ayşe'ydi, ya da ayşemayşeydi ki
Seni sırtımda bir küfe ana-kız gibi sevdim
Değdim de denebilir –bakışıyorduk ya–
Kış aksırığı hohlanmış ellerine

Sonra senler bir başıboşluğa tüydü gitti
Çalpara eteklerin çapraz ellerimde
Sen de öyle mi yap dedim kendi kendime
Coş savrul koşukoşuver esri
–Ne haddime?–
Ne haddime mi

Oh, her çimdik morartısına indiğimde
Bir dişi çukur –çıkma belki de–
Basamaklar noksandı hep
Tabanlarımla merdiven içiçe
Yepyeni bir göz takınıyordum tez
Senin senden önceni görmeyesiye
Adın Ayşe miydi, ayşemayşe miydi ne

Kıraça daldım çok, kireçe kerpiçe som buğday ekercesine
Yufkayı un-ufak edercesine, ne ki en acıkımlık
Gölgesinde bir leş yatırın çınarına ilk balta bu sevi
İçi viyıl viyıl kurt, o da bir çeşni
Ama kış cebimde hep o yassı şişe
İlle seni övdüm seni bildim seni sevdim yaşadım
Yani bir gidişat ki pırnakıl bencesine
Herkes duyur emi
Ötesi tüm ayşemayşe

Ha, bir de o dulun penceresine tırmanmışım yaz
 serinliğinde
 İbrişim dokurcasına keten kenevir yerine
 Ah ödünç Ayşe, ah yaşamın eğirdiği kıvrak yün
 Kâh kendimi didiklercesine edindiğim büküm filoş
 Dur gitme
 Büluğ gövdede bir yanı gevşek örgüm
 Varını nakışlarcasına mıydı beni sevmen
 Alı al moru mor kilimler saçağında
 Bir azınan çiçek gibi bükülmezliğimde, hoş
 Dipdiri sırmayı tiftip de püskül kılmacasına
 Sımsıcak, yorgan-döşek, bitirim

Maraş'ları Muş'ları hep geze geze
 İstanbul'dan hiç mi hiç çıkmadım
 Nice senler saysam yol boyunca sevdiğim
 Tepeden tırnağa ayşemayşe

Sana bağdaş kuruşlarım mı? tuzuyaş'ın biriydim
 Hep o ben yaşımda
 İster suydun de, ister buydun; doğrusu Metin
 Eh, bana bir türkü şimdi, ilki Karacaoğlan'da

Hasan yanım hâlâ çocuk tâ Alamanya'larda

Özetleyeyim mi?
 Bu bir sevi tınazı
 Ve de ben kırık-dökük bir yaba.

LEKE

Aşk bir anı
Mavi döşeli bir soyut resimde kıpkırmızı köşecik
Bir boğuk sesi andıran kulak çınlaması
Yaz bitimlerinin ilk kırağısında
Yorgun yağmasında gün bitimlerinin
O dişleri seyrelmiş düşte
Ette pörsümüş
Elle tutulurcasma somut

MAVİŞ

Salt lacivert morlar mı
 Daha zindan gibiler bile o maviyi doğurur
 Bakarsın düğün-dernek çalgılarını andırır
 Çengi-kıyamet
 Bastın mıydı bamteline

Tıklım tıklım mavişimiz o, bunca göz dolusu
 Katırlar kuzular kızoğlankızlar boynunda boncuk boncuk
 Gökte mi her ilk yaz, yeni sağılmış sütte mi azıcığı
 Nasıl da ışıyor sabahla, mine denen o otççek
 Belki bir külaltı çini kırıntısında kamaştırıcı yalaz
 Belki bir oya ışığı yansıyan tavanda dünyalar kadar
 Ve çağınca en keskini daha da bileye bileye

Ha, şimdi gelelim onu karalamanın yeltenikliğine
 Durun hele
 İrecep Ağa denen it
 Hacı İrıza denen hergele
 Maviş dediğim şey öncelikle sizden çokook çok öte,
 Sonracığıma, sağduyuya en Türkçe yanıt..

Mavilt!

MİDİLLİ

Cimcime hayasında az mora çalan
 Kum gibi kısrak çifteleri
 Sonra apansız sağırsı seğiriyor
 Hiç kaşağısız falan

Ama çün tökezlediğinde
 Aygırların yelesi

PIRNA

Ölü et çiğnemekten dişlerimde kefeği
 Bende kalan gözleri habire kapkaranfil

Seni bilmem ben sevdim, içim zaten kamaşık
 En kükremiş pırnayı dikiyordum az daha
 Boşver şimdi aşkolsundu maşkolsunduya
 Gerdanımdan sıza sıza üstelik

Beni içiresi içiresi şu pezevenk temmuzda
 Sevdiresi o zilzurna etini
 Ama üç gün ama beş, her ne boksa
 Beni doya doya zıkkımlanası

Oysa ben bazlamalara çökeklere borçlu bir tıfıl
 Kötü günde edinirsen daha da cıvır sevi

KURAK

En sevdiğim camgüzellerinden sızıyor, gün battı ve sen sesi
Ve senle ben, eh gün de battı, sevdiğim çiçeklerden bile
sızıyor

Eve her döndüğümde kapıduvar, o çimen su kupkuru
O kıvrak su bir odun, eve döndüğümde inik dükkân
kepenkleri ve biz uğultusu

Varıp bir kavşağa duralıyorum tüh, damıtılmaz zilli su
Tüh, o su zili, varıp bir ibriksi köşeye dineliyorum ilk
Kitapları boşladım, ille de bir su-mu, ille de musluk
İlle bir suyun musluk yöresi, kitapları boşladım, ocağı da
mumu da

Erişince ağustosa hadi a canımdı, sonra sığ sarnıçlar, olsun
Sonra yayvan bakraçlar, erişince hadi a canımdı ağustosa,
olsun

Ama hâlâ is damlıyor, sözde oluklar bomboştu güze
Güze yatkın oluklar tıntındı, ne ki hâlâ is damlıyor
Gevrek kertenkelenin göğüs yırtmacında bir meme, az öte
dur, şaşı doğa bu

Az ötelen, susak kertenkelenin iman tahtasında pörsük bir
meme

Su, de dediğince milyar yılın tanımı, ohoo sen daha
dünküsün

Su,

Bir serince küp çatlağı, oh, buğu buğu sızıyor
Sonradan bulutlar püsküresi o yosunlu yalağa

Su, ya da hürlük, ya da su

NE

Kırk yıllık bir gün batıyor, dedik ya bunlar yeni
 Birazdan kibrit çaksam, zakkumlar hadi pembe
 Zina böceğindeki, sığırcığın en telek ucundaki
 Eflâtunlar bile ıştır, ıştır da ne
 Şurda ölü hürlükler, evet bunlar kilermeni

PAS

Us çıkmazları bir kör kilit ve sen o paslıda yoksun
 Sana alışmaların usda sekmez zom kilidi
 Niye de apansızdı şimdi şu akşam
 Gece de gecikecek besbelli, niye sözde umutlu
 Sabaha varamam ben, içimi doğraya doğraya
 Ölürüm de emmem sevisizliği
 Şu iki dizeyi dilerim bir tutsak okusun:
 Neler emdinizse doğadan,
 Yine o doğaya kusun!

PATLAK

Var, patla kırmızı balon
Var, pörsü

Günola daha da balonlaşmacasına
Var, yeniden şişin, kırmızılan
Bir bayram çocuğu üflemesiyle

Şişe söne esnekleş mi? uç ama
Bidaha pörsümemecesine

Başucunda kuştüyü bir gök

ANTİKA BEŞİK

Tanrısız bir salıncakta
Oğulla kız büyüyor
Tanrısız bir sütü emerekten
Ve usul kımıltılarla öle öle

Babaları nerde bunların
Anaları ne

BAMBAŞKA

Yarın bana geldiğinde...

— Sakın ha, gelme!

O gece suladığın aslanağızları açtı açacak...

— Kurcala, eşele n'olur, açmasınlar.

Kimi söz, kişiye neler neler sevdiliyor...

— Evet ama, şu ara sağırın sağırıyım!

Sana yeni bir mintan alsak, bir oynaş bulsak;

— Bana ne?

Bu son kış-kıyamet, önümüz bak bambahar...

— Yaz ola, size gele.

Şarap marap?

— İçmeyeceğim.

Yahu, dilimde tüy bitti;

Benim bir başka sevdiğim var!

ERKEN

Şu çocuğun eline şimşir bir topaç verseler şimdi

Bir küpeli uçurtma

Bir kâatla kurşunkalem

Çalar adamın suratına;

Ona çakı ona sapan ona para

GELE

Neyle geleceksin otobosla mı
 Kuşla mı
 Kuşla mı dediğim bunca dikende eşine eşine
 Ya da bıktım şu Anadolu Rumeliliğinden diye
 Mi geleceksin

Gel ya kendi sarmaşığından sarka sarka sız
 Hani leylaklar açarken ilk pençeyi
 Bir cin bulut bölgesinde tuza banık caneriği be
 Yaş onbeşde evden tüymüşçesine e mi

SAKIRGA

Hep böyle mi çatırdar ön kemikler ilk ve hızlı kerpetende
İnciklerin iliklerin kıkırdakların çıtı çıkmaz, hep böyle midir, a
Sinsi suda apağır saman çöpünün yüzdürüşlüğü gibi
Gibi mi yüzer gerçekten

Dümdüz bir orman, ne ağacı ne otu, çalisız falan
Dümdüz bir dağ, dümdüz bir uçurum
Bir kör batağın yosun yosun dikenlerindeki
Konca fışkınları bile sülükçe sıvazlamadan

Yaz da bitti ha, yazıklar olsun sana a oğlan
Oysa biz daha ne Yedikule'ler, ne kan-revan kuyular,
Zindankapı'lar
Ne ne Osmanların doğrandığını hiç mi hiç göremedik
Yazıklar olsun sana a Osman

El sıkışa-göz öpüşe ayrılındı o Van iskelesinde
Peki, serçe parmaklarımızda şu antika yüzük de ne
Sonra öne az eğik Kocayusuf gövdemizde savsak bir hey hey
Sanki davul zurnalar tefler curalar çiftenağralar eşliğinde
Ve de türk mü türk sakırgaların kancası avucumuzda sımsıkı
Teşekkür ede ede

Güzel sundurmanız daha da güzelleşecektir
Sinir ete değdiğinde

UMUT

Sanki zindandan çıktım, derim kamaşıyor
 Bir papatya tırmanıyor paçamdan
 Omuzuma bir bulut tünüyor
 Tüyden hafif, sudan ince
 Sevi bitti miydi seyrekleşiyorum
 Sıklaşmam bir başkasına ilkce
 Yarın öbürgün daha öbürgün
 İlk yaz ve sen ille geliyor

ÇIN

Bu çingırak
 Bir el değdiğinde bin çınlar
 Çın çın öter o yalnızlığınızda
 Uzar belki ta bana varır
 Bana ta vardı mıydı beni bırak
 Üşüşür sevdiğimciler
 Amanın o ne kalabalık

OSMAN'LI

Osman kim ben nesiyim bu dedikodu neden
 Şurdan bir tavus kuşu aldı
 İki de papağan yumurtası
 Demli çayı da içip gitti dediler
 Parasını vermeden
 Osman'ın bir evi varmış sözde ben o eve gittiğimde
 Bakır mangalların kıvılcımlı küllerine yumruk gibi patatesler
 gömülü
 Oysa ben Osman'a küstüm küseli
 İçanadolu'luğumda hep o yalan ev
 O yiv

Dün bir ara Köprü'de gördüm bayat balıklar falan
 Bir kör döğüşüdür bürümüş ki Osman'ı
 Ayıp mı ettim bilmem
 Atladım bir yandançarklı vapura
 Merhaba bile demeden

ÇEKİRDEK

Gökte bir dümdüz arı
Otta bir meneviş
Bak elin elime değdi

Evde bir kuş kıpırtı
Sokakta örgü sesleri
Bak göz göze geliverdik

Suyun çekirdeğindeki

KANCA

Derken paldır-küldür bir aşk başlar
Şimdi büsbütün bir yağmur sanki
Derken bir aşk rendesi, aşk ısırığı
N' o sensiz gitmiyormuş
Deli değil ya rakı

KUŞMAZ

Alıp gittikleri bir darı-kenevir salağı kuşsa
Kalıntı kafesi pencereden sıptıveriyorum
Bizimkine, Hu! diyorum
Şu zikzak kuşlarımız bari bibok olsa

Hu duymamış, birileriyle beni mi çekiştiriyordu o sıra

Ha, söylemeyi unuttum, bir akçıl tomar bu türkü eşliğinde
Cılık kanaryaların ispinozların çirkeflediği suda
Yüze vuruveren "İşte biz buyuz"culuk gibi
Gagamız teleğimiz kirpiksizliğimizle ve

Dürzüler kurcaladıkça sevdasını saksağanın
Hani şöyle tüneğimsi de, ayakları aman o dala değmesinsi
Evet bu yaz bir kılçık silah altına taşıyabildik evi
Evet bu yaz Karacaoğlan'lara göçebildik anca

Sonra o Tacikistanlı karga, o Özbek serçe
Âhir zaman kuşları niye boyna uçuşur
Hu'nun değil canım
Bihoş kızın ve canımcığın gözlerinde

Ayışığa açık camda hırsızlama çırpınan
 Hep o ayrık tohumu kadarcıklığında
 Bit ısırıklığındaki tadda gidişen
 Kuşul yalnızlığından hep kanat kanada
 Hu

Oysa denmeliydi ki sana, pardon
 A kuşlar, a bülbüller, a bön
 Hani her ilkyaz kanatlanmalarınızın çözümü
 Peşpeşe sökün eden güzlerle didişen
 Sözde uça uça bir ökse dandinilikte

Daldın, Hu
 Kafesteliğimizi habire mühürlüyorlar ayol
 Cıvcıv ispenç, piliç ligorin candarmaları

Hu, kızdın
 Oysa bize doğru bizden yana biz için bizce bişeydi bu
 Sana ne

KULUNÇ

Neymiş neymiş

Günü ve gündüzü upuyuyor Üsküdar'ınmış, ey kukasız ibrişim
Her kışkıkışın'lığımızda önümüze serilen şu sicilli kilim
Yahu, müntehir oğlan Yuzuf İzzettin hiç de bilmez miydi ki
Ta dededen arşınladığımız bir düncül bahar
Sulta güvelerinin kemirdiği ekşimik ve de en çiğ bazlamalar

Bir de sıçradılar ki attan, dur'lan, ne atı, buralar çınçın dağdağa
O kan-köpük, gez-göz-silme arpacık attan
Bir de bağdaş kurdular ki, ne bağdaşı, dün hababam ışıyor
Bir de baktılar ki, üç otuzunda bir zangoç imam
Öyle, hâlâ emzikte kımız ve silme zevzek Galata

Yok, Estergon kal'asıymış da, bizim evde bir mahmuz var
Yok, bre dilber aman
Yalan valla

Yerebatan saraylarında öte türküler niyeydi yasak
Bu hep bir kör kulunç oğuntusu, üşenmeden nerelere gelindi taaa
Kitli gürz, ödünç yürek ve cascavlak
Buralar şah İrza'nın hamamı mı ulan
Buralar İstanbul'un yedidağ öncesi tümsek üpÜsküdar

Neymiş, daha çıkamaz mıymış halvetten o sultan-multan
Haydin bir pire için yorgan yakanlar

AVLAK

Ardımdan kırk İstanbul ese ese
Bir hoşgeldin/hoşbulduk yelkeni bumburuşuk

Hep o aşna deniz merdiveni ya da uç kabarıyor, şimdi ne
Kızılı kırka yarık çatlağı mumlu bir yaz, amma da dişi
Sarar ortalığı o sırnaşık, o kenef aylandız yine
Açmaktayken yüzde yüz çiçek suların ertelenişi

Aşk (aşk?)
Yoktu benim sözlüğümde

Akşam yekindikçe dindi güz, kırk kışa teşne
Boyna istiyorum kendimi, niye güldün, evet kendimi
Seni ancak gördüğümde çalıyor demiştim ya
En içimde aşkın zincirleme zilleri

Büyür elbet kirpiklenir sen güzele baka baka
Ben çocuğun aşılalmaz hayli yaban gözleri

ÇAMUR

Işığın erkeklediğini
Peçe içdişiyor mu acaba
Deniz niye çamur çakıldak
Sandalla bir aşnaya gittiğimizde
Duru havuzdan bir çirkef balık sıçırıyor
Kim tuta kim temizleye

Yaz inceliğinde
Niye şu üşüntü kaba-saba

KILÇIK

Hamsiciği yutan
Toriğe yutulan
Bir çapaklı omurgacık
Uskumruyu ayakta tutan

Pişince etten soyunan

GÜNÜL

Niye tüm düne düne?

Bir sevişmen çıkageliyor, dünü dolamış diline:
Su altında saman yüzer mi? diyor;
Deli gibi sevdim, diyor, dünlerden nice dünde;
Bir şom sabun gibi kayıverdi elimden;
Oysa ben ona koskoca düşler adadım,
Keçiyollarında düştüm önüne...

Dün gelmemiş de, bugün da beklesin miymiş ee?

Yahu, dostlar, yarın ayın kaç;
Günlerden ne?

KUDUZ

Gençliğimde gördüğümü iyice anısıyorum
Bir deli kuş uça/gelip ateşe konuyordu
Eşindirmez külsüz köze
Sonra ne mi oluyordu
N'olacak n'olabilir ki
Ateş kuduruyordu

BELGEVŞEKLİĞİ'NDEN HOMEROS'A

-Oktay Rifat'a-

Kış ortancalarında: O düş, "aynası çatlak konsol"laşıyor, 5 No.
bir lamba isi ev kuytusunu bürüyen, utlaşıveriyor, yıprak
bir oya

Kimi gök, yani ödünç göğümüz: Yavan kayganalarda aşın
zaman aşımı, fare yeniği bir şiirimsi ya da yalancacık
seviler mektubu; pulsuz, pulu mühürsüz, imzasız da...

Yarısı sönük ağaçta: İpiskelet isketeler; kuş cıvıltılarını haniya
andıran bakırı sırtmış ölü kazanlarının delik-deşik
kepçelerle kazınış gıcirtısına hınk! diyen...

Su ışığı: Çinkosu çatlak olukta bir çirkef zemzem damutımı;
güve bile uğramaz, didiklemez nine hırkalar mı, çul
kepenekler mi, o ne?

O, o!!

İçimizden biri çıkıp da; yahu, şu sümsük çağanozun gözleri
göz değil! diyebildi mi?

Ama şimdi, bir bela sineğin göğsünü yarıp; yürek mürek
değilmiş bu! diyebiliyor muyuz;

Göçük göğsümüzü gere gere?

Baldıran tohumları, ayrıksürgünleri, aylandız fışkınları:
 Aykaranlık gecelerin şımarttığı, bir üflentilik yatır
 mumlarında, fitili tirfillenmiş zaçyağı kandillerinde...
 İskorpiti daha yumurtada dikenleyen doğa: –Aslında biz–:
 Sonra da yozalmanın, ağulanmanın sağnağındaki
 sırsıklamlılığımızla övünen; Böbürlenmekle kalsa iyi;
 kahkahadan kırılan, kasıkları çatlayan. –Aslında biz. –

Ve işte şimdi de, çıdamlı ama % 100 utkun üremeleri bir
 vıcık vıcık kısırlığa sıçratan belgeşekliği!

Ne ki o Aptülhamit, Aptülhakhamit yazları bitti biteli,
 Anacağım her gelecek güz ölür.

Ve de hâlâ diri bir ilkyaz dizini: İlk ölü Homeros!

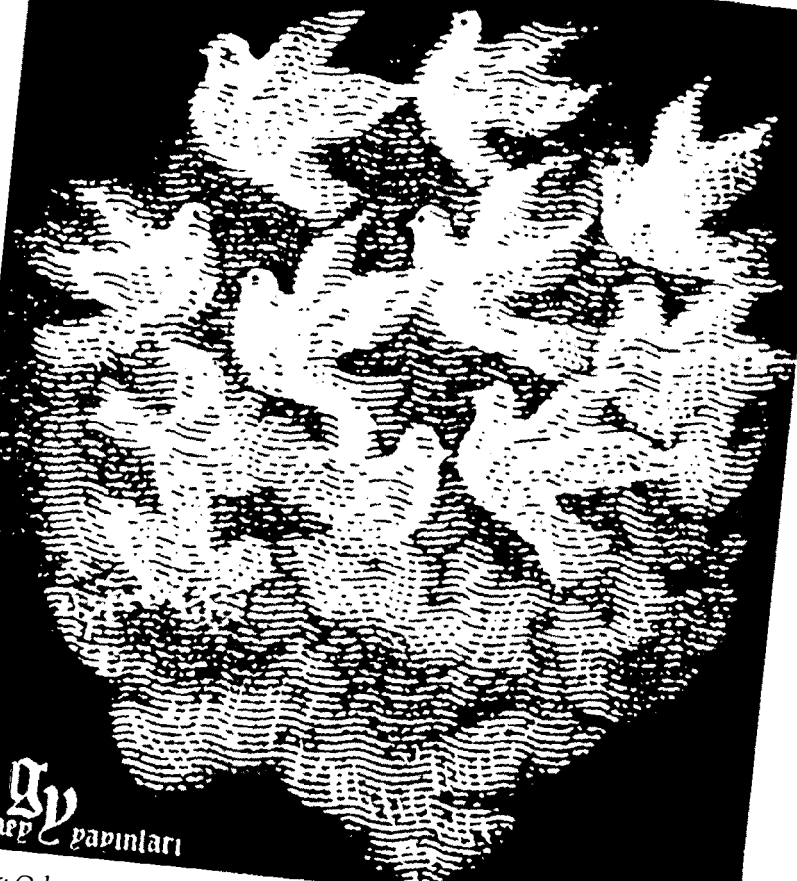
denizi itelemeye
kıyının gücü ne yete

ŞİİRCE

DİZİN

METİN
EİLOGLU

dizin

gy
güney yayınları

Kapak: Orhan Peker, Güney, 1971

Nur'a

*Ben bir şeytandırnağıyım,
Halk uzağı ellerde.*

DOĞURGAN

Ama nisan rahminden bir mayıs doğar
 Martların döl başağı
 Oğlu mu olur kızı mı hazıranda
 Derken eylülde dedeleşir nineleşir
 Yine ana-baba kesilir yeni bir şubatta

Oysa temmuzlar ağustoslar aralıklar
 Nice nice aylar var sırada.

KALK

Kalk gidelim
 Orda otlayan balıklar var ayışığında
 Kızıl kürkünü yoluyor bir hıncahınç tilki
 Hadi güzelim
 Sanki suya kesiyor yalaza dökülü benzin
 Ama bir solak kıvılcımla dağlar taşlar tutuşuyor
 Kalk gidelim a deli

Daha da bekletmeyelim
 İşte o sulak yaz bindi ata
 Terkisinde bir savut tosun
 Ne? koyvermiyor musun
 Sakın ha gelmiyor musun?

Sen hiç dönemezsin ben yapayalnız gideli.

EMZİK

Su dağı emziriyor akça bulut altında
Dağ da suyu a çocuk
Kötebekler yavrularını emzirmez gibimize geliyor
Sanki bin bir memeleri yok.

Gele gele insanoğlu
İnsanı emziriyor.

Doğrusu bu.

KOLONYA'YA SELAM-SABAH

Beni çağırıyorlar mı?

Kum mu ekiyorlar şimdi yulaf çavdar yerine
En uç fışkınlarda kemirgen karınca yumurtaları
Özlem kabarıyor derine daha derine
Hafakanlar basmış gecenin günortaları

Buz gibi suda elim haşlanıveriyor
Sanki herkes akıllı da bir ben deli
Kıskıs gülüyorum ya da ağlayasım geliyor
Şu yokça şu dayanıksız merdivenden ineli

Köz küllenirken neler sezer acaba
Bihız yaşanmışlığı mı? eh, o da bir yorum
Baba oldum iki kez, evet, basbayağ baba
Hayret, gençliğime hâlâ doyamıyorum

Bir de avucumu açıyorum binlerce camkırığı
Hangi tırnağımı sökeyim öncelikle ben olmak için
Batan batana, sallar güller ve en sevdiklerim
İkisi var ya, onlarsız ben bir Kolonya ısırığı

Tanrı tanrının işte insan insanın kulu
Bu kılpayı ayrıma bilmem ki toplum ne der
Nereleri tıktık'lasam kepezelik düğünü
Ve avurdumda ne emilir ne tükürülür bir şeker

Boşuna, beni çağırıyorlar.

GİZ

Sevi tuz
 Yarıncıl tüm düşlere şimdiden ekili
 Ama dağbaşı ama göl ama tarla çorak
 Defolup gidesim geliyor
 Seni hiçliyebilsem yalnız.

GAGA

Kepenek bulutu kapkaranlık gül örterse
 Kanar elbet incekuşun gagası
 Sen mi ben mi o mu her kimse
 Başlar yalnızlığın boğum boğum gıdıklaması.

Oysa biz kalabalık doğa erkencileriyiz
 Kem-kümsüz ve hiç çekinmeden
 Ta kıştan çiçekleniriz kırağı çalmazsa
 Ve az ötede kopar kertenkele yaygarası.

SAAT KAÇ

Halkçıl dağlara peşpeşe tırmanıyorlar
 Dubasız iskelelerin çorak denizini yola yola
 Milyon kıymık dönemeç, arşınlanmaz küs göçükler
 Ve bekleyen o yerde halk, sakın pörsüyüp aşınma

Unutmadan söylenesi bir çift söz ilkten, apayrı
 Yürek dediğin saf tezcanlı bir som nehir
 Çilhoroz/zambak karışımları çağrısız gelir
 Bu bir caygın tıfılın elbet tavus ilkeleri

Yaz erdi miydi bolca dut silkelenir, işgüzarlık değil
 Yalınayak-yalın el yoğururlar onu
 Ve sonunda bir tozlu kekre pestil
 Ve de Nâzım'ın oğlu

Yorgun günler geceler kimbilir saat kaçta dinlenir.

KONUŞU

Konumuz şu
Doğancanlık buğu canacısı ve kömürtozu

Pisipisine mi alıyorlar ah alıyorlar sinmiyor peşi
Gülistanın gülü pespembe değil ki a yaşamasız
Yavruağzı süt kaynayıp kabarıyor taştı taşacak
Oluklara sığmıyor Anadolu'ca sağnak
Kanırıyorlar yaşmaksız demiri incecikliğe
Ve tuz kaymaklı suyun çatlatılmaz kabuğu

Kimkimeliğin yorgunca değirmisi bu
Bak ama hınçlı elagöz kırpışık dinleniyor
Su kaynıyor
Süt buğu.

ÇOBAN

Önüm sarp, bir ağaç güdüyorum dalsız budaksız
El-etek çeken kumruların yerini çaylaklar alıyor şıp diye
Kuşağıma sokulu salt geçmişi törpüleyen bir eğe
Ve ensekökümde bin bir sinek kılsız kanatsız

Döngeri edip denizi eşiklediğimde –hani şu çirkin huyum–
Yaşamdan silkinmenin sorumsuz içeriği
Ah mı ah, yüreğimi sızlatan o çamsakızları, caneriği
Ve işin tuhafı hâlâ seni seviyorum.

AĞIL

Güzelim gözünü çıkarıp veriyor gözücuyla
Dilini damağını söküp sunuyor dişetleriyle kemirerekten
Oyuyor çentiyor hiçlenişini ve teşekkür ediyor
“Bişey değil” dediklerini duyuyorum.

Şu sinsi çukurda hangi sis solusun hangi pusuda
Bir sırtlanın ahretliği elbet köpekçe ulur
Kan buğusu tütüyor biyerlerden
Kadın değil kız değil, hiç erkek; bir dümdüz gidiyor
Gerip gerip kirişi bir kördögüşü ok koyveriyorlar döşüne
Gel de zıvanadan çıkma
En kuduz itleri pışpışlıyorlar koynuna, bil
Tutup bu kez çürük-çarık ciğerini veriyor
Ya da kum-taş-çamur çıkını safra kesesini
Yine o can teşekkürler ve “bişey değil.”

Bu ağılda ben mi sen mi o mu yarım
Gündüzleri baygın mıyım ne
Kaç gecedir uyuyamıyorum.

KÛFÎ

Kûfî bir kırk yıl mı ne geçti aradan
N'o yine mi gideceksin
Daha gelmeden

CİVARINA

Şu deniz tipisi İstanbul'cuğa bakıyorum da,
Ne ağlayasım geliyor, ne gülesim;
Nesim geliyor aklıma!

Nesim civarına bir yahudi.
Gözleri?
Gözleri mözleri yok.
Dişkökleri, yüpyüreği ve de kemikleri?
Yok a canım..

Nesim yok ki!

Şu dinsiz imansız İstanbul'cuğa bakıyorum da;
Acaba son sevdiğim ilk gelecek mi?

SEKİŞLER

Yiv kükredi torna çınladı öttü mü divan
Baygın tuzakların son kıpraşmasıdır ol şıpsevdi haziran

Ta Banaz'dan gelen cömert sofrası bu mu kul sırtında
İster beni ister seni ister gülü an

Hep seni seveceğimi mi sandın sen yokken hep
Anın var ya anın hani şu kabuk tutmuş hatıran

Şiir dediğin de ne ki bir harmanda savrulur
Sonra geceler basar ve âmâ bir çakal ulur.

Tİ

Uyanır cadıkazanları kaynar zifte salyası ve akaraktan
Uyanır kara benekli kör yılanın yıllanmış göz çapakları
Avaz avazlığın tıkanışında bir yılışık tokmak köse vurur
Sen ister uyan ister uyanma.

Uyanır o ağı yeşili tutkalda çağdaş içeriği acıtan yara
Uyanır bıçkın sineklerdeki yürek kalkınmasının ilkliği
Sağır kulakların dibinde bir yırtık davul gümbürder
Sen ister uyan ister uyanma.

KULAÇ

Bir kulaç daha atıversem kolyordamıyla, ağrı yalnızlık
 Bir kulaç daha, kıyı ve sen ensekökümde ıslacık
 Üçüz mü doğduk, yüze yüze aşındığım şu yamyassı
 denizde
 Hangi zırva uçabilir, Bizans öksesi balaban İstanbul'luk

Taşçatlasa bir akşam iniverir ışık çinilere
 Soy-sop abantısı o farmason Ali'cikten bana ne
 Nesini kırbaçlasan apansız kayganlaşır, yavan
 Niçe'nin –evet– yapayalnız ağacı da var
 Ve ortalık yine de zından

İsa kim ki hiç doğmadan –evet–
 Musa kim ki, sepet suda daralır, boğar piçkurularını
 Muhammet kim ki, incehastalığa yakalanamaz Ayşe
 Ben kimim ki, şu toz kelebeğin uçuşunda ön lacivert

Hadi bir kulaç daha –tırtıl susamaz– kurak su onun'çin
 Çilçil çiçeklerin pıhtı kanıyla damağını ağırlar o da
 Yabanıl saksağanlar gagalasın diye göğe ağı doğrarlar
 Ama uçurtmalarla bile elvanlaşamaz yerindibinegeçmiş gök

Ben Üsküdarlıyım arkadaş, seni bilmem, Üsküdar ne
 gerçekten
 Cılk bir yumurta kuytulduğundan bin ibiksiz horoz çıkar
 En komşu denizlerdeki her kulaç sesinde daha da tomurur
 gözleri kurbağaların
 Ve bin bir horozlar kör kurbağalar kulaçlar beni
 Ve ben niye onlara yetişemem

Evet, döğüşkenlik sığılarda yüzmesini öğrenemez ki.

ÇALGI

İçimi gıcıklayan bir çalgı var
 Adı bülbülü de andırıyor zurnamsılığı ve ısıkları da
 Salına salına geçiyor kırk kilitli kapılardan
 Bir yan seslenişiyle katmerinden cayar güller
 İstese durdurur mu höyküren suları? a, tabii durdurur
 Umarım ki yancağzında toy bir zeybek bile vardır
 Ardında padişahlar paşalar

Ama namussuz mu namussuz
 Hani şu en sevdiğim hürlük ezgisini
 Nedense hep ben yokken çalar.

YALPA

Saati sıvazladım aşağıya, 4'tü 3'e sızdı, alaca
 Tam o da ötmezliğine bayıldığım kuşun ölüp ölüp dirildiği saat
 Oysa tutmuş bir zenne balığı okşuyordum, sarhoş muydum
 neydim
 İstanbul sarmaşığında ahmakıslatanlar yığınağı bir gece

Kişi boşbulunur; bir sipsi türedi, tefi yanıbaşında
 Sanki aç-ayı oynatıyoruz dipçeğizinde alçak ve zengin bir
 pencerenin
 Muştular ciletler falçatılar çekilmişken hazır tüysene be adam
 Sen ki sevdalı çömez ve taşçatlasa 44 yaşında

Hesabı istemiştin madam
 Madam, hesabı istemiştin ya.

ÜÇSEMELER

I

Bir akrebimsiyle yattım dün gece
Ne ağuladı ne de sarmaştı benle
İnsanlığı yok muydu ki ne

II

İstanbul'u yarıp bir başka doğaya vardım
Tabanımdaki Galata çamurunu silke silke
Anılar çökerttiğinde az daha kalayazdım

III

Bir masmavi kızcılık tüneşir gözbebeklerimde
Masmavi
Oysa masmavi ne kızcılık ne gözbebeği ne

IV

Duruverdim gücüzüntüsü sahanlığında
Bir aşna "hayrola" dese gamyemeyecektim
Tüyesim geldi o yitik-hızın cascavlaklığında

V

Kımltı mı
Durağının düşü o
Koyvermemecesine küt kalabalığı

VI

Kalakalan hep o ikindi içleri
Gerçek sevgilimsen önce elimi bırak
Ve pirinçil bir sayrılıktır beriberi

VII

Sen dediğim kuştüyüsün püf'üme bağlı
Sen dediğim dineldiğim kaskatı toprak
Bir uçsun ki bitimi hiç olmayacak

DÖRTSEMELER

I

Bir yastığa baş koduk taştan topraktan
 Aman gelecek günler uyutma bizi
 Sabahleyin ille de ırgala o denizi
 Apal gözüküversin şöyle uzaktan

II

Uçar yoz kuşları eskipüskülüğün bidaha dönmemecesine
 Ak çekirgeler kemirir ol karanlık buğdayı
 Günlerden hangi cuma aylardan ne temmuz ayı
 Kimler erişsin erişemesin Türkiye gecesine

III

O tutunduğum insancıl dal kurudu
 Belki de duttu ağaç ya da geviş getiren ardıc
 Belki de dedemcil kir-pas çıkınıydı hiç
 Tıkız sulara abanıyorum ben nice kirpiler kurdu

IV

Geleceklere sevi tüter gencecikliğin yırtık bacasından
Bir çiloğlan belkilenir elinde soyunuk şimşir çomak
Ve bir hiçkız'la elele koşuşurlar acabasinda
O deli bacanın ürküsüz tütüşüne cabadan

V

Bozluğu buruntulu ama bocurgatında birileri var
İçin için esen uzanık rüzgârlara
Adını siz koyun soyut cumhuriyetlerin gayrı
Hödükler allaseniz n'olursunuz dangalaklar

KOPUK

Su koptu, düşüverdim;
Toprağın kucağına mı? diyeceksiniz;
Hayır, göğün başucuna.

ÇİSENTİ

Yağmur ne çiseliyor, etme eyleme, tepemizde tipi tentesi
 Yoksa sulusepken miydi, buz tuttu ortalık ve işte haphaziran
 –Cana yetti miydi kuşlar şakırcasına her şeyi kırar insan–
 Çer-çöpte bir yaz sesi var, bibakıma kış-kıyamet seslenişleri
 İkindiydi diyelim, hiç işitilmedik ezanlarıyla bir yatsı
 Ah budandı can masallar, kırpıldı o güzellemler
 Bir ot dikesi geliyor kişinin, gül sulama yasaklarına inat
 Bir diken yolası geliyor, belki ceviz iriliğinde dolu incek
 Yağmur çiseliyor, kar mı ne yağacak şu dümdüz hazirana
 At kişniyor yularsız, hani nalı yeleşi, hani gözbebeklerindeki yaz
 Ama yağmur boyna çiseliyor, işte yalan dediğim bu
 Zından menekşelerde benettim-senetme'lik
 Kömürleşmiş sevilerde küle sığınık bir sapsarı köz
 Zakkumlarda o cayışıklığın sereserpe acı kokusu
 Bir al kısra kışniyor taysız ve niye

Cimcime ağlak oğlan özadını yadsıdı mıydı
 Eh, yağmurcağız çiselemez de n'eyler
 Birileri çıkıp türküleştirirler ille de bunu
 Başkaları da sökün edip, a yavuklum mavi diye tutturur.
 Ve de –hoşgörün– hep o çişil çişil yağmur

Ve temmuz geldi gelecek diye bir söylenti var
 Ve temmuz apansız geliverecek bumbuz

Hele bir gözatın yalnızlığına
 Gece yağıyor güpegündüz.

SARKIŞ

Bir mosmor ev sarkar çardaktaki asmadan üzüm üzüm
 Yalın duvarın tuğla penceresinden bakıyorum
 Boynun gözün ve perşembeler upuzun
 Bir arasokak damlar pirinci delikdeşik musluktan
 Telde kuşlar denize uzakçalığın sesinde bir sessiz adam
 Canyakan kel şiirler ve mayasılı bir vatan
 Bir pösteği kent döşenir göğre zor
 Leş kımıltılara özenişi fındık kabuğuna sığar
 Hep ordaorda'lığımıza yokluğumla –ekmekçarpsın– gülesim
 geliyor

YAPAYALNIZ KALABALIK

Kısıkvrak karanlıkta öylesine kir yalabık var ki
 Ve kıraç deniz kuytularında bin bir otun yosun fitili

Pıtrak gibi muzlarda poyraz kemiriği mumyalanır
 Ve yarısı dişlenmiş çürük bir ahladın o piç çekirdeği

Kıpraşan noktacıkların hiç bitişemezliği bu
 Ve sofı sofı kürklerde kendi görünmez tilki

Saymakla tükenmez incecik sabahlara sızası gökler
 Ah o yumruk masmaviye veryansın sığamıyor ki

Biri ölüyor belki yörük belki çingene yiğidi
 Ve oluktan boşanırcasına insan akıyor çağ ağıdı

ÇİLİNGİR

Kim kitledi bu kapıyı, içerde gecegündüz'lerim var;
 Şiltem, mangalım, yıllar yılı belki sevdiğim;
 Mintanım, donum, sarı çiçeğim ve kuluçka kanaryalar...
 Sofaya daracak bir merdivenden çıkılırdı, şimdi belki de duvar;
 Pancuru da öldürmüşlerdir güz rengini yırtı yırtı;
 –Canı çok sıkılıyordu rüzgârsızlıktan, pancuru da–
 Önce çingırağı bozmuşlar.

Kitlemekle kalmamışlar ki, peşpeşe üç payanda ve burgu;
 Zamlı çivi çakmışlar hırçın menteşelere;
 O bal dök yala sundurmayı kubura çevirmişlerdir;
 Saçaktı, oluktu, pervazdı... tümünü sıpıtmışlar zaten;
 Hani o ilkyaz günbatımlarında öten bekâr kurbağa?

Sökün şu cıvataları, oğlum, ingilizanahtarı nerde?
 Cimcirik somunları, kanırın tornavidayla, daha kanırın!
 Ayıp mı, kime ayıp?
 Kırın omuzlayıp;
 İçerde ben varım.

UYAKÇA

Ortalığın ağarma vakti, o nerede geceledi bilinmez
Güzün kışa döndüğü hangi yazda incelendi bilinmez

Çayır-çimen döşenir yalaz yalaz Türkeli'ne sözde
Bir gizli bahçivandır o, adı-kendi bilinmez

Sözdür kıpraşan deşen kişi belleğini yavuzca
Öyle bir yamyassı dil ki bu, dedim-dedi bilinmez

Niye içer; sevi der, gidi özlem, gidi şey
Rakı-makı sızmadıkça som yürekten tortu bilinmez

Yüzyıllar geri mi döndük aman ne iy'ettik
Eksioğlueksi bilinmedikçe gerçek artı bilinmez

Yol-yordam şaşırana ovadır uçurumlar
Bir usta el çizmedikçe uslu harta bilinmez.

CIVALI ZAR

İpliği iğneye geçirirken terliyor, gün ışıyor doğada
 Terleyecek ki o saçma-sapan boz sökük iyi dikilsin
 Yabanıla gül açılıyor kan-ter içinde, gül elbette zor
 Usla yürek tez bitişiyor, sökük çözülmesin bidaha
 Ve o canda fışkın ille de tutsun

Sonra bir de bakıyorsun...

ZURNA

Aman; amanın zil-zurna sesi, bana bir dişi bulun
 Ve de hiç çaktırmadan sulayın şu kupkuru havuzu

Aman o, bir çatana düdüğü, ikindiye daha erkence kılın
 Ben ta anadan doğma bilemedim namazı

Aman o, aman kesmece karpuzların hiçdeğilse tekini alın
 Tekirdağ'dan Diyarıbekir'den gelmiyor bazı

Aman o, Emirgân'da çay kaydattık nargilesiz margilesiz
 Bu soldasfır ayrılıklar belki de en kavuşuk gezi

İstanbul'un sisine boşver zurna, amanın bu ne çağ hızı
 Upuzun bir zil-zurna ve de ses kıpkırmızı.

DOĞA DOĞA

Kör akçılı aydınlığa itelediklerinde,
Elbet gözü kamaşır;
Elbet bambaşkalaşır,
İnsan kanı sığırın iliklerinde.

ÜTÜ

Çan çaladurur, kimi mi uyandıracak?
Belki de karıncalanmış bir çingırağı ancak...

Doğayı kınamak da boynumuza borç, çünkü bize çemkirir;
Diyelim yüzümdeki yırtmaçlar pençe pençe bir kedi tekir.

Gök çöktüğünde yatalak bir doğamsı gördüm;
Sırtüstüydü çatlak nar, yüzükoyundu mürdüm.

Silkinir kir kumundan, ön kapı sahanlığında deniz;
Oysa çöpçöllük bu, silkinmese n'olur allaseniz...

Düşlere çöreklenen sevi, kılıcını kına komaz ki hiç;
Peşinde çakmaktaşı, fitil ve kav; az ötesinde hınç!

Evet, sen benim hovardalığında kerpice ektiğim ak çim;
Ama ben tam 44 yıldır hiçbir eve gitmeyeceğim.

İlkten menekşeler, acı papatyalar mı gevişti ki ağzında;
Eller donakaldı bir ölü avucun salt kemik ayazında.

Son solukta kişinin dili damağına dolaşmış;
Şiirler demeyelim, yazık, sözler bundan aşınmış.

ÇENGELLİ İĞNE

Şu yaz buğulu üzüme elbette doğuştan varız
Şaraba rakıya yatkınlığına hiç yeminli
Çırılçıplak ve yapayalnız.

A hey zomzom sıcaklarının isilikli bamteli
Sonrası posa çekirdek çöp ilen sıra
Tüm üzümler üzümler hep üzümler mi
İnsanlar da bir gece gocuğuna bürünük
Zıvanadan çıka çıka hiçkimsesiz.

BENCİLEYİN

Şu uyanıverdiğim akçıl sabah
Bir erken gelincik gibi
Ak-eflatun koncalı ebegümeci
Sanki yüzgeç yüzgece alabalıklar
Sanki kanat kanada ak turna sürüleri
İlkyaz bulutlarının gelin etekleri çalpara
Sanki köy köy düğün-dernekler
Çalgı-çağnaklar

Ama sen olmasan hiçbiri.

TUĞRA

Osmanlı tuğralı güneş daha da eskir tanyeli mıncıkladıkça
 Kanatları kırık-dökük gurbet kumrusu olur hıçkıramaz
 Çamurlaşırsa bir alaca su, kişnek değilse yelesi atın, sis
 basar ortalığı
 Bir ağulu ot bulamacına dönüşür gece turuncuları o gizli
 ormanda
 Kinli kan

Şakası yok gün-güneş bu, düşleri sığ mı olurmuş, a yalancacık
 Dadaloğlu'nun da gelini damadı yoktu, torunu işte
 Ol çinidir Selçukileri binyıl kan-kardeş kılan, yaa
 Çırılçıplak bir doru tay üstünde kılpiranga kızılçengi
 Karacaoğlan'dır gelen

Nerde küf tuğralı bir güneş batsa Türkiye değildir o debelenen.

SEVİ KUŞU

Kimsesiz bir su taşır kanat tuluğunda, ince
Sonra ucun ucun bir deli çağanın onca ötüşü

Boşlukta eşindikçe yeğniverir tutsaklığını, hiç
Avlanılmaz gök kurgusunda, sisler puslar bulutlar içi
Fiskelese uçar o yaş ökse, o geviş yuva
Böler kendincecik uykusunu uzadı mıydı düş

Güz yeli yoldukça teleğini sarmaşık yazlar gelir, türkü
Gelişir yapayalnız dilcağzında
Uça döne uça döne
Aşınır o gökyokuş

Hani şu a canım evsiz-barksız sevik kuş

YALAN

Gölden çıktığımda bir akşam semiriyordu
Sevindim kabataslak
Kurulanışım değer miydi sensiz geceye
Uzanıverdim dikenlere ıpsıslak.

Uyandığımda bir ayışığı çığlığı
Sen sen olsan da gencecik sabahlasak
Şu yaştalığa tırmanmak sevi sevi
Ölmek mi? çok erken ve de yasak.

İnsan katı gerçeği niye söylememeli?

TURGUT II.

Turgut'un yepyeni bir oğlu var, hiç görmediğim ağ'babasına
benziyor

Saçları sararmadan kıvrırcık, denmiş ki tıpkı teyzesi, oysa
teyzesi yok

Besbelli eşeğe de binecek bu ve okuldan kaçacak

Yahu, Tomris, adı ne?

Hani Fuzûlî'nin adı Memet'miş de

Ama bu oğlancık niye alabildiğine kendi

Hey gidi, dün elele ilk yürüdük, insanoğlu tökezliyor

Bir yan yan baktı ki bana, sanki amcası falan değilim

Kuka oynamak isteyen yeğen bu, güvercintaklağı'na da var

Semirik kedileri tırmalıyor uzaktan kucağına alıp

Ve –elbet şimdilik güzel– şiir miir bilmiyor

Ha, ortalığı devşiren buğu maviye de boşveriyor cingibi

Tuttum kaygan kulakmemesini, kaçın kur'ası o

Cayar mı hiç çocukluktan; kaydıraklardan sekseklerden geçmiş

Sanki kırk yıl mapuslarda ölüp ölüp dirilmişçesine

Taa, tepelerde bir rengârenk uçurtmaya dikti gözlerini.

SABUN KÖPÜĞÜ

Dumanı üstünde pis kahkahaları
 Kötürümüm, duyamaz oldum
 Belki de öldüm
 Elbet soracağım günün birinde, gün yarı

Bir dağbaşım kıvrandır gizlerinde
 Döşü-bağrı vıyıl vıyıl kurt
 Ben ipsizin biriydim, gül'düm labadalarca
 Ve sanki sonsuz yaşamalar vardı ezberimde

Kimdi o beni çiğneyen diş, tüküren avurt
 En sencil sevimi acımsı bulan
 Yok ayazlarda üşüyüp bütün bir yaz kimi bekledim
 Hiçmihiç düşünmeden bomboş yarını

Bilen kim, kimdi öpen o buruk hayalarımı
 E kız, e kancık kız, eh oğlan
 İstanbul'un en çürük çınarına tırmanıp kanatsız kuşlarının
 Günola yeniden doğarım mı?

ÇİMDİK

Her kışın böcekler daha yatkın sinirli
 Her kuş daha bir alçacık göklere vargın
 Hani tutup da sönüsönüveren ökse yalazlı reçinelikler
 Apansız bir dost çimdiğince acıtmasız ve diri

Nerde o Türkçe Mecnun nerde o sevi
 Miniminnacıkları okşarcasına babacan
 Günsüz gecesiz o Anadolu bekleşmeler süresi
 Nerde o en uslu delişmenlikler
 Hele dur, erdemi çıdamın daha bitmedi

Kimi kaskatı güller elbette yalan
 Kimi düş gülleri elbet gerçektir
 Kimi kar tanecikleri hemeninden buğu
 Kimi kar taneleri eridikçe kirlenir

Birbir anlatayım da dinle
 Unut sağırlığını o külçe sağırlığını unut
 Ve bil ki cankulağıyla
 Dinleyen çimdiklenir.

DOLANIK

Dolandığım doğada bir alabildiğine kuş
Soyut pençelerini al suya banıyordu
O ürkünce koşup baktım Metin'lik işte
Balıklar balıklara öyle abanıyordu.

KIZOĞLANKIZ

Niye o kekemeliği peydahlamış, bakın dili dönmüyor...
Bişeylere borçlu bu; gün yarın ama bu hep düne düne!
Azıdışsızlığı ağrıyor geceyarıları ve sapsarı.
Ben doğalı diyor, dün de akşamı ettik diyor, bomboş.
Bir inmeli halası varmış, acı biber turşusu kurarmış;
Bir de amca, Salacak'tan duyulan öksürüklü nağraları.
Dünlerden nice bugünde, yani bir kanı-kaynar'ın buna
eğildiğinde;
Diyor ki, çılgınca sevdim onu, bin bir gün – bin bir gece!
E, hâlâ bekârmış da, daha beklesin miymiş, eee...

EĞE

Öylesine törpü bir yel esiyor ki
 Diken ısıır çiçek ısmaz
 Sıvazlar katranlığını o çağ bozuntusu
 Sımsıcak donar kan ılımaz
 Hani şu yontuk doğa diyor ki
 Gerçekten varoluşun dirsek doğrultusu
 Düşman uyur su uyumaz.

SEVİ

Sevi göçüp gitti miydi
 Gökyüzü apansız tüyer tepemizden
 Akağan o candaş hızlı su durur
 Savurur bir yetim rüzgâr kendini köruçurumlara
 Ağaçtı böcekti taşıtı kumdu balıktı
 Varını yoğunu bir hiçliğe vurur

Ortalık insanca kudurur
 Sevi göçüp gitti miydi.

KASIK

Gün ışırcasına cama vuruyor geceleyin, ordan yansıyor sokağa
 Deli saçlarım gözlerim kamaşıyor
 Düşümdeki ışığı püflüyorum, gidi doğaseverlik
 Ve kasıklarım aponsız bir hayın tekme!

Susadıkça damlıyor öyle ıslıl ıslıl ki, öyle saydam
 Dahası da damıtılmış su damacaneleri tıpalanıyor bana
 Kucaklanmaz karpuzu atıyorsun o buz saydamlığa küttedek
 yarılıyor
 Ve kasıklarım aponsız bir hayın tekme!

Sabahtan beri acıkığa peynir-ekmek seçimi mi olurmuş
 Oysa dolmalar helvalarla döşenmiş bir yasak sini
 Sıcacık gül çorbasına kaşık sallıyorum ilkten
 Ve kasıklarım aponsız bir hayın tekme!

ÇOCUKLAR

A sen masmavi çocuk
Gözlerin son gökyüzü boncuk boncuk

A sen sapsarı papatya çocuk
Verem misin sıtma mısın azıcık

A sen yemyeşil çayır-çimen çocuk
Ama muştun öte baharlara kaldı ancak

A sen tupturuncu çocuk
Böyle erken nereye cıscııldak

A sen morun da mosmoru çocuk
Niye öksüz ve yetimsin bacakkadarcık

A sen pespembe çocuk
Sakın kirlenme sonra sular kararacak

A sen boz'umsu çocuk
Usun dümdüz de yüreciğin kıvrıcık

A sen kil-kerpiç kökenli çocuk
Güpgür sabahlara pençe pençe kabarcık

A sen niye alev alev a çocuk
Yalazın elbet sana da yansıyacak.

KESKİ

Komşu sundurmaya güz damlıyor erken
 İğdiş umutların kanı kurudu kuruyacak
 Bir sıska omuz bende, asılı nacak
 Elif'lerin nisanını budamaya giderken
 Cin gibi Elif'lere oldum olası yâr
 Gözümü hiç kırpmadım dün sabah ancak
 Sonsuz sevilerin sonu şimdi n'olacak
 Ulu pencerelerde yaz ağlıyor.

KULP

Nedense hiç uyuyamadım dün gece
 O kemirgen sakızı tükürdüm de nice
 Canattığım kızı bıkıverdim dürülü konca
 Bir çomak yontuyordum yoktu ki ucu
 Şu kulpsuz ibrik niye delik a hacı
 İstanbul'sa istanbul
 Van'sa vandı.

Yengem nasıl evde yoksun da amca.

ALÇAK YAĞMUR

Ardımdan sesleniyorlar –şom kunduz ıslığı–
 Batma emi
 Ne kurşunlanmış mantarım ne de başıbozuk bir gemi
 Toynakları kül eşeliyor çığlık çığlığalar
 Sakın ha batma emi

Ardımdan sesleniyorlar –o bunak dede sesi–
 Gitme emi
 Bakınız şuracıkta bağdaş kurmuşum bağdaşım yeni
 Bir elimde tamtakır azık öbüründe diri çıkın gür
 Ve ve ve gitme sen emi

Ah şu köz köz yaşanmışlığın küllü tandırı
 Ve üstüne çömeldikçe apışan alçak bir yağmur.

KAŞAĞI

Ölümün eli kulağında
Ama yaşamanın da

Dün bir ala yokuşu çıktığımda
Hababam-debabam Türkiye yaşıyordu

Saat durdu kuş öldü kavanozdaki balık da
Ne bileyim kedi sıska sıska tırmaşıyordu

Sonra ilkyaz gelir gibi oldu acayip
E peki o kış ölekleri niye tepiniyordu

Diyeceğim vardık mıydı nisan-mayıs ayına
Senle ben ve senle ben hep mi hep yaşıyordu

Yani ortalık kaynaşırken
Düpedüz kaşınıyordu.

SAYRI DOĞA

Su kel

Kepkel yamaçlardaki o çiftkenesetli yoz keçi
Kemirdi pırnalların koltukaltındaki köpekmemelerini
Sonra uyuz çiringa balıklarına saldılar onu ya
Dönegeldiğinde salt yavan iskeletti

Gök mayasıl

Mayasıllı süngerin ibiğinde diş diş kefeği
Yedidüvel aşınığı damağında bir saçkıran bulut tadı
O körbarsağa gayrı karakabarcık bir kerpeten yaraşır
Şu hınzırcacık nasır yıllaryılı hiçliğini nasıl becerdi

Yer kurdeşen

Kurdeşene yakın otta bir de çiçekbozuğu örümcek ağı
Çünkü tez ağarır insansızlıktaki çatlak kıl
İnanın tüm bunlar ne bir incehastalık nefesdarlığı değil
Ancak basurlu düşlere sığan bir yılancık kırağı

Hava kankıran

Kankıranın öldürgenliği de elbet tartışılır bir âlem
Oysa zampara yelin satlıcanlığı da esirikli bir ılımcık
Hadi koyver ayışığını sen nerdesin be güzelim
Çapaçul ikindi peşkirinde ah sivilceli kızamık

Biz

Biz de kim

Kötürüm ak yarasaları tavlarken bile azbuçuk kabakulak

SAKINCASIZ

Bir kuştüyüne değip de berelenmeden
 Bir güz yelinde örselenmeden hiç
 Çayırın acıyeşillerine uğramaksızın
 Hırpalanmadan günüşığında
 Papatya kokularıyla ırgalanmadan
 Sen yine orda mısın demeden
 Sen hâlâ
 Sen hâlâ gel demeden
 Geliyorum ben sana.

VE

Ulu bir pencere
 Körelmiş denize bakıyor
 Ocaksılığı cız ede ede
 Çıkıntısında al sardunyalar
 Türkiye al al
 Çağ al al

Ve deniz hâlâ kömkör

KIRBAÇ

Ezansız namazlarda unutulmuş a toy ninem,
Biliyorsun doğrusu bu, yalan bile söylesem.

Nice çocukluğum bir meşin yoksunluk kırbacından ürperdi;
Ne ki o kıvrıcık meşinde bir doğa kokusu vardı...
Der ki, tırmanıp bacaklarına üşenme de adımla kendini;
Savrul denize ama yüz, ama boğul;
Der ki, özünü avuçlayış telörgü gibi batsın ellerine...

Yok a canım, size söylüyorum;
Ne ninesi?

KAVŞAK

İkimize varmam için en kestirme yolun kavşağı bu
Haydin kuşlukvakti kopacak kıyametin
Haydin gözbebeklerinde çapak besleyenler
Meymenetsiz kakavanlar haydin
Çitler çalılar kuyu kuyu hendekler
Ve piçkurusu bin bir diken

Sen sızıyor boyna içerimden
Fiskelediğim her damlacıkta çilyavrusu denizler
Bu çim sevi ancak bir ağıt ölüşle biter
Niye mi, dinle, daha erken
Niye mi, bir seviden paldır-küldür gelen değilim ben
Ama kırkyıldır senli seviye giden

DEĞE

Ben gözlerimi biçirpıda
 Senden çekip çıkaramam
 Tez varamam
 Ellerin çok kuytuda

Kazıdım düşümle bir tortu kabuğu
 İşte oracıkta al çekirdek
 Amanın Türkiye mi bu, bu ne toyluk
 Bu

Soy atların kasıklarında hem şimdileri
 Bir çirkef ustura mı gezinir, niçin
 Ben bu yatay sabahları diklemek'çin
 Silkiniyorum cımcirik geceleri

Doğanın ne suçu var
 Kimdi o apansız kılçık
 Hayıncığım hele bekle azıcık
 Eylülde bir sonbahar

Ben seni öldüm öleli
Yatalak hiçlikleriz
Niyesiz belkisiz acabasız
O kör damla şaşı suya değeli

Dönelim, gözlerimi şıpınışi
Senden söküp alamam küçük
Kim bulmuş ki bir avuççuk
O yumruk gibi sapa kişnişi

Ki n'ettim
Tanrı bile bizi öldüremedi
Ha, tanrı kim mi
Şimdi bişey söyleyecektim.

ÜRKÜ

Bölüşülür bir dişi ürkü donuk ispermeçet mumunda
İğdişler kaçamak ısılarda, ön ayazda kök erkekler
Ve tirtir elcağızların o üşentili kaçamak kurgusunda
Gevşer pısar paslanır mıymıntı zemberekler

Kimin yoluk bir uzunhavası varsa ve
O bilir o yorumlar nicelmiş yalnızlıkları
Ko cascavlak sırtsın büzülsün donansın ürpertilerle
Onca sonyaz türküsü ya bu, hem de nasıl, hem sapsarı

Anadan doğmamış gözler, huryaa... büyür
Bir döngeri arkış başlar buralara karakışlar çökünce
Kimi bir Robensonluğa varır kimisi yolda ölür
Onulmazlığın Kafdağı öyküsü bu, yani hayvancıl günce.

KEPEK

Saman çöpü bir çınarın gölgesindeyiz
Yanıbaşımda ölürken sevdiğim o kız
Boz gökten niye şimdi bembeyaz
Bir düş unu düşüyor

Çöl oralardan öte gidemedik salı
Yufka ayranla saframızı bastırdık deli
Geri rahvanımda ön akşam tülü
Düş unu üşüşüyor

KOŞMA

İncecik bir boz taya binmişiz, tay deli
 Dörtunalayız sözde rahvan
 Bağa bağçaya hiç gözetmadan
 Kâh yeşile mora, kâh maviye çalıyor tayın yelesi

İkimiz şu bürümcük örtüde nakışsız falan
 Hadi n'olursun bu taycık ikimizindi
 Yoo... yemin etme, o kuşkusuz evcillikler
 Vallahi de yalan billahi de yalan.

ADI NE

Eşeledikçe dibe batıyor hınzır
 Battıkça bir lağım-kuyu
 Niçin ille de benim genzime kaçıyor
 O kalabalığın bilinmedik kokusu

Denizi menizi yok ama balık balık tütüyor
 Sanki paşababam mirası şu, tırnağım değse kerpiç çamur
 Bir ortak çınçınımız var sanıyordum ilkten, toyluk işte
 Güpgüneş saçaklarda ah o hiç dinmeyen yağmur

Bikoşu cehennemindibine gidiyorum bir
 Usuma takılı ya, hey, dönüp geliyorum
 Öldürüver, cezayı da çek diyeceksiniz
 İşte bu dizin onun'çindir ki boşuboşuna yarım.

BEŞİBİRLİK

Yazın sevinin ve umudun bittiği yerde
Akşamla suya inen o güz sabahları
Bir horlamayla kurur mu ki

Şimdi kişniş ve rakı

Ama pancurları bağrıma açık
Kar çıplaklığında ama memesiz
Ama bir bildiğim var benim de

Gayrı üzüm razakı

Işıldar öncesinde mor ziftin
Sonra belki zeytuni
Sonra ille de zından

Ne ki haşlanmış hep o yumurta akı

İnsanoğlu hiç böyle uğurlanır mı
İnsan ölümlerden ölüm beğenir de
İnsanoğlu bibakıma şiir-ekmek karışımı

Elvermez ki o kör çakı

Sarmaşdolaşlığında hiç ısı arama
Her kibrit çakışta –kime ne– şişinir tel
Buz boşuna

Ve yankı.

ZIRNIK

Ev bomboştı
 Ne havlıcan ne anı ne de eşik
 Hiçkimsesiz o sese aralandı gözlerim
 Kulaklarım çınsızlığın güvenliğine alıştı
 Belki ölü damda bir gebe vaşak

Yoğa tırmanışıyla kimdi şu hırsızmerdiveninde yatan
 Deli Dumrul kolsuzluğu sol böğründe kavuşuk
 İkirciklendiğimi sezen bir eski koşuk
 Yitik ayaklarının ucuna basarak
 Yaklaştı yaklaştı gidegide yaklaştı

KUNT

Kekre bir düşse eğer özgürlüğün bamteli
 Kaskatı gerçeğe dönüşen düş de yok demek

Uçarı suyun tüm kanadı düşünselse hiç
 Kör uykulardan uyanıverir kesilmiş tırnak

Ama Keloğlan düşlerine dalmışsa orman
 Ağacın çenesinde elbet bir köse bıyık

KOMŞU

Ölgün sırmaya döktü gözyaşlarını
İpil ipil bir yağmur ışığında
Ne buldu ne yitirdi ki o kör âşığında
Belki bir tomar baldıran belki de anı

Oysa o da ölüverecek bir kedi yavrusu muydu
Yumuk tırnaksızlığından da yine bambaşka
Şu keşke sözcüğü hiç kullanılmasaydı keşke
İnsanoğlunun tek güvencesi bu muydu

Sonra çat-kapı gelip şöyle bir kaykıldı
Ortaşekerli kahve sunduk öksürüverince
Cıgaralar içiyormuş inceden ince
İlk ikindi namazını bir masmavi boncukta kıldı

Sonra iki beş tavra oynadık ben yenildim
Yatası geldi birden ve hiç örtüsüz uyudu
Her esmerceliği mi kiri andırıyordu
Hanıma dedim ki sen de uyusana dedim

Gizlice tarttım gözlerini topukları çok ağır
Zeytini çatalsız yiyişi takıldı kaldı usuma
Güz? ne güzü? bal gibi zamparaydı ama
O çilekeş battal gülümserliği olmasa eğer

Dışardan seslendiler

Kimi arıyorsunuz?

Uzak komşuymuş meğer.

DOĞACIL

I

Ak kuş
 Kaçarcasına geliyor
 Bir kötü yelin canhavlinde
 Canı canından uğramış.

II

Ot kımıldar solcan uyanınca
 Çiçekleşir kimi böcekler
 Ne otta ne böcekte yaşarım ben
 Geberip gidiverince.

III

Bir doygunluk senden kalan
 Etim kemiğim sökülmüş gibi
 Kumları yosunları bilmem a
 Şu balıklar su içer mi?

IV

Bir gözüm var kocaman
Kocamanlaştıkça daha da sana bakan
Suysa su topraksa toprak gökse gök
O buluttaki is elbet bizim bacadan.

V

Yakapaça yaşama itelenen çocuk
Sırtını sıvazlıyor işte
Sonra sütsüyor ilk dişinde menevişler
Vah zavalıcık.

HUY

Ben bu bücür çiçeği biyerden tanıyorum
Ama ne, çıtkırıldım kafeslere sığmaz deli kuşlar gibiydi
Bir en uca tırmanıyordu hiç uçmasız
Bir çakırdiken'den eliyordu kendini
Yumru kökeniyle ve dişsiz tırnaksız
Yani hiçyoktan öksüz bir kördüğüm çocuğu
Halk halk kokan o düş sütüyle
Sızdıkça emziriyordu

O çiçek şimdileysin bu mu? demek yanlış yaşadım
Obur koğuklardaki börtü-böceği semirtmişim meğer
Ürediler, önce tırtıl sonra kelebek sonra bir yapay güzel
Serpilip, kirislerini gerip kondular apak filizlere

Sensizlikle olağan zor yaşam yağmasında
Saçlarını bile okşayamadığım o kel gökyüzü
Çiriş kokulu bir acemi zamparalıktır geçmiş özlemi
Kimi kel perçemleri elele dizdize taramak
Kimi boğunç havalarda sinsi sinsi esnemek
Gelecek bönlüğümüzün işte en arsız

Huyum kurusun

Huyum kurudu.

HAZİRANIMSI

De, bir kırlangıç alacası bile göremedim
 O kamçı gibi İstanbul tünelerinde
 Hiçkimse çağırmasa da hep kalktım gittim
 Temmuzların ağustosların sapasına belki de
 Delikanlı ıslığımda sabahlar anadandoğma
 Sonra ürperip bir iğnelifçı güz yağmurunda
 Nerelerde kaldı şu canım hazirancık, de.

PİCAMA

Geceye kuşandığım picamanın omuz hizasında
 –Eh şimdi n'eylesek yaz–
 Bir dişlek iş kokusu aşka bambaşka
 Kızılacık çizgili ve öte yanı boz

Altı ürperik üstü ona eş
 Yavaşça soyundum sular uyurken
 Sonra kalktım geceyarısına kala az
 Didik didik ettim didik didik ben

Güneş de doğuverdi bekâr ve ayyaş.

PIHTI

Kör kuyular çıkırığındaki o zırlı zincir
 Çamur-çakıldaklığı mı çeker insan boşunaliğine
 Şap mı tuz mu şarap mı kum mu bilemem ama
 Duru çirkinler fingatarken busbulanık güzel sancır

Ela güvercinlerin esmer yumurtladıkları çağanda
 Belirgin bir atmaca darı dalına konuverir sarışın
 Kambur gagasını bilir bityeniği arpalarda
 Buğday kılçığındaki yarincıl keskilere karşın

Kabadayı akşamlar iniminde taa Türkiye'ye gittik
 Orda sabahladık yontu geceyi
 Ne güldük ne ağladık sanki öyle zordu ki
 Uyku düzlüklerinde çukur çukur düşlerle yattık.

YAAA

Sen gittin ya yine
 Şimdi İstanbul'un kuşlar gibi pırpır göğüne
 Yarın o salkım-saçak denizine vah vah
 O ikimizlik güzelliklerin tümüne öbürgün
 Bir şapşal gurbet çöreklenir elbet

Ne özlemi düpedüz kana ekmek doğramak bu
 Hadi oğlum hadi tosunum hadi Metin
 Sıkıysa sabret.

ISLIK

Yeltenir çoğu bağınaz kişi
 El-ayak değmemişliklere
 Oysa oracıklara çoktan çöküşmüştür
 Bir bulanık bir sunturlu sevi

Yani kuşuçar-kervangeçer'lerde
 O kurnaz gök tırmalar seni
 Bildiğin mi sandığın mı hiçlik
 Dur hele az ilerde

Eve dönebildiğim gecelerde
 Niye yoksun ya da niye yarım
 Eh ben de bir çılgın ıslığa uyup
 Yeniden sokağa çıkıyorum.

ŞEY

Sokağa çıktığımda
Saçım sakalım ağarıyor
Eve döndüğümde

Üsküdar'a gittiğimde
Ki yoklar
Son vapurla geçtiğimde

Bir sinek konar karpuz dilimine
Evet mektup Merzifon'dan
İncire bin sinek kalkar

Şimdi doğdum doğalı turna görmemiştim
Sular kararıyor zincirsiz deli
Bir yığın hindicik kümesi belki de

Yosunlara sandal ilk sektiğinde
Ben birini seviyorum elbet ilk
Kumsallar ilk Şile'ye işlediğinde

Ölesiye dövüştük
Hınçkırarak
Amma da seviştik ha

O şey
Bir yakamoz
Şey o.

BÖBÜR

Çuvaldızın iğneden küçüldüğü hayvan yaygarasında
 Nice çentikli mızraklar çuvaldızlara sığveriyor
 Ağustos alçaklığının yanpiri kanatlarında mışılmişillara
 Bi dirhem altın belki de en somut büyü

Görmedim, Kudüs'te mi ne bir KUR'AN varmış
 Benim delik-deşik ceplerimde belki de üç CIGARA

Zıpır ha? evet, her hoşnutta bir delişmenlik vardır
 Ha, zıpızıpırız, kırmaşırız; evet, yüzdeyüz üç cıgara

Hürüz hürüz hürüz dedim ya
 Kıraklara maviboncuk sel yağıyoruz
 Tohumuz yahu
 Enüst ve yavan incecikler biz
 Zındandelen balıklarının kart solungaçlarıyız
 Ve şimdi, ne şimdisi, sabahtan beri
 Rakı içiyoruz

Sağduyuyla ve hiç mezesiz.

AÇI

Bir dörtdört köşe şey türedi hiçbir açısında yoğuz
 Kesip biçiyoruz o hiçliği, eldevar hiçlik
 Bu ne biçim paravanalı matematik
 İki kez iki dört ederken beşinci boynuz

Göğü bile damıtamıyorlar, hep sulusepken
 Akağalar yeniden palazlanamaz şu son sünepelikte
 Kepenksiz gecelerimdir alabildiğine yıldızlar ağın
 Ve gözü bence ela, az kıvrırcık, sonsuz piçler doğarken

Öyle ya, vay anasını, o çiğdem laciverdinde
 Damat tıraşlı ölüm
 Şaşakalır kıpkıl örgüsünde erguvanım
 Ovaya yaz iner kabataslak, işte o kuşu dinle

Ve bak göreceksiniz...

ÖLESİYE

I

Ben ilkten öldüm müydü
Şu sensiz buğday da gelir ardımdan
Çapaçul ve cascavlak

II

Ölüm acıkadursun
Çiğ bir yaşam
Şiir közünde pişer

III

Varoluş gücü yitti miydi
Hey gidi
Ölmek kadar yaşanması ne var

IV

Ölüm
Ölümünden sonra başlar
Kılların tırnakların uzaması bitince
Kemirgenlerin başı göğşe erince
Ölüm

V

Kimse kimseyi öldüremez
Ortaklaşa can eskir tümü

VI

Hürlük adına biri uzar
Gözü dili yontuk gibi
Tabanı şu balçığa gömülü
Ama usuyla yüreğiyle dipdiri
Nesi ölük bu

VII

Sensiz bir güzellikte
Ölüm ve bataklık başabaş
İkisi de alaca kınanmaz

VIII

Ölüm şimdi en loş bulut
Pasaklı kuyularda
Deşik variller kulpsuz kovalar için
Lehimli kazanlar teneşirler çıka

IX

Kimi ölümler abuk-sabuktur
Sanki öleceğiz tez dirile dirile

X

Yaşamak başka bir yaşamayı getirir ille
Ölüp gitmek hiçbir şeyi
Bir su solar belki
Bir gül akıp gider belki de

XI

Sen hiç olmasan da ben bu'luğa varım
Bir ışın süzgecindeki al gölgemde
Kıpırdar durur şu ham sevi
Ölesiye öldüresiye

XII

Bak, ölümü ilk kez andım
Senli yaşamamıştım da niye

TÜRKÜ ÖLÜŞ

Sen sızıyor içerimden
 Avuçladığım her sevi damlacığında
 İkimize varmam için en kestirme yolun kavşağı bu
 Haydin ikindi ağuları tulumba ramazanların
 Haydin gözbebeklerinde çapak besleyenler
 En meymenetsizler haydin
 Çitler çalılar kuyu kuyu hendekler
 Sarı yellere çöken
 Yalınayak denizler

Bu sevi ancak bir türkü ölüşle biter
 Niye mi? dinle, daha erken
 Bir seviden gelme değilim ben
 Ama yıllardır seviden seviye giden.

OCAK

Tan alaca-bulacalığında acıkıverişler
 Dişiye aş a güneşe
 Kişi boğulsa da bir kaşık acı suda
 Hadımlaşa da koynunda kızcılığın
 Gececil ev altlarında gölgelense de
 Yaşamında hep kızgın bir maşa işler
 Onulmaz anılarla oh pişe pişe.

HINÇ

Uzun bir canhavli yürür cançekişmezliğimize
Niyesi de şu diyelim: hınç bize, sevi bize...
Kimsecikler bulamaz ki sakladığım denizi.

metin eloğlu

yumuşak g

YUMUŞAK G

A

Edip Cansever'e

Şu yabanıl hergeleler var ya;
 –hergele, yabanıl at anlamındadır zaten–
 Diyeceğim, dündüyse bir güzelim taya bindim;
 Ne koşum, ne gem, dizgin, yular, üzenği, eyer de ne?
 Hergele koşuntusunun kıtlığına kıran mı girdi; afallamaktır
 işim.

At nemize? diyeceksiniz;
 At-mat değil ki söz konusu ettiğim, çağ şimdilerinde;
 İnsanoğlu basbayağ.

Yumuşak G'yi –uyakça ola– ilk Dıranas değerlendirmişti;
 O çoğumuzun pek sevdiği yapayalnız şiirinde.

B

Nermin'e, Sevim'e, Suna'ya

Tel tel helvam güzü de kel kıldılar; –perçemlerini ben
 tarardım uyuduğunda–
 Hınzır damadı, dedeç hırsız sanıp gelini taş sardılar;
 Oysa düşler kımıl kımıldı ela göz yumuğunda

C

Halim Uğurlu'ya

Deniz cırlıçiplakken, –o hiç giyindi mi ki–
Sen.
(tüh, en sonda okunaydı bu dize)
Ve askerlik hep sil/yeni baştan.

Yıpranan çiçekliğinin hiçmihiç sekmez tozuyla,
Nisan şamatası mıydı, niçin öyle yavaşça indir;
Ola ki örselendin, silkindin;
Çıkıverişlerinde epey hızlıca mıydı şu yok merdiven?

Yine kumkumaydı buralar; –sora sora dilcağzımda tüy bitti–
Antika iş, o kimsecikler göçüp de gitmiş meğer...
Neler miydi –hünsa çarşılarda– arayıp arattığım?
(eğer suçsa, anısanmasın diye, bağrıaçık yazıyorum)
Küçümen devetabanlarıydı.

(anıt sevemem, barışıklık bu ya)
Saza söz katmak ise, hamiyetlerin, müzeyyenlerin işiydi.

Ç

Behçet Necatigil'e

Tüm cumalar niye perşembeci değildir, hiç çarşambalandınız mı?
Türkiye'ciliğimiz niçin gerneşiyor?
Kapı tıktıkçılığı da n'ola, sordunuz mu şu kırıksık boğumlara?
Ölesiye yaşarken, can çekişirliğimize kulak kabarttınız mı hiç?

Değil ki/mi,
Şiir sorulmaz.

D

Bertan Onaran'a

Kunt, arı/duru, berk
 Kırlangıç ibiğinde rüzgâr izi
 Tek, ağırca, dik
 Kini bomboş
 Us közü, yürek tınazı, hız
 Diş diş, yoğun
 Pençe kök gibisine
 İrikıyım, çağ dirisi
 Kıldan ince/kılıçtan keskin
 Gez-göz-arpacık
 Kıvılcımlar kördüğümü ve tetik
 Tan tipisi
 Ak kan
 Çil çil, ilkyazlar gümeci, kuşul
 Koçanımsı da, dikenliçiti andıran
 Okkalı, silme onur, kundak kokusu
 Dikkafalı bir keçiyolunda
 Da.

Öbür adı da şiir gövdesi.

E

Can Yücel'e

Odun yarar, lağım kazarmış herif, tövbe yarabbim;
 Bakarsın, insan alır koynuna, ruhsuz et de yer bu dürzü;
 Oysa paraşolumun tente saçakları sim bürümcük, –ah kalbim–
 Kükremiş nar şerbetimin küfü bilem yavru/ağzı.

F

Leylâ Erbil'e

Yanıyor;
 Kokusunu da, ısını da duyuyorum;
 Umudan öte kalıncacık;
 Genzimi yakıyor.
 Sektim güvercinlerin sekban güzelliğine...
 Ninemin işlediği gül kaçamakları mı şimdi,
 Gülücük çisentiler mi,
 Güleç düşü mü kişioglunun?
 Duman dumana, is is,
 Yanıyor.

Hâlâ mı duymadınız?
 Ortılığı bürüdü.

G

Yaşar Kemal'e

Kan gövdeyi götürürken, sızgısız uzar onur
Tırnağı. Gömütlerde belki bir dağ/başı özeti...
Koroğlu Ali'nin terkisinde Karac' oğlan Ali'nin atı;
Piç şiirin marsığı mı? işte şu çağ/dışı kömür...

Ğ

Sabahattin Kudret Aksal'a

Yeni adresim şöyle: Çocuksuz tek ev –İSTANBUL
Çukurbostan

H

Fahri Erdinç'e

Bağ/bağça Ali Şir Nevaî'den yolma sözcük gülleri,
 Kırpışan göz yelkenlerini andırır bu çağanda...
 Kuş follukları gördüm yangıneri Çırağan'da;
 Gizemleri Hasan'ık ve Şiir'ce gülücükleri...

Bamtellerindeki ezgi, mırıldanışı haykırırsa eğer-
 Bir Dede Korkut memeyi sağar tohumgaçlığımıza...
 Ne kukumavdır, ne sinsi tıdır çilyavruluğunun özü;
 Tüyer daraltıdan o can bolluğu, öbür insana sığar!

İ

Rauf Mutluay'a

Güm-güm vuruyor oğul yalnızlığım;
 Gün/güneş, ayışığı güm-güm!
 Horozlanan sokaksa sokak sesi;
 Elenmiş kum döşeği bir saat tepemde;
 Yağmurlardan ne ertesi?
 Tutsaklığımın tokmaksızlığı güm-güm!
 Doğup-büyüme'nin teri kulunçlu avucumda;
 Karışlanası alnıyla bir/hoş "kırksekizlik"liğim;
 Çöl penceresim kokusuna dört yapraklı yonca sisi;
 İlk ve sonsun sen, vinç kalıbımı bastığım için;
 Karaciğer yağı ve anasonluca hışım...

Uyanakalmışım.

I

Ümit Yaşar Oğuzcan'a

Çapraz olan şiir mi? Huy mu dönemeçlidir?
Kırk dokuz ne, elli ne; vah katmerli dolambaç..
Özgür tutsaklıklara hınçlanamıyoruz hiç;
Şimdilik kaç kişiyiz, kaçımız yitti bıldır?

İster sıpıt bir yana bu dokuyu, ister ölç;
Doğacan kuşanmada ölü giyit cana dar!

J

Bedri Rahmi Eyuboğlu'ya

Davulzurna menevişli pelvan gök,
Aynalı tellikavak,
Nakiş nakışa salkımsöğütler,
Başucumuzda meleyen bir masal kuzu,
Yok/yoksul kınalı mutluluk,
Yakamoz yıllardaki buram buram şiir ses,
Dipdiri dedecil anı,
O horoz/düşü anacan kız,
Nice gözpınarımızda umut döğüşü,
Kuş kanadında şarap sulağı, rakıda telek,
Candaşlığı köpürten kapı/komşu bir deniz,
İsterizoğluisteriz;
Sanki kan/tere batmış bir Türkiye türküsü...

Öyle değil mi, reis?

K

Demirtaş Ceyhun'a

Türkiye yüklü gemiler,
Kapı/dışarı çıkamaz;
Bin çatallı tek boynuz;
Türkiye yüklü gemiler...

Gemilerin Anadolu yükü...
Kimin içinde cız?
Öyleyse kel/kurdeşen, aç/susuz,
Gemilerin Anadolu yükü...

Sustunuz?

L

Nahidhanım'a

Bun özelemler, suskunca oynak bir kaşıkhavasıdır, dedim miydi,
Ayrıları kabarıyor pusu kavuşmaların ve hırçınlaşıyor sonyaz;
Kişi, dosdoğru yalanları söyler de, yalancacıktan yaşayamaz;
Bunu, irkilmeler ekseninde soramazdım, öyle değil mi?

M

Uğur Hacıhanefioğlu'ya

Kalın bir gecede,
 –ama gerçekten kalın bir gecede–
 Yolunuz düşmese de,
 Gidip görün bayramları;

İnce elek geceler tek besinim.

Odama bir darağacı geldiğinde,
 Kimseninim.

N

Orhan Peker'e

Bizim çıkmaz sokakta camkırığı bir ahşap ev var;
 Doğudan yanı fabrikalar, batısında bismillah; –külahtan
 Gocuk–
 Halı cumhuriyetten, kilim cumhuriyete kadar,
 Son Deli Dumrul'un som yüreciğı mi şu palazlanan yazıcık?

Guguğu ko duruversin, –yapaysılığı dürten cücük–
 O kimselerin zembereksiz saatıysa gayrı puf/minder.

O

İlhan Berk'e

Tepincim İstanbul'a
Kalde-Elam-Asur eteklerinden şol

Sözcükleri serdim önüme
Usumu yüreğimi de
Seni de mi

Bukalemun dingil ve muşambalı tellak
Buğrak (o kımkısa sessizlik)
Ne muşmula

Ö

Tomris/Turgut Uyar'a

Burma/bıyık candarmalar,
Önünü kesiverdi bir övünçsüz ayının;
(suç yalın)
O gece yarısına binik candarmalar...

Suçsa suç, şuymuş meğer:
Avurdunda ahladın boz çekirdeğini saklarken,
Akça/pakça bir de sakız çiğnenir miymiş?
Üstelik körkandil, dul ve bekâr!

*Askerliğimi piyadede yaptığım yıllar yılı,
Bingöl'le Elazığ'ı, Muş'u görüvermişim hemen;
Şiir-miir okuyordum, -huy- öbür elimde tüfek;
Bir ayı yavrusunu kucaklayıverdim elinden...*

P

Fethi Naci'ye

Yaz demez/kış demez,
 Sabahcan irkilirim;
 Devşirip katladığım örtü de ne?
 Gün yayvandır, gece dürüm...
 (İt sığmaz ortalıkta bin bir yalak)
 Yorgan/döşeksiz, kuşkulu oburluğum,
 Kaburgalar içeriği içkicil benek,
 Ve işin tuhafı (yinekeş yine)
 Martta mı ne, hep 1927 doğumluyum.

Sağol, madam, mum istemez;
 Önümü görüyorum.

R

Ömer Faruk Toprak'a

Düze dolanık dağların kıkırdağında dirhem sinir yok;
 Tünek hiç, karga kümeslerinde..
 İçiniçin'liğimizi alaşağı ediyor yoz karanlık,
 Bir av bitimi, çayıra serilmiş papatya seslerinde...

Çümçürüklüğe hışırca bitişen o uçsuz halat;
 Tatlı anahtarların uymadığı bir ekşi kilit...

S

İ. Balaban'a

Kedi kaydırağı zıvana kiremitleri,
Ekledim birbirine;
Ne oynaş tül!

Yaşamlar sulağı...
Sarsöp kov donat duy yetiş sev dürt sarıl;
O ol!

Usta kalfa çırak ne de elulağı;
Özsuyu nasırlı gül!

Ş

Oğuz Tansel'e

Sevi vurgunu bir çağ geçti ha? Birazdan geliyorum;
Yalın'ayak/baş'kabak bir adam, sırtında zıbın gocuk...
Dudullu'ya ineyazdım, kıyısız bir salapuryadan;
Temmuz leylakları gibi sendeliyorum...

Gide gide, -hey gidi Üsküdar'cık-
Yol yalnızlaşıyor, ince yapıyaz ve yoruluyorum...
Ne ki, II. Ahmet Çeşmesi'nde kavşak ayrımı;
İnişe tırmanıyorum -gülme-, inat bu değil mi?
Gözdağlarını -olur a- yanlış yorumluyorum...

Usum gevredikçe, gevşiyor büyüteç urum;
Ko, üstlenip beni, kendi yerine ko...
Kemirgen kelepçe mi, altınbilezik mi o?
Bak, -gülümseme- boşbulunuyorum...

T

Suzan Uztan'a

Ben o kumral ölümü itelerken esmerliğimle,
Sen niye apansız sapsarışın?

U

Fethi Savaşçı'ya

Kanı doğramalı;
Ama nereye?
Gece ışığına mı,
Gün karanlığına mı?

Anavatan'a şimdi geldim de...

Ü

Mengü Ertel'e

İnce elenip/sık dokunan o hantal çuval,
Bana –kenevirce– gelişlerimi sızlattı...
Kayık delgin,
Su sımsıkı.

Sonracığıma, Pan diye bir keçi /oğlan hıçkırığı,
Dalımıza binip, çalçeneliğin yengisini anlattı...

Nah anlattı!

V

Gaye'yle Jak'a

Kişi payına düşen ne, şu deniz yumağından;
Bir tuz ipliği mi, örgü-örgü kulaç mı su yağından?

Y

Arif Damar'a

Siperde bir erim ve kaç öğündür sancaksızım;
 Kafa/kol yontukluğum, pusatlar ölçeğinde...
 Çamur-altın kargaşasının mantar çiçeğinde,
 Şusuz/busuz'luklarımla varoğluvar'ım!

Z

Feriha Aktan'a

Çar çur balıkları,
 Yemden önce zokayı kemirir;
 Yazık mı,
 Değil mi?

"Olmasına olduk" bezeli dağ/taş çulları,
 Neyi, niçin mi giyindiriyor?
 -Üstüme varmayın, cırılçıplağım-
 (gitgideliğimizin av borusu üflüyor)
 Hey, tanrısızlığın Tanrı kulları...

SOLUNGAÇ

Neler mi var şu akşamüstüde?

Göçmence çotuk çalıların zorlayıp uçladığı o Monifasya burnunu döner dönmez, bir eşekimbatıyla gözgöze geleceksiniz; almış başını, Dardağan adacıklarına doğru gidiyor; peşinde yelkovankuşları, körmihaller... Uzakta cehennemin dibindeki tahataboşların penceremsiliğinde bir mıymıntı ışık; biliyorum, siz bu boz söyleyişi can kulağıyla dinlemeyeceksiniz ya, yine de Baki, hani şu kılcal damarları sakallaşmış Baki, Niçe'nin o yapayalnız ağacının altına çöreklenmiş, bir civanım "ulan" bekliyor. Karşıda, Pendik kaytarmasında, bir gök hacamatı duman; kötürüm denizin çolak parmağını yiye-yiye, Baki'nin içi kurumuş gayrı bu akşamcıl inde bir şiir kokusu falan sezemiyor; üç adım ötesindeki denizsıçanları heyheyli, kirpi buruşukluğunda böcekler. (Baki be, neydi o geçen yılki zından delen akını; dibi kevgir kovayı iki karış derine saldın mıydı, amma da doluşuyordu mübarekeler... Gülemiyor.) Kınalı'nın insan/sakırğa yontuğu göçüklerinde ara ki bulasın kozalakşı pityalines barınaklarını... Oysa, nasıl da dallanıp budaklanırdı deniz kestaneleri şuracıkta; şimdiyse, cimcime bir kuş merdivenini bile çökertmişler; aycıl bir muştı/ışın bile yoktur, çapaklı sevecenliği kotarırcasına bir çakıl iniltisi bile yoktur; lor kokulu kumsal labadaları bile tüyüp gitmiştir; sandalın halayını hangi ıssız ezgiye palamarlayacaksınız! Sen de dallanıp budaklanırsın işte... Apansız, "Forozu kestik!" diyecektir Hasan Reis. Oğullarından en ortancası, suya değil de, tezek-

lere uzanıkça bir Anadolu kökeninde çile nakışlıyor epeydir; pelvanca kızı hâlâ memesiz. Yasemin ağızlıksız cıgarasında öksürük tohumları ha çatladı/ha çatlayacak. Ve Hasan Reis, dışavuruk lazlığında kalkanca dehlenen bir şaş vatos gibi yavan/çiğnek kılçıklar, köpüren kılçıklar, kaypak yamyas-sılığın güldestesi kılçık dizeler yumağı. Tamtakırlığınızdan silkinip, şöyle bir düş/gözü atacaksınız yanpiri çavalyalara: Silme sinagrit, dülger..Vay canına! Boşbulunmuşluğunuza inat, Sedef'in taşocakları kesiminden, Ligor'un -hani tüm Ada milletin Horoz diye bellediği çamyarması, yüreciği fındık kabuğuna sığan Ligor'un- uğultusu gürleyiverecek..

*anamız bekler
hey allah
bacımız bekler
hey allah
karımız bekler
hey allah
asılın yahu
hey allah
azıcık kaldı
hey allah*

Ne türküdür o be; sizin ağır/aksak semaîlerinize, acem tan-golarınıza değişmem billahi! Ne ki, Baki'nin faltaşı gözlerin-de yamrı/yumru deniz fenerlerini andıran bir pırpırlık; di-namit lokumunun kırbaç fitiline dürttün müydü çakmak fışkırığını, sandalın tabanı nasıl da ırgalanacak; göğ-e ser-pilememiş yıldızlar türeyiverecek yosunlar kaçamağı kum lapasında, pul-pul; afallamış lapinaları, gümüşleri, yavrucuk mezigitleri bir çırpıda kepçeleyiverecekler Sina'yla Selâhattin; amanı bilir misin Feylesof Tanaş, kendini can havliyle dışa savurma da, görüver avanaklığın kalıbı dinlendirişini! Yüz-meyi bir öğrenebilseydim, dalar, avuçlardım o ödü patlak kı-raçaları... Alttan alta büyücek yağıyorlar, soğan/ekmeksizli-ğimize; alnıma bir çizgi daha ekleniyor... Kış palazlanmadan, buraları doğa/toplum tutsakları gibisine ha babam arşınla-

yacağız. Güz uçurumunun nar tanelerini bin bir kılan örgüsü bu. Yaa... Rafadan güvercin yumurtası tadındadır kırtipil mercanların folluğu... Eğer buraya şubatleyin gelerseniz, civarınalar tozu dumana katarken, bir ak yamalı yelken bezine bürünüp, tıfıl orkinoslar, kaplan postlu/dört dikenli dıragonları, hapı yutan kılıcın nazlı-nazlı şişişini gözetlerken... Kara/sarı, al benekli minakoplar, koçan gibi kefalleri ileryalardan ayrı koyun; o sinsicesiz ağulu iskorpitler, taş tutkunu isperkalar, dişice kırtıkan kupesler, bulbulyanın kokusunu kabarık genzinde sezi verince tebdili şaşan karagözler... Bandura koyuna girer/girmez, onca kızılıcık kıllı, kart çağanozların taraklara abandığı görülür. Karavidesler, tırtıl kabuklu, silmece öğürtken aynalar, göbeği sedef kakmalı pinalar. İyisi mi, buraları her ikindi kolaçan etmeli; hemen ardından da, daha-daha ötelere, haritasız denizlere gitmek: Litrinoslar, kokineler, lipsoslar iç içe, dış dışeyken; peşlerinde azgırak gibi zitanalar... (Ulan, Baki ne adamsın be!) Kötü/su'yu içtikçe, zifir bıyıkları dikene keser Baki'nin; bir köpekbalığ piçinin oyuntuya sindirdiği kana susamışlığını dehliyemez; o naylon gözlü istavritlerin, aterinaların, çinakopların, köstekbükenlerin korkudan donlarına etmişliğini dindirecek, loğusalaşamayacak bir kör/loşluğa sıpıtıverir ikinci lokumu... Kavi yürekli delikanlının biriydim o zamanlar; hâlâ da öyleyimdir ya. Beklemeler aydınlığında kan ışıyor. Debreşen yara anaçsa, elbet eli öpülür. Kıyıya baştankara ettiğimizde, bir yakamoz doruk; çukurca mı şimdilik? Ölümü çimdikliyesim... Şahdamarıma ola ki bir karınca tünemiştir; dış/çürüklüğünde buğdayca bir beşik kırıntısı...

Sevi?

Sevi mevi yok.

RÜZGÂR EKMEK

Metin Eloglu
Rüzgar ekmek

SİRLER

Kapak: Orhan Peker, ADA, 1978

GÜZÜL

Serçeler dışa taşı, sonracığıma bir nakış hızı;
En güzlerde olsa da, insanoğlu özlüyor güzü.

SAVUT

Yiv çoktan karıncalanmış,
Tetik pas.
Cascavlak kundağında ağ/örümcek;
Kötü meşin kayışı da koptu-kopacak;
Kurşun yatağı amma da ırgalanmış;
Mumya namlu acab nasılına dirilecek?
Süngüsü de mi ne düşmüş bunun?
Üstelik bi/atımlık fişegi yok;
Dipçikşe, odunluğa yuvarlanıyor;
Neyin nesiymiş o sünger kabza?

Ama şu yarincıl omzumuz var ya;
Bu tüfek besbelli yaşayacak.

SOLUK

İti bağladılar ağaca,
Ağacı bana bağladılar,
Beni yağmura;
Ve soluyuşumuzu yere çaldılar.

Çözdük, kopardık o kırnap zincirleri;
Soluk/soluğa it, ağaç, yağmur ve ben...

Çoğu şiirlerimiz şimdilik yarı;
Bir kerpiç solunum var.
–aman hele şu ara–
Amanın düşmesin aykırı...

HOŞUNA

Kapıyı vurup çıkarıyorum, dirimcil, öpük, sapa...
Tek azığım, sen düşümün tezce dönüşü.
İlk yol ayrımındaki kilitsiz güneşi,
Ayışığı kılıverdi o saklı konuştuğum kapı.

Çin/karanfilleri? yoo... burası dağ-bayır;
Ertelenmiş haşarılığım geçiyor –için için sızıntı–;
Utku güzelliğin hınçla bezenmiş bir dipsiz kındı;
Yolculuk dönüşü andırıyor, sen neye yorarsan yor!

UYKULUK

Uyanıyorum ki;
 Cırlak bir papağan,
 Kir/pas kabuklu mayıs doğraması,
 Örümcekler salıncağı alçak tüfekler,
 Bodrumca bir dam,
 Buram-buram ekmek odunları,
 Bir bunak türkü;
 Tek besinim,
 Ölüm tütsüsü...

İçimi yumuyorum.

MIH

Ne kez yola koyulsam,
 Bir çıt/kırıldım çığlık kesiyor önümü;
 Oysa peşimden seğirtenler kuduz.

Nasıl unutturum arpanın toprağa tutunuşunu?
 Bizcil şuralar hep düz/ayak.

Konuğum, sofraya da çöksem –olur a–;
 Önceğzimde bakır/çalığı huysuz;
 Açaçınalığı yeğleyişim yine mi niye?

Ben ki ömrübillah at görmemiş bir nalbant.

TAŞ TAŞTI

Kunt mıhıcığımı sökebilene,
Eh, mihı da söktün, sağolasın denir mi şu
Güzelim yahu güz günlerinde?

Baksanıza ikindilere, hâlâ yaz.

Epeydik, bizimkilere gitmiştim;
Eniştem, üvey dayım, gökkuşağım, eltisi;
Tırtıllı kuyu suyu, aşağıdakiler, vesaire...
Haa, bir de çift/kenesetli saka kuşumsuluğu;
Tüm kemiklerim kıkırdaklaşıyordu az daha...
Merdivenlere serili leş ısırganları çiğneyiverdim;
Ama yine de sinirime dokundu o palazlanmış kuğu.

Verin ağlalara, verin ağlalara, daha da gözyaşı verin!

HÖRGÜÇ

Gün battı/batacağı, delik-deşik gök saçağı üstümde;
Sansarca boran değil, sanki ayışığından tuz yağacaktı..
Acaba kocamışlığın hani şu delirgin evcillik vakti;
Sıçradım, boş bir masa buldum, köküne çaldım kibriti;
Ta çocukluğumdan bumburuşuk o kaytansız topaç ütümde...

KASNAK

Öylesine gergefi andırıyordu ki
 Tığ dedim, işleği benden önce
 İplik dedim, iğe yol/yordam doladılar
 Örgü dedim, gözlerindeki upuzun gece
 Düşlerim nerdeydi uykudan ağır;

Ana-avrat mıdır nedir öyle güzel ki
 Arandım durdum.

ÇİNKO HOROZ

Çifte çıtıtların kumkuma tenekesi,
 Osmanlı çer/çöpünün yaldızı kazınık çerçevesiyle yüklü...
 Ben seni sevdikçe lodosa dönen ey poyraz gülü,
 Diş kofluklarımda çürük/çarık ekmek lekesi..

Ve senin sağlı-sollu nasırında, tüh, lohusa alı.

ALACA

Sencil bulutlar geçerken üstümüzden,
 O ıssız çağanda gecelerden, gündüzden;
 Daha mı çok seviyordum belki bu yüzden...

Dinle;
 Kum yüklü bir balık suyu emziriyordu,
 Zindana boyalı kuşlar göğü kemiriyordu;
 Seni anla!

Yokluğun hem yoruyordu,
 Hem yanıbaşında, hem ta güpgüzden.

TELEK

Gökkuşağı bulandığında,
 Çengi çizgiler kaskatılaşır;
 Ölüsünü ürküttüğün kuş elbet uçamaz;
 Ne ki onun kuyruğundaki zift karasına,
 Azıcık daha beyaz..

Aç, acıkmaz.

YOĞUNA

Git;
Ağırdır insanda et.

(yitmiş bir şiire ek)

Kimler o papatya falının açılışındaydı;
Dün akşam? –ah, dündü akşam–
Neler andırırcasına bir zıpkına tünendi;
Açlığı eme eme doygunlaştık, adı yok;
Acaba uyandığımızda kaçtı gericil saat?

Yedikulelerin kuzguncuğunda;
BEN,
BİZ anlamına şimdilik.

GÖZ

Çoktan edinilmiş bir gök denizinde,
Bulut buluda sallar karaya vuruyor;
O boz yayıntı hâlâ mı kımıldıyor,
Kısıkvrak yokuşların çağ çağ düzünde?

Aşınmaz ağıtların dobra gizinde,
Biri yekinmiş, “merhaba biziz” diyor;
A be cancağzım, Türkeli de öyle istiyor;
Ama hiç duyulmadık yankı sözler ozanda.

HÖYKÜRÜK

Ala çalınca yaz tökezliyor
 Gün bataraktan, bürünük otlar, yol-iz öğüre öğüre
 Tamtakır bir bulut boşa soluyor, uçurum hiçil
 Dirsekteki çipil kavşaktan toyluğunuza sapıyorsunuz
 De kel ağam çiçeklere kaç balyoz
 Sütü kesik incirler börtmüş gök yalağında
 Kavruk suların dönemecindeki yel famfakir
 Kopuk göle vurunca mı sönecek ayışığı
 Ve kel ağam şimdi buralar nere

Dağlara pek kalmayın
 Yokuş yukarı o da cıgara.

YAZIN

İlkyazlar üşüşkenliği,
 Kış/kıyamet kor mu ki;
 Eğirilmiş mut iplikleri,
 Çilelenmez, örülmez...

Gecikmeleri kınıyor bu yaz;
 Bir kemik – bir deri.

Yaşam?
 (ne abartılıyor allaseniz)
 Zor mu ki!

KAYGANA

Kaçtır söylüyorum sana,
 Bu basamak kayıcı...
 İlkel yumağın fitilli ucu.
 Tana geceler püskürttü yine!

Eli/kulağında bir deprem,
 Horozlanır buğusu;
 O saydam gergefin hanımığnesi
 Belki bir kavram.

Sıkı tutunsana!

ACABALAŞTIRAMADIKLARIMIZDAN

Dünyaya bidaha geldiğimde,
 (gülmekten katılır insan)
 Yine bunu yaşıycam.

Sokakla cam.

AGUSTOS DA GİDİVERDİ

Evet o da;
Kurulanmış sarmaşık safran tüyleriyle,
Ayışığına çalan kokusuyla hızlanıp,
Ödlek seviler kurgusu piç muştularıyla;
Evet, o da...

Gidiverdi;
Seyrek saçını, sakalını yolaraktan,
Boşuna umut sırtlamaksızın,
Miyop gözlerimizin içine baka baka,
Gidiverdi...

Ama dul teyzelerimiz hep söylediler....

TIRMIK

Kötü bir gününde insanın,
Sokak yağlı kum yığınları..
Geçenlerde okudum da kimi anıları,
Hiçbirşey yaşanmamıştı, inanın.

Küçümen bir anı vardı yalnız,
Mırnavın tırmaladığı yerde..
Sen kimdin ve ben ki nerde;
Çokcana bir aylandız?

ŞU

Leylak budağı sapanımın gergisi zar/meşin;
Güzin, Nur, Tahir, Nuşin kardeşim...
Geç/git öğünlerimde kavruk çiçekler aşım;
Yalnızca açlığım mı, tokluğum da iveness!

Gevelemeyin, nedir bu küllenik iz?
Bağrıma bastığım günaydın'lar da moloz...
Yoksa –yoksa– yine sayrı mı Oğuz?
Kocamışlığın çocukça kırantasıdır o can!

Birileri vardı, çöktü karanlık, çukur/cenabet;
Kılı kırk yaran eşeleme, senden tiksiniyorum, yit!
“Yaratan yanılmaz!”mış, bu kime öğüt;
Hiç kavuşamadık ki, belki kurnazdı amcam?

Yinelerin yinesinde yinecen öksürük...
Savaşı öyle bilirdik, barış da bombok!
Adım Metin'di benim, kuş hüthüttü, bit yavşak
Ve gömütler mızrağı acun!

GÖMÜ

Toprağa gömülü şu gök,
Hangi kuşa basamaklaşsın?
Dalsız, gagasız, soytarı saksagañanların,
Bu çapaçulluğu bize çok...
Nice sözcükler mi yarı/yarıya?
Eh, uçarı sözler şimdilik yarım.

HEY KARANFİLLİ

Ne ninem öldü doğrusu ne dedem
Karıma söylesem şimdi gücenir
İnsanın canı olmaz mı acır
Kar atıştırıyordu gecedem

Boldu da o pıyırım gömleği giydim
Sonra da pekâlâ usandımdı
Kedi
Öyle ya pinpirik hınzır
Kolayca suçlanamaz
İskeleye bakıyordu penceremizleri

Bırakın gayrı oynaşım yoktur
Kızım ve annemleyiz
Sopadan geçmekse –oğlum, merhaba!–
Onu da geçiverdik yapayalnız

Çulha işi bu kadife değil
Bende ruh yok ruhta dilim
Yoksa saksıya sığmak mı zorun
Çocuk olma be karanfil

Gözönündeydi yıllar yılı
Saatin kurgusunda oyalanmış olamaz
Cancağız canımı hiç görmediydi
Şiir/miir çeyreği duralamıştı biraz

Yitirmek için deli olmalı
O kapkara karanfili.

GÖN

Yukarıdan aşağı sayınca
 Üç eksikimiz yok
 Aşağıdan yukarıya
 Hiç eksikimiz

Sağdan sola bakınca
 Bir ela tırtıl
 Soldan sağa bakınca
 Soldan sağa bakınca mı

İçten dışa okuyunca
 Sanskritçe bir zembil
 Dıştan içe içe dıştan
 Üsküdarım burkulunca

Eskimolardan kalma
 Bir hülle bu
 Aynaroz kasabasında
 Ki gömü.

11 MART 1976

a)

“Kocamış Balıkçısı”nı tasarlarken miydi HEMİNGWAY;
 VAN GOGH, bir de Arles’a gitmiş ki;
 Çamurca, mermerce düşünürken miydi RODİN;
 GİDE, Oscar Wilde’la el/sıkıştığında;
 SİNAN, Üsküdar’daki şu minik camiyi bismillah’larken;

Tam da zil/zurna’lar BEETHOVEN’i çalarken;
 Tam da hani ben şu yaşadığımda...

b)

Bacasız, yelkensiz, densiz/denizsiz bir gemi
 Ki, forsaları benim tek yaşama tanışımıdır, sen;
 Ölümün.. (ölüm Taşköprü’lü müdür) bidaha adını anıverirsem,
 Yüzüme söyleyin e’mi?

HUNİ

Tökezleyişim doğa basamağından çok yukarlarda;
 Göğe yakın mı? değil..
 Suyu yakın mı?
 Bilemem, önceden toprak var da...

Ay ışıltısında bir sazan kılçığıym,
 Gün bitiminde bir hödük ışın sesi;
 Ne ki, ikindilerim tık-tık işliyor;
 Horoz diyor, rüzgâr/tavuğu; – evetçe ekmek –
 Omuzunu silkiyor muştular yarasası...

Kum mu boşuna, kuma vuran okyanus mu?
 Domuzuna sevdiğim ıskartalar niçin boşuna?
 Sertleşen özlemlere ömür/billah'larım da aşna;
 Tepemde şu dolanan atmaca mı, tavus mu?

YA/MALAKLAR

Öyle yapalım
 Önce ilkyaz ipilliğini sıptalım ortalıktan
 Gül de kokuyor, başbelası, dışarı itiverin
 Kukumavları mı n'apalım?
 Sokağa kırı/kırıverin yumurtalarını
 Lodos vurunca tazı kumsallarımıza
 Tavşan yavrularını yosunluğa döşesek de olur
 Açalım apışını denizanalarının
 Yanık cıgara basalım oralarına
 Öyle yapalım
 İyice yonttunuz muydu balkıyan arıları?
 Az sonra katran aşılız sızıntı kana
 Tırnağını evet
 Tırnaklarını söküp atın tanyelinin
 Kuzuları doğramış mıydınız kuzgunların önüne?
 Güpgüzellerse tez içdiş edin çarkıfelekleri
 Örümcekler şimdi dursun
 Paslı makasla kırpın horozun ibiğini
 Elbette çil/horozun, paslı makasla
 Zevzek ayışığını suya mı gömmeli çamura mı?
 Hele dağlayın yapracıklarını aslanağzının
 Köküne ekelim de kibrit/suyunu, görsün kaç bucakmış
 Tay da mı huysuzlanıyor? yelesinden çakıverin duvara
 Gelin, bu civciv hâlâ yaşıyor
 Hani taşılayacaktınız gelincikleri?
 Şimdilik kuru/ayazlara ilişmeyelim, öyle yapalım
 Güvercinin teleği mi? yakamozunu dehleyiverin çabucak
 O kaçamak mercanı kılçıklarından kanırıp boğun
 Yetişin, filizlenmek üzere bir akça/bulut
 O ekin, o soğan cücüğü burulmadı mı daha

Önce doğurgan yağmuru yatırın falakaya
Kalamışları kökten budayın, yani silip/süpürün
Pek dokunmasanız da olur kötürüm solucanlara
Kör/testere nerdeydi? oğlakları onunla kesin
Koparın çiftleşen kurbağaları
Kıpırtısı ille de dinecek hoşgeldiniz yoncaların
Yani öyle yapılsın, öyle yapın!

Sonra?

Sonrası sanrı.

BEŞİK

O yarılanmış ıstıcık ki kimsesiz,
 Azıcık arı/su titreşimi yapayalnız;
 Zor çiğdemliği boz'a sarmalayan aylandız;
 Boşuna çınlayan kulak zarındaki hız;
 Ben buna alışığım.

Ayrığa bulanmış tasa gülleri zift /beyaz;
 Yumru ellerine çöl dikenleri dolamış bir tuzul kız,
 Göğsünde göğün değirmilediği binbirce çiğnek sakız,
 Yedek damağında bunca yavanı tadılası kılan öz;
 Ben ona yanaşığım.

Deli miyim neyim? ı-ıh, usumda gürz;
 Arkadaş, ben âşığım.

ÇEÇEN

Haziran, temmuz külü martsılıkla soğuyan yaz,
 Ola ki bir ana/avrat çeçen sürüsüydü.
 Yanıbaşımdaylığın –delirdin mi ne– bitirim çağ süsüydü;
 Yalnızlık, geleceklerin dikenli çomağını hiç yonmaz.

Niye olmazmış –hele şuncacıkta– çala/kalem yalnızlık?
 Küf tortu pas ve leş yapayalnız değiller mi?
 Onlara siftinen çöl böbürün öğürü;
 Ağaç ağacalığın soycalığı –susuverin– ormana yazık.

Bir sağın adaş dedi ki geçenlerde:
 Kardeşçağzım, bırakıver yahu şu cıgarayı!
 Evet, öyle yaptım, adaşımla açtım arayı;
 Tutkum tütünlere değildi ki, o sineksi çeçenlerde...

Gözük!

ÜSKÜDAR'DA BİR BÖREKÇİ DÜKKÂNINDA

İnsan eğrisi bir kurgum bile yok,
Yabasız bir tarih-coğrafya tınazı.
Belki evrene örs, belki doğa ertesi;
Tümünü sıptıp kepenkleri çekiyorum;
Kim var orada?

Kimse yok.

Kimse yok muymuş?
Zil/zurna gecedен ürküğüz zaten, azıcık horoz sesi!
Gözyaşı kızlar kirpiğinde tüten bomboş şiir/miir gölgesi;
Kavşak can, dizginsiz ata binen sevilere nallanır mı hiç;
Kâh geçmişimi, kâh geleceğimi dağlayan cüce;
Ardımdan tamtakır kapıcıklar kapandı, niye?
Küle kesmiş od bürüdü önümü;
Kim var orada?

Gidinin gidisi İstanbul merdiveni!

47 20 06

40 68 86

Ölünce, ölüm.

(iç kırıntısı kursak)

Sabah olursa Halûk ve erken uyanırsak,

Kalkın bize gidelim.

Rakı var mı?

Su var.

Ölüm, pürüzleri eğelenmiş pay;

Ongun kızılığımızdaki son kirli sabun...

Ölüm;

Ohoo, kaşınalı oluyor epey.

Rakı var mı?

Su var.

Ağrı küpüm çatladı, gömülü sırça gülüm;

Yine mi tuğ bulamacı mavişe?

Ölüm, şey;

Belki bir damacana, pek/pek bir şişe.

Rakı var mı?

Su var.

Tüm uygarlığın Batısal Doğusu;
-hangi şiiri sevmiştin sen yaşarken-
Ölüm, şey;
Afallanır doğrusu.

Rakı var mı?
Su var.

At-avrat-savut bölüşümü;
Fallanmaya değmez telve...
Ölüm, şey;
Bireysel mi, toplumsal mı?

Rakı var mı?
Su/mu...

ÇİÇEKBOZUĞU

Horozcular geçiyor, çifttekavrulmuş, çöpur;
 İçim geçiyor, öte yıllar yorgunu...
 Deniz içresi taşra, öyle bir vatan günü;
 Eh, gün/ola, o da mı akşamlaşır?

“Ah Beyoğlu” karakolunun bekâr odalarında,
 Tek ben miydim evli/barklı?
 Sulak memeliler o çöl emziğime ekli;
 Vah, taş damlıyor toprak iriliğinde!

Hangi çağanın, hangi ayındayız? diyemiyorum da;
 Günleri –dededen toruna– sahi kuruyor musunuz?
 Demek İNSANOĞLUYUZ’a yattı usunuz;
 Çirkinliğin Ç’si yoktu ki bu yorumda.

DİNİK

İlkten kılları ağarmış bir yağmur mu ne yağdı,
 Tepinik saçları yüz/tuttu sapır sapır dökülmeye;
 Gün az öteye indi, koş/allahım/koş;
 Sonracığıma dindi.

Sakın neydi o cıvıyan yamyassı uyandığımda?
 Kırçıl eteğini hotoz kılmaya yeltenen kadıncık
 Ve şu sulu/sepken dineli düşünöver azıcık;
 Koyverdiğim mavi sakal benim değildi.

Gülüşümse, eskiden kalma iğreti bıyık;
 –gel ben de seni öpeyim çatal yüreciğimi öpen–
 Şunca yaşlarda hiç sapılmamış sokak;
 Anası, babası henüz doğmamış çocuk.

BALGAM

Çağ, bir eriyik ki;
Taşcayın tüy de var tortusunda...
Kırıttık masal Pandora'nın kutusunda,
Başı öne eğik ki...

Huğ, bir yörük ki;
Yayladığı dağların kökü kazınmış...
O ufak söylentiler bir yazınmış;
Kışlak öyle büyük ki...

Çiğ, bir sarık ki;
Akca dolambacı en kara huyum...
Hangi sözlükteydi o deyim:
Tilkinin kürkü, insana börk ki...

Ağ, bir öğürük ki;
Ülke/bugün kustu-kusacak sanırsın...
Koyver tez/ayak kırsın, ko çarçabuk döksün;
Uykusuzu uyandıran cüce bir öksürük ki...

Dağ, bir kalabalık ki;
Um, elden ele katışık yasak gazete...
Pek sökemesen de, bakıver şu özete:
Şiirce eki...

Budun sağ!

TA/Tİ

Dostlarım değil, dostları hayın.

Felekçe bir denizden
Karşı tınaza vardık
Kum gibiydi gök
Sesi genizden.

Ağaçlara tırmanalım
Öylesine bir tasa var
Yumurtlamasa n'olur
Karıncalanıyor elim.

Komşu muyduk nedense
Şişede sülük yoktu
İstanbul'u kim ekti
Yağmurlar hünsa.

Sonra çivilendi topaç
Sevişmeyi severiz ya
Haşım'le Nâzım'ı... aa
Şiir de güç, çağ da güç.

Anlamla oynamayın.

GEÇİT

İncecikten bir kalıncaya geçiyorum;
 Suyunuz var mı? acıktım da...
 Suskunluğa atılan her adımda,
 Diyorum ve dinliyorum.

Sonra çiçekler başlıyor ulumaya;
 Demek ki doğa-toplum ilişkisi kördüğüm...
 Elifi elifine elli yıldır gördüğüm;
 Kimsenin ayakları eremiyor suya.

Döneceğim elbet, azıcık bekle;
 Etten çarçabuk sıyrılmaz ki bunca sinir.
 Seni özlerken de, bıkarırken de gülümsenir;
 Kan/ter içinde, gözyaşıyla, emekle...

HOYRAT

Ruhu duymazlarım, hiçkimselerim
Emekleye emekleye ama
Emerek gidiyorum.

Düne bakışlarım ne çabuk yontu
Haydin kuşlar, su ağlatan testiler
Daha daha yaşam kıranta.

Diyeceğim ölçüydü yayvan
Ve hızıl dirhem dimdiğine
Ussan çözül, yüreksen devin.

Ölü altınları dehledim bir
Tükenmez saat aldım yerine
Kış/kıyamet tıklar tıklar.

Dönemin şu son göbeği
Binilmez bu gemiye
Yalnayakken çürük/çarığı.

Cıva çiriş karışımı pürtükler
Ekmekten de ufalanıyor
Öğür / Allahım / öğür.

Hem de nasıl cıvıdı
Bu sabah ilişir diye
Kopuyor gözümün ödü.

Belleğimden ürkmek elimin dini
Ne ki bozuk kalem tutuşturulursa
İmzalamam ben bunu.

BALIKÇISIZ HALİKARNAS

Denizin de, toprağın da o sekmez dini;
Göğün alt doğaya yapışan gömüsel gönü...

Boyu belli mi ki, bilinsin eni?
Bir tortusuz çukurca Akdeniz ki önü...

Geceden güne aktarılan eli fenerli kalabalık;
Kem/kümsüz kişiöğlundaki o yamanamaz yırtık...

Çağlarca mı öğütülür insanın sevi unu?
Oysa günün birinde sevi de, un da anı...

Yuh sana, yüreğimizi soluyan yüreksiz sülük:
Balıkçı'sız olsa da, Halikarnas soy külünk..

De, MERHABA'sız olsa da; -yıpranmaz konu-
"Hoşçakalın, yahu, şu canım cumartesi günü."

NE İŞ OLSA YAPARIM

Gözümü yummadan, sabahın körüne uyanırım;
 Kapısı nerde bu doğa-toplum-kışı civeleğinin,
 250 gramı kaç para?
 Sırtladım mıydı düşmez/kalkmaz küfeyi,
 Hozat kadar, eşim Döndü'yü de severim;
 İstanbul'u mu? Kanıma azıcık ekmek doğra!

Dürtsene şunu!

Dedemkorkut da öldü, ağamdır, şudur/budur;
 Babamın adı Zaval'lı Ömer;
 Ekmek yemekse... eski huyumdur;
 Ama siz isterseniz yaşatın, istersen öldür!

Dürtsene şunu!

Ketengöynek diye bir semt var mı buralarda?
 Dut pestilinin önü çok kalabalık...
 Balık mı?
 Hangisi balık?

Dürtsene şunu!

Eh, erken geldikti, erken gidiyoruz;
 SUNU.

KOVGU

Gül dikene battı mıydı,
Deliresi gelir toprağın.

Marsıgı ateşledi miydi su.
Gök uçamaz, son kuş ölene değin.

Biz mi?
Biz altalta/üstüste bir koca yığın.

GÜMEÇ

Bizim bir işimiz de iş aramak ya –tüy yaşamlar kaç karış–,
Toyluktan mıdır nedir, epeydir gözümde tütüyordu doğa;
Siğilli göğün onarıldığını duymuştum ki kulaktan kulağa;
O kez göğün de son girişlerini çatıyorlarmış.

Dün sabaha karşı esneyivermiş iskandil cıvataları,
Ko/git denizler mimarının da safrası mı kabarmış ne;
Canım şu gençliğine yazık dağı kotaralım dedimse de,
Bozuk çalmaya başladı atlıkarınca laternaları.

PUS

Kurban bir deniz damlıyor karşı harnup dalından;
Upuzun bir teneşir ki, bugünlüğüne sevemem yağmur...
Ağzıbozuk uykularda kan/tere sarındıysam da eğer;
Hep o sen miydin, örtük kapımı döşek döşek tıklayan?

Dal ışıktan ışığa yeşeriyordu, durup dinledim solumasını;
Ta akşama erdi ucu, gübresi sevecen yaz...
Oldu olacak şunu da bir söyleyebilsem yalnız:
Senden kalan o tavus anı, yani salt yaşamak esini...

TAV

Şimdi işim hangi yön
 Uçsuz bucaksız ağrı
 77'de akşama doğru
 Ölü bir din...

Şimdiden hangi deli
 Çöndü kösemen serçe
 Doğa öbeklerince
 Koyverin sırça gülü!

Şimdileyin hangi yular
 Kökene serpin tözü
 Dilimin ucunda dize
 Yaşarken niye ölür?

Şimdilik hangi arı
İşte çağrışım
Ne bitmez küşüm
Gök budayan testere...

Şimdiler hangi ödül
Çetrefil kaçınağı
Nice yoz bunca ağı
Gözleri ölüşen fodul.

Şimdiyse hangi yavaş
Bin bir kınında ortak
Bilerek ya bilmeyerek
O da mı düş?

EN

(eşi Sivas sıpıtması İstanbul kapıcılarındanır)
 İkibüklüm Havva kadın seslendi:
 — Sen ordan düşen!
 Oysa pek yukarlarda değildim,
 Düş/müş inceliyordum alttan alta,
 Sağım-solum besbeton hazırlandı...

Baldıranlığı güllük eylercesine,
 Çirozdan yolma solungaçları kuşa/muşa eklercesine,
 Ölü bir dişiye soluyuşumu kekelercesine
 Yani işin dalgasındaydım...

Ossaat birileri/ne gelip çattı;
 Kırkyıllık dostum değil miydi şu yırtık Haşım?
 (değilmiş meğer aşınadur yüreciğim)
 Yeniden doğmayı falan beklercesine,
 Üşen ki üşen...

ÇEYREK

Yine savsak bir sabahsa bu canım
Heyhey ne çalparası ne yumurtalığında güzün
Ödünç bir evden bir başkasına taşınmışlığın
Tarazlanmaz kıtık yığnında

Dit babam dit daha paçavra
Yoğur ha yoğur daha da tıkız
Abansa kucaklayamıyorsun
Tüyse suyun ısınıyor
Yürek yırtmacında gelberi çiçekleri

Tümü iyi güzel de
Akşam kime iniyor
Şiir gibi değil de!

MANCINIK

Savur göğü
 Maviltisi değsin yere
 Kuştüyü döşeklerden
 Hasırcık minderlere

Savur çağı
 Kirişini ancak gere
 Bu hız savsatmaz onu
 Horozlanan ötelere

Savur közü
 Tutuşkan yöre
 Ödücü külse kül
 Savur ki birdenbire

Savur beni
 Şimdiki yerim mi ne
 Geldiğim yerlerden
 Gittiğim yere.

UĞULTU

Güne çıktığımda,
Gece de peşimde, doğal...
Canımız ısırgan değil,
Damak memeyi emdiğinde.

Deniz görünüyor üstümüzden.

Gölgeğin tellerinde,
Pas ürüyordu yazın...
Yahu, ben seni bilmez miyim,
Şu sapsarı günlerimde?

Arındın sütümüzden.

Yolda bulduğum bir çakı işte,
Dün bilettim;
Kâğıtla kalem de aldım,
Ne olur/ne olmaz diye...

Umut ki tümümüzden.

BIKIM

İnanın bıktım şu çalının her güz döngel vermesinden;
 Ekşisinden vişnelerin ve üzümçül koruğun, neden?
 Çınar gitgide çürümedi, son dedemin dayısı dikmiş olamaz;
 Bıktım bıktım mı senden, a hiç bıkıntısız?

Buraları aç/ıssız, niyesi de şimdileyin yok.
 Bulut buruşuverdi, sürçtü katır, zındana kesti köpüren çiçek;
 Aşkolsun, ne niyesi, dümdüzlerin tepe incelenmesine?
 Gün aşınıvermese, kerpiç su sağlar –o da dilimin ucundaydı
 ya–,
 Uçuruma az kala benimsiyordum ovayı, hoş, bıkıverdim
 yine...

Hani şu yaşamak yaşamak dediğimiz o soyut ayna!

DÖRDÜZ

I

Yıllardır içtiğim bunca ilk yudum,
 O saçma/sapan sevinçlerle esrimek..
 Yoz acı, içkilerle değil de ne demek;
 Niye ayıltınız, azıcık da uyutun...

II

Buracıkta üşünür mü? Ko yayan/yapıldak
 Sırtlarken günden geceyi, vah donayazdım.
 Hoşgörüle, ben şu sustalı serüvenlerden bezdim;
 Hani serin sokak çiçeklerini emziren gök?

III

Camgöz balıklarının giz pancurları inik;
 İtiverdim o alacalı bulacalı el denizi.
 Ben bir insanı seversem –ki eğer dişi–,
 Bilin ki ne usum, ne de yüreğim çocuk.

IV

Dürtüldüğümde, –hoş, zaten uyanıktım–
 Ne kumraldım, ne hürdüm; gözlerim olamaz maviş..
 O çuvaldız aydınlığa kaçanağı uyanış;
 Ve iğneden iplik geçesi uykulara alışımtı.

ADA

Uçurumlar eşiği bir düş acıkışıdır akşam;
 –Dön/dolaş yığidim– bizcilliğe çöküşür;
 “Kurt ulumaz” demişti o sağır dedem...

Bir dirhem arıya bin bir çiçek üşüşür;
 Kızoğlankızlığın doğal veresiyesi bu;
 İlk ocaklar terlerken, son ağustoslar üşür...

Önce uykular başkaldırır –epey zor–;
 Fışkın gökler, dağ filizleri yolunmasa da,
 Deli kuşun kanadı uslu rüzgârı bozar...

Ben –andiçmiş gibi– seni seviyorum yine de;
 Anılarımda kalan, o bitkimsi yüreciğindir;
 Sanki yok denizlerden kopuk bir çılgın ada...

KARA/SARI

Bir içim suydu gün, çile çıbanlarıma yakı;
 Katardı önüne, o kamçı senin, bu kırbaç benim;
 Ölü de ne, yeri-göğü yoklasam, cıscıbil dirim;
 Gizemdi nargilemde közlere köken tömbeki.

Ama bet/beniz uçukluğu onulmaz ki sayrı şubat gevişinin;
 Yüreksi düşlüğünde türeyen kuruğu çekirdeksiz razakı;
 Tam da şuracığındaki ısırgan dalaması öyle bir acıyordu ki,
 Dişini-tırnağını o bağıllığa döküp saçan kişinin.

Ciletli uçurtma kuyruğu mu, yaşam mı oyun;
 Zemheri/zürafam benim, hey gidi zımpara rakı!
 Şimdileyin kancık tütüm gibisine tüyüp gitmek mi?
 Valla, siz siz olun, haziranları falan bekleyin...

DEĞİRMEN

Un, –biliyorsunuz– yiv kıtlığıdır
 Un, namluda solugan güz
 Un, tohumgaçlığın açacağına gezip tozuşu
 Un, Rumeli'ye de uğradı mıydı Anadolu hiç

Un, doğa uydularını aksırtan toz
 Un, bozkırların dağbaşı sorunu da olabilir
 Un, ısınık bir yanıtı unul bakımdan
 Un, somuna değin güzelcecik midir?

Un, –nereden baksanız– unsudur ya
 Soy koşul mudur un/ufaklığı?
 Kaç kez uncalığın diline düşmüştür de
 Öykünüklüğünü gören olmamıştır İstanbul alınalı
 Kum-su komşuluğuyla yetinir çoğu dertleşir
 Er-dişi melezidir ve koşağan mıdır ki?

Un için öldürmek unu
 Ungunluğun çağ-dışıdır
 Un şu:
 UN.

Öf/aman diye mi haykıracaksınız şimdi?
 Eh, bir bakıma o da un.

NİNELERE DEDELERE ŞİİRLER

I

Zeyrek'ler beceriği Mustafendi'nin Göte'yle yaşitlığı mı olurdu?
 Horhor'daki yalvaç çınar çıtlattı da, duyuvermişim meğer...
 Debelenip sürüne, siftine siftine gider
 Ve sezeriz ki, udumuza eklenen o yedinci tel yine delirdi!

II

Sidik köpürür, atın da olsa, padişahın da, günlerden
 ciharüşembe;
 Ringo ringo şişeler mi, pop mu, yoksa Hâfız Burhan mı
 bağnaz?
 Kimmiş o yağlı/sicim Köroğlu, kimmiş o kılaptan Ayvaz?
 Yaşasın şu kaçınıcı cumhurrasi, çünküler, belkiler ve de acaba

III

Oğlanlarımız da oğlandır ha... Kâhtâne çayırında, kâfir kız!
 Tez ütöleyin setremi, fesime toz konmasın, ruganları cilalayın!
 İndi mi ikindi, miğdem eziliyor, Ramazan'da bugünler
 kaçıydı ayın?
 Hayta Pîr Sultan'a daha mı darağacı; kadife hartanın
 neresindeydi Banaz?

IV

Serkildoryan'ın tuvana tramvaylara bakan akçıl kırlenti,
 Niye biz geleli eflatuna çalıyor, a müsü, a madama?
 Ama dosdoğru, ama yalan, döve/söve anlattırırlar adama;
 Yoksa Zavallı Necdet de veremi gammazlamaya mı gitti?

V

Yoksa, camekândeki kişnişin mis gibi şamatasından mı
 ürkünüz?
 Ayol, ne kurşun dökülüyor, ne de Patrona Halil; telve
 falı bu, ayol..
 Ahretliğimiz o zil/zıpıra vardıǵıçün anadan doğma
 kızıoğlankız;
 Öyle bit/yeniği kaftanın çulâkiliğine elbette hasırdan teyell!

VI

Neydi o, karga/tulumba nağrası mıydı yürekçağzımda
 hop eden?
 Hayırdır inşallah'la katlayıp kitledim demir/baş kepenkleri...
 Dillendikçe dillenen has/soframdaki paşa pezevenkleri;
 Bu sağak seğirme mi? ah, hurmalar altındaki of Cemile'den...

YAZIK

O gün yaz bastırıverdi, doğa da gıdıklıyor mu ne;
Sanki mavi tavanda kara çekirdekli bir karpuz dilimi;
Yel yoksa da akçasazlar ılıkça salınıyordu yine
Ve SEN gölünü daha da ağartan söğüt ısıltıları...

Yaz, abartılmış karadutlar, ebegümecilerdir belki de;
Ya da zina konmaz bir kuytu selam devedikenlerinde.

Kış benekli kuş yumurtalarından kanat çırpımlar ağıyordu;
Dedim ya, arsızca yapıyaz çöküvermişti o gün...
Gecikmiş bir oğlak gibiydim, SENSİZ gözleme yorgun
Ve faltaşı gözlerimin körlüğüne kar yağıyordu.

PAPARA

Şimdi boynuza yatkın boğumlu kamaş,
İlken o biçim çim miydi ne?
Kana değdikçe turuncu,
Menekşeyi andırışıyla cin,
Cumhuriyetsiz alabildiğine...

Sustalı bir bileşim midir suyla ateş?
Duygun sağırılığım la olsa da anlarım,
Sen hiç caymaksızın kendi dilinle konuş.

ÇENE

*Öykülük bu,
Kalmca kaba.*

Bir kâğıda kurşunkalemle ne incelik
İstanbul yazıp da heceleme

Kişinin içini bayıltan
Ezginin dışı tıntın

Dışa değil a canım içe hacamat
Üsküdersizliğe evet

Çöküldü müydü anı ülkesine
Bomboş sanı

Yani dağarcığım hâlâ ham/halat
Us ve hazin cibilliyet

Amanın sevi akşama değin
Yitikliğiyle de doğurgan

Gerçeği dışkılayan simyager
Kılı taşından ağır

Kabarık memlekette bir sen misin hercâi
İzdüşümü çotuklanmış iğ

Hapazlar mıncıklarım neyi
Güldestem haziran ayı

Güzelle erken yatıp çisele çise
Yazlar basbayağ deli-güllâbici

Yok-yoğun bir çiğdem delikanlılık
Belleksizliğin yunduğu yalak

Ya bunca yüreğim kütüküt
Damarına basılı sanat.

KAZI

Gizleri ne ki
Böylesine ıssızlık
Yazık
Karanlığın o akı

Esirikli hangi dirim
Gitgidem çıbanlar mı
Bir turabozan gemi
Neyi tırtıklıyorum

Ekilmeden yolunan fiğ
Dünse ağı
Vuruk kuşların en küçüğü
Göçebe bir Ayasluğ

Varı-yoğu öpülesi ölü.

YAĞMA

Pürtük, yamrı/yumru
 Ne yağdı, niçin yağdı, nereye yağdı;
 Güller değildi, nelerdi yediveren,
 Sapsarıda kim biliri?

Pusuda bir kerte,
 Tülü örtük, kimcileyin;
 Açması tür,
 Kalkmış bir de...

Bak sen,
 Soğuksa gergincedir;
 Sonra buruşur, hımhım;
 Çözüğü tava dönüşür.

Peki, o ilkyazıl gocuk;
 O kum iniltisi alçak denizde?
 İpsiz salıncakları savdık,
 Yüzdeyüz ve tektek.

Size öyle gelmesin?
 (bize öyle gelmesinmiş)
 Çiçekten hayvana yanlışı;
 Tek tanık sensin!

ISLAK SAMAN

Evet evet geçen temmuzda
 Ayıklamıştım bir tutam
 Göğümüz kalemli kutum
 Okur-yazar kimdi ki aramızda

Yaşamak adına bir beton bili
 Gün-gece büyüyen ur
 Kaça kaç a vardığım yer
 En cıscıbil iskele

Boz badana bende epey var
 Küfül açlığıma o kemküm azık
 Oysa kırsal şiir dürüsü zoğ*
 Ve yumruk gibi buğdaylar

BALIKLAMA

Bir kavanoz balığı aldım dün,
 Düdü salı.
 Göz perçemine ne yansıyordu bilemem; bu yaratık
 Pullu, kel, çin/işi, capon/işi midir;
 Nedir türk/işi'yse?
 Evde afacan bir kedi var üstelik;
 Evde bir telefon/kedi
 –kulağının biri kırpık–
 Var üstelik.

* Sarmalanmış ekin

UZ

Sicim gibi bir insan yağıyordu, kanırılmış böğrüne,
 bulanık/boz;
 ikiz sancım depreştikçe, iç kalabalığımdan devşirilmez ki, ürün;
 Bak, suskunum, kül ıssızlıklara göğerişleri yine
 sırtladı yaz;
 Benden başkasının duyamadığı o kuşsanız, hadi n'olur ötüverin...

İşte aç evrenin yeni anası, emzikli taze o, tiz/oynak borazan;
 Çimdiklensin uyuntu kama, sıvansın tül tezgâhı, zembereği deş;
 Az, önce miydi nisan –sütleğenler yaktı elimi–, yoksa ancak mı
 gözün?
 Gel çulsuz karanfilim, gül/ibik kunduzum sokul, ipinsan tuzum
 koş!

SIZI

Somun ısıtır öğünü, su her yudumda ağarırımış;
 Bir tokcana düş konarmış kişi açlığına;
 Köse bir bezle de örtünebilirmiş çıplak;
 İlk yaz yalın/ayağı, sen ki dibek yorgunusun;
 Azıcık bağırıma yumulup dinleniversene...

Sorması ayıp mı, yiğit, bağırı/açıklığındaki o sızı ne?

KANAT

Ağır suyun kabarcığını cezaevlerinde mi ağırılıyorlar;
 Ya da hangi uçarı kanadı yoluyorlar şom kuşsuzlukta?
 Şu çöl çöl öten küt, açaçına susuzlukta;
 Valla, dededen toruna dangalak bunlar!

Böcekçe kemirdikleri mi? Bir gözün ela ıslığı...
 Öykü Nuh'un salapuryasında ağlaşıyorlar;
 Boşverip daim yaşamınıza... uçta ne mi var?
 Dağbaşimsı bir ırmak, tepeden tırnağa sığı...

YAŞ ELLİ

Bizden geçti mi, geçmedi mi?
Ne?
Doğalı eşelenen.

Elmaşekeri mi bu;
Bak yalan,
Tat avun,
Isırıp ısırıp çiğne!

Bu yıl çok mu erken?
Ben de çok erkenim;
Erkenci bizler...

Yayca gerili,
Okca bir atımlık.

Seyreliyor,
Saç-sakal gibi değil;
Senin gibi hiç değil.

Vara vara buracık mıydı?
 Demek ittiler;
 Seviydi benim burcum,
 Gel üleşelim.

El-göz yordamıyla,
 Kötü çingirak;
 N'eyler ki mi?
 Kimi kez uyumuşumdur,
 Avucunda bir eli...

Delirmesine delirmeyiz de;
 Bu sabah çekip gitti,
 Her akşam bizde.

Ana/kadın yittiğinde,
 Gözleri kaymış mıydı;
 Başörtüsü saçlarından?

Solcanlı sarmaşık var ya hani,
 Bir de bulutlu leylek var;
 İşte ikisi,
 Benim Değirmendere'lerde.

Cıgara içimi yol,
 Git-git bitmiyorsa;
 Ya da o ayak sesini,
 Başkası sansa!

Mektup yazdılar, mektup yazdık;
 Telgraf çektiler, telgraf çektik;
 Telefonlarla görüştük.
 Yürekler acısı valla;
 O ölü kuş hâlâ çiler!

METİN ELOĞLU

Kapak: Erkal Yavi, Adam, 1982

HEP

“MENEKŞELENDİ SULAR”

Eşleme canım ben mi özgürdüm
Başıbozuk sabahlar kin kumkuması
Kürtbeyi heyheylerime ökse
O saydam oltayı bigüzel ördüm

Bozkır balıkları yavşan köklerinde
Neyi umarlar böyle kılçıksız nasıl
Dillere düşmüş bir pepe masal
“İlksiz mavi urunda”

Aç/açık canhavliyle kaşıkladım öyle
Sinir taslarındaki o keş yoğurdu
Bir kadın yağ doğradı
Gerneşen elleriyle

Vah dirilmek yok ya ucunda
Debelenen günlere yazık
Tek telli sazla habire bozlak
Haziran burgacında

Bu yaz da tüyer gözüme bakaraktan
Yalapşap umularla şişinen sancı
Bu dağ biberi mi balla pekişir anca
Okunaksız yazıtlarda dört/dörtlük vatan

Behey atasözleri
Şu kükürtlü limonların ekşisi kaç
Menekşeler doluştu hayvan geceye
Sular da geldi.

SÜT ÇALIĞI

İşte o'suzluğun anayurdu
Sök bakalım pencereden
Sokaklar da söner miymiş geceden
“... bitecek diye ödüm kopardı”

Cancağzım bu ne ustalık
Kim üfürüyor damağındaki tuzu
Hiçliğı çöze çöze
Huyun kurudu bak

Gel seninle bu yaz biyerlere gidelim
Sineklerin yüreğini yoğur istersen
Ne yaşasın niye yaşasın nasıl yaşasın
Sımsıcak ama kansırık ölüm.

NOKTALI VİRGÜL

Mart dönemecinde bir kuyu
 Kitap yazsa anlarım
 Kabuklanmaz suların
 İlkelce sonsuzluğu

Yokuş yukarı o yorgun bulut
 Lar gibi çöktü eşiksizliğe
 Kişiden kişiye can yalnızlığı
 Kiminsen onu anlat

Ko örseleneyim belki koşuldur
 Kök şimdiler söz konusu
 Uzak sesin değiverse
 En ileze çiçek bile ısıldar.

VARLAMA

Işık savurganı değildi hiç de
 Bulut gölgelerinde tüten esmerlik
 Eğriye doğru pırpırları tındığı yok
 Yalınlığın katmerli aydınlığında günceldi

O kargalar beygirler ve paslı ütü
 Mandalar falan fıstık şan olsun
 Kendisi tek besiniydi bilmez misin
 İçi dışı kırçıl ekin döşelimizken adı

Sanki çömeldiği işkilden şöyle bir yekinmiş de
 Yorağan yokuşlarda kumruca takla
 Türktü pekâlâ
 Ve "hava mozartlarsa istanbula gidelim"di

Huyuna-husuna en kıvrak biçem
 Er/dişi sürtüşmesinin vınlıtısında
 O eserekli matmazele niye tutkundü
 Beyoğlu bahçesinde horoz otlatan

Gözbebeği inceltmek derdi günü
Şuncacık yapısı da hoşundu değil midir
Belleğinde bunca şiir
Onca resim akarsunun yüzölçümü

Nar ağacının orda işletecektik temmuzu
Oyuncak mı yarım yüzyıl işte sıkboğaz
Hangimiz ki hangimize benzeriz
Kaçamak rakısında Ayvalık bozu

Bir ucunda kırpık günler öylece
Akşamların bir ucunda hadi can
En yufka ilkyazına bürünmüş

Sevgili Orhan'a şimdi kuş kuş kuş

KİŞ BEKÂRI

Önümde leğen,
 Çorap-mendil yıkıyorum;
 Geçmişim helbet yarım,
 Ser verip sır vermeyen.

GEVİŞ

Gece çöktü, çökertti;
 Son otobosla İzmir yolcusuyum.
 Bir işim, bekleyenim mi var;
 Ya da bir cayış, bir suç, ağarmışlık tel tel?
 Yoo, tümü yetti de arttı.
 Huy değil canım yanşak dostlar;
 Diyelim Urla'lı bir dul,
 Gözleri güz dopdolu.

Boş bulundum,
 Hiç de bağıracağım yoktu.

CAMGÜZELİ

Cumba yetimi bir çiçekcağz,
 Seni hep bu pencerede beклиycem, diyor;
 Bilmiyor,
 Onunla her akşam İstanbul'a kaçacağz.

SARKAÇ

İkindide çıktık yola,
 Git git bitmez.
 Buz sinekleri, akrep/yelkovan, ahretlik manda;
 Git git bitmez.
 Oynaşımın közlediği bir zıkkım biber;
 Git git bitmez.
 Niye durakladık o kuşuçmaz handa?
 Vara vara yine bu zırva ikindiler.

TANCIL

Ak kancık horoz,
 Hangi sabahın muştusu bu?
 Yetti be,
 Boyna yatsı pışpışlıyoruz.

Fatma,
 Tuz!

KİŞİYE ÖZEL

Bu mührü dağdeviren bir göçmene kazdırdım
 Akşamı gösterdiği de oluyor sen buralardan gideli
 Kulpunu kurcalarsan çağ da belli çağan da
 Pirinç çentiklerini bir başka baharda eğellersin
 Az çevirince 1927 okunuyor ya da şair Hasan Çelebi
 Bonjur tiristes için hep sola bükeceksin
 Gaz lambasının isine sürtüver göbeğini
 Ve kaba kâada bastır da gör neymiş şu gelen kış
 Şöyle bir oğalasan içi gıcıklanır adamın
 Kırklanmış suları andırırken önceleri
 Tersinden sökebilene işte İzmir işte Köln
 Alaca karanlıkta cinfikirli bişey de
 Işığa tuttun muydu işi ablaklaşıyor
 Sonra binbir çapağında İstanbul loncaları.

Şimdi gözlerimin içine ne yüzle bakacaksın?

PAÇAL

Yalnızım değilim de
 Kim gitti ki gelecek
 Gerçekler düşleſir ancak
 Sanatta ve bilimde

Etsiz ekmeksiz yaſayanlar
 Siz hiç gök yonutu gördünüz mü
 Dağlara sarıp da yapayalnız
 Yok Rimbaud'lar membolar

Seni sırtlamıştım ama o çok eski
 Arada songürlüğüm de var
 Zambaklarda yaz batıyor
 Başucum Dostoyevski

POY

I

Yün az çarçabuk örün
 Güveler dünden yumurtladı
 İlle de konacak mı adı
 Öpün ve öğürün

Yıllardır bu safra kabarıklığı
 Usunda yüreğinde ve oranda
 Kan-ter rengi ağaran da
 Bir dalgacımahmut yörüklüğü

II

Sıkılmaya başladım istersen bırak
 Boynuma doladığın şu püsküllü çiçeği
 Düş söndü müydü tüyüyor çoğu
 Cenabet gözlerinde bir giz kıytırık

Vallahi mutluluğun acısını
 Ben çok tattım önce senin
 Gündüzleri geceleyin
 Bardaktan boşanırcasına

ÇİĞ LEBLEBİ

Öyleyim
Yalanlama
Günbatımı
O da bir deyim

Az önce seğırtti
Çiçeğe akşam
Değil be kardeşim
İş otta

Otta ya ne sandındı
Doğa hep ikircikli
Yokla ha yokla
Çapakçur'da gecekondı

Kuluçkalar kısıkvırak
Sa gözlerin niye öte
Deyim meyim gün battı
Gitmem gerek

Küssen de diyeceğim bu
Nelerden caymışlığım var
Boşver
Sırtımda yaban aba

Delikanlı
Abazan âlem
Evet bunlar falan filan
Ama kökeni belli.

KAYDIRAK

Hiçbir şey geçen yıla benzemez
 Tepemi attıran çamurlu benek
 Şimdi seni sevmemek
 Askere alındığım o ilkyaz

Amanın ne içmişiz ne içmişiz
 Rüzgârlı karanlıklara dikili mum
 Elsa'nın gözleri falan değilsin canım
 Ürettiğim hiçlik anınla bağnaz

Son bahçeleri de sardı aylandız
 En kargacık/burgacığı yazmalı artık
 Karımla dün boşandık
 Bokunda boncuk bulduğumuz

Hiçbir şey geçen yıla benzemez.

SEKSEK

Hısımım akşam
 Çaya düştü köpüklendi
 Efendi
 Koşun

Doğa bağnaz
 Ussuz yüreksiz ölümsüz de
 Bir öte yaz var mı sizde
 N'olur n'olmaz

Rüzgâr küt sular pişik
 Yine mi o soyut ekmek
 Hop oturup hop kalkmak
 Bana çoktan alışık

Kâattan gülüm hadi
 Hadi alçı kuşlar göğerin
 Alaşağı ediveren gözlerin
 Öleceğim aklıma gelirdi de

Dostlarımı sayıyorum bir bir
 Bu kaçınıcı tükenmez kalem
 Dilinde tüy bitesi âlem
 "Pir Sultan ölür dirilir"

Üsküdarlı Mehmet'miş adım
 Kız uyardı
 Yaa bu sabah yine nikâhım vardı
 Şekerinizi sakladım

İRKİLİŞLER

Haydarpaşa önlerinde o yanık gemi
Den çevren'i süzersen eğer
Kızım Şiir gibi değil ve ağır ağır
Ben size bir şey söyleyeyim mi

Günler iyice bunadı
Fincanlarda çağanoz
Ya benim gibi tökezleyeceksiniz
Sevip sevmek ya da

Buralı yıldızlarda böyle her gece
Kılı ağırlık çocuklar doğar
Orayı sapınca koluma gir
Kahkaha öcü

Kıç cebimde öten semaver
Çay kekre tüh ve buğu
Hamahlat bir gösteriymiş doğa
İtmeyin önümde başkaları var

Bu yavşaklı hangimizin gömleği
Dört düğmesi de çalıntı bakır
Avurdumda bomboş şeker
Gözlerimde sudan ürken kurbağa

Her güzeli kotarmak demek ki yanlış
Aşamalı olsa da caymak niyetim
Birilerine el ettim
İnsan yüzü görmemiş

Nedim'in divanında
Şu koşa nasıldı bilmem
Savsama aman
Azar azar mı içiyorsunuz günde

Bakın bu neye benzer

YUMRU

Dön dolaş gel köşede
İlk onu andım
Kimse kim
Süsenlere işedi

Vara yoğa sızgın
Bizeymiş hıncı
Çim dağlar biçilince
İkindide battı gün

Çağların yünü
Kırkılmasa da olur
Eğir temmuzum eğir
Ne de çok ölümdü (mü?)

ÇÖKEN

Özde bu biçimde bu
 Fıçının neresindeyiz
 Kara kabarcık bembeyaz
 Köpürgen tortu

İşin ucu
 İpsiz bir çuvaldız
 Ne diyor tarihimiz
 Köpüklü tortu

Ortalık güvercin dolu
 Az öte deniz
 Ağır basan gitgide yoz
 Köpük köpüğe tortu

Oysa sen hep bir yaz gülü
 Avazı çıktığında yalnız
 Deli miyiz neyiz
 Tortop köpüren tortu.

ARTIK

Titreşimli biriyim ya
 Bula bula beni buluyor söz
 Söküğüm nerde kadın n'oluyoruz
 Eve dönmüşüm güya

İnsan insana elbette sığar
 Gebe geceler hangi sabaha yatkın
 Yakın gözlüğümü takıp da baktım
 Gülde siyah var

Kan inceldi koptu kopacak
 Gövden gök sustası bugün de
 İki elim böğrümde
 Omzumda zifte banılı nacak

Oldu olacak

KISKIVRAK

Dal-budak fesleğen de ibrişimsiz
 Dağ gören bir sundurma önünde
 Sicimsiz bulutlarda taa
 Sokaklar da öyle güneş güneşe ki
 Köseliği terliyor akşamların
 Sonrası zincirsiz deli;

Sevi mevi de deniyor ona
 İpsizin biri.

DON/GÖMLEK

Aferin budalası yaz geldi yine;
 Gidi sevginç, neye çullanmak erken?
 Haydin bakalım eli kalem tutanlar;
 Hangi dula göz kırpmışım ilk düğünümde ben?
 Suskunumdur, sataşırlar;
 Oysa tüylerim diken diken.

Aman şiir hergele!

NALBANT

Yalanım varsa ekmek çarpsın
 Suyu yontuk tulumba bu
 Baksana çorağa taş çatlıyor
 Bela mısın nesin Van'a gitsene yahu

Sana ne bana ne kişi oynaşı
 –şimdi gülerdim işim olmasa–
 Bir eşiği nallarsın önce
 Elbette soysop dişi

Hani bostan hani hıyar deme
 Sen sen ol da gidiver Van'a.

YOLCU

Duman dumana baca
 Tam da bu gece
 Dilimin ucu
 Emdim ki acı

Dört bir yanım Sirkeci

EYLÜLCESİ

Yazları hep böyle oluyor
 Bir düş kanırığı bir dişil çelme
 Sirkeci'ye dönüyor Salacak'tan bindiğim
 Dostların uğrağı seyreldiğinde

Güzler ertelense elbette böyle olmaz
 Kül sıvazlanınca köz mü kesilir
 Köroğlum güpgül düşmüş yollara
 Pencere peyler hanım hanım

Kaz tıslamasında kış ışıkları

SIKIM

Adın ne deseler bana
Elvermez yaşı
Damladı akşam
Bakırı sırtık o sahana

Faltaşı göz
Didiklenmeye değer
İnsanın içi içini yiyor
Değirmi tınaz

Daha ne var
Anı ve ben
Üstü sıkıysa diken
Ne de boncuklu tosağalar

Günlerden şimdi diyelim
Yahu nerelerdesiniz
Hız
Sallanma da gidelim

Klasik
Seni de gübreleyin
Kimsenin bilmediği oyun
Yani her yaşta oynanan seksek

Siz bilirsiniz
Kiminle yaşıyorum?

BOĞUM

Bir sen misin a gülüm
 Hepimiz çırılçıplağız
 Daha şimdiden sıkboğaz
 Güveyce posbıyık denklem

Düşe soyunuk defne çomağı
 Gel bir yudum daha içelim
 Sen bilirsin a gülüm
 Cılık yumurtalar kırılı yağa.

KIN

Sancısı içiçe yumru
 Düşe-kalka ortalığı bürüyor
 Güz akşamları hırkasın giyer
 Onmaz ondurmaz Tanrı.

A zevzek bıktırdın öve öve
 Horozlandı sıksası çıkan ölüm
 Omuzla geç bakalım
 Öcümü komadığım sevi.

Bizim oğlan da büyüdü
 Kan güdüyor çaktırmadan
 Sahanlıkta tutuşur odun
 Merdivenleri örttünüz müydü.

ÇİNÇINSIZ

Yarına dünden başlıyoruz
 Üç yavrusuyla vah marsık kedi
 Sonra ben çiğ süt emmiş
 Ortanca saklı beyaz
 Derken cam tıklanıyor kış
 Bahçesizliğim burama geldi.

Kan yeşerecek de
 Siz öyle sanın
 Cepharcılığım
 Avuç dolusu rakı
 Anı da neymiş
 Bir kasaba mıyım?

SEVİŞİK

İstanbul'a her inişimde
 Cascavlak şarap lekesi
 Paydostu yüreklere

Uzundu uzun
 Gözleri yaz sarısı
 Saçlarının sesi ilk

Yitikleri de andım sayılır
 Belki her gece yaşamadığımdan
 Serçe parmağıma konan kuş

İçim nasıl da karıncalanıyor
 Bunca kulak çınlamasında
 Tozumu-toprağını üfler geçerdi.

Düş kütüklerinden yonttuğu talaş
 Başı taa omuzumda
 Usumdan bir tel gibiydi kırpık

Yolduğu anı otları kokluyorum
 Yalnızsa yalansızsa
 Kınamıyorum kimseleri

Genceliyor muyuz nedir
 Ölümlerden ölüm beğenirken
 Huy işte

Şimdi doğup büyüyesim geliyor
 Kıpkıvırcık Türkeli'm
 Değsin şunca emeğe.

BULUTLU

Dayı güz
 Sen git ben bir ara damlarım
 Can mı canan mı birim
 Çok yaşadım diye ne kızıyorsunuz

İçiçe kuşlar dalıma bindi reis
 Nerelere konmalı ökseye alışkırım
 Hanım canım
 Hangi hiç ata binbir yok seyis

Un ver su ver ateş ver
 Sonuç kaygana
 Üç günlük ömrümde bir de bu anı
 Yine gelebilirler

Sinek ve o ince elek
 Örümceğin tek günlüğü
 Ağustos ağa
 Başka kimler gelecek

Apal bir sancak gülü
 Soylu hışım
 Arkadaşım
 Tanrıyı evermeli.

ARPACIK

Hiç unutmam 1981'in yazında
 Çaputlara sarsam da kırıldı dingil
 "Us böndür" mü diyormuş Hegel
 Bir dirim ki uzun çavdar mahmuzunda

Hele andaçlar yitti de
 Salya/sümük kalakaldı
 Eyvah bir ara epeymiz öldü
 Çıngıraklar manda gönü gitgide

Kimse koduğu yerde bulamaz beni.

ZIR

Keremindi.
 (Ne?)

Dalında kuruyan oğul mavilik,
 Bayat ekmeğe boca edilmiş çilli kan,
 İğnesi iğdiş bir çağsız arı,
 Taşa kök salan ekin,
 Denizler kıvılcımlı küle gömük,
 Ay çiçekleri saptar bir zamanları.

(Şimdi?)
 Aslıyla üç baba hindi.

KİREÇ KAYMAĞI

Bu ne biçim çetele
 Gecikebilir yörük akşamım
 Yine mi sen fitilsiz göğeren mum
 Tütüm yıllar Orhan Orhan yiteli

Urlar topaklaştı sonra
 Denk düşmüşken elbet deli olunur
 Gövdeme basadur usumu kanır
 Ensekökümdeki kitapsız Tanrı

Süs-püs değil düpedüz gömü
 Boşuna uzadı 'hişt merhaba'sızlık
 Yazık
 Unuttumdu ölümü

Bir olgu ki kabataslak
 Eledik ezdik ufaladık eh
 Hadi bana eyvallah
 Yaşam denen asalak.

İLİKLİ

I

Günüme yaslanınca gecem yassıldı
 Üşüşürsen sencilliğim de pıtrak
 Yıl aşırılığında kemikleşen kıkırdak
 Unutmuşum sevişmeler nasıldı

Çıtlatmıştım ya zor öğütülen un
 Nerelere yığdıktı haşlak samanı
 Sağnak yarınlarım mı başlıyor yine
 Altında kalmıyacağım bunun.

II

Kimi koyup gitmeler insanca öze
 Bire binin ustalığı gelecek yaza artık
 Umularımda kıyı kıyı aşınan pürtük
 Cerenlerin içe sarmal boynuzu

Cehennem oluşlarına adanan ödün
 Bumbuz göklerinde kiralık kuşlar
 Neyin hesabını soracakmışlar
 Seni benle ödedin.

FİRAVUN

Daha da gevşedi düğüme dönüşen ilmek
Göz uzanığım baldırıçıplak dağlar
Aşnaların derebeyliği niçin mi sağır
Sabahın köründe insanı kireçlemek

Sapsarı hıdırellez de olur mu olur
Etekleri çalpara efendim yavaş
Uğultulu siste didiklenen leş
Ramses'i andıran sofı ıhlamur

KIZILCIKLAR OLDU MU

Kül yağmuru gibi inen yaz
Hiç yoktan bizim değil
Oysa haziran bura işlerimiz buralı
Dışarı uğrayan kuşlar
Bir gurbetten ötekine konuyor
Gün diken diken akşam tetikte

Ve tahtaboştaki karaltılar
Belki hamut belki kırba
Didik didik bohçadan sarkan
Mimlenmiş bir kadındı
Söylenecek ne var bunda

DÖŞEME

Yağmur yoksa da sesi vardı
Suda bir yok söğüdün gölgesi
Sen görünürlerde yoksun

Şimdi bana sıkı tutun
İkimizcilliğe sarın

Uç yokken ne sağılır ki
Sen yokken
Kös dinlemiş şiirlerse dandini

Sırası mı üşenmenin
O eski gözlerini de sıptıversen

LİF LİF

Gelin birlikte mırıldanalım
 Eğer bu da türküyse
 Kanadı tükenmiş kuşlar ile şimdilik
 Göçük memeli göğü ağartan
 Çoban bulutlarının süzeğinde

Bir punduna getirememiştik
 Ne içerik ne biçim
 Kapı gibi bir sevi güme gidiyordu
 Gözlerimizden ağan şey
 Geviş yorgunu

Ne tülbentten geçiyorduk ne kalburdan
 Kökü kurumuş hatmilerimizle

Sonra bir saçakaltına çöküştük murtazalarla
 Tellendirdik cıgaraları
 Tasalı geçkin
 Bakındık öyle

AY PARÇASI

METİN ELOĞLU

Şiir

Kapak: Metin Eloğlu, Yazko, 1983

AY PARÇASI

AY PARÇASI

*Gitgide daha öleğen
Gün günden güzel*

HELME

Gel sana sarıldığımda
 Ne umut var ne anı
 Gök gibi gürlere nane
 Üstüne varıldığında

Pilavın altını kapattın mıydı

SARMAŞA

Katmerlinin bir türü de
 Afallarım elbet iyi
 Aramız ağdalı şekerrenken
 Zar-zor tadılan bir boz kavuşma
 Önce omzuna ensene varman
 Upuzun tırmanıştan sonra
 Damağına genzine ulaşman usul
 Hele sesine
 Patavatsızlığını yüzlemeden
 Başka bir bilinç gibi
 Eski sesine

KÜME

Yalnız benim mi değil
Daha dünkü çocukların da zonkluyor şakakları

Azıcık geri çekilip bakıyorum
Göz alabildiğine deli incir tarlaları

Oysa ne göçmenim ne göçebe
Hangi kapıyı çalsam sökülmüş tırnakları

Yalancıkta yoncalarla kömür tozları yörem
Bir de kovan kaçkını o hayta arı

Ha bir de
Tarihe karışmayan tramvay durakları

HUY

Uzansam mı Kısıklı'ya
 Havasında suyunda sakladığımı
 Bulsam fena olur muyum
 Yine alışır mıyım acaba
 Şiire tütüne ve insana
 Devirsem damacaneleri
 Şangır-şungur oracıkta ölsem mi

BURUŞUK

Bakarkör müyüz nedir
 Boşlukta dolanıyor adam
 Altında kömür yığılı arsa
 Ahşap hisara güz tırmanıyor
 Ne de çok horozibiği var
 Bir de kedi yavrularsa

Göz yıkanır ütülenir

KINALI

Üç yenigelindiler
 Elllerinde gün buğusu
 Biri dut silkeliyordu daldan
 Öbürü küskün mercimek ayıklıyor
 Saçlarını örüyordu habire
 Çiçekbozuğusu

KOVADA BULUT

Görünürde deniz meniz yok
 Dalgalar camekânda
 Tuzda çimiyor çoluk-çocuk
 Balıklar havalanmış
 Mor yeşil toz içinde

VER ELİNİ

Yarın daha denizaşırı
Can seyreltisinde
Ötelere yarın
Yamyassı doruklardan köpüklenmiş kırlara
Nesini abartacaksın
Sevilere
Doğru sevilere
Kara katırlara binip
Ak nişadırlara

FOYA

Ben o çağrıya gitmiyorum
Demek ki sen de gitmiyorsun
Doğrusu kimsecikler gitmiyor

KUŞ MUŞ

Gün çiseliyor
Yarı uyanığım
Kuşu süzüyorum

Tavanı kağşamış bir konaktayız
Duvarlar han döşeli
Yorgan-döşeksiz
Deniz deniz örtünmeyi çekiyor canım
Kirlilikıda daha ne kışlar
Dede torun armağanı
İnsan metelikleri belleğimde
Onda zor ağarmış telekler var

Neci olduğunu sormuyorum bile
Dul mu hin mi askere mi gidiyor
Dinsiz densiz bana ne
Uzansa dalarım belki
Tüyerse üstünü üstüne

Ortalık yıkılıyor eyl lden
G   verse Şu duvar
İŞte kocaman  ağ yıldızı
Bir Vahvah yıldızı daha
Hemen tepelerinde HasanpaŐa yıldızları
Omuzlarını silkiyor kuş
Kendinden beter
Kafka'dan daha Kafka

Anlaşıldı ikimizin de salacağı gevremiŐ
İkisi de karıncalanıyor
Eğrisi doğrusuna denk
Y reklerden buruk
Daha dar

SÖZLÜ

Ev günlerdir suskun
 Bahçe sokak çarşı da öyle
 Yalnız sergendeki kış zambağı
 Neler anlatıyor neler
 Keçeleşmiş diliyle

BİLEYTAŞI

İşler iyi gitmiyor
 Nalburdan güllaç aldık
 Çerçiden sütle ceviz
 Nalbanttan şeker

Sende aldım soluğu

TAV

Sanki yaz yeniden geldi
Gözlerin büyüse de
Tedirginliğin âlemi yok
Göğsün öyle ufacık

İneceğiz ineceğiz
Bundan sonra Kumburgaz

AMAN

Ama bu kekiğin rengi kokusu yırtık
Olsun varsın
Sapı silik yağı yok
N'olursa olsun
Kekik olsun da

SIĞINAK

Ay zemberek
Bulutlara sine sine geldiler
Likenli taşlarda aydı soluyan
Kız loştu zorağandı
Saati kurdu oğlan
İkisi de pısıyordu çirişli donuk
Ay battı yayvan
Yanımda gecelediler
Ölümlerden ölüm beğenerek

SÜRGÜN

Herşey öyle yeni ki
 Uçurum diplerinde soluyor dağlar
 Apayrı yolla yolcu
 Poyrazla mum ardarda

Yok ki kimsem acıkmanız tekiyim
 Kavaksız ne ibibik
 İbriği de yürütse biri
 Pirinç sini şimdi kimin
 –kulağıma fısıldardınız hep–

Önce şu abecesini sökebilsem
 En gözönü lokman içerde de
 –ne diyorsunuz duyamıyorum–
 Sırküpu karaciğer dışarda

Söylemesi bilmem ki ayıp
 Son haziran dişlerim bunlar da

KIRSAL

İttim değil sünbülleri
Yokladım o gülü de

Bana gerek otsu otsu

EZGİ

İşte şu sarılı kadın
Kucağında çocukla
Saçları düz taralı
Bakışı kalın
Sesi uzaktan uzağa

Sevdiği ölü

ÇİT

Büyük kız adımı memleketimi sordu
Küçüğü su içiyordu musluktan
Yabancılık çekmedim

İçin için karardı
Bitişik bostan

Geçelim

BİNEK

Zoru ne ki kişniyor
Nalsız toynakları
Sakırgalı sağrısıyla
Yuları kantarması avara
Palansız üzengisiz
Gebre kaçkını
Eşeksi beygir

KIZ

Sabahla yunmuş
Yağmurda kurunuyor
Gömleciği sıyrılı

Düş dölü

KULUNÇ

Ben ve şarap kovası
Tüydük arka pencereden
Temmuz boşa kaynıyordu

Daha doğrusu
Kuşun tırtıla benzeyişi biyana
İnsan da insanı pek andırmıyordu

Korktum bu yazdan

YILIŞAN

Kimbilir kimin çekirdeği
Ne çatlar çürümez de
Damdan havuza
Havuzdan çardağa
Gerildi gerilecek
Bir paslı tel gibi
Ne kopar ne pekişir
Yoklasan ağır kaba
Hamurlara karılmış
Yüzyıllar eriyiği
Sümüksü yalpa

OLGU

Olur a
 Göğedi nişanda olur
 Suyu deştî yanık o
 Bana uzandı
 İkimiz de boşandık

DÜĞÜM

Ben bu keleşir güzellişleri
 Bir yerden tanıyorum
 Hele eski defterleri kurcalasam
 Oturur ağılarım da

Saçlarımı da çözeyim mi
 Çöz çöz

YETİŞKİN

Usun örselenişi ilkten
Biri bitmeden başka bir deli

Kumlara gömük denizde belki
Ya da kuşların lades kemiğinden

İnce uzun bir halktan
Öyle acılı

EŞİK

Ne ölü ne diri
Arapsaçı martın dış kapılarında
Yoksa yine irkildim mi

Zincirleme düşbozumu hem de bayağı
Kızıltılı kalles sığ yitimin
İçerde bir ayağı

SİĞ

Yettilerden palamarı çözerken
 Nelere bürünmeli ki
 Hınç çakılmasın
 Ortalık çalkanıyor
 Neleri almalı ki yanımıza
 Kedi mi ekmek mi rüzgârgülü mü
 Ya da cimkarnında bir nokta
 Kestiremiyorum

Sis bilek kalınlığında
 Deniz ince bocalıyor
 Böyle kayık olmazolsun
 Yosunlarda yırtınan bir yanık koku
 İnsan gıcıklanıyor

Gecenin bi vakti
 Yüzmek de bilmem
 –neydi hepimizin o eski adı–
 Sen biliyor musun
 Yolculuğu aykaranlık

Yelek cebimde bir kibrit olacaktı
 Islak ıslak

AVLU

Kile ot ota diken dikene böcek
 Sızmış puhuları uyandırıp
 Mahallenin delisiyle
 Sık sık saati soran
 Elâlemi evcek

Bakalım önce kimin kimi ölecek

DOLAY

Bu da sıskam yürek hotozum
 İçi çulsuzum turuncuma tebelleş

Şu da umarsız tutkulara fayrap
 Ortaçağ hayatımın romanı

Cılkı çıkmış
 O da mı

KASKATI

Dönüp bakamıyorum
 Atlı indi inecek
 Yaya bindi binecek
 Beri yan uçurum
 Öbürü çeper

Öyle de ayaz ki hem engerek
 Sızan yel donup kalıyor
 Su katılmadık canhavli
 Binlerce beyazdan hangisi güller

Birden milatsızlaşıyorum

HALLAÇ

Bakma sen danteline
 Nineç nazeninlerden değil bu sevi
 Dağ gibi nisanı yığ önüne
 Atıversin tiftiğini
 Babam gelse bu böyle

LOŞ

Kulaklarımızı ağzına dayasak da
 Dilini dudaklarını çekelesek de
 Hiçbirşey demiyordu
 Ham üvezler diziyordu ardarda
 Gözlerinde çamur kırıntıları
 Çekirgeler bir sıska arı
 Püskül püskül sarılar
 Öldürseniz söylemiyordu

Yürüyüp yola çıktı sonra
 Hepimizi bir karanlıktır bastırdı

DİKİŞ

Karım nakış nedir bilmezdi
 Ben de pek sevmem
 Eti de evliliği de

Sular akşam dedi miydi
 Lambaları püflüyorlar
 Bugün var yarın yok şu kasabada
 Sığırsız ibrişimsiz eşsiz bir yaşam

SALÇA

Bakraçları oğmalı
 Kapıda kış
 Fesleğen kabarmışken
 Biçip de kurutsak ya
 Seriversek kuskusu
 Şırayı şişelesek
 Tarhana pestil keş

Bizimkisi hiç yoktan
 Sevip de sevilmemek
 Dağdağa

ATLI KARINCA

Yel de yoruldu yavaş
 Yönüm pelitsiz meşe
 At sırtımda öyle ıssız

Uluorta mih çıkıyorlarmış
 Hem nala hem güneşe

Savuşsam mı paşa paşa
 Eylül dışı yapayalnız

KİMİLTİ

Görmezlikten gelsem de
Ortalığı sarmış gölgeleri
Tavan sürünüyor yerlerde
Aynada bozariyor çiçekler ancak
Çatlamış öğeleri

Haklı çıkarsam
İş çatallaşacak

SİĞİL

Tepeleme börtü-böcek aylarda
Bir umu taslağı bu
Güllü hançer döğmesiz
Yüzü safran badanalı
Yârim odun yarıyor arka bahçede

İkimizin de ikirciğini sevsinler
Hiç tınmamalı
Kayırmasız kabuksuz
Soy-sop sızıntısı altı okka reçine
İstanbul'lara elbet istanbullara
Mancınıkla savrulası bir gece

İÇİÇE

I

O kolaçan kız
 Serçeparmağını emerekten
 Bişeylere mim koyuyor yine
 İçin için puslalar yazılıp güvercinler salınıyor
 Kentin göbeğinde sıradağlar
 Haziran sığmıyor haliçlere
 Birileri geçiyor kahkahadan kırılarak

Ben böyle mi olacaktım diyor
 Gülü çatlamış bardak

II

Yine o kız o içerlek kız
 Üstüne bir hırka alıp
 Ponponlu terlikleriyle
 Balkona kurulacak
 Şu cascavlak gecede
 Cıvıllığında temmuzun
 İçi anadandoğma

ARKIŞ

Hiç çıtları çıkmazken
 Önce kırlangıçlar ötüştü
 Erikler sütler sütleğenler geyikler
 Yaz-bahar otlakçıları işte
 'Leylâkların hayâli salkımların emeli'
 Kimbilir kaç bölündü

El-ayak çekilince ortalıktan
 Adamboyu sızımızı
 Boca ettik oracığa
 Kan tutuşurken gerisingeri
 Dağlarda kahkahaçiçekleri
 Çalayürek bunca insan

ŞİŞELEME

Sırçada kum

Güncelliği dursa da
 Eskilliğine ısınıyorum

KIRKLAMA

Bu çağa sövsen de uslanmaz
Döve döve gebertsen de

‘Kırkından sonra kim yaşar ki’
Diyor Fiyodor Mihayloviç
Deli mi ne
Hani şu hep kıranta Dostoyevski

MENDİL

Dağdaninme molozluktü önü
Sise serpili cam kırıklarıyla
İkindiye değin sürdü güz

Yabana göttüm o kimkime sürüsünü
Canyongası eprimiş plastikler konu-komşum
Şu mendilcağzın içinde tümü
Biraz geç uyanan kıllı salyangoz

Sen giderken biz geliyorduk çavuşum

TAHTABOŞ

İpte şeyler asılı
Sözde bir erkek mintanı
Ayıp çamaşırları kadının
Bir de olmadık çocuk zıbını

GICIK

Genze kaçan güvercin tüyü
Bilebilir
Sorabilirdik de
Yazları yalınayak
Keçiyollarından kışın
Gidebilir
Varabilirdik de

Şimdi göğüs geçirişim
Hepimizin öykülüğü

MAYIS

Bahçem tek sap gelincik
Gülüp geçilse de olur
Gözde büyütülse de

BORCA

Ödünçmüş meğer sende unuttuğum
 O ayyaş çiçek kokusunu geri istiyor
 Yoksa bozuşurmuşuz
 Gözlerimize düşü-düşüveren gölgesini bulut
 Eski sular sesleniyor bir yunaktan
 Ödesene hadisene
 Gecelediğimiz dikenli çayır kesiyor önümü
 –tam kendime gelecekken–
 Nereye savuşuyormuşum öyle yağma yok
 İstanbul alçağında hani tufan akşamıydı
 Sarı karpuz çeyrek rakı
 Kırıntı peynir
 İki yaprak maydanoz
 Tepeden tırnağa gözdağı
 Borçlusun diye neler neler yığılıyor önüme
 Ben duralayınca efeleniyor
 Üsküdar'cığın yetim rüzgârı
 İçime sinmeyen kaçamaklı yavan şeyler
 Uzattın ama diyorlar horozlanarak
 Tüyme de şu hesabı kapatalım önce
 Bu cereme çekilecek
 Hadi davran
 Hadi
 Hadi

Dangalak mı ne bunlar
 Hangi cehennemde olduğunu hiç sormuyorlar

TÜMSEK

Ko oralarda eğleşsin
 Yanardağ böcekleriyle
 Yekindikçe ufalansın içi
 Ucu ucuna gelsin pörsüsün hele
 Hele hele baharleyin
 Üstüne hercailer ekilsin ko

LACİVERT

Evet çekmecesindeki o yazı benim
 Altında imzam da var
 İncik-boncuk görmedim

Belki uykuda gülümseyen
 Anısı düşlerine dökük de
 Yazlara hırçın uzak
 O deniz döşeli kadını
 Kimler anlatacaksa artık
 Başlasın a canım
 Gece yarılandı
 Bıktık usandık

BEHÇET'E

Çarşılarda yoklanan
 Peynir turşu makarna
 Gülkurusu şiir de
 Vişneçürüğü pazen de mıncıklanıyor
 Ama vapurlar seyreldi Beşiktaş'a

Tütünler öpücükler
 Bir başka sinameki
 Öksürtenini bulsak bir
 Kırpiller çiftleşiyor bazı
 O evcil uçurumda

Kahvede memleketliler oturuyor
 Öyle bakınıyorlar
 Bir minaredeki kıza
 Balığa zembildeki

GICIK

Kemirircesine ters bir kekiği
 Aşırı dağbaşında
 Gün yudumlanıyor
 Ve akşam sıksası kelebek
 Ölse de semirmeyen
 Çiçek dendi miydi
 Ovada

ŞAKIYAN

İstanbul batımında
 Şu bizim yanpiri sokak
 Yayalara göre değil
 Köysüz kökensiz
 Kel balıklara kör serçelere
 Ya da kükremiş bozalara
 Mimosalara naylon
 Gazelli lahmacunlu
 Yarınlara ağzıbozuk

KOÇAN

Yol tökezledi
 Cehennemın dibinde
 Keçi güden Üsküdar

Hiç umut yok mu
 Var

ÖTE

Yola koyulurken böyle her mayıs
 Çalgılar bürümcekler alıyorum yanıma
 Dinmiş yağmurlar güneş yongaları
 Bolca papatya ısısı ceplerimde
 Torbadaki andaç azık tadılası şey
 Etlere ekmeklere bakmıyorum bile
 Dereden kırlangıç gölgeleri alıyorum

Küçücük kıızıyla ötelerden bir kadın

BOMBOZ

Sırası mı doru tay gelgeçliğin
 Abanık tipiye o kalbur saçaklar neci
 Hele gün batadursun divane miyim
 Ne idüğü besbelli geceye ekiliyim
 Biçin beni çabuk beni

SOLUK

I

Tez azıp zor pısan
 Bir sudayım yokuş yukarı
 Yanım yörem kara kabarcık
 Tabanındaki çağanı silke silke
 Tepemde Doğu kozalakları
 Irgalasam gün batacak
 Debelensem ben batacağım

II

Çevren silme taş eriyiği
 Yelyepelek ortalığı dolanan
 Kümelenen yanık saray doğada
 Bağı bahçeyi bürüyen sis
 Çözülüp dağılmadan
 İzlerini tek tek
 Bulup biriktirip saklamalı
 Yiterse kötü
 Unutulursa yazık

SEYREK

Gün mün çalınmaz gayrı felekten
 Herkes kendi dizidibinde
 Rakılar cıgaralar içerekten

Bir şiir olsa da ezberlesek

YOSUNLUK

İzmir'de de oyalanmışlığım var
 Balıksırtı sokaklarda zakkumla örtük
 Hanımığnesi faytonlarda gülbahar

Yamanlar'a bülbül susturmaya gitmiştik
 Mehmet'te şarap içilirdi o zamanlar

Kanırılmış günlerdi etekleri çalpara
 Paçalarımda çoluk-çocuk
 Ver elini İstanbul can daradar

KIRMIZI

Ele-güne karşı pek tüysüz
 Yadırgı gecelerimin işte bazısı
 Kanarlara lağım yanlışı bir deniz
 Örenler dönemecinde sönük fener sallayan
 Şekeri şaptan zenneler süsü
 Körükledikçe harsız durağan
 Taşra taşra okunaksız
 Bir deri-bir kemik çizgiler de var
 Cebimde
 Ya da
 Bilenmiş tabancalar öyküsü
 İtsi itsi havlayan
 Kundaklanmış kuklalar
 Ve songürlüğün kıpkırmızı ürküsü

Ölümle mi geciktirecekmiş ohoo
 Bende ne gezer alınyazısı
 Daha anasından doğmadı daha

YAKAMOZ

Sanki deniz değil
Bir içim su
Boşuna mı yorumluyoruz
Kılçıktan tüyüşünü balığın
Gecede pul pul
Sabaha değin

BATTI BALIK

Neyi mi gözetliyorum
Bı şeyler geziniyor havuzda
Don/gömlek
Allahın ikindisi
Uğraşma benimle
O bulutları çok seviyorum

HATMİ

Gün karanlığında
Kokusu pembe damarlı
Ne de sokulgan
Üflesen uçuvercek

İnsan olsa içi sızlardı
Ama bu tepeden tırnağa çiçek

İSKETE

Tepetakla bu göç de kimin
Küs ülke baharında
Ananın gözleri inim inim
Körelmiş denkler dürülü
Baba hayali fener bir kamyonun ardında
Çocuk dededen beter
Boyna cıvıldıyor bu

Hay ben senin kuş gibi

SÖZLÜ

Doğa oburlaşısa da
 Şiir tokgözlü
 Yersiz-yurtsuz ağaçlardan
 Elişi sincaplar sigdiriyor
 Ayışığında değil can
 Söz iriliğinde

TÖRPÜ

Pekâlâ İstanbul'du işte
 Güzelliğine çokbilmiş
 İyiliğine az ödle
 Yamuğu olsun-varsın
 Onu mu arşınladım en çok
 Senle mi aşındımdı

HUY

Kâğıtlara yazılı dünü bugünü
 Varsa yoksa mayhoş şeyler
 Bayıldığı düş koruk yaban
 Gitti gider
 Usunu hiç kırpmadan

Şimdi duy ve sinirlen
 İpissiz öldüğünü

Elimde sirke güğümü

GİZ

Düne değin saklantıdaydı bu kaba yük
 Yoğum yer düşerdik çaprazına
 Yerdenbitme göğün omurgasından sızan
 Üstünkörü şeylerdi belki siftinen köpük

Ağırcanadır söylenmez ki yüzüne
 Usul muydu yoksa canbaz körkütük
 Ortak aydınlığa bir eliuzun
 Ve avurtlarda dolanan kuru tükürük

Bir başka düş'ün ipucu bunlar
 Temize çekilen kim şu tosuncuklar niye
 Hâlâ yer yerinden oynamıyor

KUŞKU

Cinfikirli yazıtlar yaz dağı sokaklarında
 Üstü çaput örtülü epey karanlık sarı
 Uğultular geliyor geceye bata-çık
 Önlerine döşeli kabaran yokuş

Söylenceler söylentilerle çiftleşen çocuk
 Arıyorlar ha? ama bende değil ki sabahın yongaları
 Hepsi hepsi dilimin ucunda yığınla kuş

Yok canım bir bildiğim falan yok

GELEĞEN

Bunu daha önce de tatmış mıydım
 Şimdi en hoşuma gideni

Yuvasızlığı güzel gözlerini şaklatarak
 Ucu ucu mu yüreklenir kişi
 Can ulaşığında çilingir nisan

Öz ve biçim öldürallah bu
 Başka oylumları hiç andırmayan
 Şöyle desek: Dalgakıran bir sevi

Kurgusu kıvrak o zarlar gibi
 Titreşimli ısın
 Beni de bencilliğimi de tozutan yaba

Demek yarın çatkapı geleceksin
 Aman ne iyi

MOLA

Kavlamış ikindilerde
Yaz öbek öbek
Eski bir asker oturuyordu
Yüzü hiçliğe dönük

LÖK

Zebercet çamurlara
Malaklama dalıyorum
Peşimde sığırtmaç manda

ANDAÇ

Rengi atmış
Kül kül kokan
Seyrelmiş yavan
O hurda gülü
Ara ki bulasın
Çürük/çarık sandıklarda
Dibinde kavanozların
Tortulara gömülü

AVAZ

Kulakasan olmasa da
 Bas bas bağılıyor adam
 Ne atım var ne arabam
 Önce bana dingilli bir at
 Sonra da doludizgin araba
 Evet
 Us siniri yukarda

GÜDÜ

Taştan taşa sekerek
 Karşı kıyıya geçtim
 Orda da kum çakıl
 Yosunlu yengeç kabukları

Yalnız seni severek

PUS

Alınganım geliverdim
Masal anlatmasını hiç bilmem

Ama buralar nere
Sen kimsin
Sis düdükleri
Niye tekliyor

Gidersem gelmem

NESİNE

Şaşıyorum
Nerden nereye
Bu kepekli undan
Açılmaz yufka
Hiç yoktan
Geceye mi sehersiz

Hep İstanbul'muş
İstanbul da ondan
Yaza hiç uğramadan bu ikinci güz
Besmelesiz yaşıyorum

KIZOĞLAN

Değse bari
Gözlerin fincan ıslak
Falsız yarın telvesi

–dün uğradığında–
Amanın ne güzelsin

Hani şöylebir
O kanlı/canlı Şiir'i
Hiç piçleştirmeden
Gücün yetiverse de
De
Uzağız
Önce sen söyle
Yitti mi Hasan

DALGASIZ

Hanidir dışarı adım atmadım
İçki yok cıgara da
Bir de üstümdeki madam deli

Kapı pencere kitli oturuyorum
Madamla başedemedim miydi
Resim yapıyorum bakkal kâğıtlarına
Mektuplar döşeniyorum senli benli
Dostlar için dalgasında

Ah ki ah
Dümenini sokaklara kırdığım
Suluboya yelkenli

DEMEK Kİ

*Seni sevmekte yerden göğe haklıymışım
Sen beni yerden göğe*

Önce kadınlar

Kapak: Erkal Yavi, Adam, 1984

ÖNCE KADINLAR

YELDİRME

Evde bir kız türedi
 Teyzemin gençliğini andıran
 Yolup yolup savuruyor kendini
 Güzel ki ne eşkıya
 Gece demiyor gündüz demiyor
 –azıcık ağlasa ya–
 İkimize bakıp bakıp
 Kırılıyor kahkahadan

Annem benden çok çektiydi
 Gözleri senin kadar
 Balıklama dalarım
 Ama önce kadınlar

ÇIKRIK

Gölünecek ne var
Ağlanacak da

Evet buramıza geldi
Evet çirkin çok ayıp
Devetabanı elbet kurudu
Süs balıkları yürekli değil
Köpek daha memeli

Sırası gelmişken
Düşünmeli mi
Yoksa seninle şöyle bir çıkıp
İçmeli mi bir güzel

ÇİLLİ

Koşa koşa dönüyorum
Denize birileri dadanmış
Her düşe üşüşen şeyler

Yüzümü gözümü karanlıkta al basmış
Ve sığ sulara abanan
Hani şu içi içine sığmaz
Kaytan topaç kişiler

FESLEĞEN SUSUZ

Her Hindistan seyredilmiyor bu iğne deliğinden

Sonra sokağa çıktım
Yanıma para almamışım
Canım kozhelva çekiverdi birden
Çocukluk işte

Kızım gelinlik çağda
Diyor ki mektubunda
Baba iyileştin mi

Kapının anahtarı öbür pantolun cebinde
Bu mahallede çilingir de yok
İçerde elektrikler yanıyor musluk açık
Kedi aç

Eşiğe oturup hay akşam akşam

BONCUK BONCUK

Bir rüzgâr boncukları dağıttı
Toplayıp geceye dizdik
Güzelce uyudular erkenden
Şimdi sanki sabah ya
Masmavi bakınıyorlar uyku sersemi

Bitişik hamakta yine o rüzgâr

KONUK

Yalnız balık değil kuş da göğü iplemiyor
 Ocakta ne var şimdi
 Kaynayan mendiller ya da mercimek
 Bulutlardaki tay gibi
 Çiçekler de mi susuz
 Sahi hiç safran görmediniz miydi
 Tam da çatlayacak günü bulmuş kavanoz
 Bugün gerçekten cumaysa
 Tanrı da mı yok
 Öyleyse kime havlıyor köpek

Şimdi durup dururken neyi çılatıyorsunuz
 Pencereleler perdeler iyi güzel de
 Merdiven kaç basamak
 Hani öbür ucu şu masmavi sicimin
 Musluk mu damlıyor birileri mi ağlıyor yine

Bikoşu size geldiğimde

YUVAK

İnsanın kanı kurur

Sarılmış kalem-kâğıda
Yazıyor ha yazıyor
Kimi yerde
İnadına okunaksız yazıyor
Sonra karalıyor hepsini
Yırtıp atıyor

Bilebilseydik güvercinliğini

URGAN

Balçıkta serçeydiler
 Binbir kanatlı
 Suskun sestiler o uğultuda
 Yol-yordam yırtığını diken
 İğneye ipektiler

Sen gibi çınlardı ötelerden
 Tuğlada örste şayakta
 Bir elif inceliktiler
 İptiler uçurum çıkırığında
 İncire balığa
 Serpme zeytine seleydiler
 Yoğurda sırlı çanak

Karalanıp yırtılmaz
 Ne ateşe atsan yanar
 Çirkefte hiç çürümez
 Baktıkça okunaklı
 Bir onur yazı gibi

Düş kalka epey gittikti
 Düş ışıltısında
 Serinliğinde ot böcek insan
 Sevi sevi

ÇENGEL

Ev inmeliydi ama içinde kuyusu vardı
Yıkılırken geçmişe
Önce o gömüldü sonra erik ağacı

Şimdi nerede bir kova görsem
Hele çengelli
İnsana başlarmış gibi
Ölümü sora sora

İNCELEN

Yoğa yakın azlıklardı
Hiç pek bağılıyındır
Elbet sana da

Dolaşık ipliğim göçük pazarda

SÜPÜRGE

İçime sinse miydi
Uzaklara yani sana gelirken
Beni haydi haydi süpürür
Saçtaki sarmaşığı süpüren

AĞARDIKÇA

I

Keşişlemeden
 Eskil kin yeşili yıkık
 Esen ne
 Bağrımızdaki o yetimi ağlatıp
 Piçlemek gibi

II

Sık sık gocunurum
 Hele şu yağmurda
 Baldızım hamsi ayıklıyor garip
 Birbirimize konuğuz
 İn-cin yokken daha mı iyi
 Yırtmaçlı gecelerde
 Çünkü biz bir yalan söylersek
 Bin söylüyor karşımızdaki

Yine de

III

Canım baldız gel öpüşelim
 Caydım eve gidiyorum
 Uzarsan mektup yazma

Pencereden su döken mi
 Kim bilir hangi eşim

KURAK

Ayıboğan ellerden gelip
 Ortılığı kolaçan ettiğimde
 Yılanyastığı turp geven
 Sinek yosun deve
 Eril olsan ne yazar
 Dişil olsan ne
 Hangi susağa elatsan
 Gidi Mervan

GÖÇ

Kedinin tırmaladığı gözlerimi dikerken
 Kuş da yırtılıyor balık da
 Taşınalım taşınalım
 Denizi hiç görmeyen

ŞEYTANTIRNAĞI

Tırnaklarımı yerken küllendi ocak
 Hani her şey kısıvraktı
 Artık yatsam iyi olacak

Güller var ya hani şu eski şeyler
 Taa cehennemindibinden gelip
 –açsam mı açmasam mı–
 Kapıyı yumrukluyorlar

TOHUM

Günlerdir gülleri inceledim
 Dersem yalan
 Çocuklar bendeydi
 Oğlan dedesini seviyor büyüğü
 Kız daha insan

Dalmışım bir zahmet söyle
 Güller mi incelenecekti
 Sen mi önce

ZIP

Alını morunu bohçalayıp
 Saksıdan tüyen çiçek
 Yalınayak başıkabak
 Denize indi
 Bitişikteki kuşlarla

Tuhaf şeyler oluyor
 Yarın perşembe gibi

YEĞEN

Bu çiçekler ağarmamış teyzesi
 Su sulanmamış amcası kökler havada
 Nar kabuksuz ayvanın çekirdeği yok
 Haminnesi
 İnsana binmiş bir azgın düve

Buralar neresi dayı

ER

Kim kime gerneşiyor
Küs ülke baharında

Hani şu sözünde duran kadınlar

ÜVEY

Akşamın sakırgası
Kanatsız iğdiş
Dizginler kimin elinde ki
Yumurtluyor çekirge

Bunu tutturdum şimdi de
Ben sırtüstü güz yüzükoyun
Çiftleşiyor muyuz ne

KÖZ

Sırça bir havanda
Tokmaksız dövülen
Seni avuçluyorum
Yaz dediğin nedir ki

Buz alsak buz dökünsek herkes kendi buzunda
Ölüp ölüp dirilsek
Diyor eskimo kedi

Veriver şu ekmekçi
Açlığı da ölümü de hiç sevmem

KIZ

Bu kız da epey uzaktan gelmiş
 Sarılıp sarılıp öpmüşler
 Şimdi zaman durdu ya
 Gözlerine hiç vurmuyor gençliği

Ağzımdan su içerken
 Gıcırılı sakız çiğniyor
 Çokbilmiş

GİDİ

Tırnaklarına bakamıyorum
 İnsanın içi gıdıklandı mıydı
 Sonra kendi tırnaklarıma

Eğer bu da sensen arabolayım

FAL

Evde sanki bir konuk
 Ocağını cezvesini getirmiş
 Telvedeki köpekle

Ben zaten yoğumdu
 Ötesi fincan gece

LER LAR LİR

Baharın içine etti
 Çiçeklerle keçiler
 Geçip gitmiş geleceklerden
 –sinirlenmesinler–
 Kütükler kar suyunu iyice çekti

Kim kimin canından çok bezmiş ki
 Şehlası aşınık göz
 Harlı maltızların kapaksız tenceresini
 Tarihsemez kimseler

MEŞİN

Akşamları çöp alan çocuk
 –roman okuması ayıp mı–
 Gözümün içine bakıyor

Kurbanlık sığırdan çalıp
 Ateşe bir topak boynuzla deri attım
 Başka ne denir ki
 Bir de kestane tutuşturdum eline

Bana mı kendine mi kızıyorsun
 Saçlarını yolarken
 Roman roman bakışın o

KANKIRAN

Ortalığa ekmek dittim
 Üfledim tabladaki külleri
 Sahanları çerçeveleri kurukuruya oğmam
 Seni sevmek değil de ne

Seni
 –yolcuyum yaka/paça–
 Bir daha görsem seni

AZIÇIK

İnsan kendini pek ödeyemiyor
 Sen dur bende var

DİPÇİK

Hayrola akşam çakırlığında
 Seni sevmek işten değil
 Ocağı savurmadan
 Patatesleri külden çek

Tüy bitti
 İkimiz de dağbaşıyız
 Av olsa da olmasa da
 Boşluğa asılı tüfek

MAL

Hani kızlar kocaya vardıydı
 Sen misin oğul
 Ayaklarını çıkarma

Körüm kötürümüm tuttu mu dutlar
 Bir öküz bir öküz bir öküz daha
 Boynuz yaban kokuyorlar
 Hangisi bizim

TORUNSUZ

Bozuk bir topacım var
 Dura döne
 Dura döne
 Kuşlar otlarken denizde
 O yorgun düşüyor yazık

ÜSKÜDARLAMA

a / Gerçekten seviyor musun
 Güllerin soluğunu

 Üsküdar kim biliyor musun

b / Ne yağmur diniyor ne ölüm ne de çarşı
 Böylece kalsın
 Böyle iki şak
 Kepengi örtük
 Üsküdar işi

c / Nasıl söylesem dullar
 Bulutlar da ufacık
 Süt taşadursun
 Ayı oynatıyorlar
 Üsküdar'dan aşağı
 Ağlarken çoluk-çocuk

ç / Şu Üsküdar tütününden hazır caymışken
 Yeminlere yaseminlere yazık
 Bir ağızlık bir ağızlık daha
 Her kuşa konarken gök
 Daha mı lirik

d / Gün yarı gece yarı üstelik sitem
 Ancak kabuk bağlanır
 Hani herkes kaçtıydı
 Sarkan kim pencereden

Üsküdar görmezlikten gelse de
 Sevemem güvercinleri
 Sen bana üşenirken

e / Çinisi çeşmesi leğende çitilenen
 Sultantepe bu
 Ayaklarını çiçekle yıkıyorlar

İyi ki geldin sen yokken
 Öldük öldük dirildikti

Biz mi gitsek o mu gelse
 –zembilinde neler var–
 Üsküdar ödemeli

- f / Hani şu nisan mıdır nedir
Hiçyoktan çingar
Libade'yi bilemem
Çilehane'de bensiz menekşe yoktur
- g / Sanki bir külhan gelincik
Gözünü budaktan esirgemeyip
Meydan okuyor
'Gel Üsküdar ağabeyim kaşınma'
Ebegümecinin iri yapraklarından
Karısı dolma saracakmış akşama etli
- ğ / Şu köşede kopuklar olacaktı
— Yol yakinken gittiler
Bir de eski eylül vardı gözleri dolu
— Öldü mü kaldı mı kimse bilmiyor
- h / Zamanın ağarışı şöyle
Harem'den balığa çıktık
O gençliğine ağlayadursun
Göz gözü görmüyordu
Önümüz yaz dedimse de
Cıgarayı söndürmeden
Denize atıvermiş
Ortalığı bürüyen keçe yosun kokusu
Neyi niçin sevdiğimi hiç bilemeden

- ı / Sabahın kışlasında
 Konup kalkıyor yürek
 İçin için yuvalanan kırlangıç sesi
 Bu kaçınıcı bozarmak
 Selimiye bindokuzyüzbilmemkaç
- i / Sen şimdi efendi efendi git
 Horhor'da elini yüzünü yıka
 Selamsız'da oyuncakçı Kıyamet vardır
 –azıcık seni andırır–
 Bir de ona sor
 'Kör müsün sağır mısın' diyorsa
 Üstelemeden gel
- j / Yeniler belki bilmez
 Her sandal yanaşamaz Üsküdar'a
 Ah Ahmediye kılıklım ah
 Ah bu kaçınıcı kızın Bülbüldere'si
 Ay batarken hiçyoktan
 Başıbozuk candarmalar

k / Kana kana karanlıkta
 Gel kardeşim Üsküdar
 Hadi bize gidelim
 Helvanı al gömleğini çekele içini dök
 Usunu sıyr hadi bize gidelim
 Yalnızlık az sonra damlar

1 / Ah şu Üsküdar huyum
 Bırak ben imzalarım
 Öküzbaş çividiyle
 Bir de resmini yapmalı bunun

m / Kendini veryansın ediyordu
 Seherde kollarımda bahardı
 Kızkulesi'ne yakındık
 İçine uzanıp sızarak
 'Hiç ölmesek' diyordu
 Baldıranın tarihiyse memleket

n / Şu seninle yaşıt kuyruksuz uçurtmayı
 Kendini nasıl kundakladığını da
 Anlatsana çişim var

Yoo yalnız Üsküdar değil
 Ne zaman bir bulut batsa

‘SENİ SEVEN ÖLDÜ GEL GEL’

İS

- Buradan geçen bir balık gördünüz mü
- Hangi eylülde
- Geçen yaz
- Tüyleri hâlâ uçuşuyor işte

ÇİLLİ

İçimde hep o işlek tığ
 'Sen sağken'liği oyalıyor
 Oysa gözlerimi silkseler
 Varım yoğum sapır sapır

ÖRTÜK

Erkence kaçacaklar
 Ne de bir güz soluğu
 Geride ancak
 Taşlaşan kök
 Körelmiş nacak
 Derlerdi de

Başka kimse yok

SOY

Dün oğlumla rastlaştık
 O süt alıyordu ben rakı
 Bir üst sokakta oturuyormuş
 İyi iyi
 Saçları mı dökülüyormuş ne
 Bakkal kalabalıktı

SAP SAP

Kerevete kaykılıp
 Biyudum bişey içip
 Eski günleri anıp
 Cumhuriyet imzalı

Sen niye aldatasın
 Benden bana yadigâr
 Saksıdaki naneler

MARSIK

Yaz yattı
 Bitti güzel
 Batımlık gemilerde
 Bir sevda ki şiğiyor
 Senden daha incecik
 Küpeşteye serenden
 Ay sızsa usulcacık

KEMİKSİZ

A canım erkek tavus
 Kuyruğunu güdecek
 Havva'sız kaburgası
 Avucumu yalıyor her gece
 Sonsuzluğa güvercin
 Nuh'tan kalma kıkırdak

DAM

Karşı damdaki adam
 Dişi leyleği kovalıyor
 –insan neler neler bilmiyor ki–
 Gün yılığı bir kertenkelenin
 Apışında umulmadık o kene
 –ya da bana öyle geliyor–
 Örümceğin ensesinde sinekler

MAĞARA

Biz gençliğimizi tattık da
 Seni pek bilemedik
 Şimdi kendi kanını emiyor
 Yavru bir yarasa
 Sanki suda uçları
 Köpürürken karanlık

O da haklı
 Benim gibi
 Memeden kesilmiş çocuk

ÇIRAK

Dağda deniz kovalıyorum
 Altımda o hayvan gemi
 Katırtırnaklarını güden

İnsan acemiliği işte
 Ha sen ölmüşsün
 Ha ben

MOSMOR

Sevenin de
 Sevdığını sananın da
 Umanın da
 Ateşe yakın bir pösteki serip
 Odunu peyniriyle
 Beni bekleyenin de

KUMUYLA

Güngörmüşlüğüyle
 Gelirken elma getir
 Ağacını da sök

Gelir misin nesin
 Öne dolaş
 Elmalar çürümeden
 Kapı ardına kadar açık

DÖŞEK

Kendi nasıl söylesin
 Yastıkaltına pusla bırakmış
 Yedekleyip ölümü

Gömebildiler mi acaba
 Çift yorganla da üşüyorum
 Leylaksız edemezdi
 Hiç

PÜSKÜLLÜ HUNİ

Doğmasına doğdum da
 Sonra nasıl yaşadım öldüm
 Kime sorsam bilmiyor
 Sen içimde gezerken

Defolup gidelim mi
 Gök daha mıhlanmadan

**DERGİLERDE YAYIMLANAN,
KİTAPLARA GİRMEYEN
ŞİİRLERİ**

BURKUNTU

Bu mu glle, koyver a canım, bu mu seviler tostoparlağı?
 Bu bir tek telli ezgi yumağı, ağ döküntüsünün kıllarından
 eğirme...

Bu olsa olsa dibi akıldak, yosun bir kr-kuyu ıkrığı;
 Bu mu hâlâ sökülen yıllarca boşuna işlenmiş rg?

Poyrazları göğüsleyen bağrıyanık bir lodos bu.

Yeni Dergi, 119, Ağustos 1974

GZ

Göğü kum bürüdü,
 Seyreldi tuzdaki su;
 şimdi deliresi mi gelecek,
 Biimlediğimiz zn?

Gller mi glceler mi tnektir?
 Hep bir kz-kl alkantısı...
 Oysa o bulutsu yoncalar;
 Gün gibi geti yazın...

Yaşamayı sevene oluyor bazan.

Yeni Dergi, 119, Ağustos 1974

YİTİM

Şimdi sırası mı? sırası: Dostluklar nerde biter?
 Kocamışlığın bamteli demeyin ancak...
 Lokma-hırka burgusunun hayıncalığında mı?
 Denizaşırılığın kavurgan tipisinde mi yoksa –ablam beni
 hiç sevmez–
 Diş diş dikenliklerin dağbaşlarında mı o sevi loncası?
 –Oğuz’a, hani şu bizim, gidesim geliyor sık sık–
 Dostluklar düşte mi, düşünde mi biter? –yoruldunuz–
 Kimi dişice kıvraklığın yatağanlığında mı o ilkyaz?
 –Para/pul dendi miydi tüylerim diken diken–
 Tâ çocukluğumda değil, bir salıncak görmüştüm gençliğimde;
 Gündüzü ekerekten, geceyi devşirerek;
 Sanki kız kaçırın bir çoban kokusuydu;
 Kolan vuruyordu usumdan yüreğime.
 Yavan sözcüklerin böceksiliğini de analım ya,
 Ama gerçekten nerde biter dostluklar?

Hıı, ev-bark tutkusuna bir başıbozukluk özlemi eklenebilir;
 Sayrılıkların ala bulanık boyasında mı, dersiniz? –yoo–
 –Uğur’la dün de buluşamadık, önümüz Beşiktaş iskelesi–
 Borca girdim, sevinesim üsteledi, ölü bacada bir leylek;
 Çıldırmağış işten değil, konu/komşuda binlerce çiçek sesi;
 Demek, dostlukların yanılığsı da özgü bize.

Yaa, hemencecik bir yenisini denemeli.

YOZUNA

Çürüyüşün kütüğü,
–Çarşıda çevirip de sorsalar–
İnşallah buğu.

Ve hemen ardından:
Maşallah insan köpüğü!

Yeni Dergi, 121, Ekim 1974

DÜZCE

Şu düpedüz
Latincesi de doğru ol çamın.
Minare dümdüz, çan kulesi de.
Düz bir dağ, sığırlı mığırlı;
Kavaklar –hayrola– kuşsuz..

Bir tek biz miyiz eğri?

Yeni Dergi, 121, Ekim 1974

BOŞ

Çağ geçicisiydim, doğada İstanbul koparığı;
İnsandım, çingiraktım, kiraz yeliydim;
Etmeyin, bana da aşkolsun mu?

Yahu, aşkolsun, şunca yıl yaşadınız;
Boş bulunup da, metin falan dediğiniz işte bu.

BÖLÜŞÜM

Yıllanyastığında bir uyku ki, öbür başımız berimizin
 ayakucuna düşüyor;
 Dikenciklerin tüveycine gelincik serpilmez arılar üşüşüyor,
 bu ne naz;
 Tanyelindeki delik-deşik/yayvan ekmeği, dibi kazınık aş
 kemiriyoruz..
 Külünk? Öyle ya, külünk –sözlüğe hiç bakmayın– bilenmiş
 us demektir,
 Ve biz kullarıysak doğurganlığın, o kısır tırpan, elifsi
 yoncaya değemez.

Gençken n'olsa içiyordum –sözlüğe bakıverin– akistana
 savutça gidiyordum.
 Şiirin bencilliği oldum/olası sevi, yenimde düş sarkacı
 –kilit kumraldır–
 Güpegündüz komşu kızlardan sen o kumralını mı
 seviyordum?

KANKIRAN

Gitgideyiz, yol/yordam çentiğindeyiz, sağımız solumuz
kan/revan

Şakaklarımızın bir gürz gölgesinde zonklayışı, demek
önümüz kan

Yabanıl çiçeklere el değdire değdire, tırnak uçlarımız kan'ca
Buğu susuz bir ırmağın kıyıcığından selam/sabah, yine mi kan
Bindiğimiz bir düldül müydü, kantarması kanamış, yelesiz ve
dur/duraksız

Kâh âdeta kâh dörtnala kâh rahvan –at dördüncüde
gidemez mi?–

Azıcığı yenmiş bir kara/karpuz çekirdeğinde konaklıyoruz,
çıkınımızda kan/somun

Ön öcümüz çağdan çağalık, yol yok turşu dağlara, tam da
kanımız fokurdarken

Birimiz gözü böğrü kulakları çınlıyor, damla damla değil,
silmece

O kanlı mendilleri uçurları iç ceplerimize sokuşturarak
nite/nice

O bulut, hani gölgecağıyla kasıklarımızı kıpraştıran
Seğirtip apışımıza siniyor, düşü/düşü kan

Viyl viyl yoncalar haydin kök salıyor kan/köken
Apansız kışkırtıların sırt sıvazlayışıyla uzlaşıp gidiyoruz,
kaytarma/kan bu

Aracıkta kör/kütük hoyratlarımız da var, dermece
kan/çanağı

Dolambaçlı bitirimliğin ceremesiyse, biz onu çektim çekeli
yıllar oldu

A canım, şu basbayağ kan, öpücöklere de sızıyor mu onca
Kerpiç beton küspe mayıs ter tortu çapak moloz kül ve misk
gübre

Candamarsızlıklarda neyi niye dolansın kan?

Kan illece vardır da, –kabuklaşısı ola ki–

Candamarsızlığımızdan.

Kanda olmazı olur kılan devinim,
Çiğ yazıklığında kupkuruyana değin;
Söyletmeyin, kan tek sorun,
Tek yörünge ya da öge.

Yeni Dergi, 123, Aralık 1974

ESKİDEN OLSA

Yayımlanmamış son çalışmalar, taslaklar

YARIM/YAMALAK

İplik gibi akıyor su
 Ortalık alaca
 Çorba ılımış.
 Şişinse de yavan
 Sırtı kırkılmış koyun
 Bardakta iki parmak rakı kırpık

bir Üsküdar çeyreği
 Bir sıkıntı ki tastamam

Ortalığın tozunu şöyle bir alıp
 Lambayı kısık bırakmışlar
 Od ocak varla yok arası

Derimde bir sönük ısı
 Basan gecenin elle tutulurluğu yok
 Et şöyle bir börtmüş, ekmek tıkız
 çiçekler (.....)

[illegible]

Zambakların göbekleri arılı
Filbahriler geziniyor masada
Doğranmış güllerin gözleri çakır
Menekşeliği sağlığıma birebir
İçimin karıncalanmasına birebir
Yamacında fingatıyor katırtırnakları

1 cell 6

üstüne çizildi

Yoncalor

~~Buğdaylar~~ ^{Karniş} ~~Arıcaklar~~ ^{Arıcaklar} ~~Helümler~~ ^{Helümler} ~~Kaplıca~~ ^{Kaplıca}
 Seytanın durtığı yapay birine
~~Bukitler~~ ^{Kemur} ~~Kemur~~ ^{oldu} ~~gölecek~~
 Yel eğri sütlüğü ~~gölecek~~ ^{üç-üz}
 Kötü köke gevederin ^{hambazhan}
 Bir de ^{ulu} papatya var önünde
 İki de muntaz ^{diş}

Ardunich

di Cer. Al. C. C. C. C. C.

Çığırınun yanyatınz camurı (Çığırınun)
Çopur Böcek sücen taslatlan kep
Ben yorun yoda karkışe sandım
Bz Hemsen tür Culaht havalandı ^{keçti}
Balakassın Güngörme - ayre
Bahakassın

~~John~~ Eskiden Olsen

SANSIZ

SIRKENGEBIN

ORACIK

Kamışların tohuma kalkmış
 Şeytanın dürttüğü belki yapay köküne
 Keten öldü ölecek
 Yel eziği sütleğenler üç-beş
 Kök köke givenlerin bambaşkası
 Bir de urlu papatya var önümde
 İki de mantar dışkısı

Ardımda
 Çağanozun yanyatmış çamura batmış
 Çopur böcek solucan taslakları hep ucu ucuna
 Ben yosun ya da kurbağa sandım
 Az ötemden bir bulut havalandı
 Bakakaldım süngermiş oysa

Eskiden olsa

DÖNEMES

Balık bırakıldı bulcuğuna
Sen göğleri ilk evinden uğramış
Bakakadı Tanyeli ikinci sularına
Yanıklı kuma derin
Dış elma
Ağa kök
Ağ heriler zıncak otelere
Balcıgında açalladı karnı
Can/kuz mecmuğuna bırakadı;
Sen kame?

DÖNEMEÇ

Balık bakakaldı kılıcığına
 Son gözleri ilk evinden uğramış
 Bakakaldı tanyeli ikindi sularına
 Yangılı kuma deniz
 Dişe elma
 Ota kök
 Az beriler şuncacık ötelere
 Balçığında afalladı kumuş
 Can/kuş uçamazlığına bakakaldı;
 Sen kime?

KİMSE YOK

Tavan arasında merdivende ayakyolunca
 Evde kimse yok mu ağaçta
 Daha doğrusu arkandaki eski rüzgârda
 Durakta da mı kimsecikler yok
 Yok ya
 Fırında çömlekçide genelevde Çukurcuma'da
 İn-cin top oynuyor ortalıkta
 Faraşta sürahide fırçada
 Ezik, çürük çarık seslerde
 Şurda
 Burda biri var galiba
 Başka kimse yok mu
 Hiç kimse
 Geçmişte gelecekte
 Pekâlâ bu şenliğin adı ne

$$11 \sqrt{11}$$

7
Tentesindeyiz
~~Kepenk~~
~~Famca~~
ayacının altına koy
gambazında tek sandık im^eky
Böz gökten işe geçtiklerinden dolayı
Bir kum düz yer

Ta oralar dan Ergincan'a gitti
Gizke ayranla ~~Ber~~ saramız
lastirik.
deli

Geri geri rahvanından ~~gibi~~ ^{gibi} ~~akşam~~ ^{akşam} tili
 Küm üsü süyör

ÇÖL

Üvez ağacının tentesindeyiz
 Yanıbaşımda ölürken sevdiğim o kız
 Boz gökten niye bembeyaz
 Bir kum düşüyor

Ta oralardan Erzincan'a geçtik salı
 Yufka ayranla saframızı bastırdık deli

Geri geri rahvanımda ön akşam tülü
 Kum üşüşüyor

Leyla
İSTİFA

Ön salak gelincikler açarken
Karıya geçeceğim
Vapurdan işleniyor ki liste

Ezgi'ler ne güzeldi luralar
- ~~İstanbul~~ ayazında bir ~~gözet~~ kamus -
Peşinli potçayla arsan yavaş içerken

Yanından dost la hayran
Ne dolanıp sunuyorsun diyor
Önün arden yıkılmışız zaten

Leyla'nın yalı Leyla'ya zaten olınanmış
İnsanın içi elbette çiz ediyor
~~İstediğin için listeler~~
Bey pürüzsüz bir salak erkeğin cepte
Barbar

LEYLEK

Dün sabah gelincikler açarken
Karşıya geçeceğim
Vapurlar işlemiyor ki sisten

Eskiden ne güzeldi buralar
–iskele ayazında bir çatlak kamış–
Peynirli poğaçayla ayran gazoz içerken

Yanımdaki dost da hayvan
Ne dolanıp duruyoruz diyor
Önün ardın yıkılmış zaten

Leylâk yok Leylâ zaten olmamış
İnsanın içi elbette cız ediyor
İşsiz güçsüz bir sabah erkencecik başlarken

~~İstene~~ SERGG

Sizin evde kus var mı
Bizde de yok

Amma şu ağalettaki ~~serge~~
a. Her zaman böyle
~~gün gün~~ ötüyor
Yanın bize
Yanın bize

—

SERÇE

Sizin evde kuş var mı
Bizde de yok
Ama şu ağaçtaki serçe
Her sabah böyle ötüyor
Yarısı size
Yarısı bize

İN SAN

Bir ara sorduk amcam
Büyüğe ne olacağını
Sle mi öğretmen mi
~~Okutur mu terz mi~~
~~Doktor mu mühendis mi~~
Yoksa

ve yalan söyleyenin
Önce insan olubam

İNSAN

Bir ara sordu amcam
Büyüyünce ne olacaksın
Ebe mi öğretmen mi
Yoksa terzi mi

Ne yalan söyleyeyim
Önce insan olucam

KANDILLI ~~SELAH~~ SELAM

SOR GUC KÜPEŞTESİZ

İstifinde hatırlanıyor
~~İstifinde hatırlanıyor~~
~~İstifinde hatırlanıyor~~

Elleer fışken tüne tüne

Sevdi bu ~~baş~~ ^{gallah} ya ~~ya~~ yazan mı
Hayı önce çiz söyleyin
Yazan mı

Yazan ki hem de nasıl

~~İstifinde hatırlanıyor~~

~~Hayatında~~

Horay kakt ~~İstifinde~~ ^{İstifinde} ~~İstifinde~~ ^{İstifinde}

~~İstifinde~~ ^{İstifinde} ~~İstifinde~~ ^{İstifinde}
İstanbul peşesinde

BİR KANDİLLİ SELAM

Üstünde tatarcıklar uçuşuyor
Elden gözden düşe düşe

Şimdi bu çatlak yumurta yaşar mı
Hayır önce siz söyleyin
Yaşar mı

Yaşar ki hem de nasıl
Horoza kalkık bir gemi güvertesinde
İstanbul gecesinde

~~GALAT KENGEL~~

Dana erkene gelsen (~~gepet~~)

~~kegüne tatan~~ pencereleü
~~çerçeve~~

Ber-

~~zaten~~ bu sadır geçirip durdura

→ öyle uyanca keremete

Duramı edsek ~~hatta~~ kalıp gitmesin

Ustheiler Jaram vurre Jaha

kperisa

x

Fışkın da Lili Jutmas heri

ÇENGEL

Daha erkence gelsen
Güne çevirsen şu pencereleri

Beni bir sudan geçirip durulasan
Akşamı etsek kalkıp gitmesen
Öyle uzansak kerevete
Üsttekiler tavanı vursa daha

tepinsek

Pilavın da dibi tutmasa bari

Sindir kuz suşığı apartan
Cahar Cukukların ofisinde
ile ~~İstanbul~~ kuz
Verenin ilkyazı kuz?
İlize İstanbul mu mi?

Tarih ~~veren~~ arınarak
Toprak eşleşen suşu
Bis güncellik yazın
Buzun cıllık diken
Dinlerde doğa ne ki
~~Tarih dendi miydi~~
Tüyleri diken diken

Şimdi kuşsuzluğu ağartan
Çoban bulutlarının ötesinde
Nerenin ilkyazı bu?
Yoksa İstanbul'un mu?

Tarih denen sırnaşık
Bir güncellik uzansan
Toprağı eşelesen suya
Bugüncüllük biriken

Dünlerde doğa ne ki
Tüylere diken diken

Ailesi ^{resmen} ~~hacayı~~ ^{sarm} ~~sermah~~ ^{etiy}
~~bir tane~~ ^{aldı} ~~pataklama~~ ^{olacak}
Koklamas ^{paşalya} ~~paşalya~~ ^{tozları}
(Cuxar) ^{öyle}

Hatmiler de ^{muncuklamadan} ~~göçürsün~~
Kandı Sübren ^{kızıları} ~~Kadınlılar~~
? Buluda tutundu

Kendini bir ^{seksamen} ~~şarica~~
~~yokmuş~~
^{şajmolar}
Sikinerekten ^o ~~giciye~~
^{çim} ~~is~~ ^{hür} ~~in~~ ^{ekide}

Ateş bacayı resmen sarımadan
Koklamamış oldu olacak papatya tozları öyle
Hatırlar de mıcıklamadan geçivermiş
Kanadı tükenen kuşlar
O buluda tutundu
Kendini bir şey sanan Darıca yağmurları

Silkinerekten o içiçeyi
İçini is bürü.....

~~SALKIM SAEK~~ ~~temel civisi~~
~~Surakarta keranta ligin~~
~~(Hersey) Jemel sur fute dillek~~ ~~aces~~
~~Ataluk keranta ligin~~
~~his hen (emiskule stumped)~~
~~Kinde ilkyag zip suu~~

~~Hem seni sui jomun~~ ~~hem his~~ ~~Kelli mi~~
~~Insaan al case~~

~~Biden cizirpasan gals~~
~~Kuranta ligin temel civisi~~ ~~aces~~
~~Bu nisan cakulacan~~ ~~ay legem~~
~~He Kabas kinsam~~ ~~say sala mungun~~
~~his dayemungun~~
~~Bu kalumda sen otkinde duna kas lodek~~

SALKIM SAÇAK

Hem seni seviyorum hem hiç belli mi
İnsanın alacası

Kırantalığın acısı
Bu nisan çakılacak
Ne kadar ıkınsam bak sayamıyorum
Bir kolumda sen ötekinde dünya kaç bucak

Sımdı' lütü' paramız gel
ben ^{o baya koyah} ~~güle lütü'le~~ ^{benca}
Ben ~~her gece~~ ^{her gece}
~~İkinci' lütü'le~~ ^{İkinci' lütü'le}
~~İkinci' lütü'le~~ ^{İkinci' lütü'le}
İkinci' lütü'le
İkinci' lütü'le

Şimdi bütün paramızı gel ortaya koyalım
Sen güle bülbüle harca
Bense böyle her gece
Silme ağıu inim inim

evdeki

1
Kıyda otur, Sildin sepişinden
~~Lozan alda pencereden~~
~~yaşam anıtları~~ kişilikleri yünden
Kulü suya yatarsın kişilikleri
Ranayır

He seritleri tuza yatarsın
~~1.2.3.4~~ ~~nde ayar~~ ~~halkın~~ ~~taşlık serindin~~
Kilimbi ~~ayrık~~ ^{Sofya} Serdin ~~taşlık~~ ^{taşlık}
Simsi ~~gök~~ ~~yanıma~~
~~yağlı~~ ~~istek~~ ~~yağlı~~ ~~yağlı~~ ~~yağlı~~
Yiyecek ~~sekel~~ ~~gün~~

Dilindeki de bir il-ki-

EVDEKİ

İkigöz odayı sildin süpürdün yundu arındı
Küllü suya yatırdın kirlileri panayır
Ne sevilere tuza yatırdım taşlık serindir
Kilimli sofaya serdim döşegi
Şimdi gel yanıma
İyice sokul şimdi
Dilindeki de bir

ES DOGA

Çağlar çağınlar kıg-kıyamet üzreyken
Yâni şu yinelenmez gel-geç düğünde
Dostluk tohumlarını çatlatırım ben
Us ermez bir kördüğünde
İnsan verliyle donatılmış evrenin
Evet biraz da doğa benim

Bir pencere aşarım yüreciğime
Yediveren güller ~~güller~~ *salhim sacat*
Laylaklarda gün batır kışor olurum
Yaz da güz de o seviyle olurum *her kışık*
Elden ne gelir ki ~~anlaştı pespeş eden~~
~~Nice mübarek~~ *İstegen o gıdici* ~~gıdici~~
Akmayın gülüp geçtiğime
Hiraz da doğayım ben

Sonra kırkıki'di yağmurlar, dığlerim üğür
 Kim istemez ki hep yeniden doğayım
 Kuytu bir deniz bulsam kumlar dağğür
 Bir iç-güç e'ineyim popetyalar skınca --
 Üzli kırktaştan keşkin bigim inceden ince
 Buluncaşım, dote da bunca

Gecenin neden güne döndüğünü bilirim de
Niyeti niye ~~bu~~ ^{bu} ~~niyetini~~ ^{niyeti} hilemem
~~Kurultayın~~ ~~kurultay~~ hep bende star
Nice gavsınlar köpeklerin içinde
Otar galılar sonra o evrensel ağlar
Suç yok ki geçmişimde geleceimde
Buğa bende olusur ve hence yalnız o var.

[illegible]

EŞ DOĞA

Us ermez bir kördüğümde
 Çağlar çağanlar kış-kıyamet üzreyken
 Yâni şu yinelenmez gel-geç düğünde
 Dostluk tohumlarını çatlatırım ben
 İnsan varlığıyla donatılmış evrenim
 Evet biraz da doğa benim

Bir pencere açarım yüreciğime
 Yediveren güller ısır salkım saçak
 Leylâklarda gün batar birhoş olurum
 Yazı da güzü de o seviyle solurum
 Elden ne gelir ki bambaşkadır dirilen
 Bakmayın gülüp geçtiğime
 Biraz da doğayım ben

Bir iş-güç edineyim papatyalar akınca
 Buludum işte tanyeliyim daha ne olayım
 Sonra kırkikindi yağmurları, düşlerim üşür
 Kim istemez ki hep yeniden doğayım
 Özü kılıçtan keskin biçimi inceden ince
 Kuytu bir deniz bulsam kumlar üşüşür
 Ben buncaysam, elbet doğa da bunca

Kumruların nabzı hep bende atar
 Nice çavlanlar köpüklenir içimde
 Gecenin neden güne dönüştüğünü bilirim de
 Baharın nerelere göçtüğünü bilemem
 Otlar çalılar sonra o evrensel ağaçlar
 Suç yok ki geçmişimde geleceğimde
 Doğa bende oluşur ve bence yalnız o var.

Bu anlık bir yolda - tam bir gün,
Olar mıye gülebi
Pire teri

Beyazıp tozurun en güzelim de
Bozularıp kabağın en
Lonkutan liri en
Yaşamadan ölürüm

Verden laaksan bir kaddıltı etim bu
Nard alsa liri, ses liri kaptı liri -
Yabılgık bile isigünden alıyan
Sindinank alınece

Böyle sen gördük mü
Ben sen o
Yetistix yeticeli
Biri 25lere gülezerdik

Ben lani ok by pidi
Ben lani nam

An li namık

Ben ipsoil

~~Beyazıp tozurun~~
~~Bozularıp kabağın~~
~~Lonkutan liri~~
~~Yaşamadan ölürüm~~

Beni kaddıltı etim bu
Nard alsa liri, ses liri kaptı liri -
Yabılgık bile isigünden alıyan
Sindinank alınece

Şu buludu bir yerlerden tanır gibiyim
 Otlar niye güreldi
 Pire tersi
 Gezdirip tozdurun en güzellerini de
 Bozdurup harcayın en de
 Sarkıtın bir en i
 Yaşatmadan öldürün

Nerden baksan bir kandilli selâm bu
 Nasıl olsa bir ses bir kıpırtı bir
 Yalnızlık bile işi ağırdan alıyor
 yor uzun uzadıya
 Şimdi nasıl ölünecek

Böyle şey gördük mü
 Ben sen o
 Yetiştik yetişeli
 Biri söylese güler geçerdik

~~PESKİ~~ PÜSKÜL

Ay değirmi
İstanbul orasını
güneş

Düşünür a hazret'i ~~Res~~
Gidi Hıran'lık

(Uğur da)
Püskülsüz (Uğursun)
Yazamın

Sönük ~~30~~ hırdı
Harazlanış (kırmızı) anam

Zurnazen mi Zurnacı
Pencereyi dışındaki

PÜSKÜL

Ay değirmi
İstanbul ovasında şincik

Düşümde hazreti Hırant'cık
Püskülsüz yaşanır mı

Sönükse hindi
Horozlanış benden acanım

Zurnazen mi zurnacı mı
Pencerenin dibindeki

Mehmet

Metin

Eloglu

1942

—

1944

BAŞLANGIÇ ŞİİRLERİ

Mehmet Metin Eloğlu (1942-1944)*

* Metin Eloğlu'nun 15-17 yaşlarında yazdığı şiirleri içeren dosyadan seçilenler.

MUHACİR

Gençti, güzeldi.
 Ahmet'ti göbek adı;
 Saçları kesik,
 Üvey babası kahveci,
 Sinemayı severdi.

Gitti! Hatırası anılıyor!

RAHAT EV

Evim herşeyden güzeldir artık.
 Ne eğlence, ne sevgili, ne deniz,
 Kalbim! Eski günleri gençlere bıraktık
 Artık hep oradayız; asûde ve sessiz.

Yine güzelleşecek dünya, yine doğacak kuzu,
 Yine büyük rüzgârlar açılacak denize;
 Sabah bir horoz sesi kesecek uykumuzu
 Yürü kalbim gidelim, o mesut evimize.

YAZ GÜNÜ

Sen bugün beni köprü başında bekle;
 Mantosuz, şapkasız.
 Bak deniz ne kadar sâkin,
 Bulut bile yok gökyüzünde.

HEPİNİZE TEŞEKKÜR

Benim velinimetim sarı buğdaylar,
 İyi değirmenci, bereketli yağmur;
 Memnunum hepinizden bütün bakkallar,
 Senenin bayramları, alçakgönüllü kızlar.
 Gelip çatan kış ve sac soba,
 Sana müteşekkirim cebimdeki para;
 Beni doğurtan ebe, saçımı kesen berber.
 Seni unutmadım testideki su,
 Beni sevindirdin cepheden gelen haber!

KAHVEDEKİ KADIN

Kahve fincanı elinde,
 Ağzında sarma sigara.
 Hep böyle yolculuk ümidi,
 Dudakları boyalı.

BİR SEVDA

I

Her gece sevdazede gönül,
Dil anlatamaz, derman bulunmaz.
Bu aşka müptela oldum gitti,
İçmesen avunulmaz.

II

Sûzinâktan geç biraz cümbüşî Rıza,
Rakset çingene güzeli, karşımda kırıl, dökül
"Hep böyle meyhanede geçmeli ömür."
Bir beladır satın aldık başımıza!

Yayı hızlı çek, kuzum kemancı;
"Neler çektim neler, canân elinden"
Kimseler anlamaz âşık dilinden,
Dilim dönmüyor, yetiş Tarancı!

SİZİ ANMAKTAYIM

Sizi anmaktayım tarih kahramanları
Jül Sezar, Attila, gaddar Neron;
Geçmişin bitmeyen meşhur anları,
Şimdi hangi fetihdesin Napoléon?

Sizi anmaktayım aziz şairler
Fuzulî, Mevlâna, âşık Nedim;
Sizi unutamadım güzel şiirler,
Aklımdasınız OKTAY, ORHAN, SABAHATTİN!

ALLER AU PAYS NATAL

Sakin hayat ne güzel,
Ne güzel mavi bulut.
Gene bizim buralar
İşte park, işte çeşme
Aynı kuşlar dallarda.
Ufka daha yakınız buradan,
Gök daha üstümüzde...
Ah ne güzel yaşamak
Ne güzel yeşil yaprak!

BAŞINA GELEN BİLİR

Kenan Altan'a

Bir yazdı başıma geldi bilirim,
Geceleri gözüme uyku girmez;
Ağlar mısın, güler misin bu halime?
Ne deniz yolculuğuna çıksan fayda eder
Ne rakı içsen,
Sarhoş olsan.
Dudağından düşmez sevda türküsü.
Yirmi yaşındasın,
Gülüp, söylenecek zaman...

SEVKİYAT

Üsküdarlı yârim var
 Allı, morlu entarisi;
 Ut çalar akşam vakitleri,
 Şarkı söyler para kazanır.

Ut sesine ve İstanbul'a alıştım bunca senedir
 Perdeleri dantelli bir evde yattım kalktım.
 Nihayet askerlik geldi başa,
 Son gün Üsküdar'da geçti vaktim.

Yola çıktım gariplik çöktü üstüme,
 Çatalca'ya doğru gidedururum.
 Erikler çiçekte, yapraklanmak üzere
 Sevdiğim "Fosforum" şarkısını tuttururum

Ben yolculuğa alışmamış adamım.
 Ağlasam da yeridir.
 Yârim Üsküdar'da benden laf etmekte.
 Çatalca yolu ilkbahar, Mehmet Metin dertlidir!

YOSMA

Saçlarını boyamışsa ne çıkar
 Yanağı benli, dudağı boyalı olsun;
 Koku sürünsün,
 Yanıma gelsin kırıtaraktan.
 Gözlerinin o yeşil rengi yok mu?

AŞK SEBEBİYLE ÖLÜM

Benim ölümüm küçük bir odada oldu!
 Annem ve eniştem vardı yanımda,
 Zehra hanım vardı,
 Kızı vardı!

Güzel şeydi yeryüzü
 Ben bekârlığın sultanı
 Benim hoşuma Zehra hanımın kızı giderdi
 Sevmediğim herşeyi terketmişim!
 Ah, güzel mektuplarınız elime geçmiş.
 Hasta yatağında.
 Asker mektubu, aşk mektubu ki avundurucu.

(Bundan sonraki sayfalarda el yazısı farklı. Buradaki şiirleri belli ki daha sonra yazıp deftere eklemiş. Hasat'ın sonuna Eylül 1946 tarihi düşülmüş. Ed.N.)

ÖLÜMLÜ DÜNYA

Bir şeyler değişti ama, farkına varılmayan
Harp gününden bu yana.
Harp günlerinde acelesiz ve ihmalkârdık,
Hoş gören kimseydik.

Geçen geçmiştir yeniye el verelim,
İyiye ve güzele.
Şiir denince akla nasıl söz güzelliği gelirse
Saadet insanın ziynetidir.

Ah o avarelik! zaman istemez alışmaya
Artık sevmeye ve bıkmaya bakalım
Madem ki ölümlü bir dünyadayız
Sazla sözle kandıralım güzelleri!

Hey gidi İstanbul hey, dünya bucağı!
Sulh içinde daha hoş hallisin
Hayatla dolusun, tüket içimizdeki şu bıkkınlığı
Denizli horozu gibi uyandır uykulardan.

O evi bırak; orada iş yorgunları!

BAŞKA TÜRLÜ BİR HÜLYA

Öyle bir zaman gelir ki akla; bulunmaz...
 Geçmişte kalıp da hatırlanan.
 Eski ama, sevdaya benzemez; hani bıkılan
 Mesela vakit gecedir, uykuya varılmaz!

Ah o günlerimin, gençliğin kadrini bilmeliydim!
 Hayal ederim verdiği hazzı; gönlümü üzer;
 Naz eden bir kadın gibi güzel!
 Kıymeti vardı elbet hoşlandığım her şeyin.

Zamanıdır; dil söylemek ister yürekteki derdi:
 Beyhude geçen ömre üzülmeye değer
 Aşkı hasreti varsa kabulüm; başımla beraber;
 Sevdiklerim! halimi anlayın böyle yaz günleri!

AŞK ŞİİRİ

Deli olanıydım aşka tutulanların
 Türkân denen hakikaten güzeldi.
 Şair olduğumuz için değil
 Sevda çekerdik; ümit yoktu, mevsim yazdı
 Nedim'di eskiden aşk memleketinin padişahı
 Şimdi bizlere kaldı sevdalı söz etmek!

Aşk şiirleri yazmalıyım!
 Âşığım Türkân'ı severim.
 Âşığım; gözümler kimseyi görmez
 Kimseden fayda umulmaz bu derde.

Perişan olmama sebep Türkân'ın aşkıdır
 Avareler gibi, şairler gibiyim
 Bir gönlüm var ki avunmaz
 Öyle bir yaz gelir ki İstanbul'a
 Yaşanmadan durulmaz;
 Yaşarım ama işini gücünü bilen insan değilim
 Sarhoş olmayı severim!

UZUN RÜZGÂR

İşte aşk yok bu şiirin içinde
 Hoşuma giden çayırın güzelidir.

HASAT

Artık sıcak olmayan günlerin hasretindeyiz
 Ağaç yeşilliğinden, tozdan, topraktan;
 Uzaktan doğru es rüzgâr, uzaktan
 Eylül ayının içindeyiz!

Terli adamlar, bilirim işten döner
 Gelişte heves, yorgunluk gidişte
 Senin yaz dediğin böyledir işte
 Şairler yazar, sarhoşlar içer.

Hoş görelim sarhoşların içmesini
 Sabırsızlıkla geceyi beklediler
 İlk kadehte bunca dertten vazgeçtiler
 Yoksa herkes bilir dert tazelemesini.

Ne kış! Ne sonbahar! Nisan ayını unutamam
 Sanmayın ki içinde gamlı bir zamanı yaşadım
 Sevdiklerim İstanbul'da ben İstanbul'dayım
 Böyle bir hale sebep olduysa oldu güzelim Ümran.

Ümran'ın gözleri çekik, sarışın güzeliydi.
Kadıköy, Bahariye yolları, beyaz apartman
Öyle boş yere değil, aklından çıkacağını sanınam
Biraz deli ve Nedim'in şiirlerindeki gibi.

Nedim'in şiirlerinde laleler vardır
Âşıktı, şairdi o; öyle yazardı
Ama Nisan geçeli hani, şu lale zamanı
İnsanı mesut eden, şimdilik uykulardır.

Artık görüyoruz ki buğdaylar biçiliyor
Bir başka türlü olduk, kısalan günler içersinde
Güzel ve deli Ümran'ın bahçesinde
Hasat kuşları çiliyor.

AĞAÇ RENGİ

Küçük evimin pencerelerinden rüzgâr girdi
Güzel olduğuna inandım haziran gecesinin
Her âşık adam ve ben dağınıktım
Bulunmazdım yoktum meydanda
Yerimi olsun, aşkımı olsun kızlar unuttu

Oturdum pencereye öteye baktım
Gelinim ve ayakları çok gerideydi
Üstünde sarı sarı benekleri
Bir hayat sürmüştüm şimdi eskidi
Tüylere uçuşuyordu ah, hâlâ hatırların

Ben gençtim zaten güzel gözlerim vardı
Bir sabah vakti üşüdüm
Toz konmuştu yolların üstüne
Damlar buluttan gözükmüyordu
Oturmanın tam zamanıydı bahçelerde

Ağlayarak çömeldim taş ortasına
Dönünce gördüm ki tarla keçisi
Sudan geliyordu damladı tüylerinden
Acemiydi yabancıydı yanından kaçtım
İri gözlerinde çiçekler açtı.

Başlangıçta siz böyle değildiniz
Atlayı atlayıverirdiniz ayva dalından
Sonra ilkbaharda havalar ısındı
Saçlar kesildi nedense, uzununu iyi idi
Herşey ağaç rengindeydi
Vaktinde yatıp vaktinde kalkardınız
akşam olunca
Şen dullar hem akıllı hem de güzeldir.

Ben bıraktım artık tütünün dumanını
Mutlaka sen üzdün beni
İçime kadar işledi yapraksızlık
Sudan ve topraktan bir şey kalmadı.

Yayın Notu

Ay Parçası kitabındaki Yığı, Örtük, Urgan, Çıkrık, Pamuklu, Konuk adlı şiirler, şairi tarafından sonraki kitabı *Önce Kadınlar'da* yeniden kullanıldığı için *Bu Yalnızlık Benim* baskısında Ay Parçası bölümünden çıkartılmıştır. "Yığı" şiiri *Önce Kadınlar'da* "Çilli" (bu addaki ikinci şiir) olarak yer alıyor. Önceki kitaptaki "'Ben sağken'liği işliyor" dizesi "'Ben sağken'liği oyalıyor" olarak değiştirilmiş.

"Örtük" şiirinin son dizesi "Dağda kimse yok" "Başka kimse yok" olarak değiştirilmiş.

"Urgan" şiirinin "İptiler kuyu çıkırığında" dizesi "İptiler uçurum çıkırığında", "Yoğurda çanak" "Yoğurda sırlı çanak" olarak değiştirilmiş.

"Çıkrık" şiirinin "Söylemeli mi" dizesi "Düşünmeli mi", "bigüzel" "bir güzel" olarak değiştirilmiş.

"Pamuklu" şiirinin adı değiştirilerek "İncelen" olmuş, "İnce ipliğim zaten pazarda" dizesi "Dolaşık ipliğim göçük pazarda" olarak değiştirilmiş.

"Konuk" şiirindeki "Sahi hiç ortanca görmediniz miydi/ Bugün gerçekten perşembeyse" dizeleri "Sahi hiç safran görmediniz miydi/ Tam da çatlayacak günü bulmuş kavanoz/ Bugün gerçekten cumaysa" olarak değiştirilip, bir dize eklenmiş; "Hani öte ucu"ndaki "öte" atılıp yerine "öbür" konmuş.

Metin Eloğlu

ibresiz bir pusula

(kitaplarına girmemiş şiirleri)

Hazırlayan: Turgay Anar

YKY, 2007

İBRESİZ BİR PUSULA
(kitaplarına girmemiş şiirleri)

Önsöz

Kargaşalığın biriyim ben
Erken gelmiş geç gitmişliğimle

Metin Eloğlu

Metin Eloğlu şiiri, düşüncenin umutlu tarafını yanından ayırmadan hayata daha sıkı bağlanılabileceğini gösterir. Hayat, karamsar kelimelerin ağırlığından kurtarıldığında zaten yanı başımızdadır. Eloğlu'nun şiirlerindeki karamsarlık dozunun az olmasının bir nedeni de budur. Onun şiirlerinde fır dönen zengin hayatla, Garipçilerin insanın dertlerinden örtük bir biçimde söz ederek kurdukları kof bir temele sahip "yaşama sevinci" ifadesi asla yan yana gelemaz. Ya da kendi sözleriyle söylersek "*yaşantıya, kaynaklara ve gündeş sorunlara eğilik bir şiir*" yazmak isteyen ve bu yüzden de "*sentetik*" olarak düşündüğü İkinci Yeni'ye çok kulak asmayan bir öze sahiptir bu şiir.

Eloğlu, kısır sanat tartışmalarından, boş sözlerden, süs ve gösterişten uzaktır. Bunun yanı sıra halkın dertlerine sanatkâr tavrıyla da yakındır. İlk şiirlerinde apaçık gördüğümüz –sonraki şiirlerinde örtük bir biçimde rastladığımız– tok sözlülük, gerçeği anında hafifletmeden söylemeye teşne tavrı, kentsoyluların çanına ot tı kayabilececek cesaret, onun bu sanatkâr tavrının, kişilik olarak ödünsüzlüğünün bir göstergesidir. Bu sebepten olacak, hiçbir güç odağına boyun eğmeyerek hayatı boyunca tıpkı bir *flaneur* gibi yaşamayı göze

alabilmiştir. “*Belli bir çaba gerektiren kurallı işlere yeltenmeyişi*”nin sebebi de yaratılışından güç alan bu bağımsızlık isteğidir.

Kitaplarına Almadığı Şiirler

Eloğlu, 1943-1951 yılları arasında yayımladığı şiirlerin bazılarını ilk kitabı olan *Düdüklü Tencere*'ye (1951) almamıştır. Bununla ilgili olarak Hikmet Altınkaynak'a gönderdiği bir mektupta dikkatimi çeken şu açıklamayı yapar: “*Düdüklü Tencere, 1951'e değin yazdığım şiirlerin kesin, gerçek bir özeti değildir; salt toplumsal içeriği olan şiirlerimi seçtimdi o ilk kitabıma; oysa, o dönemden dergi sayfalarında kalmış 15-20 şiirimin de –en az– onlar kadar değerli, önemli olduğuna inanıyorum şimdi. Yapısal özellikleri bakımından, ‘humor’ çekirdeği taşımayanları katmamışım o birikime, derlemeye.*”^{*} Bu düşünceyi aradan yıllar geçtikten sonra Edip Cansever'e verdiği cevapta tekrar dile getirir: “...1950 öncesi şiirlerimden hâlâ sevdiklerimi hiçbir betiğime almadığımdan yakınır dururum; onlarda humour mumor var mıydı, bilmem a, ‘hiciv’ denebilecek nitelikten yoksundular.”^{**} Eloğlu'nun kitaplarına almadığı şiirleri tespit etmek amacıyla, yazı yazmaya başladığı tarihten ölünceye kadar geçen süredeki bulabildiğim hemen her süreli yayını inceleme-ye çalıştım.

İstanbul'daki kütüphanelerde bazı süreli yayınlara ulaşamadım. Bazı süreli yayınların da eksik koleksiyonlardan oluştuğunu söylemeden geçmemeliyim. Bu olumsuzluklara rağmen onun eser verdiğini düşündüğüm hemen her süreli yayını inceleyebildim. Bir araya getirdiğim bu şiirlerin nerede yayımlandığıyla ilgili bilgileri, ilmî sorumluluk gereği şiirlerin sonunda gösterdim.

Şiir serüveninin uğrak yerlerinde çok fazla vakit kaybetmeden kendi şiir dilini kurabilmiş aykırı bir şairdir Metin Eloğlu. Bu yeni ortaya çıkan şiirler, şairin hangi durakta, ne kadar kaldığının bir belgesidir. O gerçekten de ibresiz bir pusuladır, kesin bir yön göstermeyen ama her yönü görmemize imkân veren bir pusula...

* Hikmet Altınkaynak, *Edebiyatımızda 1940 Kuşağı*, Türkiye Yazarlar Sendikası Yayınları: 2, İstanbul 1977, s. 108. Mektup, 21 Kasım 1975 tarihini taşımaktadır.

** Edip Cansever, “Metin Eloğlu ile”, *Güneş*, nr. 32, Mayıs 1970, s. 4.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında yardımlarını esirgemeyen değerli insan Enver Ercan'a, babasının kitap ve dergilerini incelememe izin veren Şiir Eloğlu'na, Metin Eloğlu'nun kendisine gönderdiği şiirleri bize ulaştıran şair Uğur Hacıhanefioğlu'na, şiirlerin kitaplaşma aşamasındaki gayret ve titizliği için Selahattin Özpallabıyıklar'a çok teşekkür ederim.

Turgay Anar

SABAH ŞARKISI*

Ne güzel değil mi gündüz,
Toz pembe ufuktaki kırlangıç?
Renksiz semalar tatmin edemez bizi,
Ah, hıfzetmek ne güç düşüncelerde denizi.

Meyvelerin buğusunda dudaklar,
Anbean denizle birleşen ufuk,
Sevgimizin yegâne şahidi bulutlar,
Aşkımız geceleri aydınlatan ışık...

Kim bilir hangi gurbet ellerinde yıldızlar,
Güneşin gizlendiği izbe nerde?
Biz ki ne zamandır tutkunuz bu derde,
Ah, şimdi uzak, çok uzakta kızlar!

(Mehmet Metin)

Kovan, c. 1, nr. 4, İkinciteşrin 1943, s. 14

* Metin Eloğlu'nun yayımlanan ilk şiiridir (T.A)

HATIRLAMA

Anmak, büyük aşkları
hep aynı hazla anmak...
Ve unutmak bütün iyilikleri.
Tâ seni sevdiğim ilk günden beri
Ne garip, dünyayı hep mesut sanmak

(İstanbul – Mehmet Metin)
Kovan, c. 1, nr. 10, Mayıs 1944, s.15

BU HEPSİNDEN İYİ

Gitsem arkamdan ağlar mısınız,
Kalsam güler misiniz yüzüme?
Bildiğiniz gibi yapayalnızım;
Böyle geceler sevdadan ötel!

Hicret sevmekten kolay,
Sen bir hatıra gibi uzaklarda,
Sen hayra yorulmayacak rüya,
Böyle bir sabah, böyle balkonda...

Unutulmak istesem de unutamam artık;
Günümüz beraber geçmiş, gecemiz bir yatakta
Hepsinin iyisi vazgeçivermek...

(Mehmet Metin)

Servet-i Fünûn, y. 54, nr. 2464, 25 Mayıs 1944, s.11-12

DERT

–Feyhan Çimenbayır’a–

Ne çare bu yaz umduğum gibi geçmedi!
Belki bir hâtırayla şâd olacak gönüller;
Su gibi aktı sedalı günler;
Yaz geçip gitti, bu dert bitmedi!

Düşünsen ele ne geçer her akşam böyle,
Aşk belası bu, ölsen bıkılmaz.
Avunmak kabil mi, olmuş bir kere,
Velhasıl dosta düşmana anlatılmaz!

(Mehmet Metin Eloğlu)

İstanbul, c. 3, nr. 26, 15 Birincikânun 1944, s. 13

ÇİÇEK KOKUSU

Feyhan Çimenbayır'a

Seni bugün her yerde duymak istiyorum
 Çiçek kokusu.
 Ne güneşli hava,
 Ne Eyüpsultan'daki kız aklımı çelen;
 Her yaz günü penceremdeki çiçeğe ait hayranlığı bu.
 Bahardan ve saadetten, başka nasıl bahsedilir
 İşte yer yer bulutlu gök,
 Perde kaldırım;
 "İlk aşk" diye bir film oynuyor sinemada
 Besbelli akşamki yağmurun sıkıntısı içimde
 Sonra yepyeni bir güne çıkıvermek
 Çiçek kokulu, yer yer bulutlu..

(Mehmet Metin)

Kovan, nr. 22-23, Haziran 1945, s.11

HAYATTAN ALINMIŞ ŞİİRLER

I

Bir ılık yandı dolap üstünde
Üç insan geldi, biri zaten evdeydi
Tahta oda; tahtası inceden ince
Misafirsiz halısız, hepsi kendi kendine

İstanbul şehri minare, direk
Daha ötesi fakir odası
Dört kişinin elinde dört tahta kaşık
Dört kişinin önünde bir bakır sini.

MİSAFİRİN AYAKLARI

Bir misafir ki işini bilir;
Uykudan uyanır
Ekmek yer
Ve şimdi evimize geldi
Ayaklarını mangalda ısıttı
Oturup duruyor
Aşk bilse konuşur
Şiir bilse okurdu;
Bizim evimiz bir bahçıvan evidir.

BİR VATAN SAVGACISININ AŞK ÖYKÜSÜ

I

Çağan ilkbahardı İhsan Aydın askerde
 Ulukışla'da savut silerdi
 Bir başka kösnü karınca kaderince
 Yaşamak ne tatlı öykü

Öylesine mutlu değil yoksundu gitmeden önce
 Çıdamla yıpranmış nice günleri var
 İnsanoğlunun canı insanoğlunu çeker
 Bir kız ki uzun ve orta güzellikte

Anası bağınazdı başında örtü
 Bir evleri vardı denize uzak
 Duman dumana gemiler geçiyordu
 Saldığı gariplik yüreğe sığmaz

Can sunam olsun kızıdaki silginliğe
 Boş yere kıırtmadı; dediği dedik
 Sevegen ana, öfkeni bitir, korkunu unut
 Bir sebebi sensin dünyaya gelmiş işte

II

Günün biri, Anadolu yakasında ağaç altı
 Taze yonca üstüne oturdular ikisi
 Orası senin burası benim, konuştular
 Gönül işleri ekmek işleri

Evleneceklerdi, elbet evleneceklerdi
 Ergesi oydu zaten; sığağı sığağına
 Fakirleşmiş olsun efendim
 Ucuz urbanın eskisini giyerdi

Kötü keskil umutları yitirdin
 Bu derdin iç yüzü yok, işte dökülekodu
 Çıkarı yok kıvancı yok nedendir
 O kızı öldürdü şubat soğuğu

İhsan Aydın'ı aşkla yudular
 Göynüsü bir vakit canına yetti
 Karabasanla doldu kısa uykular
 Arkışak katılıp Ulukışlaya gitti.

Edebiyat Dünyası, nr. 16, 15 Mart 1949, s. 5

GELİN ARABASI

Müthiş bir temmuzda Tırhan gemisi
Aldı beni anamdan ocağımdan etti
Ey deniz yolu, ey dağsız evsiz memleket
Müthiş bir temmuzda, Salı Perşembe arası
Güzelliğin canıma yetti

Eserse böyle rüzgâr essin
Sabah olursa böyle olsun
İzmir iskelesinde Metin Eloğlu
Denizde balık, dünya yüzünde gün ışığı
Metin Eloğlu oynamasın da netsin?

Kimi yalan var ki hoşla gitmez
İzmir'inki öyle değil
Bakıyorsun tahta kayık
Bir de bakıyorsun ki bağlık bahçelik
Çiçek açmış, çiçek açmış, ışıtmış

Tuttuğum bir odaydı: tahtası eski
Kapının karşısında viran pencere
Daha ötesi maviydi
Deniz olduğu belliydi dumanından
Her şey ah her şey İzmirliydi
Şendi ışıklıydı dört bir yanından

Ben İstanbulları bıraktım aşk yüzünden
İzmir'e geldim pişman olmadım
Akşamları Tahirbey Sokağından geçerken
Âşıktım
Dönemezdim
Dünya ömür, yâr ömür, bıkılmaz, bıkamazdım
Varsın hayat güzelleşsin nazından

Ne sandın Metin Eloğlu, ne sandın yeni deli?
 Bu nazlar, bu sözler bitmez mi sandın?
 Bir Pazar ki kuruldu İzmir içinde
 Alacağını aldın
 Mutluluğun bir başkası umulmaz artık

Ben yanmışım yanmış! O günler sürüp gitmedi
 Gün gitti gece oldu
 İçinde güzel Ayten, içinde kırmızı şal
 Bir gelin arabası, belli oldu telinden
 Gümüşler savruldu, denizi geçti

Geçen geçti kalan kaldı, zeybek
 İnsanoğlu nice düştün uyanır
 Uyan İzmir dağı, uyan ben gidiyorum
 Uyan zeybek
 Ben gidiyorum işte, için için tükenerek

Başka bir gemiye bindim demir bacalı
 Başımı çevirince İzmir'i gördüm
 Ah, bakıyor bakıyor doyamıyorum
 Doyamayınca da ağlıyorum

Varlık, nr. 345, 1 Nisan 1949, s. 9

GÖZDAĞI

Ben bu evde oturamam
 Basıp giderim
 Aytencik senin yaptığın
 Dostluğa sığmaz

Yanıma keçiler koyunlar alırım
 Uzun uzun düşünürüm,
 Belki İstanbul dağlarında
 Yüreğim yanmaz

Aytencik sen yalnız kalırsın
 Bir ilkbahar sabahı uyanırsın
 Bakarsın kimseler yok
 Aytencik sen yalnız kalırsın

Yalnızlık koyar insana
 Toprak ölür, su ölür
 Eski Robenson; hani şu bildiğimiz
 Aştan ve gayeden uzak

Hele benim gidişim uzun boylu
 Hele sıcaklığın dışı
 Sen güzel değilsin dost değilsin
 Benim öyküme girmeyince

Benim ellerim bu evde irkinleşti
Büsbütün esmerleştim
Senin etine kemiğine
Kan yürüdü

Aytencik aklını başına topla
Ben bu evi satarım
Ağacını da kuyusunu da satarım
Kapısını da hatırasını da...

Fikirler, yeni seri nr. 22, Nisan 1949, s. 8-9

RUMELİYE AİT DARMADAĞIN ŞİİR

–Leman Bezci'ye–

Haziran bitti, bir müthiş zaman oldu
Evinden, derdinden ayrılan oldu
Ben gülümden ayrıldım
Gerisi beyhude, hep yalan oldu.

Eski hicran varmış gurbet elinde
Varıp gitmeliymiş temmuz ayında
Rumelinin uzun, bozuk yolunda
Nice garip, nice mutsuz insan evleri.

Yüreğimde başka şiir kalmasın
Gafil kuşlar ince dalda ötmesin
Kişi bu yollarda gözün kırpmasın
Bir yanda taze buğday, bir yanda Kırklareli.

Edirne ovasında ölüler yatar
Ölüler artık nefretsiz yatar
Kimisi sevgili, kimisi asker
Benim nâçar turnam, canım Rumeli.

Yaz güneşinde Edirne şehri
Kadınların sesi gibi sıcak
Çeşmeler başında, evler içinde
Tatlı sevdasında, erkek düşünde
Saçları kara, etleri sıcak
Ben severek ayrılarak yaşadım
Güzeli var, delisi var
Çiçekli çiçekli günler içinde;
Aşka ve nefrete Edirne'de başladım.

Çiçekli günler içinde bir tanesi var
 Daha eller kınasız
 İnce bilekte diken yarası
 Bir zalimce babası var.
 Süpürge satıldı; izinler bitti
 Arabalar aldı, usul usul götürdü
 Fundalık içinde büyümek üzere
 Küçüktü de ayrıldı,
 O kara saçları gözümde yara.

Edirne köprüsü sıcacık taştan
 Bırakıp gidecek bir zaman değil
 Edirne köprüsü sıcacık taştan
 Oturup kalacak bir zaman değil
 Kalk gidelim
 Cigaranı, fenerini yak gidelim
 Bulut gölgesinde, dere boyundan
 Saçlarını omzuna dök gidelim;
 Çingenem gitmez, avazım duymaz.

Halk şairi, güzelce beyim
 İnce kağıt üstüne derdimi yaz
 Döksün zülfünü meydana gelsin
 Âlemde bulunmaz olan çaremi yaz;
 Hasretim gücünce de ki:
 Çingene dağlarında selâm mı ettin
 Yemin billâh edip sözün mü tuttun
 Dört sıcak gecede kiminle yattın
 Sensiz yataklarda bozuldum gayri

Han odalarından ovaya geçtim
Bir kötü yalnızlığın içine düştüm
Edirne ovasında bir ulu duman
Dumanın içinde şahanlar uçtu.

O zaman içinde beni vurdular
Çiçekten, ışıktan ayrı koydular
Unulmaz yarama bakıp güldüler
Bir akla uyup delirdim gayri.

Yüce pınar, eski gülüm, kardeşim
Bu biçim delilik değildi işim
Şahanlar uçun...

Edebiyat Dünyası, nr. 18, 15 Mayıs 1949, s. 3

DÖRT SICAK GECE

Yaz günü yan odada
Uyanan oldu
Oğlan gitti gelmedi
Debreşti yara

Ufaktan ufaktan ciğeri delik
Nameler para etmez
Bir kız uyandı daha gecedен
Gözleri çürük

Ak urba eskimeden
Daha yar gitmeden önce
Yağmurların ardından
Dört tane sıcak gece

Ne güzel öykü; dünyamız güllük
İnsanlar hemen deli
Hep yeni düzen; çalgılar telli
Şiir günlük ekmeğe katık

Gidi aptal, gidi âşığın aklı
İnceledin eledin
Yâr gitti kötüledin
Bu durum dokunaklı
Ezildin büzüldün kendi keyfince
Genç gönlü dertten arınmaz
Bir fena oğlan; elleri beyaz
Uykudan hafif, sanattan ince

Pencereler onun için
Açılmış da can üşümüş
Yan odaya ışık vurmuş
Yazılmış böyle dizin.

ARABA İLE DEVRİÂLEM

Vakti gelince oda küçülür.
Dört kişi sığmaz hale gelirdi.
Aklımı çelen yumuşacık sedirdi.
Eşyanın yabancılığı hepsinden güçtür.

Tıpkı dağ ortasındaymış gibi,
Rüzgârlar götürür sıcağı
Ak tahtayı örten bir uzun halı
Maviye boyamışlar; renginden belli

Bu tavanın altı başkadır
İnsanoğlu gülüp geçer süsüne
Her sabah vakti oturup penceresine
Kurulmuş nice hayal, yolculuğa, aşkadır.

Dış kapılarda ibiği güzel hindi
Kanadı havada, aman
Rüzgâr estikçe tükendi zaman
Taş masalar şuracıkta ısındı

Sokak kenarı hane hanedir
Çekerekten bitirmişim pırnay
Haneler güzeli haziran ayı
Ağlarım doyasıya, gözlerim çıkar
Zembilimde İstanbul nâmeleri
Öyle adım attım merdivenlere
Merdivenin karşısı ulu pencere
Dibinde elma taneleri

Arabaya binmişim, aman ne cümbüş
Tentelisi arabanın, yaylısı
Canıma can katıyor duvar kedisi
Metin Bey bu vatanda büyümüş

Geniş gölün ötesinde eşkiyalar
Sermişler çuvalın en tüylüsünü
Bir ocak başında sini
Sepetin içinde üç tane nar

Bunlar ağaç ama dalları yeni
Usta çiçek göz biçiminde
Işıksız bir tarlanın içinde
Elif Hanımın çocukları

Şimdi üzgünüm ellerim düştü
Aşkın sonu böyle olacak
Bir omuz bende: üstünde nacak
Daha üstünde turnalar uçtu.

Çalgılar çalınsın benim Yârime
Zurnalar ötsün
Ben gidiyorum işte, yanımda tosun
El sürme a beyim şu entarine.

Fikirler, yeni seri nr. 25-26, Temmuz-Ağustos 1949, s. 8-9

HAZİRANLI BİR ADAM

I

İlkbaharda bir deniz kıyısı,
 Ev tutmuş gün yaşamış,
 Sabah olmuş
 İş tazelenmiş odasında

Yalnızlık şarkısı ah yalnızlık şarkısı
 Ut ile def ile çalınan
 Sabah olmuş
 İlkbaharda, sokak ortasında

Bir haziran durur hatırasında
 Olan olmuş, ev ışımış
 Dışarı çıkmak üzere
 O ne haziranlar unutmuş

Şu sabah vakti çok ince iş
 İçinde göç kokusu
 Çarşıların üstü bulut
 Yağmur yağmış, su dökülmüş

Çocuk gibi ağlamış da avutmuşlar
 Güzelinden bir çarşı pazarmış
 Konuşurken dururken
 Bakmışlar hâli harapmış

Adamı aşk bitirmiş doğrusu
 Gerisi beyhude yalanmış
 Tasası yetmezmiş gibi
 İlkbaharda gün yaşamış.

ESKİ PENCERE

Sebebi bu: Hazirana kadar aşk çektim
 –Sırça saray dört yanından yıkıldı–
 Sana teşneliğimin bir garip vakti
 Deli yâr deli... ben sana gelecektim

Yol boylarında üç çocuk uyumuştı
 Üçü de ak ceylân gibi çocuk
 Ben bir dağ kenarında ve başım açık
 Saçlarımı görsen güneş vurmuştu

Gökte bulut böyle uçar, sağ yanımda nehir
 Sezmek lâzım bu demirin tavını
 Dağların önünde gördüm evini
 Şu ağlanacak ân, hasretin bitişidir.

Bir yere oturmuştum: Eski pencere
 Türkünü dinledim, sıcağı sesin
 Sedirlere uzanıp beklemelisin
 Perdenin ötesi ılık, ışığın ötesi gece

Anladım ki yaz zamanı güzeldir
 Her bahçede saz âlemi; ince ince
 Varsın vakti geçmiş olsun keyfince
 Üzme yetişir, üzme gün Hazirandır

Bırak coşsun, delirsin şu yeni ırmak
 Aksın, ellerin gönlün dolsun
 Artık dönülmez, ateşe değdi odun
 Duman göğe vurunca ısındı toprak.

HAZİRANLI BİR ADAM

[III]*

Şimdi gemiler de uğramıyor
 Limana
 Güneş bile vurmuyor
 Penceresinden

Akşam üstü ev içi
 Aşkın hâli başkadır
 Bir vakit ki haziran
 Dışı güzel içi viran

Ey küçük insan, küçük deniz
 Birbirinizi ne kadar da sevdiniz
 Beyaz nasılsa, kırmızı nasılsa
 İşte böyle ısındınız.

Fikirler, yeni seri nr. 29-30, Kasım-Aralık 1949, s. 14-15

* Aynı derginin bir önceki sayısında yayımlanan "Haziranlı Bir Adam I" başlıklı şiirin (bkz. s. 564) devamı olduğu düşünüülerek, bu numara tarafımızdan konulmuştur (Selahattin Özpallabıyıklar)

DUMAN

Kahvenin köşeleri dumanlıdır
 Kıştır, kar yağar
 Unuttuk bir kere, hatırlamıyoruz
 Öyle dumana ve kara benzer şey değil

Deli dünya; gençlik kalbine göre düşünüp taşındığımız
 Kış karıyla güzel, kahve dumanıyla
 Unutursak unutalım
 Cuma günleri keyfimize göre

Kız çocukları çiçekler gibi çabuk büyür
 Bizim gençliğimizde hepsi annelerine benzediler
 Kış oldu mu saçlarının dipleri üşür
 Yaz gelir gelmez seviştiler

Biz yıllarca evvel erkek çocuklarıydık
 Kahveye gidip kahve içmezdik
 Âşık olan sırmalı şehzadelerdi
 Kızlardan sonra büyüdük

EVİN DURUMU

I

Ev yârdan üç gün uzakta
 Kapılar kapanmaz oldu
 Merdivenler çivili tahta
 Olukta sıcacık su

İki kişide ayrılık yarası,
 İhtiyar kadının giydiği soluk,
 Bir pencere; camı kırık
 Dışarı bakınca sümbül tarlası

Tenekede taze ekmek,
 Yağınur yağar bazı bazı,
 İnce yünden sekiz yatak,
 Basma örtü gül kırmızı

Saksılarda eski çiçek,
 Bahçe altı viran kuyu,
 Erkek evi nasıl belli,
 Duvar da asılı tüfek

Ova bostan dört yanı,
 Bacada odun dumanı,
 Eşikte bir âşık ölü,
 Sokak üstünde Metin'in evi.

GEMİDEKİLERİN HİKÂYESİ

Gün bitiminde kar yağıyordu
İnce, beyaz yağıyordu
Üsküdar'ın denizinde bir gemi
Tahta evlerin doğusuna gider;
Küçük odalarda bekleşen, seven..
Evlâdını gelin etmiş bir kadın
Utana utana ağlıyordu;
Analar kızlarını bir gün kaybeder!

İnce, beyaz olsun; düştüğü yer üşüsün
Gemide bir adam varmış, gittiği yol uzun
Mavi gözlü çocukları varmış; karısına benzemişler
Şimdi ışksız bir yerde uyurlarmış...
Üzülme ev erkeği üzülme sen
Çalışırsın, işler yine düzelir
Evine ekmekler, bazı şeyler alırsın
Oturup da yersiniz, giyinir, doyarsınız
Daha taş üstüne taş koyacaksınız

İşte şu çocuk evinden kaçtı!
Fakirdi de onun için kaçtı
Nereye gideceksin çocuk seni kimse beklemez
Çıraklık mı, çobanlık mı edeceksin?
Yoksul babalar şimdi ağladı
O ana ne ile avunacak, neye özensin?
Çocuk sen çok üşüdün, baksana etlerin morardı
Yaz çiçek zamanı böyle değildin
Sırtında ucuz bir elbise vardı
-Eskiydi ama, temizdi, vardı-

Senin için bu muydu iyi insan?
 Hırsızlık mıydı, katillik miydi?
 O para bitmez mi sandın?
 Kız öldü; senin hürriyetini de aldı
 Dünya güzel; denizler, evlerde belki şenlik
 Hapishanede çürüyecek bir zaman mıydı?
 Seni bu yollara kim sevketti;
 Bu hale neden düştün?
 –Polislerin canı sıkıldı, alıp dışarı çıktılar
 Gün bitiminde ince, beyaz kar yağıyordu–
 İliklerine kadar üşüdün.
 Senin için bu muydu iyi insan?
 Dünyaya gelişin ne kadar umutluydu..

Genç kız! Sen daha gözden düşmedin
 Sen Türkiye'nin kadınısın
 Bir kulübede oturursun çeyizin yok
 Kırık kalbinde marangozun aşkı
 İyi kalbinde dünyanın derdi
 İmkânsız gelinliğe komşusun
 Gözlerin bulanık, mavi
 Ellerin yüzüne yakın
 Sapında kurumuş buğdaylar gibi
 İçlenme sen, yazık olur, yanarsın.
 Gün gelir bir erkek sana kavuşur
 İsminin ve sıcaklığın içinde yaşarsın
 Ümit etmek budalalık değil ki..

Ey dertli dolap insan oğlunun hikâyesi
Seni çok iyi dinliyorum
İçimde naçarlığın tasası.
Bir akşamdı bugün gibi hatırlıyorum
İnce beyaz kar yağıyordu
Üsküdar'ın denizinde bir gemi
İçinde insanlar şaşırmış gibi
Birbirinin haline bakıyordu...

Edebiyat Dünyası, nr. 24, 15 Ocak 1950, s. 3

HANIM İĞNESİ

Yaz zamanı, gökte mavi, dalda çiçek zamanı;
O sevda senin, bu sevda benim zamanı,
Aşkla, şiirle anlatılır
İnsan oğlunun o güzel hâli..

İşte kadın kısmı, sırtlarına entari,
Saçlarını yel dağıtmış, ellerinde gümüşler
Ellerine ince yaldız bile sürmüşler
Hayata yakınlığın en sıcak vakti...

Fatma hanım, sen böyle kimin yâri?
İşini bilmiş gibisin;
Eskiden hanım hanımcıydın
Şimdi içtiğin nesne rakı..

Elbet içeceksin; güzel kadınsın
Tatlı dilinde bunca beyit;
O beyitler şair Nedim'e ait
Elinde lâlelerle incecikten yürürsün..

Usta kadının günleri uzun,
Suratı kansız, işte..
Yâr ile, kocaman sandal ile
Gidiyorlar doğrusuna denizin..

Kadınlar yaşar da yaz gelince
Erkekler yaşamaz mı?
Hepsi tilki uykusunda, hepsi hanım iğnesi;
Şu üç günlük ömürleri boyunca...

Varlık, nr. 356, 1 Mart 1950, s. 14

BEKÂRLAR

I*

Elif gitti ama hoşnudum
 Hasreti günümde cebbar
 Akşam olup İlyas gelinceye kadar
 Şiir kitabı okudum

İlyas eve âşık geldi
 Külâhta bir parça zeytin
 Güzel ekmek bunca dilim
 Ateşin üstünde ısıttı

O tasalı; ben de tasalandım
 Dostlukta can bile ortak
 Ablayı eniştayi bırak
 Yoksul anamı hatırladım

Ciğerimde erkeklik yaraları
 Önünde İstanbul bahçeleri
 Sanki hayatta hiç gülmedim
 Çalgı sesi hiç duymadım

* Eloğlu'nun ilk kitabı 1951 tarihli *Düdüklü Tencere*'de içinde gene "İlyas" geçen "Bekârlar" başlıklı bir şiir (s. 48) yer alıyor (S.Ö.)

Odanın ortasında durduk,
Üç yudum rakı içtik
Bütün pencereler açık
Sırası gelmişken öldük.

Fikirler, yeni seri nr. 33, Mart 1950, s. 9

EVİN DURUMU

II

Ben evi düşünürken ayıktım
 Ben evi; temmuz ortasında bir gece
 Bu ev Elif'in evi
 Bu ev benim evim
 Ben evi; gözlerime inanamam
 Ben evi böyle bırakmamıştım.
 Ben evi; hep ev
 Su içerken ev
 Helva yerken ev
 Helva kan olurken ev
 Evin içinde sahan tencere ateş
 Patlıcan pişmek üzere
 Ev yemeği canım yemek
 Ev uykusu canım uyku
 Evin kedisi
 Evin bir odası
 Ev büyük
 Her şey evlilik hâtırası
 Evin durumu nasıl
 Evin durumu iyi
 Kapılar pencereler iyi
 Sedir iyi, musluk iyi
 Sen nasılsın Elif
 Hepimiz iyiyiz
 Evden çıkıyorum
 Evi düşünüyorum
 Ev için ağlıyorum
 Eve dönüyorum
 Evim de evim
 Büyük halt ettin!?

HASAT

I

Uzun çayırı ikindiye doğru biçtiler
Saplar düştü çekirgeler uçtular,
Taze buğday deste oldu uzadı,
Çalgısız çağnaksız bir bayram vakti..

Gencecik yiğidin çevresi ottan,
Çakır gözlerinde memleket güneşi,
Uzun çayırı tırpanla biçiyor
Sırtında kısacık mintan..

Aşağıdan yavrum aşağıdan,
Tırpan kessin, ayrı düşelim,
İnceden inceye vatan yollarında
Kağnılara kurulmuş bir yeni gelin.

ULU PENCERE

Bakkal kızı pencerede; kilitte
Bir pencere dört duvar
İki gözü birden manidar
Oğlanın bam telinde

Canı nasıl yandı bilemezsiniz
Oğlanın canı incecik canı
Bir karanfil açık camı
Nasıl kuşattı bilemezsiniz

Ağzında zeytin tadı
Böyle cuma gününde
Ulu pencerenin altında
Akılsız Hasanın evlâdı

ARABACININ KIZI

Ekim gecesi bir yağmur yağdı
Kızcağız bahtına güldü
Sedirin yanında tahta aralığında
İçeriye rüzgâr girdi

Ana yok ki arabacı kızında
Yatırsın, üstünü örtün
Bunca saat uyutsun
Dünyadan habersizliğinde

Kalktığında bir sofraya kurulu
Gün sıcak, çay demli
Peynirinden, tuzundan
Güzelinden yemeli

Ama kız baktı, üzüldü
Ama testi boş, masa kırık
Küçük, üryan eşyada
Anlatılmaz fakirlik

Hatırası da yok bu kızın
Varsa da zehirden acı
Bir kapı çalındı ansızın
Seslendi arabacı

Aç dedi, ben geldim
Bir taze ekmek var koltuğumda
İşte, bütün günü tükettim
Eski bir arabanın üstünde

UZUN RÜZGÂR

Üsküdar'ın gerisinde ay doğdu
 Işık etti; dağlar taşlar üşüdü
 Üşüsün de yavaş yavaş ısınsın
 Perşembeden sonra bir perşembe gecesi
 Bütün bekârlar uykusuzdur;
 Elleri sarkıtırlar pencereden;
 İlkbaharlıdırlar; öyle geçti ömürleri
 Öylece yârim... hiç çirkinleşmeden..
 Ya koynuna misafirlerin girmesi?
 Öyle bir uyku uyudular;
 Kalktıklarında ayakları tutmuyordu
 Ağlaya ağlaya gittiler..
 Tıpkı damat gibi, gelin gibi misafirler;
 Sırtlarında çiçeksiz bir entari,
 Sırtlarında avcı yeleği; ipince bezden.
 Beni delikanlılıktan da öteye götürdüler..
 Şimdi ıslaktır oturduğum ağacın dibi
 Aşk yüzünden kalkamam..
 Uzadı gitti rüzgârın boyu,
 Çürüdü otlar.
 Bir de baktım karşıdan fener geliyor
 Camları mavi;
 Bir yanıp bir sönüyordu,
 Dost mudur, düşman mıdır belli değil;
 İlkten şaşırdım
 Bu ne umulmadık işti
 Yetişip fincana koydular acı kahveyi
 Güldükçe gülesim geldi heveslerine;
 Alışılmıyor ki incecik seslerine,
 Fincanın çiçeği bir insan işi..
 Sonra saçımı kestiler suyun başında
 Ya kinden, ya ayrılıktan
 Ben bu hayata girdim eskiden
 Kirpiklerim saadetten döküldü.

MİSAFİR

Çıl horoz öttü, uyandım;
Pencereye vardım ki yollar ışımış.
Katırcı katırlarını yükleyip gitti,
Askerler kaputlarını dürüp gitti,
Telli turna çekip gitti, ardından bakakaldım...

Dikenlisi kalmadı gurbet yatağının
Hasret ateşine alıştım gayri...
Sivas'a mı gitsem kağnıların peşinde,
Niğde'ye mi gitsem; ağaçlar şimdi çiçektedir,
Erzurum dağlarından acaba kar kalktı mı?
İzmir'e mi gitsem; saz benizli yâr bekliyor,
İstanbul'a mı dönsem; anarın gözü yollarda...
Hancı baba, koyver beni gideyim!

İçim sevdalı,
Dışım yoksul;
Ben buralarda duramam.

HEM HİKÂYE HEM ŞİİR

Vapurun kıçına bir yol kurulduk,
Gökte bulut elimde nar;
Vapurda kitap okunur mu
Odunoğlu odunlar?

Al sana gök, al sana rüzgâr,
Al sana büyücek bir deniz;
Önce şu ekmekleri yiyin,
Sonra teşekkür edersiniz.

Hiç kimse dinlemedi lafımı
Ben hocayım, ders vermeye doyamam;
Ama hepsi arkamdan deli diyecekmiş,
Desinler aman desinler aman

Beykoz'da indik, toza büründük;
At sinekleri ense kökümde;
Hamallar, iskele memurları
Pasaklı kız, boynunu bükme!

Biz bu yolun yolcusuyuz;
Nesi varsa götürü.
Yolda bir ahababa rastladık
Beni alnımdan öptü.
Onu savdık önümüz yokuş;
Çorabı deldi tırnak.
Yokuşun sonu bir tarlaya varınca
Isındı kelle kulak.

Çelimsiz buğday tanesi
Tavukların kursağında,
Sıpalar güneşte harap,
Hindiler sıska.

Kabak kafalı bir oğlan
 Don gömlek evden kaçmış;
 Ağzında nane şekeri,
 Elinde kamış.

Bir ihtiyar ahir vaktinde
 Oturmuş düdük çalıyor;
 Torunları omzunda
 Hem işiyor, hem ağlıyor.

Çarşmayı gezdik, çarşmayı da gezdik;
 Dükkânların önü düzdü.
 Tam arabalar boşalırken
 Un çuvalı çocuğu ezdi

Yüreğim götürmüyor, artık dönelim;
 Karanlık bastı, küçüldü suratımız;
 Bana ne oldu da ben bilemem..
 Gün gitimi hani güzel şeydi kız?

Kızkulesi önlerinde
 Yan yattık, çamura battık;
 Vapurun kaptanı iyi ama,
 Dümeni güdük.

Eve geldim, kapı duvar;
 Kör barsak sancılar içinde..
 Artık ölsem de gam yemem,
 Beykoz'dan dönüşümde!..

Buna aşk şiiri denecek, biliyorum;
 Ama, bitmedi ki, daha yarım...

HIRSIZLAMA

Bak, usulcacık akşam oldu;
Çarşıya karanlık indi.
Gel hadi;
Usulca gel kapıya,
Usulca aç, gir; kimsecikler duymasın...

Merdivenleri çık,
Duvarı tıkla.
Uzandım yatağa, seni bekliyorum...
Biraz yavaş ol canımın içi;
Usul usul,
Daha usul usul.

DÜTTÜRÜ LEYLÂ

Güz sokakları ışıdı mıydı,
 Bir kalkışı var yataktan;
 İlkten çetrefilli gömlek
 Hışıl hışıl ipekten;
 Don düşer aşağıya,
 Dokuz katmer göbekten;
 Kolunu budunu bir kaşığı var,
 Katılırsın gülmekten..

Ne dersiniz deyin, ben bu kızı alıyorum!
 Aşkın o güzel hatırı için mi?
 Değil.
 Bekârlığın beteri için mi?
 Değil.
 Ya neden?
 Bankadaki parasından ötürü..
 Duyduk duymadık demeyin ha;
 Düttürü düttürü düttürü..

SABAHLAMA

Diyelim ki, işe mişe boşverip, kuyruğu omuzladın;
 Gönlüne danışıp, avare oldun yani...
 Gün boyunca gezip tozdun, yaşamak güzel.
 Amanın, akşam oldu, sular karardı;
 Akşam oldu, anan, bacın aç-taksir;
 Kömürün yok, gazın yok; ama akşamlar oldu.
 Şimdi ne yüzle evine döneceksin?
 Şöyle göğsünü gere gere,
 Kapının çingırağını çalıp;
 Ben geldim! diyemezsin...
 Hanimiş o erkeklik?
 O tokluk, o çeki-düzen nerede?
 Yaşamakla iş bitmiyor.
 Aşkın meşkin yanı sıra,
 Bu tarla, bu tezgâh, bu maden ocağı
 Bizler için;
 Bu koldaki kuvvet bizim kuvvetimiz;
 Kış kıyamet günleri pürnakıl kardeşimiz.
 Ha gayret, kalkıverin;
 Sabah oldu.

DERTLİ DOLAP

Seni sevince şuram sancıdı

Of

Hani bir yaz akşamı seninle rakı içtik

Of

Yalnız kaldım, aç kaldım

Of

Fena bir dünyada yaşıyoruz

Of

Yaşanası bir dünyadayız ama

Of

Umutluyuz, garibiz, yoksuluz şimdi

Of

Tütünüm bitti, dostum bitti

Of

Of, mapusa düştüm içim sıkıldı

Oof off of

OH NE ÂLÂ MEMLEKET

Şişli’de bir konak aldım;
Konağı üçe böldüm;
Birinde paracıklarımı saydım
Birinde kapatmaları sevdim,
Birinde hürriyete sövdüm.

N’olaydı ah n’olaydı
Dünya benim olaydı
Akıllılar öleydi, ah
Üst tarafı kolaydı

Breh breh breh

MÜSTAHAK

Neyiniz eksik hanımefendi
Kürkünüz var
Pendantifiniz var
Nur topu gibi bir ahretliğiniz var maşallah
Uşağınız var
Şoförünüz var
Allah versin
Allah daim etsin
Allah dahasını versin
Beyiniz var

Beyefendi
Neyiniz eksik

Hay Allah müstahakınızı versin

YOLCULUKTA

Perde İnikti Açtık
Cam Bulanık Hohladık
Hamza Razı Ben Razı
Eh, Dışarısı Günlük Güneşlik

Pazar Postası, y. 4, nr. 16, Nisan 1956, s. 6

TELVE

Çıbanlarda, kurdeşenlerde güleçtim de, şu karakabarcıkta
 ağlağım ha? Mücverin dibi sarmasın aman
 Evet, o kuzgunlar, börtüböcek benim gençliğim; başka
 sabun yok muydu, bu köpürmüyor
 Yitik aşnaların işi ne o dudak izinde? Olur, güze doğru bir
 entari yaparız beyaz.
 Şu arapsaçı tümsek mi özlem gideren? Kaçtır söyledim, bu
 vazoda sarı sarı değil katırtırnakları.
 Demek önü denizceymiş, yunuslar yüze vursa da göğerse
 tavan; Selâmi satmış evi, gitmiş askere,
 O kumru gagacığındaki muştuları bilirim ben; sen sen ol
 ben deme pek, hiç deme!
 Öten, eşinen tavukuşları mı? Tamam işte! Şu şişeleri,
 gazeteleri yarın satalım, emi güzelim?
 Bu haziran buralıyız yelvede; sen yine hazırla benim
 bavulu, bohçanı da dür; şu kibriti uzatsana.
 Ömrümde tatmadım ıstakoz, başka bir güzelleme olacak o;
 kirliler geldi mi Sultanahmet'ten?
 Kavruk nohut tortusunda o melek düzen, o tiril tiril
 pantolon, o zindandelen İstanbul; süt kabardı mı ne?
 Fındık kabuğu isinde mi denizaşırıları, dümbüllü engebeler?
 Tıkandı bu huni!
 Kişiye böyle fışlanmaz yarını. Hüseyin'i kışa doğur, fal
 bahara dedi diye....

.

ŞAKASI YOK

HÖYKÜREN BİR SU;
SENİ Mİ TANIMLAR, YA BENİ?
İÇİN İÇİN BİR GÖKCEĞİZ
KİMİ TANIMLAR

SEN BENİ TANIMLARSIN –BOŞUNA–
BEN SENİ

BEN SENİ’SİZ
BU ÇOK CİDDİ.

TURUNÇ

Ulur bir kış-kıyamet
Güpegündüz yaz ortası
Amanın bir güz kokusu
Ulur o kış-kıyamet

Gelir nice göçükten seke seke o apacı turunç
Gelir ille
Bir zemberek sarmaş-dolaşıklıkta
Bal kesilir

İÇGÜDÜ

Benim çürük-kül yoğoluşum senler gideli ancak
Geç dönüşceğizinin samyeli Hızır gibi hınzır
Ama kalkınan düşlerin de elbet yasası vardır
Diyelim deniz sanılan tüy, bikaşık suda boğulacak

Ya senin tüm yoğoluşun? her tütünün en üst yaprağı
Nasıl koparılırsa bir mavişliği bozlamak uğruna
A güpgüzelim, a şimdi uzakça tadım, a içimdeki yağma
İkimiz da yoğolsak n'olur üzülyorum basbayağı

YOSUN

Camgöz balıklarının yuvalandığı o çapraşık çukurda
Üç de yosun tomurcuğu var, gelin onları kurtaralım

Uyku tutmaz camgözleri, çünkü gözkapakları yok
Kırpikleri varmışçasına sanki, birer birer yolalım

Hiç sayılan yalnızlık, azı dişlerini biler
O üççecik yosuncağızı varın binüç kılalım.

SEKİŞLER [II]*

Camekândaki nar çatlarken cam da tuz-buz oluverir
Öyle ya, ikimiz de o çift kızı sevmiştik bıldır

Gök kanatlandığında ben buralarda değil, tâ askerdim
Delikanlılık bu ya, ikimizi sayıyordum bir bir

Tozudu yalnızlıktan o maviş, obur iklim
Ama hiçbir sevi gerçekten dobra dobra değildir

Dağ gibi pusar, kalkınır dağ dağ gibi
Ovalandığında bilin ki oncağız dipdişidir

Ulus, 28 Ocak 1971, s. 4

* Metin Eloğlu'nun "Sekişler" başlıklı üç şiiri saptanmıştır. s. 218, 596 ve 599. (T.A.)

HIŞIM

Işıldı mı yoz karanlık, adam sen de
 Çıktı mı yumurtadan ala kumrunun çil çil yavruları
 Esti mi o güzelim poyraz delik deşik pencereme
 Gecemsizliğe zindan gitti mi
 Kim söndürdü içimde tutuşan tüm talaşları
 Ne timsahları severim ne gergedanları
 Ne timsahları severim ne gergedanları
 Ornitorenk
 Ve baobap ağaçları
 Tömbekiye gördüm de n'oldu
 Kusayazdım ilk esrar içtiğimde
 Sonra gerçek yaşam sırtladı beni bir hışımla

Bir bakışınla

BEŞLİK

Yün yumağından niye esirgediler o törpülenmiş iği
Ah makine yokluğunda köseleyi diken çuvaldız
Seni bugünlere saklamak çocukluğumun içeriği
Ve bir düş yorgunu kerevette uyur şimdi ikimiz
Kâh tuza kâh şekere banılan mayhoş çakaleriği

SEKİŞLER [III]

Canhavliyle yonttuğum o hiçcil doğa pürüzleri
Döngeri ettirdi nedense insanoğlu güzleri

Tuttum kuş bildim kendini uçarı bir kışa kondum
İlk kanat emeklemesinde düşeyazdım yazları

Sevilere batmışım n'olur kurtaran olmasın hiç
Öte yıllara örtük kapınızı tıklarım gündüzleri

En andığım sevdiğim umduğum sen misin elbet
Nasıl unuturum nasıl söylenmedik sözleri

CEP

Dün geceyarısı diktiğim loş karanfil
Şu şatafatlı sulakta kurur mu ki
Penceresizliğimin pancuruna vurur mu ki
İşgüzarlıkla sözleşen rüzgâr

Söylemesi ayıp ama
Şuramda bir ekmek kırıntısı var.

NAR

Dalın en rüzgârlı ucunda o simsıkı nar
Emiyor emziriyor kızcıl allığını
Az ötede körpe bir insan yığını
–Doğa da bizden yanaymış demek–
Köken yörede buruşuk kurbağalar

Şimdi bir susuş var rengârenk
Ve avazım çıktığı kadar

ŞİMDİ*

Mehmet Seyda'ya

İti bağladılar ağaca
Ağacı bana bağladılar
Beni gökyüzüne
Ve göğü yere çaldılar.

Çözdük kopardık o kırnıp zincirleri
İt, ağaç ve ben.

Bir topraksı umut var
Aman düşmesin aykırı.

Yeditepe, yeni seri nr. 191, Mart 1972, s. 5

* Bu şiir, 1978 tarihli *Rüzgâr Ekmek*'te yer alan "Soluk" başlıklı şiire (s. 294) çok benziyor (T.A.)

PERENDE

Kalfaca törpülediğim o saçaklı doğa pürüzleri
Döngeri ettirdi nedense gözdağı köpek güzleri

Tuttum kuş bildim uçarılığımı ve bir kışa kondum
İlk kanat emeklemesinde –kuduz cumba– düşeyazdım
yazları

Yaz kaykılıverdi yana didişen nice çağanlar var nice
Babalık güpegündüz müydü analık kimden gece

Sevilere batmışım n'olur kurtaran olamasınlığım
Tıklarım apaçık kapınızı geride ol osmanlı'lığım

Belki de doğar doğmaz şair bir ödünç Ahmet Haşim

İpinsanca doğacanlığın tökezinde otsu bitimler
Sen sen ol da yaşayamadıklarını gayrı bana ver

Ölümü savurdum biyere sorma ki şimdi anımsamıyorum
Tümdük yaşağandım ve o artı seyrek erkeksi ayırım

Camgüzeli tanyeline uyup gitmiş çatlak saksıdan
Ve sen hâlâ burada mısın hiçliğini hiç bilemeden

Yine de son andığım umduğun mu gözlerin beri
Nasıl unuturum ah nasıl söylenmedik sözleri

Güney, y. 5, c. 5, nr. 54, Mart 1972, s. 3

ELELE

Madem ki hürriyetle gökyüzü el ele
Barışla ilkbahar da el ele
Umutla ülkü
Toplumla sanat
İşle insan
Kilimle türkü

AĞIRLAMA

Ayak seslerini duyuyor musun?
 Bir gelen var!
 Dağarcığında neler saklı, bir bilsen...
 Toklukla, sağlıkla, kardeşlikle dolu cepleri;
 Hayatın mavişliği onda hep;
 Çilli gök,
 Aynalıkavak,
 Balıklı ova,
 Çalgı-çağnak hep onda...

Kapını çalsın mı istiyorsun şimdi?
 Bedavadan olmaz, öyle yağma yok..
 Hele biraz güven yığ içine,
 Biraz yaşamak sevinci kuşan,
 Çalışmak gücüne bişeyler ekle,
 Bir tutam aşk aydınlığı bul buluştur,
 Şurana bir eksilmez umut döse,
 Ondan sonra yak cıgaranı,
 Bacak bacak üstüne at,
 Kendi malınmış gibi bekle.

İKİCİK

Taş taşıyorum dağa, denize bir kıymık su
İnsanoğlunun bittim tükendimlik kuşkusu

Bunak kaplumbağalar üçyüz yıl mı yaşarlar
Oysa bir bakıcıkta ölümsüz bulutlar var

Yontu değil soyutu kil kil yoğuruyorum
Şiirle resimle ve yaşarcasına yorum

Adını ne, sevi miydi? bir hırsız mıydı yoksa
Gençlik denen ölümün o çullandığı ökse

Pire çekirge sıçrayış papatyaya yakışmaz
Bekâret kurnalı bir çeşme buldum bu yaz

Ada sahillerinde adalar sahilinde
Eşeklere binişler kimselerin elinde

Tüyen ak Çamlıca'yla bitişiveren yıldız
Ayaktalığımız mı? hiç oturamayız ki biz.

ÇAĞAN

Işıl'a

Yeniden yıkılalı doğuverdi HERA / uyandı evren sevi
köpüğünden simsiyah / Nedir yanlış olan? tanrılaşması mı
tutsağın / kopması mı dikenlitellerinin uçsuz bucaksızlığa / hiç
tökezlemedi mi ZEUS tırmanırken o çırpıntılı dağa / yürümedi
mi gök basamaksız merdivenden / çıkmazdı oysa bu yetim
çağanda ayışığı

sağa sola koşuşurken ezik otlar / en mor diken çigneyiverdi
HELENA / boşandı yeryüzüne bir düşün kollarından kof
tanrının ırmağı/ama o ırmak vurur göğe salkımsaçaklığı kâh
kemikte kâh ette / kasıp kavurur kişi için için sönük yıldırımları
/ çiğner HERMES'in çocukları emdikleri o sütü / kimdir
PANDORA o / bir tutam umut çalan yaşam öğüdü

gün incelir bir gelincik tanrıçalığından duraklar ürker kaçası gelir
bomboş gecenin boz lekesinden / düşünün kimdir esintilerden
yalanı kovalayan HERA / der ki doğa son sevidir ölü gerçek /
POSEİDON'un yalınkılıç geçişi o ürkek denizlerden / kişi kaç
kez ölür acaba / SAMOS ne aradı ne buldu ki yalnızlığından
başka / TESELYA değinde o yıkıklığı unutulmuş mağara / sevi
tanrısızdır / ağır / çirkinimsi HELENA / ya HERA / güpgüzel
oyunumsu / masal güzellmelerindeki o çürüyen güç / can
dağımıza sardı yokuş

ZEUS'u örten o kara peçeyi hırçınca yırtıp attı HERA /
 yamyam doğa / ne yolunan altın ağacı ne karıncanın kırıntı
 sesi / APHRODİT'le EROS'un işte ölüsü / tanrılar tanrıçalar
 yiter / çünkü tanrısız tanrıçasızlar var / insanı baharı
 beklemeden de gömüyorlar / ve kimi kez zindan gibi kimi
 kez ıslıl ıslıl geçip gidiveriyor yaz.

(Feriha Aktan-Metin Eloğlu)

Güney, y. 5, c. 5, nr. 58, Temmuz 1972, s. 5

CABADAN

KEŞKE'Yİ KOYVERDİM GİTTİ, BELKİ'Yİ DE;
ÇÜNKÜ DE DÜŞTÜ PEŞLERİNE...
DÖNÜŞLERİNİ BEKLIYORDUM "ACABA" GELDİ GELE.

SONRALARI, KİŞİ ANLAMLARINI EĞİTTİ;
ANLAMLAR DA KİŞİYİ;
YA HÂFİZ -YANGINSIZ- HA ŞÖYLE...

YİNE*

Ne zaman yola koyulsam
 Bir gözdağı kesiyor önümü
 Sekiveriyorum o kirpiksiz çitinden.

Sofraya otursam –olur a–
 Önceğizimde bakırı sırtık sahan
 Açaçınalığı yeğleyişim hâlâ niye mi?

Ben ömrübillâh at görmemiş bir nalbant.

Yeditepe, yeni seri nr. 205, Kasım 1973, s. 11

* Bu şiir, 1978 tarihli *Rüzgâr Ekmek*'te yer alan "Mıh" başlıklı şiire (s. 295) çok benziyor (S.Ö.)

KIRÇIL HIRÇIN

Düz özlemler suskunca oynak bir türkücağızdır dedim miydi
Ayrarı kabarıyor pusu kavuşmaların ve hırçınlaşıyor ilk yaz
Kişi dosdoğru yalanları söyler de yalancacık yaşayamaz
Bunu hiç bir sabah karanlığında sorabilirdim öyle değil mi?

AĞLATI

Dedeciliğimi savunma değil, oysa olabilirdi şu yamyassı rozetimle;
 Teyzem? O, Gülcemal'in uskurusunu anlatmamıştı size: ve hâlâ dul...
 Amcam da tuttu ben çocukken, belki de anacığım bilenmiş bir el-
 Di, sustasız bir gülkurusuydu, karıncağızdaki sinirimle, etimle.
 Yüzyıllar günleşiyor, işlek saat hızınca mı çağanlar?
 Bamtellerine basmayın –bu zarın sonu gele-,
 Ne Musa, ne İsa, ne de Muhammed anlar.

Gülesin gelse de sen bana ödül;
 Ama şimdi değil, belki bir zamanlar...

YUMAK

Balıkların kirpiksizliği mi?
Gözkapaksızlığından.

Düşman,
Uyurken bastırırır, değil mi?

Yaşam değirmi.

KIRÇIL

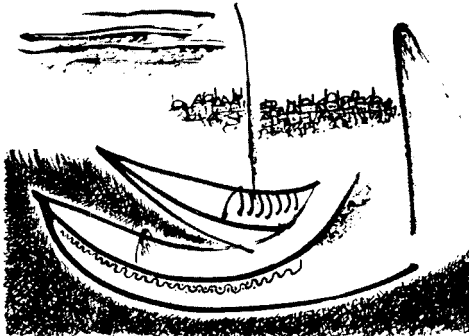
Hiç denizfeneri gördünüz mü?
Kıyıda bakıldığında,
Ağustosböceğine benzer.

Ama önce şunu bilelim;
Biriniz mi, tümünüz mü?

MIZRABI EFLÂTUN GÖLGELİ TAMBURUNUN
FİSKOSU OL SİTANBUL KUŞLUĞUNA POSTU
SERMİŞ O CİNFİKİRLİNİN POP SERZENİŞLERİ
ÜZERİNE ŞİİR

Siz fakirsiniz, dilinizdeki o zengin beyitler kimin?

Köken, nr. 7-8-9, Eylül-Ekim-Kasım 1974, s. 29

DA

Kunt
 Yoğun
 Diş diş
 Berk
 Pençe kök gibisine
 Çilhoroz ibiğinde gaga yarası
 Kundak kokusu
 Kızıoğlankız pehlivan
 Dikkafalı incecik
 Gez göz arpacık
 Silme onur
 Ve tetik
 Çiçek kumkuması
 Ak kan
 Dağbaşı bir keçiyolunda
 Da.
 Öbür adı da şiir gövdesi.

CAZGIR*

Kimi şiirler kimsesizdir
–dizisel öge–

Nerelere mi gittimdi hayvan
Dündülerde
–gürültü–
Ve şimdi
Alışılmaz dayağa

Kabacan tortu

Sonra bir çağlayan
Önüne kattı
Su ya

Bu şiirin adı mı?
CAZGIR

Türk Dili, y. 25, c. XXXI, nr. 284, 1 Mayıs 1975, s. 352

* Bu şiir dergide başlıksız yayımlanmıştır (T.A.)

İBRESİZ BİR PUSULA

Doğacanlık peltesi
İnsan seni yaşayamaz
Hangi yıl sürdü ilkyaz
Bir başıboş cuma/ertesi

Neyimdin doğru söyle
Otum mu çiçeğim mi
Bir daha duymayayım e mi
Çağcan sallantılarda böyle

Kargaşalığın biriyim ben
Erken gelmiş geç gitmişliğimle
Sözümü kesme dinle
Ölümlerden ölüm beğenirken

Yarın şu yırtık-pırtık defteri dürdüğümde...
Defter mi?
Yarın da ne?
Öde!

TETİK

Ya çekiverirsem!

Ya, çekiverirsem mi?

Güleriz, insanoğluyuz;

Eh, çekebilirsen...

Hele ilkten şu soy/sopu köksüz kıl a canhıraş yığidimsi

GEÇ SEVİ

Uzun bir uykudan
Sonram biberleniyor
Tuz ortancaları
Odunsu tavanıma

Dağ yosunları da
Tuzdan biberden bıkkın
Duraladıkları ilk girinti
İmdiden körük köpüğe

Uğrayıp caymışsanız
Haziran dokusuna
Güz de inivermişse
Şu tuzu ver

Önce biberi

YARI

Biliyorsun bunlar benim çileden çıkma saatlarım
Seni senin başına yıkarcasına
Alyuvarların yiğitçe türeyişi kanda
Ama Türkiye’de ama bu zamanda

Ne ki şimdilik yarım.

(Uğur Hacıhanefioğlu’ndan)

KEDİ

Dün gece canım sıkkındı, yanıma tüneyen bir kediyle
konuştum;
Önce silkiverdi sırtından geceyarısını,
Yalandı bomboş süte, ekmeğe;
"En son sen"i bir de ona danıştım;
Gündoğusunu tırmalıyarak ne mi dedi?

(Uğur Hacıhanefioğlu'ndan)

DİRİ

Tümü de öyle yakın ki, el değdiremiyorum:
Rüzgâr, bulut, su, yaz bahçe, musluk, göçüntü oda...
Yavan ekmeğin, yalın katığın
Düşümdeki kırıntıları da var işin içinde!
Öyle yakınlar ki, tümü dipdiri;
Kaçıverecekler diye ürküyorum.

(Uğur Hacıhanefioğlu'ndan)

HOROZ DÜŞÜ*

Morca menevişli ala gök
 Aynalı deli kavak
 Nakış nakışa salkım söğütler
 Başucumuzda meleyen bir masal kuzu
 Yok-yoksul kınalı mutluluk
 Yitik yıllardaki buram buram şiir ses
 Dipdiri dedecil öğüt
 Kuş kanadında şarap solağı, rakıda telek
 Kördöğüşü nasırımızda nice gözpınarı
 O komşu kızı esmere çalan azıcık
 İsteriz oğlu isteriz
 Sanki kan-ter içinde bir Türkiye türküsü

Öyle değil mi reis?

(Uğur Hacıhanefioğlu'ndan)

* Bu şiir, 1975 tarihli *Yumuşak G*'de yer alan "Bedri Rahmi Eyuboğlu'ya" ithafli "J" başlıklı şiire (s. 279) çok benziyor (S.Ö.)

Yayın Notu

Bu Yalnızlık Benim kitabının 4. baskısına, YKY tarafından Ekim 2007 yılında yayımlanan, Turgay Anar'ın yayına hazırladığı, Selahattin Özpalabıyıklar'ın editörlüğünü yaptığı ve Metin Eloğlu'nun kitaplarına girmemiş şiirlerini bir araya getiren *İbresiz Bir Pusula* kitabı da eklenmiştir. Bu kitapta yer alan desenler de Metin Eloğlu'na aittir.

Metin Eloğlu, Garip akımı doğrultusunda, ancak kendine özgü şiir diliyle dikkat çekti. Vedat Günyol'un deyişiyle "Türk şiirinin bıçkın, hırçın ve külhan ağızlı uçarı şairi", acılı bir ironinin egemen olduğu şiirleriyle döneminin önde gelen şairleri arasında yer aldı.

İkinci Yeni akımına yaklaşarak imgeyi ön plana çıkaran dönemdeki Eloğlu'nu Doğan Hızlan "Dili ve yaşamın dilini tepe tepe kullanan şair" olarak tanımladı.

Toplumsal eleştiri bağlamının zayıfladığı son dönem şiirlerinde resminin büyük etkisi görülür.

Bu Yalnızlık Benim'de Eloğlu'nun 12 kitabı: Dündüklü Tencere, Sultan Palamut, Odun, Horozdan Korkan Oğlan, Türkiye'nin Adresi, Ayşemayşe, Dizin, Yumuşak G. Rüzgâr Ekmek. Hep, Ay Parçası, Önce Kadınlar bir araya getirildi.

Ayrıca şiire yeni başladığı dönemde tuttuğu defterler ve son çalışmalarını da taranarak hiç yayımlanmamış 36 şiiri gün ışığına çıkartıldı.

Son olarak *İbresiz Bir Pusula* (2007) adıyla yayımlanan, kitaplarına girmemiş şiirlerden oluşan kitap da bu baskıya eklendi.

Kapak fotoğrafı: Ara Güler

ISBN 978-975-08-0557-7

9 789750 805578

35 TL